

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Poesis Sacra Sive Vitae, Mortis, Et Resurrectionis
Salvatoris Nostri Jesu Christi Historia**

Hermanni, Joachim Heinrich von

Hildesii, 1743

VD18 10904743

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68828)

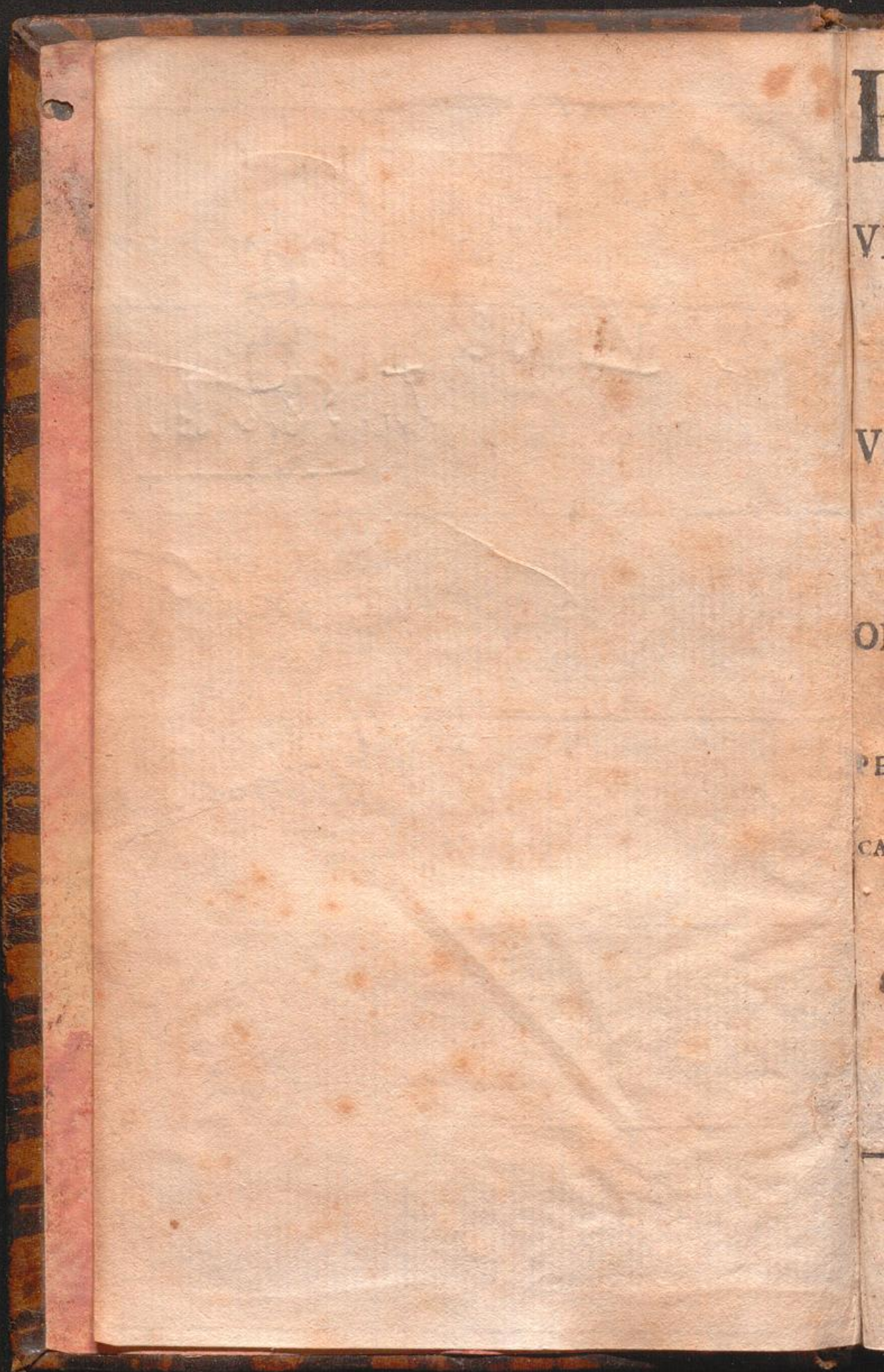

X
V 34.

VI 39.

Th. 5806.

POESIS SACRA

SIVE

VITÆ, MORTIS, ET RESURRE-
CTIONIS SALVATORIS NOSTRI

JESU CHRISTI

HISTORIA

VERSIBUS HEROICIS ADUMBRATA

PRO USU

DEVOTARUM MEDITATIONUM

IN *QUINQUE* PARTES, SEU DECADES

DISTRIBUTA

OMNIBUS, QUI POESI SIMUL, AC ASCESI
DELECTANTUR, EX SINCERO ANIMI
AFFECTU OBLATA

AUTHORE

PER ILLUSTRUM AC CONSULTISSIMUM DOMINUM

JOACH. HENR. DE HERMANNI,

CAMERÆ AULICÆ ELECTORALIS COLONIENSIS IN EPISCOPATU
HILDESIENSI DIRECTORE &c.

OPUS POSTHUMUM.

Colley. S. 1.

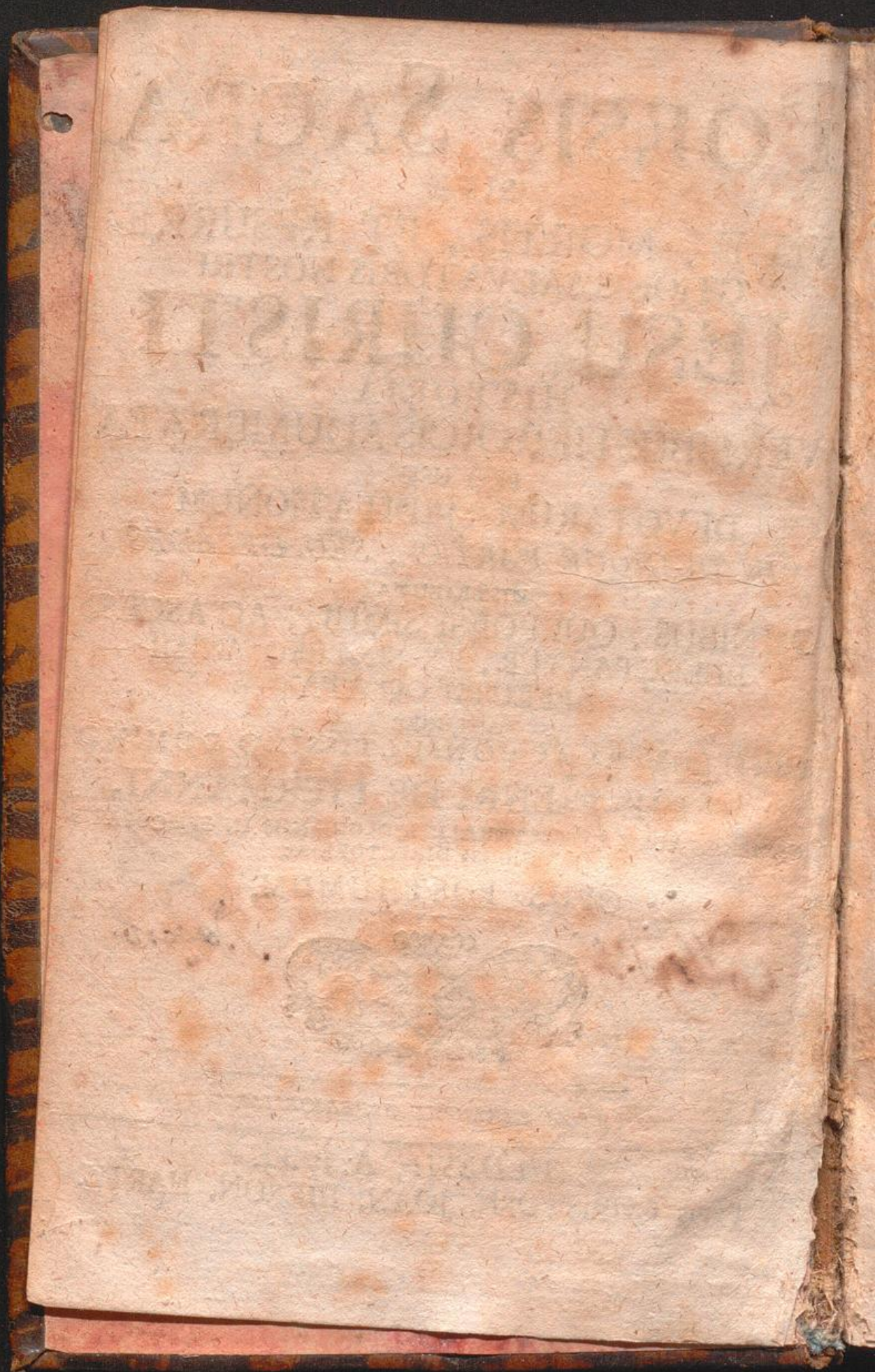
Paderb.

CUM PERMISSU SUPERIORUM.

HILDESII, A. 1743.

TYPIS CHRISTOPH. JOAN. HIERON. HARTZ.

REVERENDISSIMO ILLUSTRISSI-
MO ET EXCELLENTISSIMO

COMITI AC DOMINO,
DOMINO

FERDINANDO
LEOPOLDO
ANTONIO

EX

CELSISSIMA, ILLUSTRISSIMA,
VETUSTISSIMAQUE DOMO

S. ROM. IMP. PRINCIPUM,

COMITUM, ATQUE CAMERARIORUM
HÆREDITARIORUM

DE HOHENZOLLERN

SIGMARINGEN ET VERINGEN,
DOMINO IN HAIGERLOCH, VOERSTEIN, &c.

SUMMARUM ECCLESiarUM METROPOLITANÆ COLO-
NIENSIS ET CATHEDRALIS ARGENTINENSIS

RESPECTIVE

MAGNO DECANO ET CANONICO
CAPITULARI,

SACRÆ CÆSAREÆ
MAJESTATIS

&c. &c.

CONSILIARIO INTIMO ACTUALI,

NEC NON

SERENISSIMI

ELECTORIS COLONIENSIS &c.

SUPREMO

ARCHI-DIOECESEOS ET AULÆ
MAGISTRO,

AC

PRIMO POLITICI STATUS MINISTRO,
EXTRAORDINARIÆ CONFERENTIÆ ET
REGIMINIS CONSILIARIO INTIMO,

CANONICO A LATERE,

ET

ORDINIS S. MICHAELIS ARCHANGELI
MAGNO COMMENDATORI &c.

MECOENATI

AC

DOMINO MEO PERQUAM GRATIOSO.

•)•(•

REVERENDISSIME
ET ILLUSTRISIME
S. R. I. COMES!

ANTE ILLUSTRISSIMÆ
EXCELLENTIÆ TUÆ
conspectum præsens com-
paret exile opusculum, quod cum
parens meus à se, dum viveret, ela-
boratum, præfestino mortis inter-
ventu, quominus idipsum typis chal-
cographicis excudi curaret, præpedi-
tus,

DEDICATIO.

tus post se reliquerit, pia authoris intentio ac operis hujus scopus in præfixa eidem *Parænesi ad Lectorem* luculenter declaratus, atque evidentius relucens, ad memoratum hoc opusculum prelo typographico publicam in lucem emittendum mihi stimulos addiderunt. Quandoquidem verò illud nihilominus tale est, ut ratione exiguæ, quam continet, eruditionis præalto mecoenate omnimodis indigeat, sub cujus protectionis umbra ac patrocinio & eò majus ipsi accrescat decus, & contra aspideos Zoilorum morsus velut hyperaspiste communiatur, hinc TUÆ EXCELLENTIÆ, Præcelso utpote loco nato S. R. I. Comiti, **AUGUSTISSIMI ROMANORUM IMPERATORIS &c. &c.** Consiliario Intimo actuali, nec non **SERENISSIMI ELECTORIS COLONIENSIS**

DEDICATIO.

SIS &c. de subjectis Eidem Archi-
 & Dioecesium bene meritissimo
 PRIMARIO MINISTRO, idipsum
 ausus fui adscribere, ac dedicare: ut
 sicut doctrinae simplicitas in hoc opu-
 sculo materiae, quam tractat, supple-
 tur dignitate, ita deficiens styli ornatus
 summorum Natalium Tuorum,
 Præcellentissimæque Tuæ Dignitatis
 splendore compensetur: CELSISSIMA
 quippe ILLUSTRISSIMA VETUSTIS-
 SIMAQUE DOMUS TUA non modò
 quàm plurimos progerminavit S. R. I.
 Principes, & Comites, Viros togâ &
 sago inclytos, & Heroas insignes; sed
 & Reges præpotentes ac S. R. I. Ele-
 ctiores ad eandem suam referunt origi-
 nem. Verùm clarissima CELSISSIMÆ
 hujus atque ILLUSTRISSIMÆ DO-
 MUS TUÆ avita decora, & gloriosa
 Majorum facta feliciori ingenio linguæ-
 que eloquentiori deprædicanda relin-
 quo, ne ego rudiori ea penicillo adum-
 brans

brans potiùs offuscem, atque obnubillem. Neque pagellæ hujus angustia aut operis brevitæ ea caperet; neque tenuis cymba mea in vastissimum tot tantarúmque laudum excurrere audet oceanum; quapropter vela contraho & in portum navem subduco.

TU interim REVERENDISSIME ILLUSTRISSIMEQUE COMES, tantorum Familiæ Tuæ Decorum & Insignium haud degener Hæres omnium tot egregiorum Proavorum virtutes, excelsasque animi dotes in gradu excellenti admirandâ harmoniâ in TE coadunâsti, nec minùs splendoris ac ornamenti CELSISSIMÆ ILLUSTRISSIMÆQUE TUÆ FAMILIÆ reddis, quàm ab ea hæreditâsti. Quæ proinde tam eximiæ qualitates & prærogativæ TE inter plures alios rarissimæ capacitatis Electoralis Aulæ Ministros tanto gradui aptum reddidêre.

Quapropter, REVERENDISSIME
AC

DEDICATIO.

AC ILLUSTRISIME COMES! TE
submissè ac devinctissimè hanc exoro
veniam, hujus videlicet operis fronti
gloriosum Tuum inscribendi Nomen, ut
præcellentissimæ, quam geris, dignitatis,
authoritatisque, ac tam CELSISSIMÆ
quàm ILLUSTRISIMÆ TUÆ Pro-
fapiæ Titulus in Operis frontispicio re-
splendens, suos in illud refringat radios,
eidemque lucem atque ornamentum
conciliet, lividos quoque malevolorum
oculos perstringat atque repercutiat,
ut potenti TUO Patrocinio tutus hic
liber in Orbem exeat. Denique Divi-
num Numen, Regemque sæculorum
immortalem, ut TE, REVEREN-
DISSIME AC ILLUSTRISIME CO-
MES, ad SERENISSIMI ELE-
CTORIS &c. & Commune Rei-
publ. bonum & ad patriarum nostra-
rum florem, præsidium ac emolumen-
tum quàm diutissimè usque ad Dando-
nis

DEDICATIO.

---

nis annos incolumem nobis servare dignetur, enixè precor, conceptisque votis efflagito

ILLUSTRISSIMÆ EXCEL-
LENTIÆ TUÆ &c.

*Servus humillimus & obedien-
tissimus*

G. I. de Hermann,
Camerae Aulicae Hildesienfis Confiliarius

Oblatio.

DEO IMMORTALI

OMNIUM VISIBILIUM ET INVISIBILIUM
UNICO

CREATORI, ET CONSERVATORI,
PATRI IMMENSO,
COELORUM ET TOTIUS UNIVERSITATIS
OMNIPOTENTI DOMINO,

OFFERTUR

FILIUS JESUS CHRISTUS
EIDEM CONSUBSTANTIALIS,
ÆTERNA ÆTERNI PATRIS IMAGO,

EX

IMMACULATA VIRGINE MARIA
SECUNDUM CARNEM,
UT HUMANUM GENUS PECCATI SERVITUTE
LIBERARET,

SALVATOR

NATUS IN TEMPORE,

REX

ANGELORUM ET HOMINUM,

TRIUMPHATOR

MORTIS ET INFERNI,

AC

HOLOCAUSTUM PROPITIATIONIS,
QUOD COOPERANTE

SPIRITU SANCTO

A

SACRO-SANCTA CHRISTI ECCLESIA

USQUE AD CONSUMMATIONEM SÆCULI,
IN MEMORIAM DOMINICÆ PASSIONIS
PRO PECCATIS HOMINUM INDIES IMMOLATUR.

RESPICE

PATER ÆTERNE!

NON IN NOS MISEROS PECCATORES,
SED IN FACIEM

CHRISTI SALVATORIS

NOSTRI:

HIC NOBIS FINIENDÆ CALAMITATIS SPEM DEDIT
NASCENDO:

HIC VIAM, VERITATEM, ET VITAM NOBIS OSTENDIT
DOCENDO:

HIC PECCATA NOSTRA DELEVIT
MORIENDO:

HIC PROSTRATA MORTE, ET INFERNO,
NOBIS COELUM APERUIT
RESURGENDO:

HIC TOTUM GENUS HUMANUM IN LIBERTATEM
VITÆ ÆTERNÆ RESTITUIT
COELOS ASCENDENDO:

HIC ECCLESIAM SUAM ADVERSUS PORTAS
INFERNALES SOLIDAVIT

SANCTUM SPIRITUM

NOS OMNIA DOCENTEM

MITTENDO.

PATER ÆTERNE,

DOMINE OMNIPOTENS,

QUI IN FILIO TUO TIBI COMPLACUISTI,
SUSCIPE

HANC NOBILEM OBLATIONEM,

HOC SACRIFICIUM INCOMPARABILE,

HANC PACIFICATIONIS, ET LAUDIS
HOSTIAM.

HUNC MEDIATOREM NOSTRUM

TIBI

DEVOTO CORDE OFFERENTIBUS

ESTO

MISERICORS, ET PROPITIUS

IN

VITAM ÆTERNAM.

AMEN.

PARÆNESIS AUTHORIS AD
PIUM LECTOREM.

CHRISTIANE LECTOR!

Non illis duntaxat, qui in re-
ligiosis asceteriis consti-
tuti vitam profitentur con-
templativam & asceticam;
sed & universis, quicunque
Christiani nominis professione censentur, ac
sanctæ Crucis signaculo ab infidelium com-
munionem secernuntur, consultum fore arbi-
tror & conducibile, quin & necessarium, de
Salvatoris ac Domini nostri Jesu Christi vi-
ta, morte, & resurrectione assiduò medita-
ri. Præclarum salutaris hujus exercitii usum
nobis commendant SS. Patres & Ascetæ uni-
versi. Omnis quippe Christi actio, nostra
fuit institutio.

Non est impræsentiarum mihi propositum,
eximios virtutum actus, quibus Salvatoris
nostrî

nostri in carne humanâ conversantis vita mirificè abundavit, prolixiori narratione ob oculos statuere (cùm hoc absque eo meum, utpote viri sæcularis, temporalibus curis nimium distracti, talentum & conditionem supergrediatur) neque seriatim describere tempestates, quibus Salvator noster in hoc mari turbulento humanæ peregrinationis jactatus fuit (hoc enim requireret non modò totum hominem, sed Angelum; imò ipsum, de cuius vitâ, morte, & resurrectione breviter locuturi sumus, Salvatorem Jesum) sed brevi ac succinctâ methodo hæc Ssancta ejus mysteria strictim delibando, metricè decantando proponere. Christus in lucem brevè proditurus, Augusti Cæsaris jussu, tempore brumali perquàm incommodo in Bethlehem ad tribuum conscriptionem deportatur; sed ob parentum inopiam à diversorio in stabulum amandatur: bruta inter animalia, cum Matre Virgine tenellâ, miseriam suam filioli que sui finè dubio (utî piè meditor) amarissimè deplorante, Hyemis inclementiam & frigoris aspe-

asperitatem sustinuit. Modico ab hoc intervallo à tribus Magis Orientalibus nonnihil relevatus inopiâ, inter fumantia aliquot millium parvulorum latrocinia vix salvatus in exilio, duram in Ægypto cum parentibus suis desolationem sustinuit. Post archi-latronis obitum in terram Israël quidem regressus, in eâ tantillum terrenæ hæreditatis, ubi reclinaret caput suum, non invenit. Ad prædicationis munia accinctus, à Diabolo callidè tentatur, à cognata sibi gente, cui doctrinam salutis inspirare tam sollicitè laborabat, pessimè habetur. A Synagoga infimulatur gravissimorum criminum, imò artium diabolicarum; templo ejicitur, & non multum abfuit, quin lapidibus obrueretur. Denique postquam per totam Judæam laboriosè circumeundo, omnibus, qui animarum & corporis periculis affligebantur, prædicationibus & prodigiis suis subvenisset, excitatâ atrocissimi livoris tempestate à Juda Discipulo innocentissimæ conversationis suæ oculari teste & miraculorum spectatore, vili pretio Judæis

traditur; ad subornatorum testium falsa testimonia, blasphemiaeque & perduellionis in-
simulationem, mortis reus judicatur: à Te-
trarcha Herode illuditur, à Pilato crudelissi-
mè flagellatur, & inter latrones cruci affi-
gitur. Profectò materia altissimæ contempla-
tionis, cui recolendæ, rebus sæpenumerò
turbidè euntibus, pro modulo meo dedi ope-
ram: cùm, ut Salvatori meo in acerbissimis
ejus olim exantlatis adversitatibus meditando
compaterer; tum ut, pro reparata humani
generis salute eidem gratias agendo, me con-
fidentiùs consolarer. Certè neminem, quo-
tuscunque seu sublimioris seu infimæ fortis
sit, reperiri arbitror, qui in hac amarissimæ
passionis historiâ suæ non inveniat crucis
ideam; & tunc demum felicissimo eventu, si
in ea Divinæ se voluntati, ad Salvatoris nostri
exemplar, generosâ resignatione conforma-
verit. Etenim si indigentia coarctamur; quis
mortalium majori rerum penuriâ, quàm Sal-
vator noster toto peregrinationis suæ inter-
vallo, pressus est? si exponimur hominum
odiis,

odiis ; quis expertus est acerbiores persecu-
tionum turbines ? si maledicentium linguis
exagitamur ; quis majoribus fuit calumniis
aggravatus ? si affligimur animi corporisque
doloribus ; quis in hoc malorum genere abun-
dantiori mensurâ visitatus est ? si denique
agonizantes cum morte luctamur ; quis cru-
deliori martyrio, quàm innocentissimus Sal-
vator noster, interfectus est ? hinc omnibus
hisce tribulationibus ac doloribus ob oculos
vivaciter propositis apud Lucam *Cap. 12.* justè
conqueritur, dicens : *Baptismo habeo baptizari,*
& quomodo coarctor, usque dum perficiatur. Verè
amantissimus Jesus habebat baptismo amarif-
simæ passionis dolorosè baptizari ; & in hoc
deplorabili agone tot præludiis dolorum, qui-
bus enarrandis omnium Doctorum calami ne-
quaquam sufficiunt, coarctabatur, fidelibus
suis exemplum relinquens, ut in adversita-
tibus suis non despondeant animum ; sed, us-
que dum peregrinationis suæ cursum perfe-
cerint, adversus omnes Mundi, carnis, &
Diaboli adversitates perseveranter cum eodem
X 5 decer-

decertent. Carissime in Christo frater, ex allegatis facile advertisti, quæ mea sit tui in palæstra patientiæ commilitonis intentio; cui explicandæ ulteriùs adjungo, quòd ad hanc meditationem animum meum, qui prò dolor! in Divinarum rerum recogitatione ex humanâ fragilitate sæpius fastidium patitur, juvenilibus studiis excitaverim; & nè tam salutaris tragædiæ momenta celerius, quàm animæ conducit, transcurrerem, verborum mensurâ & ligamine cursum distractionis sufflaminaverim; & quòd præterea pro tollendo, si quod inter legendum obreperet, fastidio, veterum & recentiorum Poëtarum comparationes, modos proponendi, & flores poeticos, quantum historiæ gravitas patitur, insperferim. Ex quâ tandem concinnatione hoc qualecunque tragicum, affectu quoque, ut arbitror, congruo refertum poëma prodiiit, quod in honorem Christi, ejusque vitæ, mortis, & resurrectionis sincero charitatis affectu tibi communico; non quasi hic exiguus devotionis labor sub conspectum clarissimo

PRÆFATIO.

riffimorum ingeniorum, quibus in hoc erudito sæculo Mundus notoriè abundat, educi mereatur, sed ut, quantas Salvator Jesus pro nostra omnium redemptione sustinuerit adversitates, placidiori methodo sæpius in memoriam reducatur: eâ spe fretus, fore, ut pro solidæ in Christum Salvatorem, olim in terris tam malè & crudeliter habitum, dilectionis affectu hunc conatum meum æqui bonique facias, eique sepositis favorum mutationibus benignè faveas; qui tibi omnibûsque Crucis subsignans, meisque in Christo commilitonibus, usque ad extremum vitæ anhelitum serviendo, & postquàm eum Domino vocante efflaverò, sæcularibus ærumnis ereptus, in regione, ut spero, vivorum indefinenter pro te orando, perseverare desidero tuus in Christo Jesu Domino & Salvatore nostro conservus humillimus

J. H. DE HERMANNI.

APPROBATIO I.

Rmi D. Güntheri Abbatis Erffurtenfis.

Cum Liber, cui titulus, *Poësis sacra*, de vita, morte & resurrectione Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi, à Perillustri Clarissimo ac Consultissimo Domino, Domino J. H. de Hermanni, Camerae Aulicæ Elector. Coloniensis in Episcopatu Hildesienfi quondam Directore &c. non minùs doctè quàm devotè & affectuosè, dum viveret, elaboratus, non solum ab omni hæreticæ pravitatis labe, & morum inhonestate remotissimus existat, verùm etiam per piissimos in omni fermè Inductione insertos abundantissimè affectus ad conversionem morum, compunctionem cordis, devotionem & charitatem quàm plurimum exstimulet; hinc dignissimus reputatur, qui ad multorum spiritualem ædificationem & utilitatem typis mandetur. Ità censet ex Regal. Abbat. S. Petri Erffurti die 29. Sept. 1740

GÜNTHERUS ABBAS

Regal. Monast. ad S. Petrum Ord. D. Ben. Prepositurae Zellenfis ad Werrham & in Frankenroda Dominus, SS. Theolog. Doct. Sacrae ejusdem Fac. in Univ. Erfford. Assessor Prim. & p. t. Decanus.

APPROBATIO II.

Sacram Poësin, quâ vitam, mortem, & resurrectionem Domini Jesu Christi Salvatoris nostri Perillustri ac Consultissimus Dominus J. H. de Hermanni, Camerae Aulicæ Elector. Coloniensis in Episcopatu Hildesienfi Director p. m., inoffensis Romano-Catholicæ fidei principiis, nitidissimè illustravit, typis dignissimam & utilissimam esse censeo. Dabam Erffurti die 30. Octob. 1740.

JO. DANIEL RICHARDUS SPOENLA,

AA. LL. & Philosoph. Magister, SS. Theolog. Doct. Sacrae Facultatis Assessor, Prof. publ. ord. Archi-Episcop. judicii Eccles. Assessor, Eccles. Colleg. ad S. Severum Canon. Capit. & Scholasticus ac p. t. Univ. Erffordienfis Rector.

APPRO-

APPROBATIO III.

Opus posthumum in quinque partes divisum, & *Poesis sacra* intitulatum, à Perillustri ac Consultissimo Domino J. H. de Hermanni, Camerae Aulicae Elector. Colonienfis in Episcopatu Hildesienfi (cùm viveret) Directore, pereleganti & fluído metro Heroico, stylóque claro, devoto, jucundo, ac piè curioso conscriptum, attentè legi, & accuratè revidi; & quia cum speciali gustu adverti, benefactum opus ob excellentissimam, quam tractat, materiam, & pulchram ejus deductionem, *de vita, morte, & resurrectione Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi*, pro usu devotarum meditationum nemini non in veritate placiturum, imò jam Cœleste gaudium, mox spirituale solatium, jam pium ad omnes ferè virtutes ordinis supernaturalis affectum, mox filialem amorem, vel compassionem dolorem *Jesu Salvatoris nostri*, cordibus legentium accommodè instillaturum, insuper cùm in toto hoc opere metrico nihil reperitur, quod orthodoxae Religionis principiis, S. Matris Ecclesiae sanctionibus, SS. Patrum doctrinae morumque regulis adversetur; proinde non possum non ore & calamo contestari, opus illud posthumum, quinquepartitum, esse per prelum publicè luce dignissimum, omnibus sacro, jucundo vel piè curioso poemate oblectantibus utilissimum, ipsi verò Perillustri ac Consultissimo Authori p. m. maximopere gloriosum; & hoc est votum meum, hic sensus meus, hoc suffragium meum, quod libenter appono die 20. 7bris Anni 1740.

JOSEPHUS STIEFKEN,

Regal. Abbat. Ord. S. Bened. Effurri in monte S. Petri professor & Capitul. Sen. SS. Theolog. Doct. Assess. Prof. publ. ord Sac. Facult. & Univers. Subsen. nec non Proto-Notar. Apostol.

mpp.

APPRO-

APPROBATIO IV.

Cum præsens *sacra Poëseos* elucubratio Servatoris nostri Jesu Christi vitam, doctrinam, passionem, mortem ac resurrectionem egregiâ, planèque admirabili elegantia exprimat, sive amœnam calami felicitatem, sive pia animæ Christianæ desideria, gemitus, & suspiria spectes; hinc eam dignissimam judico, ut ad perennem Perillustri Autoris sui memoriam; atque ad Camerae Aulicæ Elector. Colon. Hildesienfis, cui per complures annos maxima cum laude, ac gloria nominis sui quâ Director præfuit, immortale decus; omnium verò legentium ingentem utilitatem, ac pietatis inde hauriendæ eximium fructum, publicam lucem aspiciat. Hildesii 1743. die 12. Januar.

ANTONIUS RÜTING, Soc. Jes.

SStæ Theologiæ Doctor & Professor, ord.

mpp.

APPROBATIO V.

Si quò minùs Caystrius aut Mæandrius ales, ut Naturæ mystæ de eo enuntiant, Plinio refragante; at Hildesinus certè Olor funeri suo proximus suavem edidit cantum, dum pia mem. Perillustri Dominus de Hermannii (Titul ut suprâ) in vitæ suæ termino constitutus *sacram* suam *Poësin* de tota Salvatoris nostri Jesu Christi historia carmine Heroico elucubavit; opus posthumum; cujus operis argumento nullum sub Cœlo præstantius potuit inveniri: illudque patheticis miscet affectibus, gravique ac eleganti stylo exequitur; salutaremque Christi passionem, ceu medicinam amaram, à qua infirmus intellectus humanus naturaliter abhorret, metricâ suavitate* dulcorat, mentemque piè allectat: ut merito in D. Authorem illud quadret: *Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.* Quapropter, cum & meum exile iudicium hoc super opere requiri placitum fuerit, opus illud prelo dignissimum & pio cuivis lectori merito commendandum censeo, Hildesii die 20. Febr. 1743.

* Prov. 27. 9.

P. ANGELUS FLÖRCHEN,

Ordin. S. Bened. ad S. Michael. profess. Theolog. emerit.

SACRÆ POESEOS

PARS PRIMA, IN QUA POEMATE ASCETICO REPRÆSENTATUR

1mò. Christi incarnandi Annuncia-
tio.
2dò. Ejusdem nondum nati in Beth-
lem profectio.
3tio. Nativitas.
4to. Circumcisio.
5to. Ejusdem à Regibus adoratio.
6to. In Templo Solymæo oblatio.

7mò. Ejus in Ægyptum abductio.
8vò. Christi & puerorum innocen-
tium persecutio.
9nò. Hujus in terram Israël redu-
ctio, &
10mò. Ejusdem Hierosolymis in
Templo Salomonis reinventio.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ INDUCTIO PRIMA.

S. PAULUS AD ROMANOS CAP. I.

Evangelium Dei, quod antè promiserat per Prophetas suos
in scripturis sanctis de filio suo; qui factus est ei ex
semine David secundum carnem; qui prædestinatus est filius
Dei in virtute secundum spiritum sanctificationis ex resur-
rectione mortuorum Jesu Christi Domini nostri.

S. PAULUS AD PHILIPPENSES CAP. 2.

Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo Jesu, qui
cùm in formâ Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse
se æqualem Deo: sed semet ipsum exinanivit, formam servi
accipiens in similitudinem hominum factus, & habitu inven-
tus ut homo.

S. LUCAS CAP. I.

Missus est Angelus Gabriel à Deo in civitatem Galilææ, cui
nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro, cui
nomen

nomen erat Joseph de domo David, & nomen Virginis Maria. Et ingressus Angelus ad eam dixit: Ave gratiâ plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus &c. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, ut humanum genus à lapsu protoparentum per Incarnationem suam erigeret, Beatissima Virgini Maria ab Archangelo Gabriele in Nazareth Galilee mirabiliter annuntiatur; & à Precursore suo S. Joanne Baptista, in utero effœta matris sue Elisabeth adhuc existens, exultando adoratur.

NB. Juxta Prosodiam Reform. R. P. Riccioli Soc. Jes. nec non Smetii subinde.

Christi adûm pia turba veni! me Cœlicus
urget

Inflammatque calor, tragico proponere
versu,

Quæ meus humanâ vestitus carne Redemptor
Egerit in Mundo: procul hinc estote profana,
Nolo coronari lauro, fictoque repleti
Nectare Pieridum; gentilia respuo, solus
Æstuat accenso regnatque in pectore Jesus!
Ordiam à primâ Mundi statione, feroque
Luciferi bello, rapido quod turbine totum (pura
(Prò superi! quis non paveat?) tremefecit Olym
Aspernatus enim Christi incunabula, stulto
Intumuit fastu, tentavit prælia, sedem
Ad latus æterni Patris fixurus; at eheu!
Ut lapsu rueret multò graviore. Rebellem
Hunc, cum complicibus, decumanâ clade, sacrorum
Spirituum Princeps Michael pessumdedit anguem
Magn

Magna ruina fuit; Superûm pars tertia tetri
 Ad chaos infelix Erebi dejecta putatur.
 Assimiles numerum brumali tempore Cœlo
 Deciduis nivibus, quarum cita copia sylvas,
 Campos, & totum borealem contegit orbem.
 Hoc celebri bello supremi Numinis Aula
 Civibus orba suis, tantam reparare ruinam
 Exigit. Audivit Superûm pia vota benignum
 Numen, & ex limo terræ formavit Adamum, Gen. 2
 Utque daret soli consortia commoda vitæ,
 Ex ejus costâ formosam condidit Evam:
 Felix conjugium! cujus numerosa propago
 Sola instaurandis Cœli foret apta ruinis.
 Insuper aucturus neo-nuptis gaudia, Tempe
 Deliciosa nimis noviter construxit, eosque
 Præfecit dominos; unius ab arboris esu
 Abstinuisse manus, sub mortis lege jubendo.
 Invidet ambobus divinæ fortis honorem
 Lucifer; hinc Evam, quia non fidebat Adamo, Gen. 3
 Ut violet legem Domini, fallaciter orat.
 Hæc seducta virum (credo, nè sola subesset
 Imperio mortis) similem pellexit in ausum.
 O infelices! uno subvertitis ictu
 Et vos, & vestros (res deploranda!) nepotes.
 Aspicit hæc Dominus; justam commotus ad iram
 Ejicit ex horto miseros; Cherubimque, recisâ
 Spe reductus, aditum stricto jubet ense tueri.
 Insequitur profugos peccati debita merces,
 Cum terrore dolor, morbus, mors, tanta malorum
 Copia, quam nullo poteris describere versu.
 Occluso Patribus Cœlo, Limbóque receptis,
 Vivitur atra quies. Solos Paradisus Enochum
 Eliamque, suâ nondum de carne solutos,

A 2

Exci-

Excipit hospitio. Stygii versutia monstri
 Turbat inoffensis scelerum successibus Orbem.
 Siste poëma gradum, tacito pede tempora transi,
 Quæ Deus à macula primævi criminis, usque
 Ad Salvatoris, nostri quoque Vindicis, ortum
 Currere sustinuit. Certè ! locupletis Homeri
 Iliadem caneres, si, quæ tot sæcula largo
 Sunt complexa sinu, cuperes proponere. Rumpere
 Ergò moras, cunâsque Dei nascentis adorna.
 Magne puer propera ! propera clarissima magni
 Lux & imago Dei ! propera victoria Cœli !
 Vera Salus Mundi ! primæ reparatio vitæ !
 Tempus adest, quo diva Patrum prælagia tandem
 Convenit impleri. Video per inane deorsum
 Aligerum Seraphim* Gabrielem, iussa severi
 Propitiique Dei celeri deferre volatu
 Ad desponsatæ Josepho Virginis ædes.
 Exulta regio Galilææ ! Nazareth, olim
 Oppidulum finè laude, tuum mirare decorem
 Virginis alma domus, castum quoque plaude curæ
 Angelus ingreditur, niveo speciosus amictu, (bile
 Os humerósque Deo similis; subitoque refulget
 Lumine tota domus : Phœbum non posse putabo
 Ex Pelago reducem, majori lumine Mundum
 Irradiare. Sacræ cœlestis Nuncius Aulae
 Protinùs electam peramicâ voce salutans
 Dicit : Ave Virgo, Divino plena favore,
 Cœlorum Dominus tecum versatur ; es inter
 Fœmineos benedicta choros. Stupet optima Virgo
 Insolito suspensa metu : quid verba salutis
 Portendant, avidè timido petit ore doceri.
 Annuit Angelicus Princeps, suadétque timorem

Ponere

* Corn. à Lap. Luc. 1, v. 19. & 26,

Ponere, submisso recitans sermone Supremi
Decreti seriem: gravidandum nunciat almæ
Virginis esse sinum, concepturumque Salutem
Humani generis. Virgo, portenta referri,
Conturbata putat, nullius conscia facti,
Quod minimo possit nâvo temerare pudorem.
Non opus est niveæ virtutis damna vereri,
Respondet Gabriel, fas est ex Virgine nasci,
Quem Pater æternus genuit, quem mittit ab alto,
Vultque Redemptorem Mundi pereuntis haberi.
Hinc te Spiritui Sancto commisit; & ille
Fœcundare potest uterum sinè crimine Matris,
Quam sibi præ multis elegit millibus. Ergo
Excipe Virgo Deum: quod enim tua viscera nobis
Sunt paritura, Dei dicetur Filius; ille,
Te quia progenuit Regum prosapia Judæ,
Ingredietur ovans solium Davidis avitum,
Imperiique thronus nullo ruiturus in ævo
Stabit, & æternos populis concedet honores.
Hujus decreti, Virgo castissima, signum
Hoc appono Tibi: multis onerata diebus
Elisabeth, parili Regum Tibi sanguine juncta,
Hactenus improlis, Domini fœcunda favore
Fert uterum; sextusque fluens à tempore mensis,
Quo vetulo gremio concepit, publicat Orbi,
Quæ placuere Deo, nullo sufflamine Mundi
Posse retardari: Divina potentia finem (est.
Nescit, & hinc quidquid superi voluere, peractum
Audiit Angelicum Procerem tot mira locutum
Regia Virgo, suum tribuens ad jussa Tonantis
Consensum, celeri responso finit, & inquit:
Ecce Dei famulam; fiant, quæcunque fidei
Voce revelasti. Gabriel submissa puellæ

Dum verba excepit, subitò discedit; & alma
 Virgo parabat iter, Cognatæ mira relatum,
 Quæ sibi contigerant, montanæque transit. Ioseph
 Quem sibi custodem vitæ castique pudoris,
 Utpote parthenio præclarum munere, nuper
 Legerat, excelso dignatum jure mariti,
 Credo fuisse ducem fidum, sociumque viarum
 Montibus emensis Zachariæ tecta subintrant:

Luc. 1. Elisabeth propero, conspectâ Virgine, gressu
 Fertur in occursum; cupidis complexibus ambo
 Pectora conjungunt, alternant oscula, plausu
 Tota domus resonat, Lætis anus optima verbis
 Ingeminat, se præ millenis millibus unam,
 Quòd Domini Mater se visitet, esse beatam;
 Subque suo puerum semestrem corde senili
 Exultare refert. Puero quis sanctior illo?
 Qui Dominum gremio clausum non-natus adorat
 Non sic Thariades gaudebat, quando decoram
 Isaco sponsam de Nachoris urbe Rebeccam
 Pronubus adduxit famulus; seniorque Tobias
 Quando sibi salvum comite à Raphaële reductus
 Gentibus ex Medis, oculorum luce receptâ
 Conspexit natum. Zacharias plenus amore
 Obsequioque, suis cœnam mensamque parari
 Hospitibus satagit. Sed, dum promissa Supremi
 De sibi donando rugosâ ex conjugē nato,
 Verteret in dubium, privatus munere vocis,
 Ora quidem, sed muta gerit. Supplevit animum
 Officio conjux, quidquid grandævior annis
 Ille bonus mutusque senex pro divite voto
 Lætus anhelabat, tantis præstare propinquis
 Ut tamen Elisabeth, nondum satiata relatis,
 Nobile colloquium non interromperet, orat,

Inv

Invitatque, focum non fastidire. Virago
 Obsequiosa piæ vetulæ sociatur ad ignem.
 Ordinât illa cibos, de Cœlo multa perorat
 Altera. Felices, qui seria verba salutis
 Auribus excipiunt, & fido in pectore servant.
 Confectis dapibus, properant recreare maritos,
 Exorantque, velint inopem benedicere mensam.
 Accumbunt; inter comedendum plurima narrant
 De Ducis adventu promissi Patribus; augent
 Vota Patrum votis: juvat hîc tacuisse profana.
 Prandiolum finè labe! cui Deus ipse, Beata
 Virgo parens, Joseph, Zacharias, optima Mater
 Elisabeth, sanctusque Dei præcursor adesse
 Præsentes, nostrisque modum præscribere cœnis
 Dignantur. Dapibus sublatis, hospita Matrem
 Virgineam complexa rogat, promittat honorem
 Hunc præstare sibi, soboli, mutoque marito,
 Et remanere, Deo donec placuisset, in Orbem
 Ex utero vetulæque sinu producere partum.
 Indulget precibus repetitis Virgo benigna,
 Possibilémque suæ cognatæ spondet amorem
 Officiûmque, bonam vetulam complexa: suoque,
 Quæ circa proprios veniunt curanda penates,
 Committit Sponso. Teritur Divina loquendo
 Tota dies; donec, serò lucentibus astris,
 Ad medium Cœli veheret Latonia currum.
 Postera lux repetit sacra commercia linguæ,
 Sicque dies sectata diem, nil auribus infert,
 Nil patitur peragi, quàm concernentia Divos.
 Hic sua solatrix hominum pepigisse refertur
 Cantica, quæ summis hodie dum ritibus alma
 Per vastos Mundi tractus Ecclesia cantat:
 Magnificat Dominum mea mens, & lætus in illo.

Luc. I.

A 4

Spi-

Spiritus exultat : quoniam respexit ab alto
 Ancillam minimam. Me dicent esse beatam
 Omnigenæ gentes : etenim mihi maxima fecit,
 Qui solus sanctus, cuiusque potentia nullo
 Fine coarctatur : sua iussa timentibus omni
 Tempore prospexit, seros redimendo nepotes.
 In sua terribiles collegit brachia vires,
 Dispersitque sui de cordis mente superbos :
 Deposuit tumidos celsâ de sede potentes,
 Exaltando pios humiles. Implevit egenos
 Esuriem passos ; saturos dimisit inanes.
 Ecce recordatur Domini clementia fidæ
 Electæque domûs Abrahæ ; suscepit amatum
 Ex illâ puerum, sicut prædixerat illi
 Et Patribus nostris, valido per sæcula verbo.
 Interea lux illa venit, quæ sisteret Orbi
 Signiferum Domini, nativâ labe carentem.
 Quem Pater elinguis reparatâ voce Joannem
 Appellare jubet : nomen quod munera Cæli
 Significat, sanctæque refert prognostica vitæ &c.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ,
 INDUCTIO SECUNDA.

MATTH. CAP. I.

Joseph autem vir ejus, cum esset justus, & nollet eam tra-
 ducere, voluit occultè dimittere eam. Hæc autem eo
 cogitante, ecce Angelus Domini apparuit in somnis ei, di-
 cens : Joseph fili David, noli timere accipere Mariam con-
 jugem tuam : quod enim in ea natum est, de Spiritu Sancto
 est. Pariet autem Filium, & vocabis nomen ejus Jesum ; ipse
 enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus propter propositum
 Josephi, ex defectu informationis super Incarnationis myste-
 rio, à Virgine Maria discessum meditantis, negativè hys-
 mali

malis tempore Bethlemii hospitium, nondum natus quasi affligitur: cui historia ordo dominica generationis seriatim apponitur. &c.

Praepes Idumæas spargebat fama per urbes,
 Quod puer è sterili vetulâ prognatus, in ortu,
 Cùm super ipsius formando nomine certant,
 Decrepito Patri linguæ reparaverit usum.
 Hæc nova qui trutinant, quis sit puer iste futurus,
 Attoniti quærunt. Curânsque domestica Joseph,
 Transgressus celeri cursu montana, revertit:
 Tum quod mirificum cuperet spectare puellum;
 Tum quod anhelaret, dilecto Virginis ore
 Aspectûque frui, sociâque reducere. Sponsa
 Annuit optatis, Sponsum comitata: reversi
 Nazareth in Domino, tranquillam ducere vitam
 Concordes statuunt, manuumque labore resecti,
 Sponsa eolum repetit, repetit fabrilis sponsus;
 Gaudet uterque, suâ contenti sorte. Malignus
 Ecce Draco, quondam superis expulsus ab oris,
 Non saturatus eo, quod quondam vicerit Evam,
 Acribus invidiæ furiis agitur, & audet
 Par neo-sponsorum, cœlesti pace beatum,
 Unitumque Deo, tacito turbare tumultu.
 Hinc ruit in placidum, denso velut agmine factus,
 Cor timidi sponsi, falsisque coloribus audax,
 Nescio, quæ formet rupti simulacra pudoris.
 Hic dabat objectis assensum*, Virginis altum
 Aspiciens uterum; turbato corde gemendo,
 Promissam cecidisse fidem. Cur ampliùs, inquit,
 Fœdera continuo? satis est tolerare tacendo

A 5

Deli-

* Ita sent. SS. Chrysost. Augustin. Justin. &c. apud Cornel. & Lap. in Matt. 1. 19. Ipse contrar. tenet cum aliis PP.

Delictum sponsæ; servabo benignior omnes
Justitiæ leges; nè traducatur, abibo.
Cum Stygius serpens in publica scandala justum
Flectere non posset; celerem suadendo recessum
Instatit, objiciens animo, si necere pergat
Producâtque moras, millena pericula. Virgo
Conscia nullius sceleris, nive purior omni,
Virgineo complexa sinu Patris Omnipotentis
Unigenam sobolem, curarum motibus angî
Nobile cor sponsi, tacitâ ratione docetur.
Angitur ipsa simul meditata, quid inde futurum,
Si desolatam, non natâ prole, relinquat.
Dic agedum peramata Parens, quæ tanta doloris
Causa? Deus, casto quem fers sub corde, refringet
Antiqui serpentis opus; dolor omnis abesto!
Infernum Domini decretis esse minorem,
Calcandumque tuis pedibus caput aspidis, omnes
Novimus: hinc mea Lux! mea Spes! depone timo-
Prospiciet, sicut majorum tempore nostris (rem.
Patribus in sterili Dominus prospexit eremo.
Hæc quicunque legis, suspensâ mente revolve,
Quò ventosa lues Stygis assurrexerit: olim
Illâ thronum juxta solium sublime Tonantis
Scandere tentavit, sed turpem passa repulsam,
Ad furvæ de sede ruens ergastula noctis;
Nunc effert tumidum caput eluctata, resumens
Tabificum virus, cupiens afflare malignam
In sacra virginei Sponsi præcordia pestem;
Sicque palam summi Genitricem Numinis Orbi
Ut peccatricem proponere nequiter audet,
Protinus in Stygias Coluber rue squallidæ umbras;
Ante suum Christus frustra crucifigitur ortum:
Nec Divina parens meriti patietur honoris

Deli-

Deliquium: munita Deo stat, Erinnyos ausis
 Tuta, nec integræ metuit dispendia famæ.
 Ad te mi Joseph sterilem converto poësin:
 Quæ te cura rapit? quis jactat turbo dolorum?
 Quid trahis in dubium venerandæ Matris hono-
 Innocuo quondam Mosis rubus igne reluxit, (rem?
 Nec maduere pii Gedeonis vellera; nunquid
 Per vitra transgreditur tutò lux aurea Solis?
 Dic mihi, cur nequeat, servatâ dote pudoris,
 Virgineum complere finum Deus ipse? nefandum
 In caput Inferni, quod talia crimina plenis
 Faucibus eructat, pœnarum damna redibunt.
 Tristior hîc gravibus curis noctique diuque
 Opprimitur Joseph; donec, qui Tartara frænâ
 Continet, Angelico sermone pericula solvit.
 Nox erat, & medio radiabant sidera Cœlo,
 Cùm noster Joseph inter suspiria lassus
 Occulit in tristem paulatim lumina somnum.
 Ecce soporato cœlestis Nuncius adstat,
 Majestate Deum referens, pavidumque benignis
 Alloquitur verbis: Joseph de stemmate David Mat. I
 Edite, nè metuas tibi consociare Mariam
 Conjugio; castâ quod enim concepit in alvo,
 Non est terrigenæ stirpis, sed Spiritus almus
 Numinis intactæ benedixit Virginis alvum
 Ac fecundavit: pariet, res mira, superni
 Unigenam Patris Natum, quem ritè vocabis
 JESUM; quippe feret Mundi delicta, suamque
 Eximet interitu, solvet quoque crimine gentem.
 Si fortassè roges, quæ sit connexio rerum?
 Accipe fatidici prognostica verba Prophetæ:
 Ecce! velut digito monstrat, quòd Virgo pudica
 Conceptum pariet Divino nomine Natum,

Emma-

Emmanuel dictum. Si vis didicisse notatum
 Nominis ac etymon, paucis, adverte, docebo.
Nobiscum Deus est, totum complectitur hujus
 Nominis arcanum; quoniam sub imagine carnis
 Humanæ præsens aderit, lapsūque nefandā
 Labe repurgabit, Superis gaudentibus, Orbem;
 His itā propositis, disparuit Angelus. Esse
 Hunc puto, qui primus pandit mysteria Christi
 Adventūs, castæque tulit sacra nuncia Matri.
 Evigilat Joseph, visūque recogitat altā
 Mente: cadit, posito dubio, fallacis Averni
 Machina; gaudet, ovat, prompto conamine sanctis
 Obsequitur jussis, quæ Cœli Nuncius illi
 Indice tam claro patefecerat, Ergo sinistram
 Alma Redemptoris Mater depone timorem;
 Sub pedibus Colubri caput est; calcando triumphas!
 In sua Te ducit Joseph, Te fidus honorat;
 Conjugium sinē labe colet, non differ adesse.
 Mater plena Deo, casto veneratur honore
 Jessæum Juvenem, socio sibi stemmate natum;
 Alternant, luctu proscripto, gaudia; puram
 Traducunt inter mundana pericula vitam,
 Optantes paribus votis natalia Christi.
 Hic memorare juvat, quo sanguinis ordine Jesus
 Ex Abraham & Davide satus descenderit. Olim
 Inter Judæos fuit observantia, cunctis
 Introducta locis, ut, si quis ducere ritē
 Uxorem veliet, cognatā ex stirpe puellam
 Eligeret, propriæque tribu; quapropter avorum
 Tempore, neglecto muliebri stemmate, solos
 Enumerare solet proavos Scriptura mariti. (cutus,
 Hanc quoque Matthæus methodum, morēque se-
 dummodò Josephi titulos recitaret avorum,
 Et

Et genealogicam seriem, satis esse putavit.
 His breviter monitis, nostri sacra stemmata Christi
 Difficili quamvis Musâ numerare parabo:
 Ex Abraham fidei conservatore creatur
 Filius Isaac, genitus quo deinde Jacobus:
 Hoc genitus Judas: ex Juda ac Thamare natus
 Est Phares: hoc Esron; à quo generatus Aramus
 *Gignit Aminadab: & procreat iste Naasson.
 Hic genuit Salmon; ex cujus sanguine, Rahab
 Illa Booz peperit; dein Ruth Moabitis amico
 Nupta Booz, Obed parit: hoc generatur Iesse:
 Quo David Rex, cui Salomonem parturit illa,
 Quæ fuit Uriæ. Salomon Sapientia Regum
 Progenerat Roboam: Roboam generavit Abiam:
 Hic Asa genuit: qui Josaphat; hic quoque Joram
 Oziæ patrem; Joathan quo natus, & inde
 Ortus Achaz creat Ezechiam; creat iste Manassen;
 Hoc fatus est Amon; Josiam germinat iste;
 Ex quo progenitus** Joachin cum fratribus, inter
 Aspera sceptrigeræ Babylonis vincula. Postquam
 Denique completa est ea transmigratio, natus
 ***Inde Salathiel; ex quo Zorobabel in auras
 Prodit vitales: Abiud productus ab illo,
 Protulit Eliacim; sed ab hoc producitur Azor.
 Hic genuit Sadoc; ex cujus sanguine deinde
 Cretus Achim, generans Eliud tulit; hic Eleazar:

Mat. I

Is

* Vid. Prosod. Ricciol.

** Deest hic una generatio apud S. Matth. Cap. I. juxta omnes
 Auth. vid. Corn. à Lap. ibid. Josias enim genuit Joakim
 seu Eliakim, & Joakim genuit Joachin seu Jechoniam, qui
 Babylonem captivus abductus est, unde rectè: Ex quo pro-
 genitus, non verò genitus. Vid. 4 Reg. 23. & 24. item 2.
 Paral. ult.

*** Ricciol. Prosod.

Is genuit Mathan; sed Mathan porrò Jacobum:
 Iste Jacob fausto tandem sub fidere Joseph
 Progenit, meritum cum Christi Matre beato
 Conjugio necti: felix cum turture turtur.
 Augustus Cæsar populos in pace regebat,
 Author amicitiae, qui totum nexuit Orbem
 Fœderibus; peramœna quies regnabat ubique.
 Hic Cæsar rerum Dominus, gentisque superbæ
 Romulidûm, totum jussit describere Mundum.

LUC. 2. Quod Syriæ rector Præses Cyrenius* ultrò
 Assiduis promovit opus conatibus. Omnes
 In primæva suæ properabant oppida gentis.
 Quid facit hîc Joseph? ediffere nostra Camœna:
 Hic, licet æternum gereret sua sponsa Regentem
 Cæsare majorem, Cœli Terræque Monarcham,
 Fit celer obsequio, Galilææ finibus exit,
 Inque sui Patris Jessæi Principis urbem,
 Urbem Bethlehëmam patrio sermone vocatam,
 Cum Genitrice Dei prægnante, revertitur. Ecce
 In patria peregrinus erat; mirabile dictu!
 Nemo fores aperit, gravibusque coërcita vinculis
 Ostia clauduntur. Venit in sua propria Jesus,
 Nec, qui suscipiat, totâ reperitur in urbe.
 Compatior pia Virgo Tibi, Tibi candide Joseph,
 Et Tibi Christe sacro sub Matris corde gementi.
 O Bethlêmiacos isto si tempore campos,
 Incoluisse, mihi felicia fata dedissent!
 Ultrò repandissem bipatientibus ostia valvis,
 Tota domus patuisset ei, quem nulla domorum,
 Sint spatiosa licet, capiunt penetralia, nullum
 Ingentis Terræ spatium, neque vastus Olympus.
 Estò! meî licet his productio sera resistat

Opta-

* alias Cyrinus vel Quirinus.

Optatis, cupidóque mihi fors illa negetur;
 Non tamen impedió, recolendo talia, tanquam
 Bethlehæ præsens, sincero cordis amore
 Divis hospitibus patulos offerre penates

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ.
 INDUCTIO TERTIA.

LUCAS CAP. 2.

Factum est autem, cum essent ibi, impleti sunt dies, ut paret. Et peperit Filium suum primogenitum, & pannis eum involvit, & reclinavit eum in præsepio: quia non erat eis locus in diversorio. Et Pastores erant in regione eadem, vigilantes, & custodientes vigilias noctis super gregem suum. Et ecce Angelus Domini stetit juxta illos, & claritas Dei circumfulsit illos &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster JESUS Christus inter applausus Cœlestis militia, Bethlemii Juda in vili stabulo, bruta inter animalia, paupertate, frigore, aliisque incommodis plurimum afflictus nascitur, & à pecudum Pastoribus Angelico sub concentu ad cultum invitatis adoratur.

Inclinata dies, cum nemo recluderet ædes, (seph, Sûsciperetque probum gravidâ cum Virgine Joseph. Hoc par selectum, devotum, Nobile, Sanctum, Luc. 2. In vili pecorum stabulo remanere coëgit. Discite mortales, quantis Cœlestia distent A nostro captu spatiis, quantisque tegantur. Hæc arcana Dei tenebris. Præfagia Vatum Impleturus, amat vitæ primordia JESUS Luctibus ordiri. Vetuit discumbere Sanctos Cum prædivitibus populi. Quid multa? revisit Nos, ut salvaret magni sudore laboris. Frigora natus habet, sed factus adultior æstus; Denique probrosâ clausit sua tempora morte.

Con-

Consilium Domini nè perscruteris; oportet
 Hoc admirari, tacitoque stupore vereri.
 Nox Terram solitis involverat atra tenebris,
 Ad medium provecta Polum, quo tempore Virgo
 Sensit adesse diem, quæ Cœlo gaudia, pacem,
 Mundo, sed tristi plagas infligeret Orco.
 Salve fausta Dies, omni venerabilis ævo,
 Tot votis optata diu, nostræque salutis
 Bajula! rorâsti magno cum sænore Justum
 Desuper, ille brevè Cœlum Limbūmque recludet.
 Exultate Patres! adsunt promissa salutis
 Tempora! frangentur tenebrarum vincula; rupto
 Exempti laqueo, victores ibitis uno
 Ad Superum sedes cum Servatore triumpho!
 Admonuit sponsum Divina Puerpera; sponsus
 Ut solet, eximiæ desert solatia Matri.
 Sed vix ex cubito relevat caput, ecce refulget
 Lumine Cœlesti pecorum domus; intrat in auras
 Rex hominum, Mundique Salus: ut Phœbus Eois
 Egregio splendore nitens caput exserit undis,
 Virginitatis honor manet illibatus; adinstar
 Solaris radii, qui pulchrâ luce fenestras
 Transiit: Infantem tenuem complexa Virago
 Ad sua corda premit; neo-natum sponsus adorat.
 Hebr. Magna catervatim stabuli penetrare subintrat
 1. 6. Cópia Spirituum, niveo candore decori,
 Cœlitus, ut pueri celebrent natalia, missi.
 Sed quid consilii Serpens inimice? rogabis,
 Quæ sit Cœlitibus plaudendi causa? docebo:
 Fraude tuâ deceptus homo, confortia mortis
 Æternæ, quæ sola tibi portanda manebunt,
 Deseruit. Quare? nescis? cui cedere quondam
 Ambitione ferox renuisti, venit, avitum

Ex-

Extirpare scelus; nè Gens humana periret.
 Ringere sæve Draco! mulier decepta, per illam,
 Quæ modò produxit Dominum, se vindicat; æquo
 Iudicis arbitrio: quia per quam, callide! Terris
 Intuleras damnum, cervix calcatur Averni.
 Virgo DEUM tenui coopertum findone cunis,
 Quas præsepe refert, imponit; dura ministrant
 Stramina pulvinar; servos animalia signant;
 Bos, asinusque suis afflatibus aspera brumæ
 Frigora demulcent: puto, quòd purissima Virgo
 Averfata, gemat, stabuli fœtentis odorem.
 Compatitur Matri Joseph, mœstosque virili
 Corde premit gemitus. Aquilo depone rigorem,
 Nè quatias gelido lacerata mapalia flatu.
 Interea Divine Puer, bene veneris! omnes
 Offerimus pia corda Tibi, largire favorem,
 Et moderare tuos, quos vis servare, fideles.
 O venerande Puer! quod Patrum turba futurum
 Credidit, hoc ipsum nos credimus esse peractum,
 In quo nostra fides se, tanquam rupe perenni,
 Et nova cum veteri Scripturâ pagina firmat.
 Non procul à stabulo vigilabant tempore noctis
 Pastores ovium, quos lux speciosior astris
 Reddidit attonitos: nam cyclade lucis amictus
 Angelus apparens nimio terrore stupentes
 Alloquitur, mandans proscribere corde timorem,
 Exultare jubens, quia maxima nuncio vobis
 Gaudia, lætus ait, populis communia cunctis:
 Natus enim Christus Davidis in urbe Redemptor:
 Invenietis ibi puerum, quem Mater egena
 Vilibus involvit pannis, paleisque gementem
 Imposuit: molles referunt præsepia cunas,
 Bruta Palatinos, stabulûmque Palatia Regis:

Luc. 2.

B

Hæc-

Hæcque loco signi vobis determinat Æther,
 Ut,quem Bethlehemæ tali sub imagine vobis
 Offeret, hunc ipsum,quem diximus,esse sciatis,
 Suspiciunt vigiles, lætæque per aëra plausu
 Aligeros volitare Duces, resonare triumphos,
 Atque refulgentis spatiosa per atria Cæli
 Unifono gratæque cani certamine vocum:
 Gloria summa Deo super excelsissima Cæli
 Culmina; terrigenis, quibus est sincera voluntas
 Pax fit, & alma quies, & copia multa bonorum,
 His evangelii finitis plausibus, unâ
 Angelici Proceres Cœlestia regna revivunt,
 Sicque, recedenti speciosâ luce, piorum
 Ex oculis vigilum rapitur sacra visio: noctis
 Pristina vicinis incumbunt nubila campis.
 Territa pastorum, per noctem plurima volvent
 Turba reassumit vires animûmque; relata
 Tam miranda sibi, propriis aspectibus ardet
 Percipere; inde moras, quas nexuit ægra dies
 Ex Pelago reducis cunctatio, rumpit, & ortu
 Non expectato Phœbei fideris, inquit:
 Actutum socii, videamus Mystica nobis
 A Domino monstrata, Deus nos ducet euntes,
 Dicite Pierides, non Ethnica Numina, veræ
 Christiadûm Musæ, quæ causa, quod ista pusilli
 Plebeique viri, Regum Procerûmque senatu
 Neglecto, didicere? patent arcana: Draconis
 Ambitio virus per totum sparserat Orbem;
 Hoc quoque corrupti Reges Proceresque, profecti
 Inferiora suis conceptibus illa putassent.
 Lux Evangelii non luxit Regibus illo
 Tempore; nulla fides Procerum; regnabat ubique
 Barbaries: humilem contestabantur egentes
 Numi

Numinis adventum: quod Virgo puerpera nuper
Magnificando Deum cecinit: Gaudete repulsam
A saturis passi; qui fert solatia, vivit!
Pastores properant; & vix eduxerat undis
Purpureas Aurora comas, cum mœnia parvæ
Urbis Jessiadum, nebulis labentibus, uno
Aspiciunt plausu: nec opus, comperta viarum
Vel stabuli rogitare locum; Deus indice muto
Et cupidæ mentis raptu, quò restet eundum,
Indigitat. Currunt, subeuntque mapalia; castam
Cum Puero Matrem, sicut prædixerat illis
Angelus, inveniunt. Metus hic & gaudia certant:
Circumfusus enim radiis Cœlestibus ardet
Pusio; nec simili privat fulgore parentem.
Sis licet in pueri specie, sis inter olentes
Obscuri stabuli pecudes, asinumque bovemque,
In paleis positus; talis tamen ore refulget
Majestatis honos, & talia signa decoris,
Ut, quicumque vident, paveant, & Numen adorent.
Non minor ex vultu species, habituque nitebat
Matris amabilitas; nunquam Domus Israël ullam
Progenuit similem. Nec Te formosæ virorum,
Nam similis simili gaudet, Josephæ filebo.
Hæc Trias in stabuli tenebris olidoque recessu
Fulget, ut in nebulis collecto lumine Phæbus,
Aut per rimosas splendet Cynthia nubes.
Curvatis genibus, prono quoque corpore, lati
Procubere viri: descedunt lumina, sacro
Oscula dant fundo, miro præsepia cultu
Ut magni Regis thalamum soliumque salutant.
Nec dubito, quin parva pii quoque dona puello
Obtulerint; nec quin Dominus respexerit illa
Intuitu placido; sicut respexit Abelis

Munera, Cœlitibus suaves halantia fumos,
 Exultate, quibus res est angusta, domique
 Aspera pauperies! inopum Rex venit; inanis
 Ambitio, sæx atra Stygis, patre Dæmone nata,
 Sub pedibus prostrata jacet. Gaudete! gravatis
 Dicite pauperibus, quæ nox hodierna propinqua
 Vos docuit visu: simul invitate, Supremum,
 Ut veniant intrâ tenebrosa mapalia, Regem
 Culturi, sicut reverentia digna requirit.
 Pastores ovium postquam sacra nuncia Cœli,
 Hâc data nocte sibi, retulissent; quidquid in antro
 Seu stabulo pecorum convenerat, ore fideli
 Applaudit. Virgo tantarum conscia rerum,
 Lata sibi nuper Gabrielis nuncia visis
 His pastoritiis confert, altâque reponit
 Mente. Viri surgunt, & læto corde relinquunt
 Limina sancta casæ: reduces ad propria tecta,
 Hæc nocturna palàm manifestant visa; simulque
 Omnia, quæ propriis oculis objecta fuerunt
 Bethlehemæ, cupidis hæc nuncia læta sciendi
 Jugiter enarrant. Super hæc miranda rapaci
 Per loca Jordanis fertur vaga fama volatu:
 Agricolaë, cives, & quos Cœlestis alebat
 Spes Dominum tandem nostrâ sub carne videndi,
 Per juga, per montes, & lata per arva feruntur.
 Judæ Magnates, spretis novitatibus istis,
 Non ex plebejo, sed magno stemmate Regum,
 Nec vili stabulo pecorum, sed Principis aulâ,
 Promissum Patribus produci posse putabant.
 Sensit idem Herodes; zeli tamen uritur igne,
 Ne nova sparsa sibi noceant, formidine tactus,
 Hinc multi falsum, multi dubitabile verum,
 Quod spargebatur, reputabant: maxima contrâ
 Et

Et pia pars hominum, Divinæ dedita legi,
 Fretaque promissis Domini, delapsa supernè
 Nuncia nequaquam mentiri posse, sciebant.
 Hæc incredulitas ideo permissa videtur,
 Ne citius pueros raperet violentia Regis,
 Indomitique furor sua stringeret arma, prius-
 Virgineæ triadi nostræ concessa facultas, (quam
 Ex Hebræorum fugiendi finibus. Ecce!
 Consilio Domini nihil est sapientius; ille
 Non vi, non rapido prosternit turbine; miti
 Tramite procedit: nec vult decreta resolvi
 Tradita per Mosen. Præfixo tempore Matrem
 Vult prodire foras (licet omni labe carentem
 Ediderit partum) potiusque tenere latenti
 Vi gladios, frameas, & spicula sæva latronum.
 Hæc perpenſa dabunt nobis calcaria, leges,
 Quas Deus injunxit populo, servare. Memento,
 Si Deus ipse suis jussis obtemperet, utrum
 Conveniat nobis, sub quovis tegmine lentas
 Excusare moras, vel quod sceleratius, ipsas
 Sacrilego fastu Christi pessumdare leges.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
 INDUCTIO QUARTA.

S. LUCAS CAP. 2.

Et postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus Jesus; quod vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus octavo post suam miraculosam Nativitatem die, etiamsi ab omni peccati labe esset immunis, juxta legem Abrahæ circumciditur, & celebri nomine Jesu, quod super omne nomen est, ac Mundi Salvatorem significat, mirifice exaltatur.

B 3

Æquo-

Aquoreis, octo vicibus, produxerat undis
 Sol caput auricomum, cum Virgo puerpera
 Thariadæ Patris cupiens implere, puellum (legem
 Circumcidendum pro more adduxit. Anhelis
 Mysta favens precibus Puerum, solennibus actis
 Luc. 2 Ut voluit Joseph, condigno nomine Jesum
 Appellat: siquidem sub tali nomine Christum
 In terris voluisse suos complere labores,
 Ex hoc conjicias, quod missus ab Æthere Princeps
 Angelicus jubeat, Puerum debere vocari
 Hoc Salvatoris specioso nomine Jesu.
 Quid verò notat hæc brevis appellatio, Jesus?
 Illa characterum tantummodò quinque synopsis
 Ceu compendiolo, magnum designat Atlantem,
 Quem Pater æternus Cœlo demisit, ut Orbem
 Salvat ab interitu. Nomen prænobile, sanctum
 Dulce super purum florentis nectar Hymetti
 In quo terrigenæ cuncti salventur, oportet.
 Hoc recreat Superos, purgantes mitigat ignes,
 et genus humanum, quod adhuc cum principem unum
 Tartaræque domûs in terris bellat, adinstat (d
 Armatæ turris magnâ virtute tuetur.
 O Nomen Jesu! super omnia nomina Nomen!
 In quo, qui vigilat, Cœli hunc protectio munit,
 In quo, qui dormit, securâ pace quiescit.
 In quo, qui patitur, felici sorte triumphat.
 In quo, qui vivit, Libitinæ spicula ridet.
 In quo, qui moritur, devictâ morte resurgit.
 Jesus salvificat, disrumpit vincula Jesus.
 Jesus fortificat, timidus dat robora Jesus.
 Jesus vivificat, fert ægris pharmaca Jesus.
 Jesus lætificat, mœstis dat gaudia Jesus.
 Jesus sanctificat, dat dona perennia Jesus.

Qui

Qui zelo Domini succensi ex corde teporem
 Ejiciunt, ardent in sacro Nomine Jesu.
 Hoc facit adversi jactatos turbine fati
 Intrepidus; tribuit, si fausta forte potimur,
 Ne tumeant animi, moderamina; pellit opacas
 Dæmonis infidias, expugnat Tartara, diris
 Obsessos homines Furiarum liberat umbris.
 Omnia quæ facimus, Paulo suadente, sub ipso
 Ut bene succedant, faciamus Nomine Jesu.
 Tempora metimur, totusque revolvitur, illo
 Nominis auspicio, rursus quoque clauditur annus.
 Unâ primus homo, Divinum præter amorem,
 Lege tenebatur; Stygio seductus ab Angue
 Transgressus, totam vitiavit crimine Terram.
 Hinc holocausta Deo, sed inani pondere, facta;
 Mundus erat sine lege datâ, sine luce salutis
 Cæcus in obscurâ noctis caligine palpans.
 Hic status humanam viginti sæcula gentem
 Implicitam tenuit: tandem de femine Thare
 Descendens Abraham, Domino mandante, secun-
 Quâ luerent pueri primæva piacula, Legem (dam
 Publicat: hancque suo Jesus in corpore, quamvis
 Non attraxisset primæ contagia culpæ,
 Promptus adimplevit; dum primo flore sacrati
 Sanguinis hæc, quæ non contraxit, debita solvit.
 Ite procul tristes, nimis procul ite querelæ,
 Innocuo si quæ tempestas, sæva procellis,
 Ingruat. In niveis Mariæ conspeximus ulnis
 Criminis expertem, Patrum delicta piare,
 Immeritumque pati. Nos Lex nova suavis amoris
 Eximit à tali nexu, veterumque rigore.
 Attamen astrinxit Baptismi fonte lavari,
 Et circumcidi contrito corde, pioque

Mentis in affectu; per totam denique vitam,
 Ut decet Athletas Christi, cum Dæmone, Mundo
 Corruptâque, dolo serpentis, carne, seorsim
 Belligeras conferre manus: illisque subactis,
 Exemplo Christi, qui factus victima Patri
 Pro nobis, toto quo vixit tempore, sordes
 Humani generis, lacrymis gemitûque perenni
 Absterfit; sic nos renovatis moribus ultrò,
 Quæ primævorum levitas delicta, nefandi
 Instinctu Satana, quondam commiserat, unâ
 Cum propriis noxis, ex toto corde fleamus.
 Virgo Dei Genitrix, fœni subnixâ maniplo,
 Ad præsepe sedet, formâ speciosior omni:
 Frons nive candidior, facies quoque tota; refulgent
 Ex ciliis oculi, tanquam duo sidera; tingit
 Purpura prima genas, augustâque circuit ora:
 Connectit dentes alabastri candidus ordo:
 Assimiles ebori collum, pectûsque, manusque.
 Tota places, speciosa nimis, specialis amica!
 In Te nulla cadit maculæ nota: fundis ab ore
 Ambrosiam, & niveum distillant ubera nectar.
 Hoc reficit potu Divinum Virgo puellum,
 Qui sedet in gremio Matris, quasi Regis eburno
 Magnificoque throno, risu cognoscere blandam
 Incipit, & placido circumspicit omnia vultu.
 O formose Puer! per quem, quæ facta videmus,
 Ex nihilo producta patent: cur, quæso, negares
 Præ reliquis tibi-met speciosam condere formam?
 Formam, quam statuit Deitas ipsissima, tanquam
 Illustrem fabricam, triginta ac amplius annis
 Gestare in terris, superisque perenniter oris.
 O præclara domus! palmam cui cedere, pulchri
 Quidquid Mundus habet, quidquid Cœlestia regna
 Im-

Immenfis stringunt ulnis ſpatiisque, jubetur.
 Quid Tibi, mi Joſeph! de tantâ Matre videtur?
 Quid Tibi de puero? quò Te reverentia ducit?
 Raptus in ecſtaticum nimîâ præ luce ſtuporem
 Obſequiis alacer, nunc hunc, nunc reſpicias illam.
 Exultas; dubiòque caret, quòd videris ipſos
 Circumſtare Dei Proceres, miſſosque ſupernè
 Angelicos cives, quibus incunabula Chriſti
 Concelebrare datum. Stabulum quicumque ſubin-
 Hanc triadem tacitâ ſub Majeſtate verentur. (trant,
 Et quia Bethlehema magnus de ſtemmate David
 Concurſus populi, quem juffu Cæſaris albo
 Infereret Præſes Syria, confluxerat; absque
 Ancipiti dubio Solymam vaga fama frequenter
 Attulit ex nimio populi rumore novellas,
 Quòd fit Bethlehema, Cælo referente, ſupremus
 Progenitus Princeps, qui ſolvat vincla, fugètque
 Inſidias Erebi, totum quoque corrigit Orbem.
 Arbitror ex ipſo Regali ſtemmate David
 Bethlehema Solymis magnam properaſſe cater-
 Illa redux potuit Regi nova tanta referre, (vam.
 Quæ propriis oculis ac auribus hauſerat. Uſque
 Narratis ſubtracta fides, rumorque putatus
 Mendacis populi: quia ſic permiferat Æther.
 Moſaica Leges, ut quæque puerpera certum,
 Ex quo decubuit, non tacto limine tempus
 Compleat, inſtituunt: quapropter Tempſa ſubire
 Noluit alma Parens; ſed Patrum legibus uti,
 Eſſi virgineo nunquam viduata pudore,
 Maluit. Interea tacito pede tempora currunt,
 Una dies aliam, noctem nox altera pellit.
 Spectatum redeunt inopes præſepia; Matri,
 Ut prolem melius ſuſtentet, munera largis

Apportant manibus, Salvatorémque salutant.
 Hic pia devotam subeat meditatio mentem,
 Quàm suavi cultu Virgo, cum conjuge, Jesum
 Sub stabulî tenebris fuerit venerata: profectò
 Mille super Cœlos misit suspiria, mille
 Millia votorum. Quoties ad strata puelli
 Fortè quiescentis curvato poplite fedit,
 Effuditque preces! quoties Josephus eundem
 Pronus adoravit! Sol merfâ luce reliquit
 Invenitque iterum flammâ redeunte precantes
 Nocte dièque suum tenuit devotio cursum,
 Non ex incenso sparguntur aromate tales
 Ac tam fragrantès fumi; nec thuris acervus
 Tam suavi Superos unquam recreavit odore:
 Gratiôr ex pecorum stabulo fragrantia sursum
 Ascendit,quàm magna patrum fumantibus ar
 Ambrosias inter nebulas holocausta dederunt.
 Continuo motu rapitur devotio sursum,
 Nec minor in cursu descendit missa deorsum
 Gratia. Felices animæ, quæ carcere Limbi
 Inclusæ tales intellexêre novellas!
 Exultâsse puto, quoties commercia Cœli
 Atque domûs Bethlêm, Geniis referentibus, ill
 Sunt patefacta; hilares frangenda repagula por
 Carceris invisi didicerunt; nulla deinceps
 Sæcula, sed solos triginta trësque recursus
 Phœbei jubaris pro libertate requiri.
 Hic mihi pro veterum, peto, consuetudine Vatu
 Concedi Stygios paucis memorare tumultus.
 Limbus erat calido nimiùm vicinus Averno;
 Hinc Patrum cantus, plaususque, & júbila spili
 Irrumpunt tenebris: pœnarum sistitur ordo,
 Rumpuntur gemitus, manésque silentia servan

Lucifer ignivomo tonat, ut fera bellua, rictu:
 Quid sibi vult stolidus Patrum concentus? & audit,
 Quod Dux, qui populum salvet, venisse putetur.
 Nos infelices! totus reboabat Avernus:
 Hi tandem placido potiuntur sine dolorum;
 Nos cruciat miseros mera desperatio: nullus
 Finis adest. Numeres annorum millia mille;
 Finis abest; duplices, triplices; nec meta malorum.
 O insensati! facilis descensus Averni,
 Sed revocare gradum nulli conceditur. Ergo
 Dum fumus in vivis, & Christi morte redempti,
 Hæc loca pœnarum solido virtutis amore
 Atque exercitio vitemus: quidquid in Orbe
 Sensibus arridet, vanos quoque sortis honores
 Salvifico fulti spernamus Nomine JESU.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ

INDUCTIO QUINTA.

S. MATTHÆUS CAP. 2.

Cum ergo natus esset Jesus in Bethlehem Juda in diebus
 Herodis Regis: ecce Magi ab oriente venerunt Ieroso-
 lymam dicentes: Ubi est, qui natus est, Rex Judæorum?
 vidimus enim stellam ejus in oriente, & venimus adorare
 eum. Audiens autem Herodes Rex turbatus est, & omnis
 Ierosolyma cum illo &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus à tribus Magis, seu
 Regibus ex oriente, stellâ novâ, veluti signo hilaritatis,
 Bethlemium Juda deducit. triplici munere Hieroglyphico, vi-
 delicet thura, auro, & myrrhâ regaliter honoratur; &, sicut
 tantam Majestatem decet, humili devotione adoratur &c.

Non contenta Dei bonitas, natalia Christi
 Notificasse viris solâ de plebe; sed instat,
 Hæc nova quamprimùm cunctis exponere terris.
 Quip-

Quippe, quod attingit communia comoda Mundi
 Hoc manifestari quoque convenit omnibus. Unde
 Mirandum celso suspendit in æthere signum,
 Nullo crine minax, nec sævâ luce coruscum,
 Sed nimium blandis rutilans per inania flammis
 Omnibus ostendit populis, quod venerit Heros
 Qui de morte simul Stygiôque Dracone triumphat
 Hanc Hebræa super radiare cacumina stellam
 Intuiti cives Solymæi, fidus inane
 Fortuitumque putant, dum contrâ Solis ab ortu
Mat. 2 Hoc jubar aspiciunt animo meliore Sabæi.
 Hinc tres ex illis, quos Regia purpura claros,
 Et Divinarum concessa scientia rerum,
 Reddiderat, stimulabat amor, per sidera terris
 Notificata suo proprio contingere visu.
 Collectis igitur, sibi quid conducat agendum,
 Consiliis statuunt, Solymam non deside gressu
 Accelerare simul: volucres amor addidit alas.
 Aggrediuntur iter, properant, & denique campo
 Hortos, & turres, & celsa Palatia magnæ
 Aspiciunt urbis. Gavisi desuper, optant
 Tantorum Dominam populorum intrare; recep
 Magnificum mirantur opus, pulchrâque sacrat
 Delubri formam. Quærunt, ubi Regius Infans,
 Cujus in adventum specioso lumine stella
 Inter sidereos hodie dum fulgeat ignes?
 Instant quærendo, satagunt cognoscere: nemo
 Præterquam quod ibi popularis fama recenter
 Sparserat, ad lubitum poterat satiare rogantes.
 Fertur ad Herodem popularis rumor, adesse
 Ex Oriente viros præcelsi nominis; omne
 Vulgus opinari, tres Reges esse Sabæos.
 Herodes truculentus erat; sed callida vulpes,

Si quæ res egeat vestiri fraudis amictu.
 Hinc ad se Reges invitat, pluribus ornat
 Obsequiis: si quæ cupiant, ea facta putarent.
 Hic tua, qui fæto vultu suspendis amicos,
 Pingitur effigies: vasto promittis hiatu
 Quælibet; ast pressæ turgent sub pectore fraudes.
 Muscipulam pedibus ponis, dum strata viarum
 Floribus exornas. Quærit Rex perfidus ultro,
 Quæ fuerit ratio per tanta pericula terras
 Israël aspectu proprio decorare? sed illi,
 Ut decet ingenuos, sincero corde fatentur:
 Se vidisse domi super ardua culmina Judæ
 Formosam rutilare facem; spectabile signum
 Promissum venisse Ducem, cui reddere dignum
 Quæque teneretur terrarum natio cultum.
 Hæc nova versutum turbabant nuncia Regem,
 Et Proceres ejus, Solymæos denique cives.
 Sed ne conjicerent, quæ sit sententia Regis,
 Comiter excepti multo tardantur honore.
 Convocat interea, quidquid credebat in urbe
 Esse peritorum, Judææ Lumina gentis,
 Pontifices, Scribas, Phariseos: magnus in aulâ
 Doctorum confluxus erat: monumenta librorum
 Discutiunt, relegunt, scrutantur tempora, donec
 Unifono docti conspirent ore, citantes
 Præ reliquis veterum, Michææ verba Prophetæ: Mich.
 Tu Bethlêm Judæ, Princeps non infima gentis; Cap. 5.
 Progredietur enim de te Dux ille supremus,
 Qui domui Jacob omni dominabitur ævo.
 His ita discussis, sævo terrore repletus
 Dissimulat, tacitoque coquit sub corde dolorem
 Herodes; triademque Ducum regaliter orat,
 It, tectâ novitate rei, discedat in urbem

Beth-

Bethlehemam, puerumque pio conamine quærant
 Adjicit his precibus, si, quod speraret, eundem
 Inveniant, subitis referant cursoribus aulæ;
 Se quoque venturum, merito Regalia cultu
 Exhibitum puero, condignaque dona solutum
 Illi, se Solymam redituros, & sinè fraude
 Cuncta relatuos (quæ fors optata dedisset,
 Bethlehemæ proprio sensu cognoscere) Regi
 Promittunt. Renovatur iter; Solymisque relicta
 Verticibus superesse suis peramabile lumen
 Sideris in patriâ visi, ductoris adinstar,
 Suspiciunt hilares. Præcedit stella, sequuntur
 Devoti Reges: stetit hæc, missisque deorsum
 Luminibus stabulum certo velut indice sanctum
 Demonstrat. Nemo poterit, mea Musa, Magorum
 Festivos plausus dignâ celebrare poësi.
 Ante fores stabuli, latis super Æthera votis,
 Perpendunt, quâ laude Deum, quo denique cunctis
 Conveniat prolem decorari. Dives amoris
 Copia suppeditat, quæ sit via recta juvandi
 Hospitio exclusos, inopes, stabuloque receptos
 Ingressi caulam, Puerum Matremque venusti
 Et super humanam formam speciẽmque decorant
 Inveniunt, flexoque genu venerabile Numen
 Impositum gremio sub amictu carnis adorant
 Quod patriæ cives, Davidis & ipsa propago
 Concivi, proprioque suo de sanguine nato,
 Obsequium præstare vetant, post magna locorum
 Intervalla, viæ curas, durosque labores
 Nequaquam Divæ proli, dulcique puello
 Æthiopum Tharsisque Duces deferre gravantur
 Hi sua supponunt diademata Regia cunis
 In pecorum stabulo; dant oscula plurima facit

Infantis pedibus; deponunt divitis auri
 Munera, thus, myrrham, fragrantia dona Sabarum.
 Thura Sacerdotem, sed Regem denotat aurum,
 Myrrha salutiferæ lugubria funera mortis.
 Sunt arcana quidem, sed signa notantia totam
 Progenitæ prolis vitam. Nam Mystra supremus
 Melchisedechque fuit, Regum de stemmate natus,
 Et mera pro toto redimendo victima Mundo,
 Uranie, tu sola domum specularis Olympi,
 Quæ fuerit genuina trium fortuna Magorum,
 Commemora: dicis justos, doctosque fuisse
 Astronomos, Reges, & Regum sanguine natos,
 Legibus addictos, solidâ pietate refertos;
 Qui Ducis æterni Natalia festa recenti
 Sideris ostento patriis didicere sub oris.
 Astipulor dictis; quis enim tam dissita Mundi
 Climata defereret, si non sincera dedisset
 Et robusta spei fiducia? scilicet illum,
 Qui nos captivos redimat, sub carne videndi.
 Ecce preces cumulant, non cassa crepundia; soli
 Intenti Puero, gaudent; suspiria sursum
 Ejaculantur: agit furvos nox alta jugales;
 Attamen in stabulo retinet devotio Reges
 Non saturos visu: sed ne consueta quietis
 Tempora disturbent, abeunt; dignoque receptis
 Hospitio dulci clauduntur lumina somno.
 Vixque soporatis assistit ab Æthere missus
 Angelicus Juvenis, placido qui nunciat ore,
 Esse voluntatem Domini, ne Regis ad aulam,
 Nec Solymam redeant; moliri sæva Tyrannum,
 Infantisque necem. Reges abeunte sopore
 Somnia combinant, statuuntque relinquere Ju-
 Inque suos fines mutato calle reverti. (clam,
 Hanc

Hanc visi seriem properant concedere Matri
 Virgineæ, ac sponso Joseph, suadentque cavere
 Ne Puer in tanti maneat ditione Tyranni:
 Se tamen ambiguis curarum motibus angi
 Nullo posse modo; quod enim suprema volum
 Numinis immensi volet asservare, nefandi (ta
 Nequaquam poterit Regis molimine tolli.
 Res patet exemplo; vidit per climata Judæ
 Herodes homicida novum radiare cometam,
 Audivitque Magos, Scribas, Legisque perito
 Insuper Hebræas dici spargique per urbes,
 Advenisse Ducem, qui liberet Israël, audit:
 Attamen in stupido vivit remanetque veterne
 Securosque trahit crudeli ex pectore ronchos,
 Exspectando Magos, & quid de Principe nat
 Ulterior referat vulgi dictamine fama.
 Hæc Cœlestis erat Domini directio; Regem,
 Ne ruat ante diem celerem malesanus in iram,
 Sub freno retinens: rabiei suppressit ignes
 Fortiter, & lento tardat molimina ductu.
 Hinc, ut Idumæi vitent consortia Regis
 Ac Hierosolymam, per Cœli iussa Sabæos
 Instruit in somno; qui demonstrata secuti,
 Non Hierosolymam, sed flexo tramite fines
 Æthiopum relegunt, illuso Rege Tyranno.
 Accedunt puerum, renovant sua vota, tenell
 Infigunt pedibus dulcissima basia: Matri
 Et sponso suavi valedicunt ore: molestum
 Aggrediuntur iter, læti, quod ab Æthere duc
 Heroem, totum qui crimine liberet Orbem,
 Intuiti fuerint. Verè dignatio celsa!
 Quam meruit generosa fides, quæ Solis ab ori
 Reges ad pueri cunas nascentis adegit.

Tan

Tanta fides, tantusque labor, sine divite fructu
Esse minus potuit: duplicato fœnore reddunt,
Quæ facimus, Superi. Fuerit labor arduus, altos
Contiguosque Polo montes ascendere, valles
Præcipites, ruptasque vias absolvere, multis
Innumerisque rapi per densa pericula curis:
Estò; sed in mentem revocemus præmia, sanctis
Regibus in Cœlo fructu locuplete repensa.
Nos melior fortuna beat; non cogimur Indos
Visere, purpureis ubi Sol caput exerit undis,
Occiduisque tegit, non frigida climata Mundi:
Præ foribus nostris Deus est; non amplius inter
Fœtentis caulæ paleas quærendus. Adeste
In Christo Fratres! adeamus templa, precemur
Cordibus erectis, inibique videbimus illum
Ipsum, quem Reges Orientis, fidere miro
Ducti, quærebant, humili sub imagine panis
Et vini populo pretiosâ morte redempto
Ostendi, humanâ rursus pro gente litari,
Quodque stupefendum magis, in potumque ci-
Offerri. Certè Divina refectio, nullis (bumque
Equiparanda cibus, æternæ tessera vitæ!
Ite pii Reges, vestros animate, reversi
Ad patriam, cives; sanctis accendite flammis,
Quidquid habet lumen rationis; dicite: nostro
Vidimus intuitu Dominum, qui condidit Orbem,
Qui regit ætheream justo moderamine molem,
Quique nives gelidas spargit, qui nube salubri
Ejicit optatos terris sitientibus imbres,
Vidimus in pueri specie, qui carcere solvet
Antiquos Patres, qui, ruptis nexibus, omnem
Salvabit populum, qui denique conteret Orcum.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
INDUCTIO SEXTA.

S. LUCAS CAP. 2.

Postquam impleti sunt dies purgationis ejus secundum legem Moyli, tulerunt Jesum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino, sicut scriptum est in lege Domini &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, postquam conceptuisset Beatissima Virgo Mater ejus constitutum purificationis tempus, in Templo Hierosolymitano offertur; & à Simone viro timorato ordinis sacerdotalis, & Annâ Prophetissâ devotissime adoratur.

Interea tempus præscriptum lege, Maria Virgo Dei Genitrix absolverat inter olivæ Bethlææ caulæ tenebras, cum sistere Patri Æterno prolem Solymis jam gestit. Ioseph Promptus adornat iter: nondum redeuntia Phœa Lumina dispulerant nebulas, cum Mater & Educti stabulo, Ioseph ductore fideli, (facile) Approperant urbi; decus hæc & gloria Judæ (Nec fuit in toto reperiri sanctior Orbe) Prima Prophetarum sedes, munita Sionis Arce, Dei dignata domo, famosa stupendis Prodigiiis, semper sacris fumantibus aris Inclyta, Divino plusquam celeberrima cultu, Alma Sacerdotum requies, Residentia Regum, Terra ferax Cereris, multoque feracior uvæ, Vitibus Engaddi præ multis cognita regnis. Circumdant urbem montes, saltusque benignis Arboribus pleni; locupletat copia cives. Hæc tamen ubertas occasio certa malorum, Præ dolor! & scelerum nutrix manifesta, sinebat

Sancti

MÆ Sancta relaxari. Mortalia pectora raro
 Prosperitate solent rebusque faventibus uti,
 Quin simul offendant ingrato corde Datorem.
 Sancta trias, Proles, Mater, Nutritius unà
 Adveniunt Solymam; nullo prohibente subintrant
 Mœnia; de patulis, gratisque penatibus ultrò
 Non sunt solliciti; locupletes munere Regum,
 Ocyùs inveniunt aedes, ubi membra reclinent.
 Luce renascenti Divina Palatia Joseph
 Intrat, & oblati binis, pro more, columbis,
 Turturibusque, rogat submisso vertice Mystas,
 Ut Domino puerum, sibi quem fors æqua dedisset,
 Offerrent: Sponsum sequitur cum prole Maria
 Purificanda, licet genitali labe careret.
 Ecce Sacerdotum senior, vir justus, honestus,
 Atque timoratus, Simeon, solatia gentis
 Israël exspectans, instinctu Numinis intrat
 In templum Domini, sacris advolvitur aris;
 Pollicitis Superùm confisus, suscipit ulnis
 Oblatum puerum, verso super æthera vultu:
 Unde recognoscens, quis sit, quem brachia portant,
 Ingeminat: Memor esto tui, Deus optime! verbi:
 Me dimitte senem famulum sub pacis amicæ
 Complexu; proprio tetigerunt lumina visu,
 Quem promissisti nobis, Mundoque parâsti,
 Ut manifestentur Superùm decreta. Decore
 Israël ornetur, tandemque refloreat Orbis.
 Decrepito sanctoque seni promiserat Æther,
 Non gustaturum Libitinæ tela, priusquam
 Vidisset Dominum sub nostræ carnis amictu.
 Hæc dum miratur Simeonis verba Maria
 Cum sponso Joseph; Simeon benedixit, & illis
 Vaticinatus ait; Multis puer iste ruinæ

Luc. 2.

C 2

At-

Atque resurgendi multis occasio fiet
 Judææ populis : erit is mirabile signum,
 In quod conspiret fera contradictio gentis.
 Et tua , Virgo Parens, penetrabit corda dolori
 Immensi gladius, pandantur ut intima mentis
 Utque reveletur multis ex cordibus , intus
 Quod latet abstrusum. Cœli vos gratia servet
 Hæc inter Prolis Divæ solemnia tardo
 Luc. I. Adrepi gressu Phanuelis filia. Lumen
 Hæc anus eximium tribui fuit Aferis ; Anna
 Nomen ei : dudum sancto viduata marito,
 Obsequiis conjuncta Deo , noctûque diûque
 In templo Domini stabat jejuna. Prophetis
 Assimiles vetulam ; siquidem præfaga futuri
 Multa revelabat Sanctam tangentia Prolem
 Omnibus , ut credant, finem venisse malorum
 Ad vos , Hebræi ! modicum convertor , & oro
 Dicite , quis turbo vestras stupefecerit aures ?
 Et quæ nox oculos , quæ nubila denique men
 Quominus assensum fidei præbere velitis (tem
 Rebus in excelsis positis. Promiserat olim
 Omnipotens veraxque Deus, qui fallere nescit
 Nec potis est falli ; quod sit mittendus in Orbem
 Debita qui Patrum redimat, reparétque ruinam
 Lex quoq; vestra probat, talem de stemmate David
 Urbèque Bethlehemâ venturum : fama recenset
 Quæ fuerint ostensa palam super ardua Judæ.
 In signum fidei prænuncia stella pependit ,
 Quâ monitos Reges Orientis munera Nato
 Exhibuisse patet. Simeon ac Anna Prophetæ
 Acclamant Puero ; quidquid sacra pagina narrat,
 Unanimi sermone docent , venisse salutem
 Israël , & Mundi totius : Credite tandem,

Gens

Gens inimica Deo ; velamina tollite, fulget
Lux Evangelii, quo condit gurgite lucem,
Quoque reassumit Phœbeum lumina fidus,
Auster ubi madidis volitat super aëra pennis,
Sive minax Boreas gelidâ bacchatur ab Arcto,
Floret ubique Fides, florent altaria Christi,
Postquam Mosaicæ solemnia consona legi,
Et Solymis alias peragenda negotia certo
Fine coronassent Joseph & Virgo Maria,
Constituunt remeare domum ; votisque solutis
In templo Salomonis, eunt, cum manè reducit
Lux rediviva diem super alta cacumina, versus
Nazareth. Urbs obscura quidem; sed patria nostri
Salvatoris erat, titulo dignata superbo,
Quem super alta crucis (dubito, si laudis avitæ,
An, quod credo magis, probri ratione) Pilatus
Imposuit. Scribæ Solymis dixisse feruntur:
Non venisse boni quidquam de Nazareth: estò;
Attamen Angelico, ut constat, decorata favore,
Hospitiòque Dei Genitricis clara, superbis
Anteferenda locis. Christi Natalibus una
Urbs Davidis ovat; conceptu Numinis autem
Nazareth assurgit, nutrix diuturna Mariæ,
Et sponsi Joseph, ac Salvatoris Iesu.
Trajectis variis Judææ montibus, urbem
Nazareth attingunt; hinc tecta priora subintrant,
Unanimésque manent, & adhuc ex munere Re-
Viventes, semper frugali pane fruuntur, (gum
Nec manibus parcunt, contemnunt otia, fervent
Sedulitate dies: reliquis præcelluit unum
Assiduæ pietatis opus: lux namque cadentis,
Atque resurgentis Phœbi conspexit utrumque
Continuas offerre preces; puerilia membra,

Sub quibus alta latet Deitas, Infantis adorant,
 Laudandi lapides, calx, tegula, ligna, laborque
 Ex quibus hospitium surrexit nobile, tantis
 Hospitibus clarum, tantâ pietate decorum!
 Non fuit à primâ nascentis origine Mundi
 Sanctior ulla domus: Deus hanc sub imagin
 Incoluit pueri; post hæc adolevit, & inde (par
 Prodiit ut lumen Mundi. Cœlestibus illa *
 Spiritibus meruit super alta palatia Regum
 Portari vallésque super, montésque præalto
 Atque super fluctus Adriæ, Pontique procella
 Aufoniisque loco stabili requievit in arvis:
 Excitat huc varias cultum sua limina gentes,
 Vix hæc sacra trias, Joseph præeunte, relinque
 Bethlehemæ fines Solymæa relegerat arva,
 Stella Redemptoris Christi prænuncia lucem
 Contraxit, radiósque nigris abscondit in umbra
 Hocque dedit causam, solitis ne fama novel
 Ulterius populi linguas exerceat: omnis
 Rumor enim tacito successu temporis alget,
 Fitque minor, si quæ dictis occasio defit.
 Hinc Hierosolymis pax alta, sopórque supin
 Nemo loquebatur de visis amplius: omnis,
 Par levibus ventis, volucrique simillima somn
 Fama recedebat. Solus cruciatur amaris
 Herodes stimulis, dubius, quæ fata superfi
 Imposuisse sibi Reges Orientis, & astu
 Mendacique dolo reditum simulâsse putabat.
 Affudit flammis oleum, quia fama ferebat,
 Hos Arabum Reges, mutatâ mente, priore
 Declinâsse viam, dudúmque per aspera Jud
 Et Syriæ saltus, patrios tetigisse penates.

Incr

* Domus B. V. Maria ab Angelis ex Nazareth Lauretum transportata

Increpat elapsos, & sanctis dira precatur:
Non secus ac, rabidi dum Lunam fortè Molossi
Aspiciunt, frustra latrant, dentesque fatigant.
His non contentus Princeps sceleratus, iniquos
Exploratores mittit, qui fraude sagaci
Ocyùs inquirant per diversoria, quales
Ante dies aliquot Jessæi in Principis urbe
Magnates fuerint; quid ibi fecisse putarent?
Quótque diebus ibi? quando? quò? qualiter illi
In proprios fuerint fines patriamque reversi?
Adjiciuntque vafri, vulgi novitate relatum,
Bethlehemæ quendam puerum de stemmate Judæ
Nuper progenitum, de quo mera mira vagentur:
Se desiderio pariter, votóque teneri,
Visendi Prolis cunas, oculisque videndi.
Jessæi cives referunt, quæ sparsit ubique
Fama; Magos Arabum pridem per aprica viarum
Ad patrios rediisse lares, puerique parentes
Abscessisse dein, quò vel quà, nemo sciebat.
Consiliis Superùm celerem prævertere cursum
Turbidus Herodes satagit; formidat inani
Non metuenda metu. Neonati regna pusillis
Non sunt terrarum spatiis inclusa; supremum,
Quod reget, Imperium nullis arctabitur oris,
Est infinitum, quod nullum tempus edaci
Comminuit morfu; stat inexpugnabile, nullis
Hostibus expositum; quassâ cervice, rebellis
Inferni coluber, Stygio sub carcere, feris
Questibus evomit incassum devorat iras.
Pone graves curas, Regum nequissime! soli
Militiam scribit Cœlo Dux ille; docebit
Moribus & verbis populos; convertet iniquos,
Ut timeant Dominum; restaurabitque ruinam,

Quam Stygii peperit truculenta rebellio monstra
 Hinc quoque Lux Mundi, cæcas quæ dissipet umbras
 Illustrétque suo mortales lumine, dici (brachia)
 Promeruit. Felix, qui tantæ lucis amore
 Allectus, miseræ pulsâ caligine noctis,
 Æstuat erectos ad sidera tollere vultus.
 Ascendit sursum niveis oratio pennis,
 * Descenditque pari locuples miseratio cursu,
 Amodò floreunt commercia mutua Cœli
 Cum Terræ populis: qui vult, salvabitur. Unus
 Ringitur Herodes; exploratoribus aurem
 Admovet, & rictum distendens instar hyæni
 Ardet, ut innocuum rapido voret ore puellum
 Hunc Hierosolymis quærit, rurique, domique
 In pagis, caulis, stabulis, domuûmque latebris
 Oscitat, & queritur tantos periisse labores.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
 INDUCTIO SEPTIMA.

S. MATTH. CAP. 2.

Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph, dicens:
 Surge, & accipe puerum, & Matrem ejus, & fuge in
 Ægyptum; & esto ibi, usque dum dicam tibi. Factum
 est enim, ut Herodes quærat puerum ad perdendum
 eum; &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, propter Herodis
 futuram crudelitatem in pueros innocentes, à Nutritio suo
 Josepho, hac super fugâ cœlitus admonito, & à Beatissima
 Matre sua Mariâ in Ægyptum, ab interfectione salvandum
 summâ cura difficultate deportatur, &c.

Scrutator Deus est, cognoscit cordis abyssum,
 Inspi-

* Ascendit precatio, & descendit Dei miseratio. S. Aug. Serm.
 226. de Temp.

Inspicit Inferni barathrum, supereminet astris,
 Marmoreas rupes penetrat, pelagusque profun-
 Omnia sunt oculis Divinis pervia; solus (dum,
 Herodes tacitis hostilia condere technis
 A vultu Domini satagit: mens plena tumultu
 Horrendum molitur opus; nec cogitat, illum,
 Quem Deicida cupit privari luminis usu,
 Prævidisse diu, quæ cor truculentia turbet.
 Quàm facili Dominus potuisset clade furorem
 Hujus Idumæi prosternere? sola fuisset
 Sufficiens auræ subtractio, febris acuta,
 Vel tenuis morbus. Magno discrimine distant
 A nostris decreta Dei, quæ nemo peroptet
 Scrutari; nostras quando mors sancta resolvit
 Corporis exuvias, constabit, qualiter ordo
 Fatorum connexus eat; quantisque catenis
 Hoc operi societur opus, præsensque futuris.
 Ut tamen ex avidis Herodis faucibus Infans
 Eripiatur; abit Genius Cœlestis in urbem
 Nazareth, admonitum Joseph de mente Tyranni:
 Vir bonus ex precibus lassus, manuūque labore
 Fortè quiescebat, quando sacer Angelus illi
 Astitit in somno, fidèque recensuit ore,
 Quas animo furias agitet ferus ille Tyrannus:
 Hinc fore præ reliquis opus, ut cum Matre fideli
 Nazareth educat puerum, nec differat ultrò
 Pergere in Ægypti fines; inibique quietus
 Et securus agat, donec permiserit Æther
 Ad patrios remeare lares: sanctèque sponndit,
 Quòd stata Cœlituum redeundi tempora jussus
 Notificare velit; rumpi debere morarum
 Nexus, & celerem modò maturare recessum.
 Explicat hæc Joseph Cœlestia nuncia Matri,

Mat 2

C 5

Præ-

Præmonitque student celeri subducere raptu
 Casibus adversis puerum. Vix lumen Eoum
 Purpureo Cœli campos rubefecerat ostro,
 Solliciti surgunt; post pressa negotia, rebus
 Undique collectis, redeuntia tempora noctis
 Expectant avidi, cujus caligine tuti
 Egressique foras properant attingere montes,
 His quoque trajectis, Mareotica regna Canopi,
 Tristibus erepti fati, positoque timore,
 Ingressi, latebris habitacula congrua quærunt
 Inveniuntque, Deo sic disponente, quietem.
 Quid sibi vult, quod multa probi patiantur; iniqui
 Econtra positis habeant mera gaudia curis?
 Hi spernunt Superos, vivunt quasi lege soluti
 Utunturque bonis Terræ: generosiùs illi
 Aspernantur opes, supremos sortis honores,
 Lautitias mensæ, mundanæque gaudia calcan.
 Hic adversa pati, jactari turbine, multis
 Casibus affligi, dos est genuina proborum.
 Naviculam quamvis jactent quatiantque procel
 Non tamen abripiunt: iratos Æquoris æstus (la
 Experti, placido potiuntur littore just.
 Filiolum Deus ipse suum (quis plura requireret?)
 Exilium tolerare finit, divosque parentes.
 In patriâ locus est gaudendi: quisque viator
 Post sibi præfixam differt sua gaudia metam.
 Ut referunt, similis mansit fortuna Joannem.
 Hunc quia servari Divorum jussa volebant,
 Unguibus Herodis subreptus noctis in umbrâ
 Creditur * Ægypto. Præcursor Regis iisdem,
 Queis Rex ipse, malis quatitur; torquetur uterque

* De hac sententia vid. qua notantur huj. part. Induct.
 post medium, infra,

Exilio; nullam tibi possum dicere causam,
 Quam quia sunt iusti. Tolerantibus aspera nullum
 Pharmakon integrius, quam Christi vita, medetur.
 Dicuntur gentes, motæ per sidera, fanum
 Ignoto posuisse Deo: simulacra Deorum
 Everfis cecidisse locis, responsa negasse,
 Et conquesta fero fremitu, clamasse feruntur:
 Nos puer Hebræus, Divos Deus ipse gubernans,
 Cedere sede jubet, tristémque redire sub Orcum.
 Clara tenebræ virtus ignara repulsæ
 Monstrat ubique suos, nebulis fugientibus, ignes.
 Non Ægyptiacis virtus incognita regnis;
 Nullibi despicitur: profugi virtute decori,
 Cum quibus assuescunt, horum lucrantur amorem,
 Ceu mites, humiles, sancti, nullique molesti,
 Semper in obsequium mirâ dulcedine prompti.
 Pusio blanditur Joseph, Matricque Mariæ;
 Et cuicunque suum prodit ridendo favorem:
 Et quia conveniunt cum moribus oris honores,
 Hebræus passim laudatur ab omnibus infans.
 Ægyptus veteri Chanaan contermina, partim
 Incultis fabulosa locis, partimque feraci
 Est fecunda solo (pluviam sitientibus arvis
 Fructiferos Nilus sinuoso gurgite fluctus
 Suppeditat) nemorosa feras arbutaque nutrit:
 Suntque metalliferi montes, sunt oppida prole
 Accumulata: nigro solum carbone notandum,
 Hæc quod Gentili lateat sub nocte Deorum.
 Nulla domus proprio simulacro libera: miror
 Huc fugisse Dei prolem, Dominumque salutis.
 Sed dum præteritum, præsens, tempusque futu-
 Combino, plenum sacris opus esse figuris, (rum

Arbi-

* Nicephor. L. 1. C. 7.

Arbitror. Ecce puer Joseph, per crimina fratrum
 Ductus in Ægyptum, nostri fit imago puelli.
 Archetypum sequitur Christus: post tempora Christus
 Thebaidos veteris montes saltusque colebat
 Clerus Eremorum: quidquid tormenta Tyranni
 Infidias aulae, mundique profana timebat,
 Fugit in Ægyptum: quapropter tanta quotannis
 In Domini gremium messis collata, ruinam
 Angelici lapsus ex magnâ parte refecit.
 Roma latrocinii sedes, mortisque theatrum,
 In quo pro Christi sacris tot millia fortem
 Martyrii luctam quondam subiisse, feruntur,
 Ut vix in veteri Româ lapis esse putetur,
 Qui nunquam fuerit sanctorum cæde cruentus
 Innumeri gladio cæsi, multique sagittis
 Trajecti, plures perfossi cuspide ferri,
 Impositique rotis, lacerati dente leonum
 Ad risum populi; sed, quod crudele relatu,
 Corpore contecti paleis, piceoque liquore
 His superinfuso, nocturni in luminis usum
 Accensi, tristes halabant ore. favillas.
 Sed modò tempestas positis sublata procellis
 Transiit: in placidas est versa Tragædia scenas
 Roma caput Mundi, Fidei primaria sedes,
 Pontificum sacris moderatur legibus Orbem:
 Cæsa coronantur Sanctorum corpora, summis
 Exaltata locis, meritoque coluntur honore.
 Hæc est Excelsi mutatio, cuncta gradatim
 In Sanctum virtute suâ vertentis honorem,
 Hoc unum multis dignum ploratibus esse
 Arbitror, et mecum plures hæc fata dolebunt
 Quod terris Abrahæ, Fidei crudele flagellum
 Infideat Mahomet, campisque fruatur avorum

Vixit

Vixit ibi Christus, Mundum moriendo redemit,
 Est illatus ibi tumulto, tandemque revixit,
 Ad Superos ascendit ibi, sanctumque remisit
 Lumen Apostolicum, quod toto fulget in Orbe,
 Hic loca prodigiis magnorum clara virorum,
 Hic Patriarcharum cineres, veterumque quiescunt
 Ossa Prophetarum, Christo quoque carne propinqui;
 Sed nisi Turca favet, modico dignantur honore.
 Hæc fuit Abbatis Bernardi causa, sacra ti
 Romanos Proceres animandi ad classica belli:
 Sed labor optato frustratus fine, beatum
 Afflixit Monachum multo moerore: quid autem
 Moverit Excelsum sanctis obfistere coeptis,
 Non ausim solidâ Mundi ratione tueri.
 Nondum tempus erat, quo rerum nectitur ordo;
 Spero tamen, Superis sic disponentibus, olim
 Hic, ubi Christe tuis pedibus plantisque stetisti,
 Nos regnaturos. Pudor est, quod schismata tantis
 Expulerint regnis Christi sacra dogmata. Verum
 Hæc arcana Dei tacito sub corde premamus.
 Expedi, ut varios repetat mea Musa recessus,
 Et transgressa Maris rubri, Nilique profundum,
 Quid puer exul agat, quid agant faciuntque pa-
 sollicito, sicut fas est, inquirat amore. (rentes,
 Suspicio, his alio multum sub Sole morari
 Esse procul dubio variâ ratione molestum;
 Sed quem suppetiis Excelsi dextera munit,
 Non habet, unde gemat, quamvis, quod sæpe vi-
 Omnia lethifero conspirent turbine: sola, (demus,
 nter Gentiles versari, cura remansit.
 Itque negant tenebris sociari lumina Phœbi,
 ic Idololatriis ægrè sociantur & adfunt,
 uorum vera fides animat præcordia. Verum

Credi-

Crediderim plures sub tempestate cruenti
 Herodis migrâsse foràs , fruitósque benignâ
 Pace, sub externis sedisse Regentibus : imò
 Traditur , Hebræos plures habitâsse Cairi,
 Hermopoli , & Chianâ, Miry, & Babylone, suisq;
 Ritibus intentos tractâsse negotia. Certè
 Arbitror, Ægypto meliorem nullibi JEsū
 Exilii sedem potuisse locare , nec ausim
 Dicere , confortes fidei sua corda fideli
 Occlusisse viro Joseph , Matrique Mariæ;
 Suppeditâsse magis , quibus hi caruere. Sed et
 Eximius faber est Joseph ; sacra Virgo tene
 Artificique manu , variatis serica filis
 Texit , & intexit speciosos vestibus hortos.
 Dicuntur demum cæcam Babylone caverna
 Incoluisse diu : fin hæc mera vera, quid ind
 Ad loca speluncæ residebat pervia Soli,
 Ut lucraretur manuum pia Virgo labore.
 Nec dubito multis pulchros placuisse labores
 His quoque mercandis non defecisse patronos
 Quo non attento , patriæ dilectio cogit,
 Ut quandoque volent illuc suspiria : votis
 Ardet uterque Parens , sacro cursore moner
 Ut versûs Judæ fines vestigia vertant.
 Nescio , quâ natale solum dulcedine mentes
 Ducat , ait Naso : quò si devotio flammâs
 Adjiciat cupidis ; quis non generabitur ard
 Ossibus adjungi proavorum quilibet optat,
 Si pia mors animam solitis à sedibus arcet.
 Sed furit in terris Judææ sava Tyrannis,
 Sanguine cuncta rubent, infantum corpora fe
 Exanimata jacent, implent mera funera camp
 Heu! quali fremitu resonant sublimia Rhama:

Sistite, quæso, gradum! donec furiosa remisit
 Tempestas; stabit promissis Angelus, æquo
 Tempore laturus redeundi nuncia: vestro
 Ædificate modo vivendi regna Pharônum.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
 INDUCTIO OCTAVA.

S, MATTH. CAP. 2.

Tunc Herodes videns, quoniam illus effect à Magis, iratus est valde, & mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethlehem & in omnibus finibus ejus, à bimatu & infra, secundum tempus, quod exquisierat à Magis. &c.

SYNOPSIS.

Dominum & Salvatorem nostrum Jesum Christum Herodes Tyrannus Idumæus, per numerosa Bethlemicorum & vicinorum infantium latrocinia, inaudito crudelitatis exemplo (ut suos in Throno Regum Judææ, in quem se sub Romanorum favore intruserat, sine competitore stabiliret) innocentem ad mortem querit &c.

Innocuis inflicta viris truculentia, dici
 Magna potest; major muliebri cæde cruenta;
 Maxima, quæ gaudet puerorum cæde. Pharônem
 Tale palàm puduit facinus committere: quamvis
 Sævus opinetur, nimias clàm tollere proles
 Ifacidum, licito se Regum jure teneri.
 Aucta domus Jacob, Nili turgentis adinstar,
 Qui Pelusiacas segetes festinus inundat.
 Fœmina quæque mares, raras enixa puellas,
 Fecit, ut in paucis ingens exercitus annis
 Hostibus opponi, roburque repellere possit.
 Hæc metuenda, Pharô, dubiâ pensando bilance,
 Urget, ut augmentum gentis perdatur in ortu.
 Hæcque fuit ratio vetulis, quæ matribus adsunt
 In partu, tacitâ seu mutâ lege jubendi,

Pro-

Progenitos jugulare mares : sed terror ab al
 Incussus vetulis , rupit mandata Pharônis.
 Noster Idumæus tantò sceleratior audet
 Infantes jugulare palàm , multòsque latrones
 Emitterit , pueros occisum. Tota remugit
 Fœmineo planctu Judæa ; per oppida , valle
 Pagos , & vicos fera carnificina vagatur.
 Hanc latro fugentem genitricis ab ubere prole
 Abripit , & tremulam lethali diffecat ictu.
 Bimulus ante fores objecta crepundia læto
 Aspiciens animo , tremefactus fronte latronis
 Inclamat matrem ; sed vix genitricis ad aur
 Vox gemebunda venit , moritur transfixus
 Perditur ad muros allisus pusio ; plures (hall
 Submerguntur aquis : moriendi mille figuræ
 Ille quiescentem , prostratâ matre , rapaci
 Ense vorat ; profugos sequitur fera turba paren
 Et veluti tigris damas , sic pignora rupto
 Guttore prostermit : trepidantia corpora pur
 Exhalant animam ; conspersæ sanguine mat
 Terrifico resonant fremitu ; caput ipse recon
 Phœbus , & Infernum reor obstupuisse. Fide
 Hic meditabimini , quis sit gradus ille dolor
 Quando sub aspectu patris matrisve tenellus
 Et proprius sanguis , nullo maculatus iniquo
 Ex improvise tam tristi perditur ausu.
 In fatuum raptæ nimio mœrore furorem
 Discurrunt matres laceratis vestibus ; ora
 Continuis fluitant lacrymis ; ululatibus aë
 Impletur , gemitique domus : ruptisque capill
 Ubera nuda rubent fuso conspersa cruore.
 Hæccadit ; illa caput relevat , mortisque sorda
 Prolibus adjungi , multis clamoribus optat.

Hæc fremit in Regem, stygiis quoq; devovet umbris,
 Illa rogans tonitru monstrum prostrernere, passis
 A Superis manibus vindictæ jura reposcit.
 Hæc volat in barbam, sexûs oblita, latronis;
 Hanc latro conculcat; misere prostrata maritum
 Advocat: ille ferox satagit sua tecta tueri;
 Sed numerosa manus quæcunq; obstantia rumpit.
 Hinc bene præcinuit Jeremias: lapsa supernè
 Vox audita mihi, vox lamentabilis; alti
 Ex Rhamâ gemitus, magni vox plena doloris. Jer. 31
 Ecce Rachel plangit, solatia quæque recusans,
 Ablatosque uteri fructus tristissima luget.
 Ex Ægyptiacis acclamas Jesule campis
 Manibus Infantum, medio sub turbine lethi:
 Infantes animæ, Divorum corcula, flores
 Jessæ gentis, Domino gratissima messis,
 Pro me plectimur, pro me mactaminur: ite
 Prorsus ad Heroas, magnosque invisite Patres,
 Donec ego veniam, merito vos inde triumpho
 Educturus: abest modicum, quo denique lapso,
 Pandetur vobis Domus omnipotentis Olympi.
 Amplius exalta mentem super æthera lector,
 Et meditare piè, quos tanta Tragoedia motus
 Excitet in Cœlo, puerorum victima, matrum
 Orbarum gemitus, stupidæ trepidatio Judæ,
 Ipsiusque pavor Naturæ tanta videntis.
 Cogor, ut assensu confirmem, plurima posse
 In Cœlo pueros, quos clades illa peremit:
 Quippe suo Christus semper dignatus amore
 Quoslibet infantes, sicut Scriptura recenset, Matt.
 Nè quisquam rigido deterreat ore, suoque 19. v.
 Arceat accessu, vetuit: vehementius illos, 14.
 Qui pro se vitam posuerunt, diligit, Ergò

D

Pri-

Primitiæ fidei, tenero sub flore resecti
 Martyres! O Superûm purissima gaudia! semper
 Ante Thronum Domini vigiles, Agnûmque secum
 Quid nobis desit, Divinâ in luce videtis:
 Accumulate preces, nobis assistite; Christo
 Pro quo martyrium passi, sacra vulnera vestri
 Corporis in signum fidei monstrando, rogant
 Ut nobis parcat miseris, culpamque remittat
 Romanos rerum Dominos, gentemque timendam
 Callidus Herodes gnatho demulcebat honore
 Hinc fuit acceptus, quamvis consulta Senatus
 Grande latrocinium puerorum jure mereri
 Nominis infamem maculam, titulûmque Tyranni
 Decernant. Sed ait; Judæos esse rebelles,
 Multotièsque vafro sparsisse per oppida plausum
 Hic vel ibi natum, Cœlo perhibente, Monarcham
 Quæ mala Regali se tollere jure coactum,
 Ut domet innatum regnandi gentis amorem:
 In pueros sævisse parum, sperare futurum
 Ut, plausu posito, tranquillâ pace fruatur.
 Hæc poterant animos aliò flexisse Quiritum;
 Sed Nemesis Divina notat, quæ corde tegunt
 Abdita, nec furvo technarum fallitur astu. (dicitur)
 Credo, quòd Herodes multi numerentur adhuc
 Qui licet abstineant manifestis cædibus, optant
 Festinantque tamen, sibi quando invisâ prophetæ
 Justitiæ præco, primo jugulare sub ortu.
 Hic, ajunt, odiosa docet; non expedit ire
 In portum sinè clade ratem: juvat ergo refugium
 Ex Scyllâ fluctus, ex indignante Charybdi,
 Ex Orci barathro sævas accire procellas,
 In rabiem nimbos armare, in prælia ventos
 Quid juvat opponi rationem juris & æqui,
 Scilicet

Scilicet esse nefas, prohiberi legibus? omnes
Explodunt monitum; ridendo dicere tentant:
Cæca Themis dudum sedet exarmata, bilancem
In speciem trutinat, cassæ virtutis imago!
Quem ferit, ignorat; quem lædit, lædere nescit:
Vivificat leges occasio commoda; justum
Distat ab injusto cæcâ ratione volentis.
Hic Status est Mundi: dubitas, an vera canamus?
In Christi vitam, tibi quam proponere pergo,
Obtutum converte; vides, quàm sedulus ille
Hujus quæsierit virtutis amabile lumen,
Non tamen invenit: Synagogam lurida noctis
Umbra, licet schola sit doctorum plena virorum,
Occupat, inque domo vix est lux ulla Pilati.
Innocuum decet esse virum, justique tenacem;
Attamen humanis nimium respectibus ille
Ducitur, & vanè formidans Cæsaris iram,
Infonem mortis Christum damnavit iniquè.
Fortè putas justî radios, fulgere per aulam
Herodis? magis ille vafri obnubilat umbris
Justitiæ Solem; fatuus sapientis honorem
Ludibrii centone tegit, spernitque protervus:
Non impunè tamen: modicum post tempus adibit
Infernum, sociandus avis, flammisque vorandus.
O Divina Themis, virtus pulcherrima Regum!
Exilio multata gemis? Quò missa? recense;
Ad gelidam Thulen, famosamque ignibus Heclam?
Hæc fieri potuisse negas; sed dicis, Olympi
Arbiter assumpsit, quam pessimus oderat Orbis:
Hic securo diem Domini exspectabo seorsum,
Terribiles Mundi castigatura Tyrannos.
Illâ quippe die rediviva cadavera, sacram
Justitiam coluisse volent; sed fera voluntas

D 2

Non

Non juvat ulterius, minus ignorantia facti.
 Nam quæ sedulitas verum falsumque videndi
 Est impensa? tuas clausisti turpiter aures,
 Quominus oppressos audirent. Vade retrorsum
 Versat ubi rigidam Minos atque Æacus urnam

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
 INDUCTIO NONA.

S. MATTHÆUS CAP. 2.

Defuncto autem Herode, ecce Angelus Domini apparuit
 in somnis Joseph in Ægypto, dicens: Surge, & accipe
 puerum & matrem ejus, & vade in terram Israël
 defuncti sunt enim, qui quærebant animam pueri &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, per terribilem
 rodus Infanticida mortem, à crudelissimo persecutore liberatus,
 & in terram Israël (factâ ab Angelo, qui Joseph
 somnis apparuit, pramonitione) à parentibus suis, eò re-
 jam dudum cupientibus, feliciter reducitur. &c.

Omne, quod adversus Divinæ legis honorem
 Hic committit homo, nunquam perdurat in
 Quem Deus in terris castigat vindice pœnâ, (cultum
 Judico felicem; sed quem post funerapunit
 Ultio fera, malum est nullis effabile linguis
 Hæc, rogo, peccator, dum stas in limine crime
 Patrandi, justâ rigidâque expende staterâ.
 Est, quod delectat, modici duraminis; illud
 Quod cruciat, longo non evacuabitur ævo.
 Sunt quoque, quos Dominus scelerum gravitate co-
 Punit in hac vita rigide, majorâque differt (actum
 Post mortem tormenta: probat pœnale tyranni
 Exemplum Herodis, quo vix manifestior ulli
 Traditur in priscis vindicta recognita fastis.
 Vix cruor infantum frameis inspersus, & u-

Fletibus aruerant orbarum lumina matrum;
 Ecce ! repentino veluti sacer ignis ab Austro
 Irruit, & valido prosternit celsa tumultu;
 Sic caput infandi sequitur vindicta Tyranni,
 Et subito tumidum Regem subvertit in ictu:
 Sanus erat, nullam metuit nec Cæsaris iram,
 Quem sibi fallaci devinxerat arte scelestus
 Vulpio, nequicquam contrà luctante Senatu:
 Sed Divina manus multò robustior, ipsos
 Evertit montes, & vasta Ceraunia sternit.
 Terribili morbo, quo vix famosior ullus,
 Corripitur; per membra lues, & viscera serpit.
 Vermiculosa caro putrescit; vorat ossa, medullas,
 Cor, jecur, & stomachum vermis; lentoque dolo-
 Corpore depasto, Stygius parat ignibus escam: (re,
 Mens furit, & trepidat divelli à corpore, grandes
 Inferni rictus distentâ fauce, videndo:
 Attamen horrendas ruit indignata sub umbras,
 Et nidore gravi manes stupefecit Averni.
 I, bibe Tartareos, teneri vice sanguinis, ignes,
 Exsaturâque gulam Stygiorum carne draconum
 Ad Superos, si posse datur, sanctosque piorum
 Infantum manes elato respice vultu.
 Nix tegit infantes; faciem lux candida vestit;
 Vulnera sunt decori, sanguis mera purpura;
 Jubila materni; suspiria, thuris odores. (fletus
 O quàm dissimilis fatorum vertitur ordo!
 Te coquit Infernus bipedum nequissime! parvos,
 Quos occidisti, Regnum Cœleste coronat.
 Herodis tumulo meritos decet addere versus:
 Dirus in infantes, matrêque patrêque, severus,
 Antipatro natus, jacet hoc sub marmore duro
 Durior Herodes: breviter concludo: sub isto

Mat.²
19.

Marmore latronum Coryphæi crura putrescunt
 Nunquam pollicitis Divorum fallimur; idem
 Angelus accessit Josephum nocte silenti,
 Qui prius, ut puerum salvet fugiendo, super
 Attulerat monitum; blandoque recensuit ore
 Ecce tibi, venio Domino mandante, relatum
 Occubuisse feram, quæ depastura puellum
 Mille latrociniis terram tremefecit Hebræam.
 Hinc licet, ut redeas in fines Israël. Uda
 Vix Aurora comas roseis eduxerat undis,
 Ille ad Virgineas sacra nuncia detulit aures,
 Et quid de reditu videatur, providus addidit
 Hic reor, ambiguâ reduces trutinâsse statera
 Quò sibi conducat vestigia vertere: certam
 Aliger æthereus non designaverat urbem,
 In quâ præ reliquis habitacula tuta locarent,
 Bethlehemæ stabilire domum, vix consulo, quam
 Hæc sit Jessiadum genitrix, & origo puelli;
 Nam res, ut quandoque solet, fortassè finis
 Regis ad auditum posset properare relatu:
 Bethlehemam rediisse suâ cum prole parentes
 De quâ tanta Magi sparsissent mira, simulque
 Progenitam variis in symbola Regia donis
 Ornâssent prolem: quis tanta pericula sperne
 Quis successori fidat, natoque Tyranni
 Herodis, tantâ puerorum cæde cruenti?
 Fama quiescentem juncto carbone favillam
 Posset in immensas subito protrudere flamma
 Estis enim noti multis; nec posse veremur,
 Quæ nova Bethlehemæ Divinæ prolis in ortu
 Evenisse liquet, tantâ sub luce latere:
 Sunt manifesta nimis. Sed quò migrabitis? eo
 Nazareth est longo spatio disjuncta viarum

Ur

Urbs Hierosolymis ; vobis ibi degere tutò
 Tranquillèque licet : trahet hinc devotio sæpe
 Vos Hierosolymam, Dominòque litare monebit,
 Nemòque præsumet vestros inhibere labores
 In cultu Domini, passus numerantis, & omne
 Obsequium sibi delatum cum fœnore magno
 Compensantis. Amo (licet hæc intacta relinquat
 Fastorum series) hominum conceptibus uti, &
 Quod vero simile est, vel quod contingere pronum
 (Ut meditaturis tragicum quandoque rigorem
 Temperet utiliter metrorum grata venustas)
 Immiscere ; nihil sacris tamen addo profani.
 Ad nostros iterum profugos nunc pergo. Bienne
 Exilium passi, satagunt mœrore fugato
 Abbreviare moras ; Ægypti regna relinquunt,
 Exsuperant sabulum præruptaque saxa ; revisis
 Turribus in patriâ lætantur. Nazareth urbem
 Vix subeunt lassi, vicinia nota reversis
 Pergit in occursum, meritòque favore salutat
 Tam gratos reduces : memori sub bile recensent
 Herodis sævum facinus, paritèrque parentum,
 Prolibus occisis, luctum, mortemque Tyranni.
 Ille Tyrannorum finis solet esse : beati,
 Quòd præ tam multis, quos carnificina suorum
 Taliter afflixit, jugique dolore fatigat,
 Infantem puerum rapuistis ab ore leonis!
 Ingressis propiùs patet alma domuncula, quon-
 Angelico sancti Gabrielis clara favore : (dam
 Evacuata quidem ; mox verò coëmpta supellex
 Nuda tegit, tandèmq; domûs cultura refloret,
 Intereà solito tempus Paschale recursu,
 Quo Solymis celebrant egressum gentis Hebrææ
 Ex Ægyptiaci Pharaonis nexibus, instat,

Hic Rhodus, hic salta! cupiunt pia Mater, & ipse
 Iosephus festum Solymis celebrare; sed obstat
 Quod vix filiolum (quem secum ducere, nullam
 Consultum ratione putant) committere certo
 Ex consanguineis possint. Pia Virgo revolvens
 Quæ sibi præstiterat, cum nondum natus ad
 Salvator Mundi, miram bonitatem senilis (esse
 Elisabeth cognata; putat non posse puellum
 Tutius in quâquam terrarum parte locari.
 Approbat hæc Ioseph: properat sacra Virgo per
 Quod concernit iter: desertam Nazareth unam (rare
 Procedunt hilares: præcurrit Iesus; omnes
 Quam fractas reparant vires, statione Joannem
 Inclamat, comitemque sibi cupite esse viarum.
 Inclinata dies lassos adducit in ædes
 Elisabeth, * quæ tota sacro succenditur igne,
 Nescia quem primo, puerum matremve salutet
 Appressit cordi pupum, fert oscula Matri.
 Hic erat insignis puerorum lucta: Joannes
 Solvere corrigiam Domini festinat, & ille
 Fertur in amplexus, & dulcia basia labris
 Imprimit; eximium solidi certamen amoris!
 Interea dapibus subservit mensa: recumbunt
 Illustres focii, placido sermone revolvunt
 Omnia

* Unde Author Sacre Poës. hac & seqq. desumpserit, utrum ex
 veteri aliquâ legendâ, an ex proprio sensu, non constat. Favent
 sententia huic pictura tum veteras tum novæ, passim exprimentes
 Jesum & Joannem vexillum gestantem pueros, cum agnello Pa-
 schali colludentes. Ceterum communior est opinio, Joannem bi-
 mulum in Herodiano infanticidio à Matre fugiente neci subtra-
 ctum, in deserto ex illo tempore mansisse; Elisabeth post. 40. di-
 es ibi obiisse; Zachariam vero tunc capropter à Judeis occi-
 sum fuisse in templo &c. quæ tamen partim apocrypha traditio-
 nes partim conjectura in ratione præsertim temporis incerta. Vid.
 Corn. à Lap. in Matth. 23. v. 35.

Omnia, quæ toto tolerârant tempore triftis
 Exilii; laudântque Deum pro fine malorum.
 Elisabeth remanere domi cum prolibus optat,
 Et folitâ curare fide, quæcunque requirit
 Sollicitudo piæ matris; precibusque mariti
 Se commendat. Eunt in ferum tempora noctis,
 Nec tardata regit reduces Aurora jugales.
 Tandem Sol oritur, ros exficcat ab agris,
 Cum pergunt Solymam: Zacharias presbyter ag-
 Ducit, & orandi fociis documenta ministrat. (men
 Post horas aliquot Solymorum tecta videntur;
 Ingreditur pia turba fores, Templique recessum.
 Dum puer Ægypto latitat, vetus ille sacerdos
 Eximitur vivis Simeon; & sola superstes
 Anna revertentem miro colit ore Mariam,
 Hanc amat, hanc unam sibi vult sociare patronam.
 Cur, ait, Infantem non adduxistis in urbem?
 Nunc timor omnis abest, cessat laniena Tyranni,
 Post annum, si fata finant, adducite. Verum
 Hæc anus insignis, dum cursus vertitur anni,
 Illustrem meritis vitam clausisse putatur.
 Ad par nobilium Veterum converte poësin,
 Ac in sculpe sacris hos versus Musa sepulchris;
 His sub marmoreis specubus, cognosce viator,
 Ossa Prophetarum veterum Simeonis et Annæ
 Dormitant: Solymis præfens sub carne Redemptor
 Parte jubet meliore senes in pace locari:
 Hæc quoq; membra suis animab; juncta resurgent.
 Paschate transacto Zacharias presbyter urget
 Ad patrios remeare lares; præcedit, ut antè,
 Continuâtque viam solitâ pietate precando.
 Elisabeth forium custos discreta, redire
 Nunciat absentes: Pueri pro more parentes

Amplexi stringunt avidè, plauduntque, canunt
 Attolluntque manus solitas in gaudia testes. (que
 Quæstio mota quidem, sed non resoluta videtur,
 An Christus nostrâ vestitus carne severo
 Semper justitiæ monstraverit ore rigorem?
 Sunt, qui præsumunt, nunquam voluisse, gravatur
 Pondere nostrorum scelerum, tantisque futura
 Mortis imaginibus, lætari: credo, quòd ipse
 Delicias velit esse suas ex corde probatis
 Filiolis hominum se confociare. Beatum
 Sub gremio matris lætum jubet esse Joannem:
 Mandat, ut exultent celebrantes gaudia justis,
 Ergò hilares sitis pueri, colludite, quamvis
 Restet utrique gravis multorum pugna malorum
 Elisabeth Divæ matris lætata revisu,
 Mactat in obsequium tam magnis tamque coles
 Hospitibus vitulum; commiscet vina; culinam (d
 Instruit; & mensam patinis, pro posse, decorat
 Accumbuntque simul, postquàm benedictio me
 Ritè peracta fuit: proluxa relatio, nempe
 Qualis in Æde sacrâ Solymis devotio, quantum
 Accursus populi fuerit, gratissima gratis
 Condimenta cibis tribuebat: ad ista pusilli
 Gnaviter attendunt, delectanturque relatis,
 Orantes unà, si fortè revolvitur annus,
 Ut sibi sit licitum tantis assistere sacris.
 Flectuntur tenero Patres Matrèsque rogatu,
 Adstipulaturi votis, si congrua regnet
 Auræ temperies, & nulla pericula subsint.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
 INDUCTIO DECIMA.

S. LUCAS CAP. 2.

Et cum factus esset annorum duodecim, ascendentibus
 Ierosolymam, secundum consuetudinem diei festi,

summatisque diebus, cum redirent, remansit puer Jesus in Jerusalem, & non cognoverunt parentes ejus. Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei, & requirebant eum inter cognatos & notos. Et non invenientes regressi sunt in Jerusalem, requirentes eum. Et factum est, post triduum invenerunt illum in Templo, sedentem in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem eos. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus completo duodecimo atatis anno cum parentibus aliisque consanguineis suis Hierosolymam Pascha celebraturus proficiscitur; ibique in suis parentibus remanens, in Templo inter Doctores post triduum repertus tandem cum sollicitis parentibus domum revertitur.

Quamprimùm Virtus Immensa, Deiq; supremi Numen obumbrârat divæ sacra viscera Mater Filius Excelsi, Sapiencia splendida Patris, (tris; Verus homo, verusque Deus, perfectus utramque Juxta naturam, gremio Genitricis inhæsit. His tamen arcanis non impredientibus, omnes Vidimus in Christo, solito quasi temporis usu, Augeri dotes: pueris discantibus ultrò Fit similis; Solymam, Scribas Legisque peritos Auditurus adit, solidè scrutando profundos Scripturæ sensus illis mirantibus affert. Sic revoluta dies, cum lotus ab æquore Titan Albentes primò radios, roseosque deinde, Denique flammivomos totum dispergit in orbem; Pascha recurrebat, Pharaonis fluctibus hausti, Salvatæque Domûs Jacob memorabile Festum. Ecce meus Solymam comitandi flagrat amore Jesulus; instanter Matrem Patrémque rogando, Ut sibi permittant, solemnia maxima ritu Mosaico celebrare sacrâ Salomonis in Æde. Annuitur votis; conceditur ire, monentur,

Qui

Qui sociabantur, comites: numerosa piorum
 Nazareth egreditur fociorum turba; precando
 Aggrediuntur iter, nescitque precatio finem,
 Sacra quoad Solymæ Salomonis templa subintrent
 Hic Dius duplicatur amor, quo raptus anhelat
 Jesulus, ut famulis Domini, Legumque peritis
 Associatus agat, quæ sunt peragenda; benigno
 Affatus vultu Scribas super ardua Legum,
 Audito puero, de Legibus alta loquente,
 Mirantur Scribæ, Pharisei, Lege periti;
 Cujus hic est infans, quærunt, qualique Magistro
 Utitur? ætatem superat prudentia: quisque
 Hunc sibi vult jungi; vocat hic, vocat ille, vocant
 Flexilis ad nutum, responsaque docta reponens
 Comiter exorat, doceat; se velle doceri,
 Transactis Festi magna pietate diebus,
 Externi ad patrios cupiunt remeare penates,
 Cumque catervatim cognatio quælibet iret,
 Abscedunt Joseph & Virgo Maria putantes,
 Luc. 2. Cum reliquis puerum comitando tribulibus istis
 Præterit una dies, abit altera: nullus, ubinam
 Sit puer electus Jesus, se nōsse fatetur.
 Hinc dolor invasit timidorum corda parentum,
 Ergo viam relegunt, amissum flendo requirunt,
 Postque dies ternos Solymis repedando propin-
 Ingressi templum, Patrum subsellia lustrant, quant
 Et medios inter Doctores sede potiri,
 Ac dare plura stupent puerum responsa: seorsim
 Omnia pensantes, dubio gaudētque dolētque
 Affectu: tandem penetrat Dilecta catervam
 Obstantis populi, lenique redarguit ore
 Filiolum Mater: quid nobis, optime Fili,
 Sic agis? ecce Pater tuus atque ego, flendo dolentes
 Te

Te quærebamus per diversoria passim,
Pérque vias: patriam sed nunc comiteris ad urbem;
Annuit actutum; placido tamen ore reponit:
Quid quærebatis loca per peregrina? Paternâ
Nonne necesse fuit Natum reperirier Æde?
En ego confestim vobis sociatus adibo
Nazareth, & monitis aures accommodo vestris.
Redditus ergo suis, patriamque domumque rever-
tesulus, hic studio sancti meditaminis usquè (sus
Proficit egregiè; Divino munere gratus
Omnibus, Hebræi populi lucratur amorem:
Qui tamen alterius Messia regna superba
Sperantes, illumque rati citò posse subactò
Per mera bella suas leges præscribere Mundo,
Turpiter imponunt; aliter meliusque locutis
De Duce mittendo populique salute Prophetis.
Sic equidem Solymis teneri responsa puelli
Doctores stupidi stupuerunt; maximus autem
Est stupor, auditis visisque haud credere tantis:
Solus enim Simeon, & sola anus Anna fidei
Pectore crediderant pueri magnalia. Verùm
Expectate! dies Domini metuenda propinquat,
Nubibus accensis, Terris ardentibus, Orco
Eructante globos flammaram: credite certò,
Terribilis Dominus veniet, rigidèque stuporem
Ulturus, subito Synagogam proteret ictu.
Sed, bone mi Joseph, quid agis? reor, usquè labori
Sedulus incumbis, faber ortus sanguine Regum,
In modicis locuples, in paupertate beatus.
Paulatim patrios assumis Christe labores,
Auxiliumque paras, ideo faber ipse vocatus:
Et faber es, fateor, celebris; manuūque labores
Sunt Cæli, Terræ, completæque machina Mundi.

Vir.

Virgineum spectemus opus: nî fallor, Abelis
 Martyrium depingit acu; quandoque recedit
 Instructura focum, nè lassis fercula defint,
 It, redit, obsequio facilis: nunc sedula Sponsi,
 Filioli nunc cura tenet; modò mente relatâ
 Ad Superos, operi nequaquam defuit ulli.
 Illa mihi Cœlo domus æquiparanda videtur;
 In qua tanta viget consensûs gratia: gaude,
 Quisquis agis placidam simili cum turture vitam
 Istud iter Solymam, Paschâ redeunte quotann
 Tunc iterâsse reor Christum, magnûmque fav
 Conciliâsse sibi, nunquam nisi mira locutum, (re
 Et licet humanis Deitatem texerat umbris,
 Hinc ac inde tamen lucem rutilare sinebat,
 Subtraxitque statim: quotièsque celebrior act
 Prodigii potuit Divinas prodere vires,
 Nè pietatis opus nostræque salutis agonem
 Impediat, mutando locum se subtrahit: ægros
 Oblatos sanat raptim, dum præterit illos.
 Dic mihi, si placeat, positis juvenilibus annis,
 Quæ tibi Christe fuit ratio, quæ regula vitæ
 Annis ter senis, demptis puerilibus, Orbem
 Incoluisse patet; solis tribus abdita legum
 Et secreta Dei populum docuisse tenemus.
 Sed quî ter senos reliquos transegerit annos,
 Quæstio trita nimis, facili solvenda labore.
 Jam prius ostendi, cur Christus noster amat
 Noluerit nimis Deitatem prodere signis;
 Quippe superveniente volens ætate virili
 Grande ministerium salvandæ gentis adire;
 Quid mirum, voluisse diù pensare tremendum
 Hocce vel Angelicis opus importabile dorsis?
 Addo, quòd in sacris monumentis illa legantur

Si, quæcunque Deus quondam versatus in Orbe
 Egerit, in veterum fastos congesta fuissent,
 Inde tot impleri potuisse volumina, quorum
 Copia sola queat spatiosum excedere Mundum.
 Hinc reor, exiguo, quo vixit, tempore Christum
 Plurima virtutum populo documenta dedisse,
 Plurima signorum; sed perquam multa tegebat,
 Nè meritum fidei (quod Thomæ casus adumbrat)
 Evacuent oculi, solis credentibus aptum.
 Accedit, voluisse suas abscondere vires,
 Donec ab interitu salvâset funere Mundum.
 Nullus, ut arguitur, si publica cuncta fuissent,
 De vero Christi dubitâset Numine: nunquid
 Dicta Prophetarum, quæ conveniebat ad unum
 Impleri verborum apicem, viduata valore
 Turbâssent vano Divina Oracula sensu?
 Interea puri flos candidus ille pudoris,
 Decedit Joseph; oculos in morte natantes
 Occludit Jesus, consolaturque Mariam.
 Quis reputet, fido sublato Compare, fidam
 Non doluisse; licet justorum morte peremptum
 Sciverit, ac Abrahæ sinui pro parte remissum.
 Marmoreum pectus gerit hic, qui pectora nexu
 Conjugii sociata, putat, sinè felle doloris
 Divelli. Certè dilectio vera resolvi
 Absque dolore nequit; secus hîc qui senserit, errat.
 Hoc ita conjugium, quod per miracula nexum,
 Innumerisque fuit jactatum casibus, una
 Mors, sed difficili junctorum lege, diremit.
 Hæc quemcunque ferit disjunctio, crede beatos,
 Quos lex triplicibus Votorum stringit habenis:
 Hic rarò caditur, citiusque resurgitur; una,
 Sepositis Mundi curis, hos Regula suavi

Di-

Dirigit impulsu. Felix, qui talia pensat,
 Subque juventutis tenero se flore supernis
 Mancipat obsequiis. Domui, quæ sæpe ruinâ
 Contra spem quatitur, labefactaturque, fidei
 Pro fundamento Christum supponat. Abite
 Ad portum socii! Boreali turbine vestram
 Hæc quoque tempestas quatiet reditura carinam
 Non ideo cecini sacris contraria votis
 Conjugii, quod nexa velim disjungere; nolim
 Hæc mihi sub mentem veniat tentatio: conste
 Omnibus in Domino permitti nubere: dico, Mo
 Hæc mihi vita placet, quæ nullo compare gaudet
 Qui capiunt, capiant: experto crede Ruperto;
 Crede super Cœli sublato sidera Paulo,
 Qui mihi consentit, lætatur cœlibe vitâ.
 His monitis, sancto Joseph specialia vota
 Facta, jubent sacro superaddere verba sepulchri
 Hoc subter tumulo requiescunt ossa beati
 Joseph, qui fidus Christi Nutritius, almæ
 Virginis ingenuus Custos, patiēsq; malorum
 Intrepidusque comes: sed felix, tēque beatus
 Quod fuerit tantâ Christo Matrīque Mariæ
 Junctus amicitia. Morienti brachia Jesus
 Porrigit, & proavis animam sinē crimine sistit
 Esto meus, si fata vocant, in morte Patronus,
 In vivis requies, & in anxietate levamen.
 Si tua juncta meis exosculer ossa, putārim,
 Me super eximios Proceres Regēsque locandum
 Indigitat sanctum nobis Ecclesia Joseph,
 Omnibus in Domino morientibus esse Patronum
 Hoc quoque sub Christi crescentis tempore, viv
 Excessit senior Zacharias Presbyter; etsi
 Hæc aliis melior videatur opinio, propter

Herodi ereptum conservatumque Joannem
 Cum multis populi Primoribus esse cruenta
 Morte coronatum. Sequitur pia fata mariti
 Elisabeth; quorum tumultis inscribo: Viator,
 Hic in sarcophagis Zacharias dormit, & ejus
 Elisabeth conjux; ex quorum sanguine magnus
 Accola Jordanis, Christi prænuntius, Orbem
 Ingressus sacro clamore replevit eremum.
 Horum præsidio gaudent, quos lege fidelis
 Conjugii sociavit amor, tenerosque probatis
 Moribus infantes formandi cura fatigat.
 Non est in toto fortuna benignior Orbe,
 Quàm si conjugibus pro voto talia dentur
 Pignora, quæ patriæ possint stabilire salutem.

POESEOS SACRÆ
 PARS SECUNDA,
 IN QUÀ POEMATE ASCETICO
 REPRÆSENTATUR

1mò. Baptismus Christi, & nuptiæ in Cana Galilææ.	6tò. Prandium Christi cum Phari- sæis & Legum peritis.
2dò. Magna piscium captura; & primorum quinque Discipulorum vocatio.	7mò. Prædicatio Christi de extremo Judicii Die.
3tò. Instructio de faciendis elee- mosynis, & modo orandi.	8vò. Electio duodecim Apostolorum
4tò. Marinæ tempestatis sedatio; & expulsio furiosi Dæmonis.	9nò. Resuscitatio filii viduæ propè Naim; & conversio B. Mariæ Mag- dalenæ.
5tò. Resuscitatio filii Jairi, aliæque miracula.	10mò. Refectio aliquot millium ho- minum paucis panibus & piscibus iteratò facta.

E

POE-

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
INDUCTIO PRIMA.

S. MARCUS CAP. I.

In diebus illis venit Jesus à Nazareth Galilææ, & baptizatus est Joanne in Jordane. Et statim ascendens de aquâ, vidit os apertum, & Spiritum tanquam columbam descendantem, manentem in ipso. Et vox facta est de Cœlis: Tu es Filius meus dilectus, in te complacui. Et statim Spiritus expulit eum in desertum. Et erat in deserto quadraginta diebus & quinginta noctibus, & tentabatur à Satanâ, eratque cum beatis & Angelis ministrabant illi, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus à Joanne, pœnitentiæ predicante, in Jordane baptizatur, in deserto à Demone tentatur; & Cana in Galilæa primo miraculo, deinde Nazareth & Capharnaûmque confugiens, pluribus ibi miraculis se Mundo manifestat.

Hac ætate suos Zachariæ filius, olim Prodigio patris natus dictusque Joannes Deferuit; cupidusque Deo conjunctior esse, In deserta puer secessit, & accola factus Jordanis, contentus aquâ, paucisque locustis Sylvestrique favo, miseram, si sæcula spectes, Traduxit vitam. Nudus, villoque cameli Pelliceâque super femorum confinia zonâ Accinctus, gravibus fundens præconia verbis Intonat hæc populis: Domino planate viarum Aspera, pro pravis rectos citò sternite calles. Vos quoque, quos scelerum malè conscia vincula gravant, Pœniteat, dignos pietatis reddite fructus: (vârùm) Appropriavit enim Cœlestis gloria Regni. Mystica sylvestri ciet hæc clamantis eremo Vox Solymæ cives, gentes Jordanis, & inter

Judææ populos Scribas, Legisque peritos,
 Cum Sadducæis Phariseos: hisce Joannes,
 Progenies anguina tibi quis prodidit artem,
 Inquit, ab instanti fugiendi Numinis irâ?
 Este pii in Superos, commissa piacula vero,
 Ut bene contritos decet, exstirpate dolore.
 Non mihi Thariadem, pluresque opponite Patres:
 Ex massâ lapidis valet Omnipotentia summi
 Numinis electos Abrahamæ producere natos.
 Arboris admota est radicibus, ecce, securis:
 Quælibet arbor enim, si cerneris fructibus orba,
 Exstirpanda solo, meritum jaciatur in ignem.
 Vos ego baptizo gelida Jordanis in unda;
 Sed qui me, multò major virtute, sequetur,
 Cælesti populos baptizaturus in igne,
 Tritica pura feret super horrea Cœlica, cassas
 Ignibus æternis paleas comburet, & omnes
 Projiciet sordes. Fateor me prorsus ineptum
 Indignumque, viro sandalia solvere tanto,
 Corrigitque pedes. Vix hæc absolverat; ipse
 Christus adest, pariter cupiens Jordane lavari.
 Arcet ab incepto Dominum, replicatque Joannes:
 Quid sibi vult humilis dignatio? justius esse
 Arbitror, ut per Te baptismi fonte renascer.
 Estò, refert Christus; baptismi fonte lavabor,
 Hocque tuis manibus, bone vir! nam taliter omnes
 Justitiæ partes implebo. Lotus ab undis
 Surgit, & ecce statim cedunt vaga nubila Cælo,
 Regia tota patet, delabitur igneus ardor,
 Spiritus in nivea specie formæque columbæ
 Insidet occipiti, confortat, lumine replet.
 Hanc subitam lucem sequitur vox lapsa supernè,
 Et sonat: Ecce meus dilectus Filius iste,

Matt.
 3.

E 2

Qui

Qui mihi complacuit. Sed tu pie cultor eremi
 Dic mihi, quid sentis de Salvatore? reponit:
 Hæc ostenta mihi, Domino tribuente, dederunt
 Agnovisse Dei natum, qui, mitior agno,
 Bajulat à toto commissa piacula Mundo.
 Hac confortatus Cœli virtute Redemptor
 Ad loca deserti properans, inibique receptus,
 Ad sibi propositos operum se præparat actus.
 Jámque quadraginta vicibus lustraverat Orbem
 Ignea fax Solis, quando jejunia tanto
 Tempore continuans, stupefacto Dæmone, tan
 Esuriit. Dubius tentator judicat, illa (den
 Humano non posse modo contingere; raptus
 Hinc ac inde nequit liquidò cognoscere verum.
 Viderat eximios actus virtutis, & illos
 Noctes atque dies peragi, jejunia cunctis
 Præferri dapibus; vitiorum femina nullis
 Sentiri indiciis humanas vincere vires,
 Hinc ratus ambiguae metas imponere menti
 Sic veterator ait: Si vis genuinus haberi
 Matt. Filius Excelsi, sapidos hæc saxa jubeto
 4. In panes verti. Non solo pane, reponit,
 Luc. 4 Vivit homo; sed verba Dei dant robora: sacris
 Æthereisque cibis hominis pars optima vivit,
 His non contentus Satanas, mirabile dictu!
 Educit Dominum volucris per inania raptu,
 Deponensque super summi pinnacula Templi,
 Infidias duplicando refert: Scriptura fatetur,
 Angelicis Geniis de te data jussa ferendo,
 Ne fortasse pedem, gradiens per iniqua viarum,
 Ad lapidem offendas, præceps descende deorsum.
 Sed pariter tentare Deum, vetat illa, reponit
 Salvator, Triplicat nebulo tentamina: Christum,
 Nescio,

Nescio, per quantas Mundi circumferat oras;
 Excelsique nimis posito super ardua montis
 Ostendit, quæ Mundus habet magnalia: dictis
 Callidus adjungit, Christo se cuncta daturum,
 Dummodo se veluti Dominum prostratus adoret.
 Impatiens tolerare diu malesana Draconis
 Olim fidereis ejecti sedibus ora,
 Et super ingenii vires spirantia fastum,
 Hunc abigens Salvator ait: Discede maligne!
 Pagina sacra docet: Divinum Numen adora,
 Et subjectus huic supplex famulaberis uni.
 Hæc, pecus obscenum redit, ambitione repulsâ,
 In Stygiam noctem, tenebrasque ferocis Avernî:
 Credo fuisse trucem colubrum, qui proximus esse
 Æterno Patri voluit, Genitôque remoto
 Post Patrem Primas, quasi Condominator, haberi.
 Dæmone proscripto, multoque pudore repleto,
 Cœlituum numerosa cohors sua debita Christo
 Exhibitura venit; saturant, recreantque, fœvent-
 Esuriem passum; luco squalentis eremi (que
 Educunt, ac in Galilææ prata reducunt.
 Cœpit ibi magno sua dogmata spargere fructu,
 Acquirîtque Deo Regni Cœlestis alumnos.
 Tunc Galilæorum regionis in urbe Canensi
 Cognatus quidam Christi celebrare parabat
 Conjugii latum pro consuetudine Festum,
 Quò Virgo Genitrix simul invitata rogabat,
 Filius ut pariter non dedignetur adesse.
 Christus ut ostendat, sibi gratos esse propinquos,
 Obsequitur matri, atque Canan, comitantibus illuc
 Collectis neo-Discipulis, contendit, ibique
 Comiter exceptus solemne hoc connubiale
 Cum neo-conjugibus celebrat. Discreta voluptas

Continuatur; abest levitas, contentio: verum
 Defectus vini genialia gaudia turbat.
 Suggestit hoc Nato Mater Divina; reponit
^{Joan.} ^{2.} Filius: hoc nostrum non est curare; nec hora
 Nostra supervenit virtutum signa patrandi.
 Responso contenta monet vigilare ministros,
 Ut, quidquid Dominus jubeat, redigatur in actum
 In promptu stabant hydriæ sex: ille ministris,
 Ut repleantur aquâ, mandat; mandata repente
 Explentur: mox Christus aquam, spectantibus illis
 Mutat in excellens vinum: jubet architriclino
 Ferri, qui gustans neo-nuptis inquit: Ubique
 Principio meliora quidem dare vina, deinde
 Deteriora solent: sed vos datis ordine verso
 Hospitibus vino saturis meliora. Latebat
 Pincernam facti series; sed postea totus
 Glorificat Dominum confessus: fama recentis
 Prodigii dispersa volat per quaslibet oras.
 Senior hora ferè noctis, convivia solvit.
 Jungitur his Christus, quorum consortia semper
 Et conversandi methodum pia facta decorant.
 Prima fuit Virgo Genitrix, novitèrque vocati
 Discipuli: tali turbâ comitante Capharnaûm
 Progreditur, peregrè cumulat miracula: surdos
 Loripedes, mutos, variis languoribus ægros
 Spiritibus Stygiis obsessos, quidquid in urbe
 Affligebatur, nullo medicamine sanat
 Nazareth appellit, mutatâ sorte receptus:
 Principio fervebat opus, Synagoga stupendi
 Auscultat dictis; ubi cum per sabbata librum
^{Luc.} ^{4.} Legis ei tradunt, ut in hoc ænigmata sacra
 Solveret, Isaia recitavit verba Prophetæ:
^{f. 61.} Ecce superveniens Domini me Spiritus unxit,
 Con-

Ac Evangelion proponere misit egenis,
 Pectore contritos sanare, & solvere vinctos,
 Confractis veniam, cæcis quoque reddere visum,
 Propitiūque Dei prædicere Judicis Annum,
 Justitiæque Diem. Tunc librum complicat ajens:
 Quæ nunc audistis, per me completa sciatis.
 Tanta perorantem dubio Synagoga stupore
 Aspiciens, inquit: quid fabri filius ille
 Prædicat, obscurâ natus de stirpe? patravit
 Signa Capharnai; patriotis illa, priusquam
 Magniloquo de se jactet præconia plausu,
 Exhibeat. Christus respondet: nemo Prophetes
 In patria meritis dignatur honoribus. Amen
 Dico, quod Elias (cùm Sirius ureret agros,
 Atque tribus pluvias cohiberet & ampliùs annis
 Cælum) complures viduarum nôrit; ad unam
 Sidoniam tamen est, Domino mandante, Sarep-
 Missus. Elisæi quoque plures tempore leprâ (tam
 Ac elephantiacâ scabie tumuere; sed uni
 Duntaxat Naaman mundari contigit illâ.
 Hic irâ accensi patriotæ, mœnibus urbis
 Ejiciunt Christum, ductūque per ardua mon-
 In quo struxerunt majores Nazareth urbem, (tis,
 Præcipitare parant de summâ rupe deorsum:
 Nec factō caruisset opus; nisi lumina nimbo
 Obscurâsset eis; quâ se caligine tectum
 Per medios cives subduxit, & ire Capharnaūm
 Denuò constituit. Res suspectissima *Verum:*
 Quilibet illud amat, sed quilibet odit; ubique
 Dicitur esse domi; sed quod sit nullibi, credo.
 Christus amans veri, falsique gravissimus osor,
 Pellitur ex patriâ, quia verum dixerat, urbe.
 Ergo Capharnaūm, mi Christe, reverteris exul;

Hic Te, speramus, melior fortuna manebit.
 Ex cathedris Divina doces; miracula cives
 Attonitos repetita tenent; fert rumor in omni
 Terras, quod tandem Messias venerit. Inter
 Dogmata sacra, virum mandat Synagoga, malis
 Dæmone correptum, produci; voce tremendâ
 Tartareus Stentor clamat: Quid perdere tentas
 Nos, o Sancte Dei (bene notus Dæmoni Christus)
 Quid tibi nobiscum? sine nos, in pace relinque
 Quis sis, unde tibi sit tanta potentia, novi. (gr
 Increpat hunc Christus: Tace & obmutescere m
 Et subito egrediari! humi projectus, ut angu
 Volvitur, obsessus; prostrato exire severis
 Imperat ille minis: tandem migrat improbi
 Omnes perculsi rerum gravitate, rogabant, (hosti
 Quem dicemus eum, qui talia mira patravit
 Ejecitque foras Stygii fera monstra Tyranni?
 Nemo Patrum majora dedit miracula Mundo
 Credimus esse Dei missum, magnūq; Prophetam
 Plaude Capharnaüm ter fausto fidere plenum
 Quod gremio foveas legatum ingentis Olympi

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
 INDUCTIO SECUNDA.

S. MARCUS. CAP. I.

Et præteriens secus Mare Galilææ, vidit Simonem & Andream fratrem ejus mittentes retia in Mare (erant enim piscatores) & dixit eis Jesus: Venite post me; faciam vos fieri piscatores hominum. Et protinus relictis retibus secuti sunt eum. Et progressus inde pusillum, vidit Jacobum & Joannem fratrem ejus & ipsos componentes retia in navi, & statim vocavit illos. &c.

SY.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Iesus Christus post immanem piscium capturam, in discipulos assumit Petrum & Andream, Jacobum, Ioannem & Matthæum: docet in monte octo Beatitudines, atque ad mare Galileum, & in vicinia mysteriosè concionatur.

Ex patriâ, nuper sicut memoravimus, urbe Ejectus Salvator amat, præfagia magni Isaia Vatis tandem impleturus, adire
Nephthalin & Zabulon, patrii confinia Ponti. Isa. 9.
Mat. 4
Felices populi! mersis caligine mortis,
Æternæ vobis clarissima lumina vitæ
Accensus adest Christus: concurrite cives!
Prædicat ad littus Galilæi marmoris! adsunt
Petrus & Andreas; adsunt quoque patre relicto
Par Zebedaiadûm, resuentes retia. Christus
Navigium Petri, docturus ad Æquoris oras
Adstantem populum, conscendit. Fine sacratis
Imposito monitis, Petrum jubet altiùs ire
In pelagi campos, & retia solve: Petrus,
Quem Præceptoris Divini concio totum
Moverat, assensum tribuit, replicatque: Magister,
Quamvis præteritæ conatu noctis inani
Tædeat, incassum steriles iterare labores;
Tè perhibente tamen, monitisque faventibus usi,
Prompta relaxantes jaciemus retia: forsan
Nocte dies melior reparabit damna laborum.
Retia jactantur; pisces implere sagenas,
Tantæque captorum sociari copia cœpit,
Ut superimpletas naves propè mergeret ambas.
Tanto prodigio Simon stupefactus, Iesu
Prosternit sese, peccatorémque professus,
Indignam reputat Christo sessore carinam.

E 5

Chri-

Christus amans humiles, inquit: Nolite timere
 Promittitque viris, mutatâ sorte futurum,
 Ut non æquoreo capiant ex gurgite pisces,
 Sed retrahant animas tractu meliore profundi
 Ex scelerum barathro; sua dummodò jussa sequantur
 Hæc Christi Domini movet invitatio Petrum, (tu
 Andreâque Petri germanum linquere navem
 Et Zebedaiadas, navim cum patre. Beati, His
 Quos ad Apostolicum manus Deus ipse vocavit
 Nulla dies abiit, quâ non nova signa videntur
 Obstupescere: fugit morborum turba; juvantur
 Quos elephantiasis labes probrosa, gravisque
 Naribus ex olidâ scabie inspirata mephitis, Post
 Fecerat exosos, detestandosque: molesto Disc
 Quem mala membratim noctesque diesque dolent
 Arthritis cruciat, curatur: dumque negaret
 Accursus populi languentem sistere Christo, Non
 Ardua tectorum scandunt, tabulisque remotis
 Per patulam mittunt duplicato fune lacunam
 Ante pedes Domini; quem decumbentis amant
 Propitium reddunt lacrymæ, veniamque reponunt
 Cumque notarentur nigro sua verba lapillo, (tam
 Consuetâ Christus verbi gravitate jubebat Felic
 Surgere languentem sanumque recedere, & ecce Coele
 Exsilit hic lecto; stupefactaque turba fatetur, Felic
 Se proprio tetigisse Dei magnalia visu. Retr
 Prætereundo videt, vectigal, Regis in usum Felic
 Cogere Matthæum, quem vis abscondita veritatis Hæc
 Unius, quo Christus eum compellat, ad eum Felic
 Ut quæ Mundus amat, magno promptissimo Just
 Jusserit æternum tanquam fugitiva valere. (audi Felic
 Utque decoraret perhonesto munia fine, Utp
 Lautâ subalternis sociis convivium fecit; Felic

Que

Quem is aderat Christus primus conviva, suique
Divini verbi praesentes melle refecit.
Displicuit Scribes haec conversatio; culpant,
Quod tantus comedat cum tali gente Propheta:
Non opus est sanis Medici virtute, sed agris,
Christus ait; nec se justos venisse vocatum,
Sed peccatores noxarum fune solutum.
His quoque Discipulos multum taxantibus inquit:
Jejunent alii; dico, minus esse decorum,
Ut, dum sponsus adest, socii jejunia servant;
Hoc absente dies venient, & congrua luctus
Tempora, materiam multo paritura dolori.
Post haec sabbatico Pharisei tempore cernunt
Discipulos Christi fata pertransire, fementes
Carpere de spicis, extritaque mandere grana:
Corripiunt illos graviter; respondet Iesus:
Nonne sub Achimelech Mystarum Principe sa-
Esuriens David panes comedebat? & addit: (ros
Filius est hominis Dominus, cui sabbata subsunt.
Hisque refutatis, dum grandis copia vulgi
Approperaret, abit montis super ardua, turbas
Discipulosque suos docturus Mystica, dicens:
Felices inopes & egeni spirituales;
Coelestis quoniam capient haeredia regni.
Felices, placido qui semper pectore mites;
Retribuetur eis quoniam possessio Terrarum.
Felices animae lugentes atque gementes;
Hasce refrigerii solatia digna manebunt.
Felices, sacram sitientes esurientes
Justitiam; quoniam votum satiabitur horum.
Felices, qui corde pio miserantur egenos;
Utpote quos Coeli miseratio certa sequetur.
Felices, tenerae quos ornat candida mentis

Mundi-

Mundities ; quoniam Dominum finē fine victos
 Felices animæ , fraternæ pacis amantes ; (but hinc
 Quippe vocabuntur soboles lectissima Divinæ e
 Felices , gravium certamina dura dolorum Et d
 Qui pro iustitia tolerant ; quia jure perenni Null
 Regna cohæredes Cœlestia participabunt. Litig
 Discipulosque affatus ait : Vos dico beatos, Extr
 Si vos persequitur , maledicit & omnia falsa Mofa
 Invidus adversum vos fingit crimina Mund Conj
 Talis enimverò tetigit pressura Prophetas. Quod
 Ergo triumphantes gaudete , recondita vo Alter
 In Cœlo fors ampla. Salem vos assero Terra spic
 Sal si tabuerit , quis eum sal condiet ? ultra Erue
 Nil valet ; unde foras projectus calce teret Expe
 Officium lucis modio lux tecta negabit ; Quam
 Sed candelabris celsis impōsta vibrabit Cono
 Fulgoris radios , illustrabitque penates. Nolu
 Urbs super excelso constructa cacumine mon Quin
 Omnibus apparet : sic exaltata per omnes Aud
 Fulgeat anfractus Mundi lux vestra , fidemq Ast e
 Augeat exemplo , Cœloque rependat honore Per C
 Nolo paternarum legum sacraria rumpi ; Aut T
 Implebo potius : totius fabrica Mundi, Aut H
 Cœlorumque domus citius subversa peribunt Erve
 Quàm pereat postremus apex de lege, priusqu ossis
 Omnia finali fuerint impleta labore. Verifi
 Non imitabimini Scribas , contraria Legi Fatio
 Justitiæque docent ; multò securius ibunt sed p
 In Regnum Cœleste , meis hortatibus usi Non
 Audistis vetuisse Patres , occidere quemquā for
 Et de jure quidem ; quibus hæc superaddo : reati tu
 Non caret iratus fratri ; minùs ille , molestus e p
 Qui nocet alloquio ; minimè , qui scommate læd altera
 Ho

Hos iracundos exspectat flamma Gehennæ.
 Hinc si dona paras Divis offerre; memento,
 Ne contra fratrem foveantur jurgia: vade,
 Et compone prius, quæ sunt contraria paci.
 Nulla in diffidio Superis oblata placebunt.
 Litigiis occlude viam, ne fortè severus
 Extremum jubeat Judex redhibere quadrantem.
 Mosaicâ Patribus prohibetur lege, sacros
 Conjugii violare toros; ego strictior addo,
 Quod, quicumque malo fervore libidinis ustus,
 Alterius thalamo junctam, castamve puellam
 Terrâ spicit, hanc animo jamtum vitiâsse putetur.
 Erue, si noceant oculi; si membra, recide.
 Expedi, ut Cælo luscus, claudusve fruaris,
 Quàm miser æterno properes in Tartara lapsu.
 Concessum proavis connubia solvere: castam
 Nolumus expelli, nè forsan adultera fiat:
 Quia & adulterii reus est, qui duxerit illam.
 Audistis veteri perjurâ lege vetari;
 Ast ego præcipio, nunquam jurare, nec ipsum
 Per Cælum, cum sit solium sublime Tonantis;
 Aut Terram, siquidem pedibus substernitur ejus;
 Aut Hierosolymam, cum sit domus inclyta Regum;
 Perve caput proprium, cum nec mutare capillum
 Possis; sit tua vox: est; non: nihil amplius
 Verificata fati, si sis sincera locutus. (adde;
 Talio priscorum viguit sub tempora Patrum;
 Sed præ vindictâ mihi mansuetudo probatur.
 Non obfiste malis: inimico porrige dextram,
 Quam si fors maxillam percusserit ille sinistram.
 Tunicam rapuit, dimitte & pallia. Siquis
 Te per millenos passus angariat ire,
 Adultera continuò pergens duo millia junget.

Sit

Sit quicumque velit , præcordia pande rog
 Nec foribus præfige seram , si fortè petant
 Mutua : perfectæ sunt hæc paradigmata
 Difficilis labor esse nequit , si diligo amico
 Interea infestos odio succensus in hostes :
 Lex nova , quam Mundi populis manifesto ,
 Offensam , sit magna licet , dimittere no
 Hostibus ex animo. Quin & sublimius ad
 Ingenuo vestros inimicos cordis amore
 Stringite , certantes benefactis ; proque malis
 Qui vos blasphemant , veniam pacemque rog
 Ut Patris æterni , Cœlesti habitantis in aula
 Ingenui fitis pueri ; reprobisque , bonisque
 Qui facit æqua sui solatia Solis oriri ,
 Qui pluviam justis , simul & dispensat ini
 O bonitas immensa Dei ! quis justior illo ?
 Et tamen injustos tolerat ; patiturque per illos
 Affligi vario mœrorum turbine justos.
 Hæc imitandorum sublimis regula morum ,
 Servat ab interitu justos , confundit iniquos
 Congregat electos Cœlo , reprobisque mina
 Ignis Avernalis cruciatus. Ergo fideles
 Discipuli , Mundo meritis ostendite vestris
 Vos ex Patre Deo genitos , virtutibus uti ,
 Quas , ut Divinas , Dominus sibi vendicat
 Perfecti , sicut Pater Augustissimus ille ,
 Qui solo astringit nutu circumvehit orbes
 Et regit occultas causas , & amabile verum
 Non ferit injustos , quamvis manus utraque
 Ardeat , & rapidis colluceat ignibus æther
 Longanimis , mitisque manet parcendo , malis
 Exspectat reduces , patriisque amplectitur ul
 Auxiliatrices lapsis , si surgere tentant ,

rog. Supposuisse manus, prompto dignatur amore.
 tantu Congaudent Superi, si quis, submersus abyſſo Luc.
 ata v Magnorum scelerum, Domino tribuente profun-¹⁵
 mico Fluctibus emergat. Sapiens patientia Patris: (dis
 es: Nam totum variis concivibus implet Olympum.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
 INDUCTIO TERTIA.

S. MATTH. CAP. 6.

Te autem faciente eleemosynam, nesciat sinistra tua, quid
 faciat dextera tua, ut sit eleemosyna tua in abscondi-
 to; & Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.
 Et cum oratis, non eritis sicut hypocritæ, qui amant in
 Synagogis & in angulis platearum stantes orare, ut videan-
 tur ab hominibus, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus Discipulis & audi-
 toribus suis ostendit modum eleemosynas erogandi, methodum
 præscribit Cœlestem Patrem exorandi, pluresque honorum ope-
 rum species, inter operandum miracula nervosè explicat.

Omnia, quæ fastus scelerum turpissima mater
 Edidit in lucem (licet in se digna probari)
 Matris in opprobrium nigro carbone notantur.
 Sic Phariseorum celebris largitio, vulgo
 Notificata tubis, spurcum redolebat odorem
 Ambitionis; & hinc meritò discessit inanis.
 Quidquid in occulto, Domini solius amore,
 Pauperibus dabitur, magnâ, qui grandis abyſſi
 Abdita conspectu penetrat, mercede rependet.
 Nesciat una manus, quid egenis altera donet. Matt.
 Sufficit à Divis hæc occultata notari. 6.

Ex simili manat probitas simulata fluente:
 Ambit enim vanam perversus hypocrita laudem
 Plebis, & hinc cassis quærit loca publica votis;

Quod

Quod sincera vetat probitas: devotio vera
 Respuit ambiguos auræ popularis honores.
 Vir devotus amat, turbâ sejunctus ab omni,
 Reddere vota Deo; videt hic abscondita cordi
 Non eget accensis facibus, rerumque colore
 Nè sis in precibus nimium verbosus; amoris
 Affectu regitur Dominus, redditque favorem
 Scit, quibus indigeas, & justâ lance requirit,
 Quæ tibi conducant: brevibus sic ergò precare
^{Matt.} ^{6. 9.} O Pater omnipotens, residens super astra Polorum
 Sanctificata colat totus tua Nomina Mundus,
 Adveniantque tui nobis magnalia Regni.
 Cœlestes sicut cives tua jussa sequuntur,
 Sic quoque terrestres tua dirigat alma voluntas
 Da nobis hodie, cunctisque alimenta diebus,
 Et dimitte reis offensas, sicut & illi
 Dimittunt aliis. Noli tentando pusillos
 Illaqueare: malo potius quoscunque fideles
 Exonera. Fac, nos hæc confidentia firmet.
 His precibus necit monitum generale, minant
 Peccati veniam frustra sperare, vetustum
 Qui fovet offensæ memori sub corde dolorem
 Nec vult, ut tristi monstres jejunia vultu;
 Sed jubet ornatu solito, vultuque sereno
 Occultare, piis si quæ sunt præstita Divis;
 Certus, quod vigilans meritorum censor anhelat
 Compensare suo pietatem tempore. Culpat
 Omnis avaritiæ conatum; fluxa docendo
 Omnia, quæ Mundus tribuit: prudentius autem
 Thesaurizari pro Cœlo, ubi nulla deinceps
 Divitias ærugo vorat. Speciosa lucerna
 Corporis est oculus, qui simplicitate coruscus
 Quælibet illustrat; si verò nequiter ardet,
 Invol

Involvit totum caligine. Nemo duobus
 Inservire potest Dominis; nolensque volensque
 Præferet alterutrum: Mammonam namque secu-
 Nescit amare Deum. Non indagate, relictis (tus
 Quis nobis victum, quis suppeditabit amictum?
 Quanta cohors volucrum, quam magna caterva fera-
 Non ferit, atq; metit, nec portat in horrea fructus; (rum
 Et tamen abjectis comedit sua pabula curis.
 Quis campos herbis & amœnis floribus hortos
 Vestit, & appingit variatim tanta colorum
 Ornamenta, decus Regum superantia? solus
 Illa patrat Dominus, qui collucentia Cœli
 Amphitheatra sacris nostros accendit in usus
 Ignibus: ergo procùl curarum turbo! ferarum
 Et volucrum Pastor cunctis animalibus illos
 Anteferet, quos tanta manus sub imagine vultus
 Ornatûsque sui pro Cœlo condidit. Este
 Ingentes animo; certi, quærentibus ipsum
 Justitiæ fontem primùm, terrestria largâ
 Adjicienda manu. Pergit sacra dogmata Christi
 Continuare, quibus fratrum censura severe
 Omnibus in totum prohibetur: multa minarum
 Ejicit in tales censores fulmina; certis
 Pollicitus verbis, temerè qui judicat, illum
 Judicio parili feriendum. Credite certi,
 Si nulli parcit vestræ petulantia linguæ,
 Quid mirum? si vos hæc ipsa tonitrua tangant.
 Ex oculis noli festucam tollere fratris,
 Si trabs magna tuos transfixerit: exime primò,
 Quod nocuit propriis; alienos postea cures.
 Non date, quæ sacra sunt, canibus, pretiosaq; por-
 Conculcanda; suo sunt hæc nocitura datori. (cis
 Qui petit, accipiet; sicut qui perdita quærit,

F

Inve-

Inveniet, pulsansque fores intrabit amicus Ed
 Quis pater innocuo lapidem pro pane, vel Affe
 Infanti pro pisce dedit? natura recusat (gu Qu
 Filiolis aconita dari. Melioribus ardet Qua
 Affectûs teneri flammis Pater optimus ille, Nec
 Qui Cœlum, Terramq; regit: dabit omnia vo Qui
 Dummodò, quæ profunt, sincero corde pet Est
 Mutua sint hominum solatia; nemo requir Inst
 A confratre suo, quod ei præstare recusat. Non
 Hoc leges patriæ mandant, perhibentq; Pro Sed
 Matt. Qui cupit ad vitam securo tramite ferri, Eve
 7. Eligat angustam, cum sit tutissima, portan Fini
 Nam spatiosa via est, quæ dilatata perenne Elo
 Ducit ad interitum, multiq; sequuntur eand Vox
 Doctores reprobos non admittetis, ovinis Tot
 Pellibus indutos; intrinsecus esse rapaces Nes
 Infamesque lupos, mores & vita docebur Nul
 Non ficos tribuli gignunt, nec spina racem Nul
 Quælibet ex proprio fructu cognoscitur arb Ex
 Si mala; succisâ penitus radice meretur Imp
 In furnum mitti. Non sufficit ore precari, Con
 Sed decet, ut precibus jungantur corda: vol Injic
 Exigit illa Patris, finè quâ non posse beari Qui
 Lex Divina docet. Dictis advertite mentem Aud
 Dum suprema dies ruptis ex nubibus ignem Duri
 Vibrat, & ex tumulis jubet emigrare sepulta Desp
 Clamabunt multi: Nunquid per nomina Div Mul
 Juvimus obsessos? nunquid patefecimus Or Tur
 Dogmata salvificæ Fidei, populûmque docem Opt
 Edidimus coram Mundo mirante stupenda Ad
 Talibus opponens, nunquam me nôsse, fateb Cla
 Mendaces Fidei larvas, & Pseudopropheta Me
 Ite procul reprobi! procul instrumenta malorum Mov
 A

Edificatoris prudentis munere fungi
 Affero, qui monitis nostris accommodat aures;
 (Quippe super petram fundata palatia firmat,
 Quæ nec Hyperboreus turbo, nec aquaticus Auster
 Nec rapido sternent torrentes impete: verum
 Qui mea deliro contemnit pectore verba,
 Est stolido similis, molli qui fundat arenâ
 Instabilique luto concepta palatia: magno
 Non opus est Boreæ fremitu, fluctuque marino;
 Sed levis hæc ventus, vel parvi fluminis undæ
 Evertunt suffulcra domûs, causantque ruinam.
 Finito sermone cohors numerosa stupebat
 Eloquii methodum, seriem, sensumque profundum.
 Vox insignis erat, penetrantia verba medullas;
 Tota perorantis frons Majestate repleta,
 Nescio quæ, sacris addebat pondera verbis.
 Nullus differuit tantâ gravitate Propheta;
 Nullus ab excelfo Princeps huc Æthere missus,
 Ex Seraphim nullus fuit unquam tanta locutus.
 Imperiosa fuit sacrâ dulcedine mixta
 Concio, convincens animos, & cordibus ignes
 Injiciens. Homines felici tempore nati!
 Qui Salvatorem nostræ sub carnis amictu,
 Audivêre sacris facientem verba labellis.
 Durius Alpino fuerit cor marmore, tanti
 Despiciens tumido vultu documenta Magistri.
 Multa Capharnaüm redeuntem monte relicto
 Turba sequebatur; quoniam vix inter eundem
 Optimus Orator sacræ dabat otia linguæ.
 Ad bivium positus candenti pelle leprosus
 Clamabat: Si vis, Davidis o inclyte fili!
 Me mundare potes! miseri fiducia Christum
 Movit, ut impositis manibus sanaverit ægrum,

Matt.
 8.

F 2

In-

Injungendo simul ; nolit differre secundum
 Mosaicas leges sacris altaribus illa,
 Quæ præscribuntur, taciturnus dona referre
 Filia constantis fidei fiducia, totum,
 Sit licet iratum, facit expugnabile Cælum
 Hinc quicumque volet Domino miserante juv
 Clamet, & inclamet, jungat clamoribus
 Robur inexhaustæ fidei ; fiducia constans,
 Non secus ac aries fortissima mœnia, clausa
 Cælorum valvas humili pietate refringet.
 Vix ingressus erat turbis comitantibus urb
 Centurio quidam, Judææ gentis amicus,
 Pronus adest, Christo referens, in agone fide
 Luctari servum, tristi sermone rogando,
 Ut sibi restituat, sublatis febribus, ægrum
 Tota Capharnai spondet Synagoga, mereri
 Auxilium ; quoniam Divinis usibus ædem
 Exstruxisset eis, semperque fuisset amicus
 Exaudit Dominus constantia vota precantis
 Pollicitus se velle sequi, febrisque furentem
 Antidoto celeri præsens extinguere flammam
 Centurio regerit : minimè sum dignus, ut in
 Sub peccatoris peregrini tecta ; sed uno,
 Sufficit, ut verbo jubeas discedere morbum
 Sum quoque, pergebat, Majorum jussibus ar
 Obstrictus, pariterque meis obtemperat ag
 Militiæ : si dico, procul discedite, cedunt
 Si revoco, redeunt, prompti mea jussa sequunt
 Hæc Salvatori placuit fiducia, nullo
 Ambiguo vitiata metu : quapropter eidem
 Affirmat, servum modò convaluisse. Deinde
 Ad turbas versus, præconia digna profani
 Militis exaltat, se non vidisse, fatendo,

Matt.
 8.

in totâ regione fidem, quæ robore possit
 Equari solidæ fidei, quâ nixus abiret
 Centurio. Laudi subjungit verba minarum;
 Nempe, quod extremo Mundi pereuntis in ævo
 Ex peregrinorum populorum sanguine multa
 Millia cum Patribus sint accubitura beatis
 Cælorum dapibus; vice versâ multa fidei
 Sanguine nata foràs sint ejicienda sub atras
 Inferni tenebras, ubi nil nisi pessima restat
 Ac extrema pati, flammisque perennibus uri.
 Discimus à Christo non solos esse vocatos
 Ad requiem Domini, Cœlique palatia, natos
 Ex Abraham; licet his primâ statione vocari
 Obtigerit fortuna. Sumus Deitatis imago,
 Ad Superum sedes, æternæque Regna creati.
 Nulla datur regio (seu spectes Solis ad ortum;
 Seu vultum referas, ubi feris mergitur undis;
 Sive rotes faciem versùs glaciale Bootis
 Imperium, cupiasque Noti penetrare recessus)
 Quæ non jure queat Divorum forte potiri.
 Effigies Divina sumus, de jure vocati
 Hæredes Regni, quod perdere quisque cavebit.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
 INDUCTIO QUARTA.

S. MATTHÆUS CAP. 8.

Et ascendente eo in naviculam, secuti sunt eum Discipuli
 ejus: & ecce motus magnus factus est in Mari, ita ut
 navicula operiretur fluctibus; ipse verò dormiebat. Et accesserunt
 Discipuli ejus, & suscitaverunt eum, dicentes Domine salva nos,
 perimus. Et dicit eis Jesus: Quid timidi estis, modicæ fidei? tunc
 surgens imperavit ventis & Mari, & facta est, tranquillitas magna

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, reversus Capbar-
 natim, sanat socrum Petri, multosque alios languentes;

*compestit Maris tempestatem; & in Gerasenorum finibus
fessum à multis Damonibus, quos in porcos amandabat,
vacuosè liberat.*

Tecta Capharnai Petrus piscator habebat
 Matt. 8. Decrepitamq; socrum; quam vidit febris
 Christus, & imperio morbi vim sustulit: illa
 Se levat ex lecto, curatque domestica. Fe-
 Vespere, dum facibus submersis Phœbus in
 Occubitu, plures morborum mole grava
 Adrepunt, gemituque gravi solatia quaerunt
 Hunc torquebat hydrops, illum Phthisis arida,
 Aut calor, aut aliorum febrium: nephritidis urens
 Calculus angebat plures, podagræque tyrannus
 Hos lepra, vel scabies, vel utraque malignior
 Et Satanæ rabies cruciabat: plura malorum
 Monstra, supersedeo, nimis proponere me
 Urbs effusa Petri casulam circumdabat, æ
 Hic exspectabant cupido fervore benigni
 Egressum Domini; nifu prævertere nifum
 Et miser alterutrum, prior hic, prior ille vole-
 Sanari: sicut tenerarum turba volucrum,
 Dum reducem patulo conspexit in aëre matrem
 Ire cupit contra, fratremque sororcula truci
 Et cupit esse prior, summoque in margine
 Clamat hians, patuloque flagrat prius ore cibum
 Aedibus egreditur, præstat medicamina Christi
 Liberat obsessos, quibus injungebat, ut illi
 A quo sanati, taciturno pectore celent.
 Vix rubicunda novi Phœbi prænuntia lamina
 Nubibus obscuris roseos insperferat ignes;
 Marc. 1. Clandestinus abit, nullo comitatus Achate,
 In deserta sacer Medicus, precibusque supernis
 Solicitudinem Patrem. Sequitur post luminis ortum

um sociis Simon Petrus; Dominóque reperto,
 osnuat, quòd eum cupiant invisere multi.
 Ae jubet, opponit, suprema vocatio, pagis,
 Tribus, & regnis Cœli documenta referre:
 Hinc opus est placidas Galilæi marmoris undas
 Scindere navigio. Quidam tunc scriba: Magister,
 Te comitabor, ait, fueris quocunque profectus.
 Christus huic replicat: Suspensa cubilia ramis Matt. 8.
 Cœlorum volucres habitant, vulpecula fossas:
 Sed mihi non superest, ubi post immensa laborum
 Tædia triste caput lassâ cervice reclinem.
 His Domini verbis interponebat eundo
 Ex sociis alius: Rabbi concede, priusquam
 Te sequar, extinctum patrem decorare sepulchro:
 Respondens Dominus, defunctos spirituales
 Defunctum sepelire tuum permitte parentem,
 Tuque sequaris, ait. Christus perrexit ad Æquor,
 Ascenditque ratem; socii comitantur, ituri
 Vincula navigii solvunt, laxantque rudentes, Matt. 8.
 Carbasa dant ventis; his flantibus itur in altum.
 In lævo Dominus positâ cervice lacerto,
 Ad proram lasso carpebat corpore somnum.
 Ex improvise nigris obducitur umbris
 Ether, emissi coeunt in prælia venti:
 Impugnat Koreas nimbis hyemalibus Austrum;
 Vindicat hoc Auster decumanis imbribus; Eurus
 Irruit in Zephyrum magnis ululatibus; ille
 Oppositos flatus, iramque reverberat: omnes
 Eolii fratres dubio certamine pugnant.
 Franguntur nubes, penetrant per nubila flammæ;
 Fit nox, fitque dies, quoties fera fulmina rumpunt
 Obstantes nebulas: fragor intolerabilis ipsas
 Terrificat cautes: tumidum Mare volvit in altum,

Montis adinstar, aquas; recidunt in Tartara fluctus
 Cymba misella pavet syrtes, vada, fulmina, ventus
 Tollitur ad nubes, rursûmque hauritur abyssus
 Fluctibus obruitur: misero clamore, saluter
 Navigii rector desperans, omnia turbat.
 Continuat Christus tranquillâ pace soporem,
 Donec ab accursu turbæ pereuntis, ut adfit,
 Et citò præstet opem, lacrymosâ voce rogatur
 O modicæ fidei! respondet Christus, inanem
 Abjicitote metum, fragilem salvabo carinam,
 Surgit, & extemplò secura repagula ventis
 Injicit, & pacem furiosis imperat undis.
 Mira quies pelagi, deponit mite furorem
 Æquor; & insani spirant clementiùs Austri,
 Discedunt atræ nubes, sudûmque sereno
 Lumine conspicuus referat jam Phœbus Olympi
 Ad tempus tacuere viri, magnòque stupore (per
 Contemplantur eum, qui solâ voce salutem
 Reddiderat certò perituris: carbasa ventis
 Restituunt, placidòque gradu per cærula pergunt
 Ad Gerasenorum fines, terrâque potiti
 Egrediuntur aquis. Quid nos, mea Musa, doces
 Hæc Elegia? Deum nostros quandoque dolores
 Et mala fortunæ, quantumvis proxima summis
 Exitiiis, spectare; tamen differre juvandi
 Tempora, quæ posuit supremo in vertice fati,
 Quòd si fortè rogas, quænam sit causa morarum
 Accipe: vult Dominus, quæ sit fiducia servi,
 Expectare prius, vultûque probare retractor
 Si robusta fides, nequaquam deserit, astat
 In primâ præsens aciei fronte, paratus
 Auxilium præstare suis. Hinc fidite mœsti:
 Nemo coronatur, qui non certaverit antè.

Si desperat opem Mundus; pereuntibus affert
 Suppetias Dominus subitas, præstatque salutem.
 Vix Gerasenorum Christus pede presserat arva;
 Occurrebat homo, Cacodæmonis agmine plenus Matt.
8,
 Incola speluncæ, sævus, furibundus, & audax,
 Nudus, & immanis, distorto squalidus ore,
 Faucibus expansis clamabat: Vade retrorsum
 Jesu Nate Dei! cur nos affligere quæris?
 Nè jubeas miseros tristem remeare sub Orcum;
 Sed, petimus, tolere hac in regione vagari.
 Quale tibi nomen? quærebat Christus: atroci
 Respondet fremitu, *legio*; quia multus inhæret
 Corporis obsessi fibris exercitus Orci.
 Spiritibus mandat Christus discedere: proni
 Sollicitant Dominum, si spes frustrata manendi,
 Ut sibi concedat porcos invadere. Magna
 Sub pede montis erat porcorum copia, campo
 Pasta virescenti, nemorumque salubribus herbis;
 Excessisse ferunt numerum bis mille; malignis
 Spiritibus penetrare suum permittit obesa
 Corpora: fit rabies, in mutua vulnera sævos
 Exacuunt dentes, grunnitibus aëra turbant,
 Post grave certamen, rapidis se cursibus omnes
 In Mare præcipitant: spumosis fluctibus hausta
 Agmina porcorum pereunt: portenta videndo
 Pastores trepidant, currunt ad mœnia, facti
 Eventum dominis narratum. Tota remugit
 Urbs, & porcorum jacturam quæsta, repentè
 Excurrunt visum, si facta relatio vero
 Congruat. Obsessum tranquillo corde sedentem
 Ad Salvatoris plantas, vacuümque malignis
 Spiritibus; porcos super æquora vasta natare
 Exanimes, stupidi nimio terrore videbant.

Turba reassumptis animi virtutibus urget
 Astantes, referant, quali spectacula casu
 Acciderint: seriem cives indagine docti,
 Supplicibus verbis, ut se, finesque propinquos
 Defereret, Christum rogitant. Res stulta, salu
 Æternæ sorti porcos præferre lutosos!
 Fit tamen assiduò: proprii quid probra reatus
 Dissimulare juvat? quoties peritura supernis
 Antetuli rebus! quoties ad Dæmonis altum
 Auribus arrectis, Domino prohibente repulso
 Turpe volutabrum porcorum stultus amavi!
 Heu quoties cecidi! quoties tua jussa reliqui
 Divorum Princeps! Stygii figmenta Tyranni
 Et quæ Mundus amat, vel quæ caro fœda, secuta
 Talia sub feris vitæ modò deprecor annis,
 Non desperando, Domino miserante, salutem
 Civibus insanis morem gesturus adibat
 Navigium Christus, cujus vestigia sævis
 Luc. 8. Dæmonibus liber sequitur, bis tæque precand
 Ut sibi concedat comitari. Christus eidem
 Imperat, ad patrios gressum revocare penates,
 Et narrare suis, quantâ pietate benignus
 Inferni domitor se tot tantisque malorum
 Spirituum monstris hodie solvisset. Abibat
 Invitus: verum juxta præcepta Magistri,
 Quæ sibi contigerant, Divinis laudibus effert.
 Quisque videns hominem (qui ceu fera bellua
 Per loca deserti, cautes, & saxa ruebat)
 Depositâ feritate, Dei magnalia coram
 Totius regni populis recitare, stupebat
 Non dubito, quin Christus ei mandaverit, ult
 Adversus noxas animum frenare lupatis,
 Virtutumque viam reparato currere nisu.

Sed Gerasenorum terras, quibus alma salutis
 Dogmata sponte suâ proponere nuper amabat,
 Cur vix ingressus, proscripto Dæmone, rursus
 Deseruit? dubiosa canam; sublimior illa
 Quæstio, quàm possim brevibus dissolvere metris.
 Credo, quòd indignam reputaverit esse salutis
 Dogmatibus gentem, quæ tanti luminis ortum,
 Ne sibi luceret, stolidè transire rogabat:
 Immeritis documenta tamen sat firma reliquit,
 Ex quibus humano poterant advertere sensu,
 Esse Redemptorem Mundi, magnúmque Monarcham,
 Qui Mare terrificum, ventorum prælia, grandes
 Nimborum pluvias, truculenta tonitrua, totum
 Denique Plutonem constringere possit habenis.
 Ibat in exemplum, totâque docebat in urbe
 Tartarei nuper subductus ab ore leonis,
 Tòtque malignorum spectrorum millibus unâ
 Voce salutari, factum testante catervâ,
 Exemptus, quòd eum Christus salvaverit: omnes
 Præsentes testantur idem; junguntque relatis,
 Qualiter obsessus Furiarum impulsibus actus,
 Egressus specuum latebris, & voce tremendâ
 Lapsus in occursum Christi, clamaverit: Eheu!
 Vade retrò Jesu! Jesu pie Nate supremi
 Numinis esto procul! miseris concede benignus
 Hic remanere! pavor simul & confessio monstri
 Infernalis erat signum palpabile, qualis
 Affuerit Princeps Gerasenas visere terras:
 Talis inauditus cedit? Nauclerus adornat
 Ad Galilæorum fines per stagna recursum.
 Stabat in adverso Neptuni littore turba,
 Auxilium exspectans Domini redeuntis; & ibat
 A Gerasâ ingrata Christi ratis hospita, passis

In

In Galilæorum properando littora velis.
 O Divine veni contriti cordis amator!
 Ostia cordis ego sincerâ mente repandam
 Nobilibus monitis: noli transire! parabo
 Hospitium, digno cordis penetralia fletu
 Purificabo, veni! solus mihi sufficis hospes.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
 INDUCTIO QUINTA.

S. LUCAS CAP. 8.

Et ecce venit vir, cui nomen Jairus, & ipse Princeps
 Synagogæ erat: & cecidit ad pedes Jesu, rogans eum
 ut intraret in domum ejus, quia unica filia erat ei ferè annu-
 rum duodecim, & hæc moriebatur. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, sanata muliere
 duodenni sanguinis profluvio, filiam Jairi Archisynagogi
 mortuis resuscitat; duobus surdis auditum reddit; multa
 Daemonium ejicit; & severâ adscribas & Phariseos adhorta-
 tione eorum mores perstringit.

Lux sacra, quam temerè regio Gerasena remissa
 Ad te fausta novo Galilæa revertitur ortu.
 Felix & nimium felix, si rite lucernis,
 Quæ tibi præ reliquis terrarum gentibus ardent
 Utaris! cives Galilæi currite! vestris
 Ad Mare Salvator turbas hortatur in oris.

Matt. 9. Vir primæ classis, quem Pagina sacra Jairum
 Luc. 8. Nominat, excelsum Synagogæ Culmen, in urbem
 Audierat Christum Gerasæ regione reversum,
 Cùmque venenosâ duodennis filia febri
 Tosta, sub extremo traheret luctamine vitam;
 Ad Mare festinus contendit, ut inde reportet
 Auxilium Domini pro decumbente puellâ.
 Vir prostratus humi, multoque dolore repletus

Implorat; Christum, morienti vellet adesse
Filiolæ, medicæque manu depellere morbum.
Promptus in auxiliis Christus comitatur euntem;
Sed dum progreditur, circumflua turba premendo
Impediebat iter: mulier permixta catervæ
Sanguinis effluvium duodenos passa per annos
Accedit propius, fidei spe freta, futurum,
Ut solus chlamydis contactus triste cruoris
Profluvium fanet; subitam muliercula sensit
Auxiliantis opem. Christus, licet omnia sciret,
Inquit, quis eum tetigisset; magna, reponunt
Discipuli, nos turba premit: me fœmina quædam,
Respondet, tetigit: mulier turbata timore
Exorat facti veniam, queriturque, quod annis
Pluribus (expenso, quidquid fortuna dedisset,
In Medicos) sperâisset opem; sed semper acerbo
Accrescente malo misera evasisset; & orat,
Ut quia sentiret languoris dulce levamen,
Non dedignetur salvam servare. Magister:
Filia te sanam fecit fiducia, vade.
Interea, quod sit tranquillâ morte soluta
Filia, notificat famulorum turba Jairo.
Hæc mala, Christus ait, jubeo, desiste vereri:
Sit tibi firma fides, curamque relinque Supremo.
Dimissis igitur turbis, comitante Simone
Et Zebedaiadis, intravit tecta Jairi.
Sed cum plaga recens; & adhuc in vulnere primo
Plangeret orba domus, lacrymas suspendere suadet,
Dum pupam dormire refert: sed quolibet illum
Deridente, statim patrem matremque puellæ
Cum tribus his sociis, ubi mortua nata jacebat,
Deducit, dicens defunctæ: *Cumi Talitha!*
Quod Latio sermone sonat quasi: Surge puella.

Con-

Confestim defuncta movet sua brachia, surgit
 Ambulat, & vegeto gaudet rediviva vigore,
 Hanc dapibus refici mandat Salvator, & urget
 Totius facti seriem celare. Jairo
 Profuit alma fides, quâ deficiente careret
 Auxilio. Nunquid dum nocte diêque fatigo
 Numina, dum cunctas supplex provolvor ad ara
 Dum Sacramentum Domini præsentis adoro,
 Audior? haud quaquam, nisi sit fiducia ducti
 Post opus eximium, quod non domus una,
 Admirabatur vicinia, deferit ædes (omni
 Principis Hebræi, cupidus Divina docendi
 Ad Pelagi fluctus, animarum summus amator
 Offenditque duos oculorum luce carentes,
 Hi fidis ducti manibus, post terga Magistri
 Vociferabantur: Davidis maxime Fili!

Matt.

9.

Aspice nos miseros, oculorum lumina præbe
 Christus inauditos linoquit, dum tecta subisset
 Tunc accedentes admittit, opemque petentes
 Creditis ergò, inquit, per me vos posse juvari
 Dumque faterentur, se credere corde fideli,
 Quòd sibi nulla manus, nisi Christi, ferre saluten
 Possit, ad acclines accedit, lumina tangit,
 Et jubet, ut videant, sicut se credere sponden
 Dixerat, et subito ciliorum pelle solutâ,
 Se produnt oculi, radiant, objectâque claro
 Singula percipiunt visu. Miracula terrent
 Astantes; & quò Jesus vehementius urget,
 Ut celentur, eò manifestius illa per omnes
 Dilatant vicos: hinc publica fama celebrat,
 His vix dimissis adducunt Dæmone muto
 Obsessum. Miris hac tempestate tenebris
 Obscurata fuit totius machina Mundi:

Ner

Nemo recognoscit Divini luminis ortum,
 Sed, quasi bubones cæci, miracula Christi
 Tanta putant nasci Stygiâ genitrice Megarâ.
 Hinc, cum Salvator Stygium de corpore spectrum Matt.
 Ejiciens, mutæ solvisset vincula linguæ, 2.
 Et Cœli Domino grates deferre juberet Luc.
 Sanatum, bonus ille cliens ex corde Magistri 11.
 Paruit imperio: sed grex Pharisaicus audet
 Persuadere suis, non ex virtute Supremi
 Numinis illa geri; sed quod per jussa supremi
 Dæmonis ejiceret fictâ virtute minores.
 Ostendat, si magna potest, miracula soli
 Adscribenda Deo, dicunt. Ergone (Redemptor
 Ad populum conversus ait) dissensio, mater
 Bellorum, Stygii turbabit regna Tyranni?
 Quæ ratio solidare potest, quod Lucifer Orci
 Rector, & indomiti primus protector Averni
 Sæviant in proprias, veluti sua membra, phalanges?
 Absit hiulca loqui: Cœli virtute repello,
 Atque Dei digito Stygias extermino larvas.
 Hinc scitote, sacro Cœlestia regna favore
 Ad vos salvandos propius venisse. Profectò
 Si vir robustus multis circumdatus armis
 Aggreditur, superatque virum, tunc victor onu-
 Prostrati gaudet spoliis, ac diripit arma. (stus
 Qui non est mecum, contra me militat hostis;
 Quique simul mecum spicas non colligit, ille
 Dissipat. Obsessis dum spectra maligna fugantur
 Artubus humanis, inaquosa per arva vagantur,
 Anxia quæsitum, loca quæ sint apta quieti:
 His minùs inventis ad cognita tecta prioris
 Hospitii redeunt; & dum purgata nefandis
 Sordibus inveniunt, pejores denuo septem

Assu-

Assumunt secum Furias, ac tecta subintrant, Nam
 Infortunati, qui tali sorte premuntur! Post
 Ex turbis quædam verbis attentior, altâ Filiu
 Luc. Voce peroranti respondet fœmina: Certè Curi
 11. Felix illa parens, quæ te produxit in Orbem, Con
 Uberibusque suis lactavit! vocibus istis Aspe
 Auditis subdit Dominus: Quin imò beati, Cord
 Qui Cœli monitis parent, memorique reponi Delic
 In fundo cordis solidæ documenta salutis. Vos
 Auscultemus eis devotâ mente, sodales, Desp
 Quæ pro Divino nobis solamine Christus Sed
 Mirâ voce refert, dum prædicat esse beatos, Hoc
 Quos neque divitiæ capiunt, nec turpia carni Obji
 Gaudia, nec tumidi splendor titillat honoris, Duri
 Sed quos Divini recreant præconia verbi. Audi
 Hæc animis inserta beant; hæc magna bonor Ex t
 Præmia progenerant: quidquid temeraria no Vos
 Largiri fortuna potest, hæc sola trophæis Quæ
 Innumeris superant; sunt cætera fluxa, cadu Expl
 Ac, velut obscurâ nitidis lampyrides alis Hoc
 Nocte micant, clarâ disparent luce diei, Desp
 Monstrantes proprium patefactâ fraude colorem Noli
 Sic bona se produnt fugiuntque nitentia fortit Obse
 Mentitâ specie. Procul hinc phantasmata vulgi. Spiri
 Te sequar ô Jesu! tua dogmata sola verebor, Judi
 Donec ad optatum veniat mea cymbula portus Atqu
 Accrescunt turbæ; placidoque fluentia cursu Fulm
 Verba movent populum: sed in ipsos fulmine Innu
 Matt. Invehitur Scribas, clamans: ô adultera Patrum (c) Sub
 12. Progenies! quò stulta ruis? vis signa videre Con
 Luc. Approprianda Deo? nunquam majora patrab App
 11. His, quæ post modicum finita tragoedia vitæ Sed
 Gentibus attonitis referet per climata! Mundi Disc
 Na

Nam veluti Jonas ex ceti ventre redibat
 Post tres auroras ; sic vult sub rupe sepultus
 Filius! Excelsi vacuo remeare sepulchro.
 Cum suprema dies coram Censore tremendo
 Constituet populos, durissima, rupibus ipsis
 Asperiora, queunt hujus confundere gentis
 Corda Ninivitæ; siquidem monitore Prophetâ
 Delicti veniam lacrymis, planctuque rogabant.
 Vos autem Jonâ majorem, corde rebelles
 Despiciitis, nullo plangendo piacula fletu;
 Sed procul à monitis surdas avertitis aures.
 Hoc in judicio vobis Regina Sabarum
 Objiciet vestram, crimen damnabile, cordis
 Duritiem: Salomonis enim hæc oracula Regis
 Auditum venit, longo jactata labore,
 Ex tam disjunctis Auroræ finibus: atra
 Vos contrâ caligo premit, spernatis ut illa,
 Quæ vobis præsens major Salomone Magister
 Explicat. O rigidum, mens obdurata, flagellum!
 Hoc illos plerumque ferit, qui sæpe vocati
 Despiciunt monitoris opem. Dulcissime Jesu!
 Noli salvificum tantâ caligine nobis
 Obscurare diem: refove cor, dumque resistit
 Spiritui sancto, sacris confige sagittis,
 Judiciique metu domitos converte rebelles,
 Atque salutiferis animorum contere petras
 Fulminibus. Stygii decrescant regna Tyranni;
 Innumeris verò populis accrescat Olympus.
 Sub sermone sacro Christi sanctissima Mater
 Confociata suis, quos suavi nomine Fratres
 Appellare solet, coram perhibentur adesse:
 Sed Salvator ait, manibus monstrando fideles
 Discipulos: Hi sunt, quos arbitror esse sororum

G

 Matt.
12.

Et

Et fratrum matrísque loco, quicumque fideles
 Corde voluntatem Cœlestis Patris adimplent
 Ex hac finali sacrâque coronide, magni,
 Quo Dominus quoscunque probos dignatur, am
 Copia colligitur: Matri, quam totus amabat,
 Assimilat cunctos, qui sunt ex corde fideles,
 Hinc fidamus ei, qui talia signa paterni
 In nos affectûs toties monstravit: & inde
 Nunquam, fatalis dum nos vocat Arbiter urnæ
 Mordicus hanc fragilem vitam retinere petamus
 Sed Patris amplexu freti conemur abire
 Promptius, & solidam moriendo acquirere pacem

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
 INDUCTIO SEXTA.

S. LUCAS CAP. II.

Et cùm loqueretur, rogavit illum quidam Phariseus, ut pranderet apud se. Et ingressus recubuit. Phariseus autem cœpit intra se reputans dicere, quare non baptizatus es ante prandium. Et ait Dominus ad illum: Nunc vos Pharisei, quod deforis est calicis & catini, mundatis; quod autem intus est vestrum, plenum est rapinâ & iniquitate.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Iesus Christus, à quodam Phariseo ad prandium invitatus, inter comedendum Phariseorum Legis peritorum, & Scribarum vitam & mores acerrimè perstringit; mensâque sublatâ, eadem ad populum concionatur.

Se gravibus plerumq; viri, qui vera loquuntur, exponunt odiis: dum Christus amabile verum prædicat, assurgunt sermonis acumine puncti. In rabiem tacitam Scribæ, perguntque dolores conceptumque dolum blando prætexere vultu. Non secus aulæis domuum cariosa teguntur.

Ligna, vel informis paries, rimisque pudendus.
 Ex his unus erat Pharisei nomine clarus,
 Sollicitans Dominum, secum pranderet: adeptus^{Luc. 11.}
 Opportuna vafros culpandi tempora Christus
 Annuit oblatis: sed cum pro more lavaret
 Quisque manus conviva, suas mundare recusat,
 Adjungitque: Viri, primò purgate profani
 Interiora sacro cultu penetralia cordis.
 O insensati! patinas calicesque studeatis,
 Ut niteant placeantque, foris purgare: sepulchra
 Exteriùs splendent, licet interiora putredo
 Occupet. Hæc equidem Phariseis convenit aptè
 Mundities: externa quidem virtutis honorem
 Prædunt; sed si super interiora severum
 Dirigis obtutum, vitiorum monstra videbis.
 Hic injustitias, pingues amat ille rapinas;
 Hunc regit ambitio, sanctus cupit ille videri,
 Hiculus & mentham decimat, sed durus egenos
 Negligit. Excelsas cupitis decorare cathedras,
 Ornarique stolis, præferri cuique sedendo,
 Inque salutando deponere culmen honoris.
 O pudor! ô fallax simulati gloria veri!
 Dura quidem, sed justa nimis correctio morum.
 Iste tenor sermonis erat: sed nobile verum
 Nullibi tuta potest habitacula figere; magno
 Contemptu, quidquid verum justumq; videtur,
 Respuitur. Quidam discumbens Lege peritus
 Respondet Domino: Non sunt tua dicta, Magister,^{Luc. 11.}
 Vera salus animæ, sed atrox injuria: Christus
 Hæc scioli temerè censentis jurgia digno
 Reprimit affatu: Væ vobis! indicat illi,
 Qui dorsum populi duplicatâ mole laborum
 Intolerabilium premitis, nec tangitis ipsi

Articulo digiti gravitatem ponderis: ite
 Ædificaturi cæsis monumenta Prophetis
 (Quos eheu! Patrum vestrorum dira tyranni
 Sultulit è medio) prisci mera signa pudoris!
 Quippe perorabit cruor hic ex marmore vestro
 Increpitando Patres; quorum vestigia sævi
 Criminis hæredes scelerato tramite semper
 Calcâstis: veterum notos exquirite fastos;
 Et probra cujusvis, lectis annalibus, ævi
 Explore! dies veniet, quo nulla cruoris
 Guttula, quam Sancti fudère, manebit inulta
 Vindictam clamabit Abel, quem maximus ordo
 Interfectorum, simili clamore sequetur.
 Hunc claudet numerum Zachariæ sanguis ad
 Effusus. Repeto, væ vobis Lege peritis! (aras
 Per cunctas libuit fraudes impunè vagari,
 Atque dolis aperire viam, licèt inclyta veri
 Præstiterit vobis Juris prudentia claves.
 Hic sciolus tacuit, caupo famosus honorum,
 Defensorque mali, tacitâque infrenduit irâ,
 Exspectando ferox vindictæ tempus, apertam
 Si quam fortè daret veniens occasio causam
 De nimis austero Domini sermone querendi,
 Sed Dominus (veluti supremus montis Olympi
 Vertex, qui nulla temeratus nube, malignis
 Altior exsurgit pluviis, spernitque ruentes
 Sub pedibus nimbos, & rauca tonitrua calcat)
 Continuò pergit Phariseos pungere vero;
 Si fortassè metus, qui muto devorat ore
 Conscia corda mali, convertere posset iniquos,
 Non latuit Dominum reprobati cordis acerba
 Durties; cujus scelerata protervia mater, (vit
 Fœcundata nimis, quàm plurima monstra crea-
 Hinc.

Hincque nihil superesse spei; quia spreta salutis
 Gratia præteriit, Satanæque scelestus obedit:
 Et licet angatur, redeunte subinde pudore;
 Attamen in mediis ut Strongylos *æstuat undis,
 Nec videt in pleno radiorum lumine Solem,
 Sedruit hinc, illinc, Stygiis circumdatus umbris,
 Dic quæ causa subest, cæcis accendere lumen?
 Præmonstrare viam reprobatis? disce futura
 Posteritas; persæpe, licet præsciverit Æther
 Non fore frugiferum reprobis offerre salutem,
 Hoc fieri: cur? fortè rogas; ut, quando furoris
 Plena dies rutilat, cognoscat quilibet, illos
 Non caruisse suo præmonstratore viarum,
 Sed proprio reprobos miserè periisse reatu.
 Lux indeficiens, summi Sapientia Patris,
 Æthereumque decus, Jesu dulcissime! noli
 Cordibus humanis subducere lumina vitæ;
 Ex quo mors animæ, mors terribilissima, certo
 Omne subsequitur. Vah detestabile damnum!
 Quod, licet in lacrymas totus vertatur Atlantis
 Oceanus, tanto tamen irreparabile fletu,
 Durat in æternum. Quam dum pronuncio vocem,
 In venis rigido mihi stagnat frigore sanguis,
 Cor negat obsequium motûs, spiramina sistunt
 Pulmonum folles, dubium cum morte duellum
 Anxia vita gerit. Si tot, quot sidera sudo
 Apparent Cælo, lustrorum millia finem
 Obtineant; nondum (quàm formidabile tempus!)
 Inchoat æternum. Fratres, quemcunque dolorem
 Finit longa dies, dissolvunt tempora curas;
 Sed cum longa nimis careat duratio fine,

G 3

In

* Insula, una Æolidum, perpetuò igne æstuans aliàs Strongyle dicta.

In rabiem totam spem desperatio vertit.
 Hactenus æternum descripsimus Infernale;
 Sed modò subjicimus breviter Cœleste, prior
 Si censenda venit duratio sola, coævum.
 Heu! quàm dissimili fatorum sorte beatos
 Hoc; sed in æternum miseros facit illud: oportet
 Alterutrum nostræ sit merces ultima vitæ.
 Clauduntur gravibus Pharisei prandia dictis;
 Continuâtque suo Salvator munere fungi:
 Instruit attentos, monitisque sagacibus infusa
 Ut sibi provideant, Phariseorumque recuse
 Fermento spurcare fidem; quia grandis eorum
 In speciem sanctos corrumpit hypocrisis actus
 Cuncta revelabit lux opportuna, futuras
 Sorte palàm variante vices; caligine tecta
 Ducet in apricum Dominus, dum vertitur ordo
 Vera loquor fratres; corvumne vocabo columbanum
 Non docet hoc veterum Divina scientia legum
 Sed scelerum nævos puris mundare lavacris.
 Sunt fatui, qui pro certis incerta sequuntur,
 Et qui pro dubiis, quæ sunt manifesta, relinquunt
 Calliditas blandâ semper sub imagine ludit,
 Promittitque favos, aloën infida parando.
 Omortale lutum! quæ te dementia tardat,
 Agnovisse tuæ momenta salubria vitæ?
 Non decet athletam fidei, reboante malorum
 Fulmine terreri: corpus jugulare valebunt,
 Non rapiunt animam, cujus Cœlestis origo
 Despiciit insultus, fatique pericula spernit.
 Expedit hunc Dominum summâ pietate veretur
 Qui post elisos humani corporis artus,
 Æternis animam potis est addicere flammis.
 Hinc vigilate; Deus non vult, torpere veterum
 Quos sibi delegit; sed curis atque labore

Luc.
 12.

Excitat, & segnes veluti calcaribus urget.
 De minimis est cura Deo, nil spirat in Orbe,
 Sit res spreta licet, quod non specialiter acri
 Respicit intuitu: nec vos opus Æthere natum,
 Effigies Domini, genus immortale, relinquet.
 Quisquis in hoc Mundo sequitur mea iussa, meumq;
 Humano coram cœtu profitetur honorem, Luc.
12.
 Hunc & ego coram Cœlesti Patre, sacrisque
 Spirituum turmis æquo profitebor honore.
 Sed quicumque, meo despecto nomine, sanctis
 Diffona dogmatibus sectati, sacra profanant,
 His patet ad Stygias iter irremeabile pœnas.
 Sum tamen in cunctos mitis, condono libenter;
 Et si pœniteat lapsos, peccata remitto.
 Sed qui Spiritui Sancto blasphema loquuntur Matt.
12.31.
 His scelus admissum nullo donabitur ævo. Luc.
12.10.
 Vos super hoc verbo breviter mea Musa docebit:
 Omnia Spiritui Sancto peccata resistunt;
 Ast ea præcipuè, quibus obluetamur adeptis
 De Cœlo monitis; * ut sunt, *presumere* magnâ
 De bonitate Dei, scelerumve licentiâ: & omnem,
 Protinus abjectâ spe, *desperare* salutem:
Impugnare Fidem, documentaque vera salutis:
 Si fratres in pace Dei charitateque vivant,
Invidia flammis uri: vel more Pharônis
Obdurare Dei sacris cor vocibus: atque
 De gravibus noxis *nullum sentire dolorem*
 Contriti cordis. Sunt hæc delicta nefandis
 Propria Dæmonibus, Stygiâque tegenda palude.
 Prævideo multos, pergit Salvator iisdem
 Insistens monitis, cum sit delator ubique,
 Ad Pharisæorum Synagogas esse trahendos

G 4

Matt.
10.

Ac

* Peccata sex in Spiritum S.

Luc. 12. Ac fora iudicii ; sed propulsate timorem,
 Nec turbet vestram responsio danda quietem.
 Spiritus Excelsi , qui congrua verba salutis
 Omnibus inspirat , linguarum vincula solvet.
 Ex auditorum circumvallante catervâ
 Luc. 12. Interpellato quidam sermone rogabat,
 Ut jubeat fratrem nuper bona rapta parentum
 Secum partiri. Christus, cui displicet omnis
 Fervor avaritiæ, replicat, culpando rogantem:
 Quis me constituit Rectorem juris & æqui,
 Aut incompotas dirimendo solvere lites?
 Subjungitque simul. Quidam prædives agrorum
 Possessor multis terram vertebat aratris :
 Hæc, tribuente Deo, fructu ditissima magnam
 Promisit messem; dives pensabat onustus
 Ancipiti curâ, quò transferat agmina frugum,
 Cùm sua, quæ solitam cepissent horrea messem
 Sint angusta nimis: demoliar horrea, dixit,
 Ædificaturus granaria grandia; lætus
 Comportandorum super ubertate bonorum.
 Jam bene subsistam, dapibus mea mensa scatebit.
 Sæpius eximios epulabimur inter amicos,
 Exultando canit: sed mens circumflua luxu
 Displicuit Domino; quapropter dixit eidem:
 Stulte, quid insanis? subitis nox passibus instas.
 Quæ desiderium, studiûmque infrinet habendi.
 Et quis, sollicito quæ sunt congesta labore,
 Quod gemit in cistis aurum, successor habebit.
 Larga voluptatem generat fortuna, voluptas
 Stultitiam: vetitos illi labuntur in actus,
 Qui nimium affectant. Cur ergò superflua quæro
 Et, cùm sufficiant cyathi, cur dolia tanto,
 Immemor obsequii Superûm, conamine sector?

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
INDUCTIO SEPTIMA.

S, MATTH. CAP. 24.

Vigilate ergo, quia nescitis, quâ horâ Dominus vester venturus sit. Illud autem scitote, quoniam si sciret Paterfamilias, quâ horâ fur venturus esset, vigilaret utique, & non fuisset perfodi domum suam; ideo & vos estote parati: quia, quâ nescitis, horâ Filius hominis venturus est &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus continuando predicationem suam, & Regnum Dei annuntiando, per insignes parabolas hortatur tam discipulos suos, quàm universam auditorum multitudinem ut summâ cum attentione severum extremi judicii diem observent.

Quantus, ut errantes in tuta reduceret agnos,
Eriperetque lupis, præcordia dulcia Christi
Inflammârit amor, docet irrequieta laborum
Prægravium series. Hominum zelosus amator
Frigora multa pati non detrectavit & æstus
Solis, & hybernos imbres, transmittere sævos
Oceani fluctus, altos transcendere montes,
Currere continuo per plana, per aspera gressu;
Nec dubitavit humi vigiles traducere noctes.
Quodque magis gemit, molémque onerosius au-
Exantlare simul debebat ubique scatentes (xit,
E Stygio barathro, Pharisaica probra, procellas.
Ast velût adversis prudens Nauclerus in undis
Magnanimo clavi moderamine turgida frangit
Æquora, nunc rectâ, nunc obliquante carinâ,
Impiger; & Pelagi Caurique obnititur iræ:
Sic licet obfistat monitis Pharisaicus ardor,
Scribarumque dolus; tamen hic furor irritus illum
Non magis impedit, quàm parvula nubila Solem.
Continuans Christus solito fervore fideles
Dogmatibus recreare sacris, contemnere fastum

G 5

Con-

Conversos docuit; nullo livore teneri;
 Nunquam spurca loqui; nunquam promissa mori
 Declinare malos; semper sincera referre;
 Nec blandam speciem tacitæ prætere fraudi
 Sed quæ grata Deo, quæ conducentia Mundo,
 Clâmque palâmque, ioro licet indignante, profari
 Nè vos cura gravet circa bona temporis hujus:
 Quæ Mundus tribuit, subitis rapit unguibus ætas
 Sed quæ Cœlesti fundo nituntur, adinstar
 Marmoreæ rupis durant, quæ sæpe tumultu
 Truditur Æolio; sed inani vapulat ausu
 Quid vos conturbat? dabit omnipotentia Patris
 Ex Superûm penubus * bona sufficientia, quando
 Præcipuo, quæ sunt Cœlestia, quæritis actu.
 Luc. Si pater œconomus sub Sole cadente reversus
 12. Ad sua tecta, videt servos vigilare, placebit
 Matt. Sedulitas reduci: si postea seriùs illos
 24. Inveniat pariter vigilando tecta tueri,
 Gaudebit meritò: sed quando novissima noctis
 Tempora præteritis videt associare, tuendo
 Ostia, ne fures incustodita sagaci
 Surripiant furto Domini patrimonio; multò
 Plus exultabit, summis curâmque fidemque
 Laudibus exornans Ergo vigilate! supinæ
 Laureæ desidiæ præbetur nulla. Nitescant
 In manibus vestris accensæ lampadis ignes,
 Et lumbos vestros strictâ præcingite zonâ;
 Ut, si per Superos præfixa advenerit hora,
 Sitis ad instantis fati suprema parati:
 Una dies nigris abscondita nubibus, omnes
 Observare docet. Simon ad singula nervum
 Intendens animi, cupido rogat ore: Magister
 Quæ tam mirificâ vocum gravitate peroras, Ve

* Aliàs Heterocliton,

Vel nos concernunt solos, vel fortè frequentem, Luc.

Quæ nos condense circumdedit agmine, turbam?^{12.}

Christus ait: Quidam Dominus dum fortè remotum

Aggrederetur iter, super omnia prædia fidum

Constituit servum, sub conditione severâ:

Si bene tractâisset sibi demandata, profectò

Esse coronandum dignâ mercede; vicissim,

Si malè, plectendum sicut lex æqua requirit.

Post reditum Domini probat exactissimus ordo

Gestorumque fides, commissa negotia servo

Mutata in melius. Quid jam tibi, Petre, videtur

Evenisse viro, qui sedulitate probatâ

Absentis Domini quæsit commodâ? nunquid

Eximias præter laudes recreatus opimo

Munere, constitui super hæc, et plura meretur?

Sin, quod sæpe solet, servus neglexit heriles

Proventus; aut si fidei sub imagine falsâ

Clâm rapiat fructus, alios malè tractet, edendo

Potandoque sui redditus decoxerit agri;

Hisque superveniat Dominus, videatque sinistro

Eventu cecidisse vices, servumque malignis

Actibus ingentes agri rapuisse labores;

Quid, Petre, promeruit servus nequissimus ille?

Nonne statim censes, hunc, pro gravitate reatûs

Munere dejectum, legum meruisse rigorem?

Quis vocet in dubium? servus qui verberare fecit

Digna, sed ignorans peccavit, pauca subibit

Verbera; sed Domini qui novit jussa, negatque

Obsequium, multis meruit livescere plagis.

Hi, quibus ampla dedit Dominus curanda, tenen-

De lucris amplam rationem reddere; parvam (tur

Contrâ de parvis; quâ disparitate remotâ

Orba basi solidâ rueret prudentia juris,

Hæc

Hæc sunt clara nimis, nec sunt incognita vulg
 Communésque minæ cedros humilésque myric
 Percutiant. Ignem, quem veni mittere, nunqu
 Ut flammis animos accendat, jugiter opto?
 Luc. 12. Memagnum remoratur opus, nimitumq; coarct
 Baptismus, quo, sponte quidem, debebo lavar
 Pax infigne bonum; sed non sum missus, ut illan
 Notificem Mundo; res injucunda relatu!
 Ex sermone meo veniet sejunctio nati
 A genitore, nurûs à socru; nulla manebit
 Indivisa domus: sum prægustator amari,
 In me discordes jaciunt sua spicula mentes:
 Hic amat, hic odit; sed qui sunt vera secuti,
 Consolidare queunt, quid quid discordia solvit
 Ad turbas mox versus ait: Distinguere scitis
 A sudo nebulas, tempestatemque futuram
 Ex nimbis, quos Auster agit, non omine larv
 Conjicitis; sed quæ vos ignorantia tantis
 Involvit tenebris, ut aperto lumine Cœli,
 Quæ spectant propriam, lubeat nescire, salutem.
 Luce repleta dies nitet, acceptabile tempus
 Vivitur, et bifores Cœlorum Regia valvas,
 Ut quicunque volet, subeat, vivâtque, repandit
 Ioan. 14. 6. Sum VIA Cœlestis rectissima, Duxque salutis,
 VITA beans animam; Divini Essentia VERI.
 Per me respirat, quidquid prostravit Avernum
 O Petre! disponit pulchro Deus ordine cunctas
 Progenies hominum, summisq; subordinat imos
 Ut populis præeant excultis moribus isti;
 Hi monstrata sibi virtutum exempla sequantur
 Estis Apostolici procures, quos Christus, iturus
 Ad Patrem, vigiles sacro præfecit Ovili
 Pastores. Sunt qui modò vestra sedilia grandi
 Majesta-

Majestate premunt ; horum succendite corda,
 Ut sibi commissos ad pascua vera salutis
 Deducant agnos , & pabula sana ministrent:
 Obsequiosa pios mores imitabitur omnis (Orci
 Subdita turba : secus ; quantam sub plaufibus
 Pessima Magnatum facient exempla ruinam!
 Unumquemque quidem, licet ut Gangeticus ales
 Phoenix humano loca nunquam pervia gressu
 Incolat , obstringit Dominus sua jussa tenere:
 Ast exempla trahunt: nunquam cecidisset Adam,
 Si prægustatrix mulier frenâset hiantem
 Ingluviem. Crebrò Scriptura fatetur , Hebræum
 Hunc illumve Ducem causâsse piacula gentis.
 Pastorem sectatur ovis , nec flumina terrent
 Asperitasque viæ ; præeunti semper adhæret
 Grex totus : felix , si pascua tuta dedisti!
 Infelix nimium , si te præeunte peribit!
 Quod me terrificâ quatit anxietate dolorum,
 Est ignota dies , quâ sum fortassè vocandus
 Ad rigidum Christi , nullo comitante, Tribunal.
 Outinam primo rationis præditus usu,
 Quando superficiem rerum, non intima, captis,
 Aspiciens oculis , hærebam in cortice solo,
 Talia sollicitis studuissem volvere curis!
 Thebaidos , Christi virtute juvante , recessus
 Forsitan , aut alios saltus , conviva ferarum,
 Totior intrâssem. Genialem Cæsaris Aulam
 Felix Arsenius sterili mutavit eremo:
 Ipse Quirinales prudens Hieronymus arces,
 Quò sic liberiùs Cælo Superisque vacaret,
 Ad Bethlemiaci secessûs claustra reversus,
 Deseruit. Sed quò raperis pia Musa? referre(rum,
 Omnes, qui Mundum, cùm sit domus ampla malo-

De-

Deseruere, suo contenti vivere Christo,
 Est infinitos conari scribere fastos.
 Ad te, mi Jesu, sacrum converto poemam:
 Invigilare mones, & præcipis esse paratos,
 Adjiciens causam; quia sunt ignota tremenda
 Tempora Judicii: monitum servabo, priusquam
 Ex portu vitæ laxem mea carbasæ. Serò
 Et nimium serò sapiunt, qui puppe soluta
 Appositis remis, missisque in carbasæ ventis
 Præcipiti cupiunt comites se jungere nisu. (Hæc
 Hannibal ante fores, nunquam concedit in
 Subsidium mitti. Martem conscribere, quam
 Hostis inundat agros, & bella ferocia fervent
 Est stolidi remorantis opem. Non desere Jesu
 Conantem tua jussa sequi! fac esse paratos
 Ante diem mortis, quos exundante cruore
 Emisti pretio; ne deprædator iniquus
 Præripiat superis hæc pignora debita Regnis
 Vos quibus Empyreï super alta cacumina Regni
 Ad latus immensi datur invigilare Monarchæ
 Præ reliquis sacra Virgo parens, Michaëlque, super
 Militiæ Princeps, Cherubim, Seraphimque, beati
 Illustrésque Dei proceres, primique Ministri
 Tota Beatorum, quos Cœli Regia cingit,
 Turba triumphatrix, Stygiis inimica rapinis
 Auscultate, rogo, nostrisque precatibus auribus
 Acclinate: sumus, sumus, ah! cogente tremendo
 Judice, in extremo positi discrimine fluxi
 Temporis; exactæ nox ingruit ultima vitæ
 Iudicii fasces crepitant; proscenia morbus
 Et subducta quies aperit; mens sorte futura
 Pressa, remetitur fugitivi temporis actus;
 Et quæ tam multis interlabentibus annis

Adversus Domini præcepta patravit, amaro
 Deplorat gemitu: furit implacabilis Orci
 In nos barbaries; numerat peccata, cupitque,
 Ut, quia tam carò steterit sibi solus & unus
 Ambitionis amor, nostris quoque congrua factis
 Horrifono tonitru quatiat sententia fontes.
 Eheu! quàm justus timor, & trepidatio nostras
 Irruit in fibras, animasque exire parantes
 Verberat assultu nimio. Pia curia Cœli
 Aspicias hanc luctam! tantò velocior ergò
 His succurre malis: in nostrum flecte favorem
 Judicii libram; supremi Judicis iram
 Frange piis precibus; profliga Dæmonis astus,
 Inque salutiferæ nos duc consortia vitæ.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
 INDUCTIO OCTAVA.

S. MATTHÆUS. CAP. IO.

Et convocatis duodecim Discipulis suis, dedit illis potesta-
 tem spirituum immundorum, ut ejicerent eos, & cura-
 rent omnem languorem, & omnem infirmitatem. Duode-
 cim autem Apostolorum nomina sunt hæc: Primus Simon,
 qui dicitur Petrus, & Andreas frater ejus, Jacobus Zebedæi,
 & Joannes frater ejus, Philippus & Bartholomæus, Tho-
 mas & Matthæus publicanus, Jacobus Alphæi, & Thaddæus,
 Simon Chananæus, & Judas Iscariotes, qui tradidit eum &c.

SYNOPSIS.

*Dominus & Salvator noster Jesus Christus ex Discipulis suis
 duodecim Apostolos elegit, qui per universum terrarum Or-
 bem Regnum Dei annuntiant, & concessâ facultate miracula
 patranti, eos super providâ conversatione cum hominibus
 sollicitè instruit.*

Quanta penes Superos vigeat perfectio pulchri
 Ordinis, eximio vetus & nova Pagina sacræ
 Com

Comprobata assensu Scripturæ. Hierarchia Cœli
 Prima est, cui summo, Romana Ecclesia jure
 Proxima censetur: certè dum singula penso
 Omnia tam solidis in se sunt juncta catenis;
 Ut, si de minimo capiam primordia membro,
 Ascendàmque gradu, sub finem totus in ipsum
 Authorem Fidei Jesum se colligat ordo.
 Nemo refragatur, quòd primum jecerit hujus
 Structuræ lapidem Christus; sed & insuper ipse
 Esset ut æternum basis inconcussa, Simonem
 Constituit, cujus superædificata lacertis
 Maxima structuræ moles innititur, instar
 Marmoreæ rupis. Viget hæc, sempèrque vigebit
 Donec in extremo Mundi pereuntis agone
 Associata choris Cœlestibus, auspice Christo,
 Unicus evadat conjuncto corpore Cœtus.
 Hunc ut in immensum variis ex gentibus auctum
 Sisteret æterno Patri, per quoslibet Orbis
 Notificare parat Cœlestia dogmata tractus:
 Ad quod Apostolicum munus Bar-Iona vocatur.
^{Matt.} Inter bis senos Legatos primus; eidem
^{10.} ^{Luc. 6.} Jungitur Andreas germanus frater: utrumque
 Iar Zebedaiadum sequitur; post hosce Philippe
 Bartholomæus adest; Thomæ Matthæus adhæret
 Jacob Alphæi sequitur, Thaddæus eundem;
 Tum Simon Chananaeus adest penultimus: agmen
 Traditor è Scarioth infausto fidere claudit.
 His simul electis super Infernalìa monstra (gnorant)
 Contulit imperium, & morbos quoscunq; malis
 Pellere corporibus: vetuitque accedere gentes
 Et Samaritanos; solas ex sanguine Jacob
^{Matt.} Adduci mandabat oves, illisque, salutem
^{10.} Et Regnum Cœli propius venisse, referrent.

Hoc ob iter fulvo loculos farcire metallo,
 Et dapibus peras, duplices quoque sumere vestes,
 Aut quodcunq; gravat, prohibet; spondetq; futu-
 Ut, quib9 indigeant, prono dent corde fideles (rum
 Quisquis enim peregrè communia commoda mul-
 Venerit allatum, stipendia jure meretur, (tis
 Unde laboriferam possit traducere vitam.
 In quæcunque aliquis vestrū castella vel urbes
 Ingressus fuerit, quærat, quis dignus ibidem
 Hospita tecta colat, cujus divertat ad ædes,
 Hospitiòque fruens, victuque refectus, ibidem
 Constanter maneat, donec discesserit inde
 Ulteriore gradu plures invisere gentes.
 Adjicit hortando; si quædam tecta subintrent,
 Pacificam domino dicant ex corde salutem:
 Qui si dignus erit delatâ pace, quiescet
 Pax super unanimem, multoque favore replebit.
 Qui vos non recipit, nec dictis porriget aures,
 Hunc averfari jubeo, reprobūque repelli:
 Quippe Gomorrhæos, quos sustulit igneus imber,
 Cum sua Judicium decreta novissima pandet,
 Non tantus rapiet sub Avernum turbo furoris,
 Quant9 eos, qui vos spernunt, pessum dabit horror.
 Ecce ego vos omnes, velut agnos, mitto luporum Luc. 10.
 In medium, ductrix in simplicitate columbæ Matt. 10.
 Vos probitas sincera regat: sed callidioris 10.
 Sæpe tenebimini serpentis more, sagaci
 Uti consilio. Mundo confidere, magnæ
 Stultitiæ genus est: caveat sibi quisque, nefandis
 Omnia plena dolis! Gaudebit quisque, cruentis,
 Ut veri doctrina ruat, vos tradere flagris:
 Sed licet hæc feriant vos infortunia, nunquid (nes
 Hæc Athleta pavet? nequaquam; spernit, & om-

H

Cal-

Calcat sub pedibus, constanti pectore, cal
 Si premitur virtus, multò sublimior exit:
 Magnanimis pensanda viris Cœlestia! soli
 Non jactabimini tanto sub turbine; scitis
 Quid mihi contigerit: nec vos decet esse quies
 Ritè laborandum, certandum fortiter: ille
 Grandia lucra feret, faustaue coronide la
 Intrabit patriam, qui sic certando reponit
 Hoc modicum vitæ. Divini Numinis aura,
 Spiritus Excelsi, Divina potentia Patris
 Vos confortabit; vos ubertate loquendi,
 Obstreperos inter rictus rabidasque maligni
 Accusatoris spumas, donabit abundè.
 Est decumanus ager, spatiosaue vinea vet
 Solitudinibus pro posse colenda: cavete,
 Nè tanti vobis subeant mala tædia cœpti.
 Immensum trutinate bonum, librate coronam
 Justitiæ, quæ post superata pericula vestram
 Canitiem duplici meritorum cinget honore.
 Primus erit fidei constantia; magna secundus
 Sollicitudo, meis impensa fidelibus: illam
 Justâ lance suo librabit tempore summus
 Arbiter, & gelidi porrectum fluminis haustu
 Incompensatum nullâ ratione relinquet.
 Ite reducturi vacuos pastoribus agnos,
 Desertosque greges ovium, vestêrque probos
 Zelus Apostolicus per mundi clima: leprosos
 Matt. Expurgate; febres extinguite; corpora mul
 10. 8. Exagitata malis Diâ relevate medelâ;
 Tartareos Lemures expellite; morte subactos
 Ex olidis specubus vivos revocate: fideles
 Omnibus este: Deo confidite; brachia vestra
 Supponet manibus, benedicturusque molestos

Pensabit magnâ cum fertilitate laborem.
Excellens Domini fuit hæc instructio norma,
Et conversandi methodus pulcherrima, nostris
Non infrugifero successu moribus apta.
Est immensa Deus dilectio, totus amore
Flagrat, & emissis incendit sæcula flammis;
Vultque reassumi, positoque tepore reduci
In mentes hominum Divini luminis ignes.
Principibus pacem; cunctis Magnatibus æquum
Justitiæ cultum; quos fors locupletior auxit,
Mollia desertos in egenos pectora; justum
Civibus obsequium; qui paupertate premuntur,
Cor patiens, solidamque fidem; lapsisq; regressum
Omnibus, ut Dominum timeant, studeantq; vi-
Legitimè vivendo Dei promissa mereri; (ritim
Ore recommendat sancto: talique catenâ
Nectere mortales in mutua commoda sensus
Ingeniosus amat. Modus acceptabilis, uni
Principio, medio, fini conjungere cuncta.
Opto reuniri tecum, suavissime Jesu!
Si quæ fortè meos seduxit inertia sensus,
Culpandusque tepor, patulis infunde medullis,
Quidquid amoriferos in pectore suscitât æstus.
Quæ Christus docuit verbis, hæc ipsa, quousque
Vixit in his terris humana in carne, suomet
Præstitit exemplo. Tyronum more ruentes
In sacram belli socios eduxit arenam,
Dum perrexerit eis ostendere, qualiter Orbi
Restituenda salus, qualisque modestia tanti
Discipulos deceat sectatoresque Magistri.
Cumque triennali spatio concludere tempus
Inter mortales proprio sermone docendi,
Constituisset; amat, celeri quasi latus ab Euro,

Arva Palæstinæ nativæque regna benigno
 Irradiare novi Solis fulgore ; jubendo
 Discipulos , ut , si per atrocia funera magnæ
 Complevisset opus (cujus ratione , stupendæ
 Prodigio nostros sese demisit in artus)
 Perficiant reliquum , fidisque laboribus infesta
 Auxiliatores successorésque probatos
 Associare sibi , populóque relinquere Christi
 Et celeri quamvis Hebræa per oppida cursu,
 Advenisse Dei Regnum , patefecerit ; illud
 Dogma tamen tantas radices egit , ut omnis
 Gens Judæa , suum quasi detestata veterum
 Evigilare paret ; præsertim quando videbat,
 Protinùs innumeris solidari dogmata signis.
 Qui fuerat claudus , gressu pernice movetur
 Ambulat absque suo cæcus ductore ; leprosus
 Munditiem nactus gaudet ; sua strata relinquit
 Æger , & ejectus repetit squalentis Averni
 Stagna draco Stygius : sed quod præcelluit omnes
 Prodigii seriem , redeunt ex morte sepulti.
 Salvatoris opem condignis laudibus omnes
 Sanati resonant , optant in millia mille,
 Ut Cælo referant grates , encomia linguas.
 Hæc Judæa stupet ; nec fama loquacibus alis
 Illa tacere potest : festinant undique pressi
 Morborum languore , sacro de fonte salutem
 Hausturi ; nullum tenuit longæva senectus,
 Non iter immensum , nec acerbis flatibus Austri
 Quisque suas optat , fatagítque requirere vires
 Et tantum Vatem proprio cognoscere visu
 Contiguæ gentes , licet in squalore morentur
 Ignoréntque Deum , suspensâ mente timebant
 Ex Cælo venisse Jovem , delubra vetusta

Ammonis sprevisse palam, veteresque probro
 Deposuisse Deos exemplo. Publicus urbes
 Perculit attonitas rumor; perterruit ipsa,
 Plusquam nota fides signorum, Tartara. Noster
 Conservator amat sub tanto turbine rerum,
 Cœlesti plures animas acquirere Regno,
 Et solidare suum, spretis conatibus Orci,
 Inconculsa super fidei fundamina cœtum.
 Ex quo progreditur, sicut mea Musa subinde
 Fufius explicuit, pulcherrimus ordo sacrorum,
 Quem modò perpetuis viatrix Ecclesia lustris
 Conservare studet. Certè! sub lumine Phœbi,
 (Sive resurgentem mediteris, sive cadentem,
 Sive plagas Austro calefactas, sive rigentes
 Frigore Riphæi Boreæ) non talis habetur
 In vero Domini cultu, nec habebitur, ordo.
 Omne quod à solido seducit tramite veri,
 Ut violenta solent, non est durabile. Nostra
 Intemerata fides sumpsit primordia, quantis
 Turbinibus concussa! dedit patientia pressis
 Viatrices oleas, tantis successibus amplas,
 Ut modò, quem sprevit fastus gentilis, & ardor
 Invidiæ Solymis probrosâ morte peremit, (ret.
 Pars hominum melior nunc verum Numen ado-
 Magna quidem, si penso meæ vaga tempora vitæ,
 Et bona de Cœlo mihi præstita metior, urget
 Causa Deo grates laudésque rependere; major,
 Quòd societ me sancta suis Ecclesia membris;
 Maxima, quòd per eam sit Regna superna merendi
 Copia facta mihi: felix, quem destinat Æther
 Hac ad sacra! tuo ad sanguine Christe redemptis,
 Continuare viam, quæ recto tramite ducit
 Post vitæ ærumnas ad pascua tuta quietis.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
INDUCTIO NONA.

S. LUCAS CAP. 7.

Deinceps ibat in civitatem, quæ vocatur Naim, & ibat cum eo Discipuli ejus, & turba copiosa. Cum autem cu appropinquaret portæ civitatis, ecce defunctus efferebatur filius unicus matris suæ: & hæc vidua erat, & turba civitatis multa cum illa. Quam cum vidisset Dominus, misericordiâ motus super eam, dixit illi: Noli flere. Et accedens & tetigit loculum; hi autem, qui portabant, steterunt & ait: Adolescens, tibi dico, surge. Et resedit, qui erat mortuus, & cœpit loqui, & dedit illum matri suæ &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus prope Naim viduam & filium à morte resuscitat; apud Simonem leprosum ad mortem invitatus à Maria Magdalenâ pœnitente, sub largo lacrimarum imbre, balsamo inungitur, & deinde à quodam amore super acquisitione eterna vite callide consulitur.

Luc. 7. **U**rbs erat in patriis Galilææ finibus olim, (certè nomine dicta Naim, quam fœmina, cujus Sustulerat nuper gravis inclementia mortis Consortem thalami, lugens habitabat; amato Ex hoc defuncto susceperat illa probatæ Indolis unigenam, fulcrum columenque senectutis. Quem pia materno complectebatur amore. Hic cadit in morbum, cujus vehementia mortis Dilectum rapuit, luctûque replevit amaro. Ut sua miraculis confirmet dogmata Christus, Ultrò Naim direxit iter; sub mœnibus urbis Fertur in occursum deducti funeris, usque Ad viduam digno consolatore carentem. Illa trahit gemitus inconsolabilis, astra Suspicit, & jugi deplorat funera fletu. Hoc Salvatoris præcordia mota dolore Auxiliatricem flagrant afferre medelam

Afflicta

UND Afflictae matri. Jubet, ut processio cursum
 istat, & ex humeris portatorumque lacertis,
 unus in aprico positum vespillo revelet,
 & ibi ordine disjuncto comitatus solvitur; omnes
 m autem cumulum coeunt, circumstantesq; sepulchrum
 ferebant expectant avidi, quæ sit novus ille Propheta
 a civibus hoc coram celebri concursu signa daturus.
 , miser Vix adolescentem resupino corpore, clausis
 t accersit luminibus, tristi pallore sitique jacentem
 steterunt Vespillo turbis detexerat, ecce Redemptor
 qui et Accedit propius, defunctum voce sonorâ
 æ &c. Suaviter alloquitur, mandatque resurgere: paret
 im viis Mortuus actutum; siquidem spiramina, visus,
 ad mo Et sensus reliqui cursu pernice redibant:
 rgo lam Exiliens loculo, se tantis undique cinctum
 lam rem Miratur turbis: facto clamore, propinqui
 (cerb Ocyus accurrunt; benefactorumque, reversa
 cujus Ex luctus pelago, cum nato mater adorat.
 is Attonito tremuit circumstans turba pavore,
 amato Laudavitque Deum, quod jura resolvere mortis,
 e Dignatus fuerit perfundere. Publica totum
 re. Hoc opus eximium referebat fama per Orbem.
 a ma Princeps Herodes cum totâ concitus aulâ,
 naro. Ardebat tanti Vatis cognoscere vultum:
 stus, Sed velut indigni, dedignabatur amator
 urbis Virtutis, faciem mœchi subiisse Tyranni,
 s que Se subducendo turbis, alibique docendo.
 Inter mundatos Christi virtute leprosos
 Vir præclarus erat; Jurisprudentia summis
 Hunc Phariseorum cathedris adscripserat: ejus
 Nomen erat Simon, dictus de tabe leprosus.
 Qui Christum, quoties occasio præstitit ansam,

Luc. 9.

H 4

Comi-

Comiter exceptum sincero corde fovebat.
 Cūque die quādam Cœlestia pabula multis
 Millibus externis sacro sermone dedisset,

LUC. 7. A Simone pio fuit invitatus ad escas:

Sub finem mensæ, mulier compuncta severa
 Hortatu Domini, fluidis ingressa capillis
 Accumbit Christi pedibus; lacrymisque rigatis
 Crinibus abstergit; terfis opobalsama multo
 Affundit gemitu. Simon carpendo sinistrè,
 Quod peccatrici permetteret ungere plantas,
 Incepit dubitare super virtutibus uncti.
 Christus, ut occulti scrutator pectoris, inquit
 Pauca tibi, Simon, habeo proponere: binos
 Contraxisse ferunt difformia debita cives;
 Unus enim parvum, magnum contraxerat alter
 Creditor ambobus dimittit debita: Simon,
 Quid censes, à quo magis hic mereatur amari
 Respondet Simon: Ab eo, cui plura remisit.
 Opportuna refers; respondet Christus eidem
 Me suscepisti; sed non fuit ullus in æde,
 Qui præberet aquam pedibus, plantasque lavare
 Hæc verò mulier, Simon, quam conspicias, ecce
 Ultrò meos calido lacrymarum fonte rigavit.
 Absterfitque pedes propriis gemebunda capillis
 Tu me suscepto nec labris ulla dedisti
 Oscula; sed pedibus mulier dedit ista rigatis
 Basia mille meis, sinceri signa doloris:
 Me non unxisti nardo, nec aromate lassum
 Affictumque caput recreasti: fœmina verò,
 Quam temerè culpæ, redolentia balsama magno
 Affudit pedibus pretii. Quæ singula causant,
 Ut quæcunque, licet sint multa, piacula flectant
 Huic peccatrici, tanti commotus amoris

Ign

Ignibus, extinguam: mox versus dixit ad illam:
 Cuncta remittuntur tibi crimina, salva recede;
 Nam tua viva fides salvam te fecit. At ecce!
 Quos dubius Simon simul invitaverat, ægrè
 Verba, remittentis Domini peccata, ferentes
 Intra se dicunt: Solus delicta remittit (porem,
 Omnipotens; quid verba crepant? Removete stu-
 Filius Excelsi loquitur, quem nulla facultas
 Deficit, & cunctas potis est extinguere noxas.
 Nobilis à patriâ, cui nomen Magdalon, arce
 Magdalis hæc mulier cognomine dicta (Redemptor
 Septenos ab eâ Stygios proscripserat angues)
 Nec non magnifici conjux gratissima Chusæ,
 Qui Procurator grandisque Minister in Aula
 Tetrarchæ fuit Herodis, Susannæque dives,
 Et plures aliæ, quas per sua dogmata Christus
 Ad vitæ frugem, Fideique reduxit Ovile,
 Hæ post ex propriis opibus stipendia Christo
 Larga ministrabant. Quærit Rex ditior Orbis
 Ipse stipem, nos ut doceat tolerare laborem,
 Esuriemque pati. Jesu pauperrime! noli
 Divitiis cumulare tuos; nisi junxeris ultro
 Munifici cordis, seu compatiens amorem.
 Post hæc tentator quidam Legumque peritus
 Calliditate vafrâ simulans, quasi nesciat, urget
 Ex Domino novisse modum, quo præmia vitæ
 Eternæ possit lucrari; Christus eidem,
 Quid Scriptura docet? comi bonitate reponit:
 Hæc, tentator ait, super omnia mandat amare
 Divinum Numen; quo factò, postulat omnes
 Proximitate mihi conjunctos pectore toto
 Complecti. Rectè dixisti, hæc ritè sequendo
 Eternæ poteris lucrari præmia vitæ,

Matt.

22.

Marc.

12.

Luc.

10.

H 5

Ref-

Respondet Dominus: tentator callidus instat,
 Iustificare volens, se talia jure rogâsse;
 Cum nimis obscurum, nec in ullâ lege repertum.
 Quis meus in tantis videatur proximus esse.
 Lex Domini peramare docet quoscunque propin-
 Non illos solum, quos nobis sanguine junxit (quos
 Fortuito natura gradu; meus esse propinquus
 Censetur, quicumque meo, quicumque meorum
 Indiget auxilio; respondens subdit Iesus:
 Luc. Vir Solymæus adit Ierichunta; sed inter opacos
 10. Sylvarum lucos trucium stabulata latronum
 Turba, virum nullo munitum robore furtim
 Aggreditur, miserum spoliat, multisq; cruentum
 Vulneribus mediâ luctantem in morte relinquit
 Hæc iter instituit Solymæus Mysta, sequente
 Levitâ; verum moribundum transit uterque,
 Nec consolatur: tandem concessit Olympus,
 Ut Samaritanus per eosdem vectus opacos
 Frondosi nemoris saltus conspexerit ægrum:
 Hic miserans descendit equo, solatur, et omnes
 Impendit curas, ut conservetur egenus:
 Abstergit tabum plagis, oleoque medetur:
 Mentis ab excessu reducem, tremulumque caballo
 Imponit, ducit cautè, retinetque caducum,
 Cumque viderentur læso decrescere vires,
 Portat in hospitium; reficit potique ciboque;
 Discedensque rogat cauponem, vellet habere
 Languentis miseri curam; pretiumque laboris
 Prænumerat, spondens, si fortè requireret ægrum
 Conditio plures sumptus, se velle reversum
 Omnia languenti bona præstita solvere largè.
 His dictis, rogitat Christus: Quis proximus illi
 Inter latrones lapso statuetur, amabò?

Respondet sciulus: Puto, quem clementia movit
 Suppetias afferre viro. Verissima dicis,
 Hæc imitaturus vitam lucraberis, inquit.
 Hæc doctrina monet miseris succurrere, multis
 Larga manus Domini concessit multa: profectò
 His simul incumbit largiri multa; sed illis,
 Quos non respexit tanto fortuna favore,
 Pro modulo modicum: quod fors inimica negavit,
 Hoc supplet sincerus amor. Meminisse jubemur
 Istius viduæ, Solymis quæ bina minuta Luc.
21. 2.
 Intulit in gazam Domini; sed iudice Christo
 Omnibus oblatis hæc munificentior illam,
 Ad quam suspiro, mercedem digna recepit.
 Continuò multi veniebant iussa rogatum,
 Quid sibi præ reliquis faciendum mandet, ut inter
 Electos Cœli cives, animasque beatas
 Connumerarentur. Juvenis, quem gratia Mundi Matt.
19.
Luc.
18.
 Fecerat eximium, fulvòque repleverat auro,
 Intererat turbis responsa rogantibus; illi
 Christus ait: Vitam si vis intrare perennem,
 Observare Dei semper mandata, memento.
 Illicò respondet juvenili promptior ausu:
 A puero mandata Dei mea norma fuerunt,
 Nec contra legem me culpa redarguit. Ergò,
 Opposuit Christus, si te perfectio vitæ
 Et sublimis amor trahit altiùs, omnia vende,
 Quæ fortuna tibi concessit largiter; ecce
 Innumeros durâ sub paupertate gementes!
 Auxilium rogitant, extendunt brachia; donis
 Accumulare manus inopum, Cœlestia tutus
 Quærendi modus est; si feceris istud, habebis
 Thesaurum in Cœlis; & adesto, meque sequaris.
 Consilium hoc Domini de venditione bonorum Affli-

Affixit tacito pectus juvenile remorsu:
 Anteferebat enim peritura perennibus; illa
 Immodicè, quæ fors casu largitur, amando.
 Hunc animi luctum sublimi mentis ab arce
 Despiciens Dominus, vultum removebat, in illa
 Acriter invecus, qui deficientia Mundi
 Præponunt Superis; hos æquiparando camelis
 Sicut enim netricis acûs hæc bestia grandis
 Exiguum nunquam poterit transire foramen;
 Sic quoque divitiis & Mundi rebus onusti
 Non poterunt unquam Cœlorum Regna subire
 Excludit terrestris amor Cœlestia; nullum
 E contrâ, quem cura Deo Divisque placendi
 Exstimulat, terrena trahent. Pars maxima Mundi
 Prò dolor! immodicis affectibus ebria vivit:
 Hincque graves magnosque viros, famâque verendos
 Contingit labi. Ratio lux una Sophorum,
 Dum caret adjuncto fidei fulgore, nigrescit.
 Ergò meo Divina fides illabere cordi!

POESEOS SACRÆ ET PARTIS SECUNDÆ
 INDUCTIO DECIMA.

S. JOANNES CAP. 6.

Cùm sublevasset ergò oculos Jesus, & vidisset, quia multitudo maxima venit ad eum, dixit ad Philippum: Unde ememus panes, ut manducent hi &c. Respondit ei Philippus: Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis, unusquisque modicum quid accipiat. Dicit ei Andreas frater Simonis Petri: Est puer unus hic, qui habet quinque panes hordeaceos & duos pisces: sed hæc quid sunt inter tantos? Dixit ergò Jesus: Facite homines discumbere &c. Discubuerunt ergò viri numero quasi quinque millia. Accepit ergò Jesus panes, &, cùm gratias egisset, distribuit discumbentibus &c. Ut autem impleti sunt, dixit Discipulis suis: Colligite fragmenta &c. Et impleverunt duodecim cophinos.

SYNO-

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Iesus Christus primò quinque millia hominum quinque panibus, & binis piscibus; secundo autem septem panibus & paucis piscibus quatuor hominum millia, hoc pabulo per miraculum multiplicato, saturat; & multa de sacrosancto Corporis sui edulio mysticè concionatur.

Non animas solùm, verùm quoq; corpora pavit Christus, & apposuit, præter sacra pabula verbi, Millibus, esuriem passis, alimenta ciborum. Maxima transgressum Galilæi marmoris undas Turba sequebatur; propriis aspectibus alta, Quæ Divina manus faceret, miracula visum, Auditumque, suos quo pasceret ore clientes. Post Maris emensos fluctus, super ardua montis Discipulis stipatus abit; sed cominùs ingens (pum Agmen adesse videt, quod contemplando, Philippus Appellat, quærens, quid iudicet, unde ciborum Copia, quæ tantam possit saturare catervam, Desumenda: fidem voluit tentare Philippi; Ipse sciebat enim, quæ, mox patrare volebat Signa. Philippus ait: Nummos haud esse ducentos Sufficiens pretium coëmendis panibus, unde Tam numerosa queat saturari turba. Sed inquit Andreas frater Petri Simonis, adesse Hic juvenem, quinos panes, binosque ferentem Pisciculos: certè! paupercula portio, tantos Inter mortales nihil effectura cibandos. Sed tamen ad Christi nutum discumbere sæno Discipuli cunctos faciunt; cùm panibus ille Pisciculisque sacro benedicens suspicit ore, Partiturque cibum: capiebant, quanta volebant; Et saturabantur (res admiranda relatu!) Millia quina simul: siquidem dum dextera primo

Ero-

Erogat ad libitum fumentis, larga secunda
 Portio succrescit demptis; sic tertia: dem
 Se generante penu saturatur copia tanta,
 Ut reliquis adeò duodenos turba videret
 Impleri cophinos fragmentis. Dùmque rem
 Applausu strepero montis vicina, Christus
 Discipulos iussit conscensâ nave præire
 Trans pelagum, donec turbas dimittat; &
 Excedens turbis tacitè, lucòque receptus
 Montani nemoris, latitat, ne fortè revisum
 Matt. In se prouerent subito, Regemque creare
 14. Sol iuit cubitum, noctisque faventibus un
 Saltibus exivit Dominus, comitèsque secuti
 Ad Mare, conspexit dudum solvisse carinas
 Trigintâque solo stadiis distare; ferique
 Bellantes inter luctari Marmoris æstus.
 Hos consolatum, gradiens super Æquoris und
 Per varios venti strepitus sævasque procellas
 Insequitur ficcis pedibus; quem fortè vident
 Discipuli extimùere, rati, se cernere spectru
 Cùmque exclamarent, horrorem ponere Je
 Suaviter acclamat, nullum phantasma vident
 Sed se, dimissis turbis, remeare Magistrum
 Ad Dominum prompto Simon Petrus ore profat
 Instantérque sibi rogat indulgere, veniret
 Per Maris irati luctantes obuius undas;
 Occursum fido permittens Christus amanti,
 Ardori fidei generoso laxat habenas.
 Exfilit actutum navi veteranus amator;
 Fluctibus insistit firmo pede; pergit eundo,
 Ac si calcaret solidi tabulata metalli.
 Cùmq; nimis validè vehemens insurgeret Auf
 Inciperentque pedes Simonis gurgite mergi

Concutitur subito terrore, rogátque benignam
 Salvatoris opem; qui subveniendo, cadentem
 Erigit, et fidei modicæ simul arguit illum.
 Ascendunt puppim, ponúntque ferocia bella
 Æolii fratres; convectorésque phaseli
 Talia spectantes, Divinum Numen adorant.
 Provecti plenis veniunt ad littora velis;
 Anchora mordet humum; Gennesare fama reve-
 Advenisse virum, qui tanta patrâsset ubique (lat,
 Admiranda: velut per classica plura vocati
 Undique conveniunt ægroto corpore pressi,
 Suppliciterque rogant vestitûs tangere limbum,
 Confisi Domino, tali medicarnine sævam
 Morborum rabiem sedari posse: fidelis
 Præstitit auxilium faustis successibus Æther:
 Nam quicumque sacra tetigerunt extima vestis,
 A languore suo sani lætisque redibant.
 Cúmque Capharnaüm rediisset, turba rogabat,
 Quo vectore freti fluctus transgressus, adesset?
 Non huc confluitis, replicat, nova signa videre;
 Sed quia vos gratâ panum dulcedine pavi,
 Fercula, quæ pereunt, investigare recusat,
 Qui cupit Æthereis saturari panibus. Ecce
 McCæli panem! quemcunque refecero, nunquam
 Amplius esuriet; nec, qui mea dogmata servat,
 Ulteriore siti poterit flagrare. Remandit
 Hæc Pharisæorum circumstans cœtus, ad instar
 Aprorum, qui sæva suos in prælia dentes
 Exacuunt, terréntq; feris grunnitibus hostem. (lus,
 Christe tamen pergis contemnere murmura; nul-
 Ingeminas, poterit, nisi quem moderator Olympi
 Traxerit ille meus Pater, in me corde fidei
 Credere; & expleti post sæcla novissima Mundi
 Hunc

Matt.
 14.

Joan.
 6.

Joan.,
 6. 44.

Hunc ad perpetuam mandabo resurgere vita
 Hæc, quâ carne tegor, cibus est verissimus
 Qui rubet in venis cruor, est certissima vita
 Potio; qui fruitur dignè saturatus utroque
 Perpetuo mecum remanebit fœdere junctus
 Joan. Dura videbatur propriis hæc concio Christi
 6, 61. Discipulis, ideoque palàm pars magna rece-
 Sed duodenorum numerus constantior: unus
 His tamen intererat, Christo notissimus, atris
 Dæmone deterior Judas, cognomine dictus
 Iscariota, Dei famosus proditor Agni.
 His Christus: Cur non, reliquis abeuntibus, &
 Me quoque deseritis? respondet Petrus, amicum
 Insignis Domini: Te credimus esse Tonantem
 Unigenam, de quo tot, convincentia nostra
 Matt. Vidimus attoniti testes miracula, captum.
 8. Præmisso similem nobis sacra Pagina casum
 Exhibet, in sterili dum Christus pascit eremum
 Piscibus exiguis, & septem panibus, ultra
 Ut Scriptura docet, bis millia bina virorum.
 His opportunè pastis, ascendit in Æquor
 Discipulis comitatus; agit propensior aura
 Dalmanutha ratem; Phariseos concitus urget
 Rumor in occursum: sed dum mera signa,
 Admittant sacræ fidei documenta, requirunt
 Deseruit fatuos, tradens sua carbasa ventis.
 Marc. Et quia Discipulos pro victu cura fefellit,
 8. 14. Dum festinarent latas super Æquoris undas
 Defectum serò capiunt, nimumque querunt
 Advertit Christus curas, quæ corda premebant
 Hinc conturbatos animo jubet esse quietos,
 Et memores, modico quot nuper pane duabus
 Distinctis vicibus saturâset millia. Sacris

re vita Adjiciunt animum monitis, intérque loquendum ^{Marc.}
 mus Bethsaidam veniunt: vix anchora jacta momordit ^{8.22.}
 a vita Littora, producunt oculorum luce carentem.
 roque Salvator sputo deperdita lumina cæci
 nctus Illinit, inquirens, si quid sublustre videret.
 hristi Ille refert: Video visu titubante, moveri
 a rece Circumagiq; homines, tanquam si turbine Caurus
 : unu Huc illuc arbuta quatit: Christusq; secundo
 s, atro Myopi contactu totam conferre salutem
 dictus Aggreditur, plenumque refert in lumina visum;
 Curato indicens simul alta silentia facti,
 us, & Prodigiumque, novus ne rumor concitet urbem,
 s, ama Promulgare vetans Signi virtute patrata,
 onant Transít ad hanc urbem, quam struxit honore Phi ^{Matt.}
 nostru Cesaris; & tempus sacro sermone fefellit. (lippus ^{16.}
 um. Dicite, quem Mundus me judicat esse? rogabat. ^{Marc.}
 asum Te modò Baptistam pars judicat esse Joannem; ^{8.}
 erem Pars putat Eliam raptum rediisse; Prophetam ^{Luc. 9.}
 ultra, Maxima pars credit. Sed quæ præponderat inter
 rum. Hos sensus varios sententia? dicite: fidus
 r Respondet Bariona: Scio, quòd ab Æthere missus
 ura Filius excelsi sis, Chrismate Numinis unctus.
 et (qui) Admisit Petri Præconia Christus, eundem,
 , priu Discipulosque suos hortatus, talia nulli
 irunt Notificare. Viam consumpsit, plura loquendo
 tis. Mox instante sibi de tempestate dolorum.
 lilit, Displicuit Petro series inamœna futuri;
 ndas Et quasi culparet Dominum super omine tanti
 erunt Martyrii, quod voce queat propellere, multa
 meba Inferuit nimio Christi succensus amore:
 etos, Ad quem conversus tristis suspirat, et inquit:
 duab; Vade retrò, Satana, faciens mihi scandala, summi
 s Nec sapiens decreta Patris, superantia captum

Totius Mundi. Tum gressum sistit, & inquit
 Ad reliquos: Quicumque meus cupit esse sodas
 Se sibi, se Mundo, et cunctis subducatur amicus
 Me, portando crucem, præeuntem ponere secum
 Qui fragilem vitam nimium servare laborat
 Perdere festinat; qui pro me perdere vitam
 Obsequiosus amat, Mundo pereunte perennis
 Inveniet vitam. Quid amabò proderit ulli
 Maxima congeries auri, pretiosaque Terrarum
 Munera, si superis animam non inferat Astris
 Qui me sub mediis lethi non deserit undis,
 Confessusque palam lateri constanter adhærens
 Hunc non despiciam, dum venero mille beatorum
 Spirituum turmis circumdatus. Ecce videmus
 Hic aliquos, qui non gustabunt spicula mortis
 Donec ab his, magnâ sub maiestate, beati
 Imperiosa mei spectetur gloria Regni;
 In qua totius Mundi generale sedebo
 Iudicium, cuicumque suis conformiter actis,
 Omni respectu posito, decreta daturus.
 Finito sermone viam promovit eundo;
 Nec dubito, fractum compuncto corde, Magister
 Applausisse sacris monitis zeloque Simonem
 Consiliis hominum disconvenientia Petrus
 Esse verebatur, si pro reparamine Mundi
 Filius Excelsi pateretur: purus amoris
 Hic excessus erat, gemitu delendus ab uno,
 O si non alios patrâssem criminis ausus!
 Quam consolarer sub tristi mortis agone,
 Dum mihi proponet millena piacula nostræ
 Oppugnator atrox devastatorque salutis!
 Non despero tamen: Dominum sub imagine ferentem
 Oppugnat Satanas, cuius moriendo rebelles

Matt.

16.28.

Marc.

8.39.

Luc.9.

Contrivisse caput Christum, mons Golgotha Mundo
 Testis adest; Crux alma sacro madefacta cruore
 Comprobat; & sanctum quæ Christi corpus adornant,
 Quinque cicatrices, Domino redeunte, docebunt.
 Ringere magne draco; pulso te Principe, servum
 Christus adoptavit: submisso vertice noxas
 Deprecor à Domino, jurans, me nolle deinceps
 Auscultare tibi; sed quod, Baptismatis undâ
 Ablutus, Superis Patrini voce sponendi,
 Illasâ servare fide: denuncio bellum,
 Hostis inique, tibi; submittet robora Jesus.

POESEOS SACRÆ

PARS TERTIA,

INQUA POEMATE ASCETICO REPRÆSENTATUR

1mo. Transfiguratio Christi in monte Thabor.	6to Colloquium cum Nicodem.
2do. Christi colloquium cum Samaritana.	7mo Parabola agricolæ seminantis.
3to Decollatio S. Joannis Baptistæ.	8vo Petitio matris filiorum Zebedæi.
4to Descriptio ultimi Judicii à Christo proposita.	9no. Ultima Christi per M. Magdalenam facta unctio.
5to Historia de divite epulone, & paupere Lazaro.	10mo Institutio Ss. Altaris Sacramenti.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ INDUCTIO PRIMA.

S. MATTHÆUS. CAP. 17.

Et post dies sex assumpsit Jesus Petrum, & Jacobum, & Joannem fratrem ejus, & duxit illos in montem excelsum seorsum: & transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies ejus sicut Sol; vestimenta autem ejus facta sunt alba

alba sicut nix. Et ecce apparuerunt illis Moyses & Elias
eo loquentes &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus in monte Thabor
Moysæ & Elia visitatus, aspicientibus tribus Discipulis
Petro, Jacobo, & Joanne, transfiguratur; & ex
monte descendens, oblatum sibi adolescentem à furioso Dæmone
ad instantiam afflictæ patris, miraculosè liberat. &c.

Ardus excelsus mons surgens vertice Thabor
Non scopulis horrens, sed campi cinctus
Undique planitie, Galilæos occupat agros.
Hunc ascendebat Jesus; comitesque fideles
Matt. 17. Simon Petrus erat, Zebedaiadæque, Jacobus
Joannésque simul, fratres, quos Christus amabat
Arcanisque suis testes cupiebat adesse.
Salvator tanti præcelsa cacumina montis
(Ex quo, nî dubium præstringant nubila visus
Multarum possunt ditionum regna videri)
Eminus, cupidis stellata palatia votis
Suspicit, & genibus positus in cespite, Patrem
Aggreditur precibus; penetrant suspiria nubes
Inclinansque caput, Divini plenus amoris
Respectu, commendat opus, quod dramate mactat
Humani generis causâ complere parabat.
Lingua negat sonitum, titubâtq; , nec amplius
Inveniunt voces, quibus hæc devotio dignos
In versus coëat: comites subeunte sopore
In dubium vertunt paulatim lumina somnum
Sed lux ampla Dei, quâ collucebat aprici
Montis apex, oculis excussit tædia: fulgor
Insolitus triadem comitum, quo, nescio, castrum
Prostravit: siquidem facies speciosa Magistrum
Instar Solis, erat radiorum lumine plena,
Intactamque nivem vestes candore præbant.

Hoc viso fulgore , novi datur ansa pavoris,
 Quando vident, inter veterum duo lumina Vatum
 Eliam Mosémque , suum radiare Magistrum.
 Os utriusque viri visu venerabile ; purâ
 Fronis nive candidior ; radiantes luce coruscâ
 Ardebant oculi , promissâque barba decorè
 In pectus niveis fluitabat candida cirris.
 Candida vestis erat , fulvo circumdata limbo,
 Quam succingebat speciosis fibula bullis.
 Mysticus ore sonus , sermo gratissimus , altos
 Spirabat sensus , & concernentia Christi
 Martyrium. Simon Petrus tunc fronte levatâ
 Hæc interpellans jucundis seria verbis,
 Ignorabat enim, quidnam loqueretur, amœnæ
 Fonte voluptatis nimio velut ebrius) inquit:
 Hic residere bonum ! tria convenientia celsæ
 Imponamus huic rupi tentoria : primum
 Christe tibi dabimus, Mosi concede secundum,
 Eliæ reliquum. Sed enim vehemente stupore
 Entheus , has Petrus vix protulit ore loquelas
 De Cœlo submissa venit pulcherrima nubes,
 Circumplexa novo quodam candore Magistrum
 Eliam, Mosemque simul, retrahitque gradatim
 A solito Mundi commercia Cœlica sensu.
 Lux peramœna quidem , sed scintillante nitore
 Præstringit visûs aciem, facundâque tali
 Alloquitur sonitu Petrum , Petrique sodales:
 Filius hic meus est, quem summo cordis amore
 Prosequor ; hunc statuo pro directore salutis,
 Quem vos , & gentes omnes audire tenentur.
 Post sonitum Divæ vocis , quam lucida nubes
 Edidit , occulto celeberrima visio raptu
 Annihilata , refert Mosem per opaca silentis

Ostia telluris, Patribúsque redonat avitis,
 Eliámque suo Paradisi reddit Enocho
 Cultori socio. Quo factó apparuit unus
 Discipulis ternis Dominus Salvator, eisque
 Mandat, ut excusso surgant terrore; nec
 Hæc ostensa sibi Cœli secreta revelent,
 Donec ab Inferno devictâ morte resurgat.
 Quis dubitare potest, veteres sub carcere
 Exultâsse Patres, Legislatore reverso,
 Et referente, suis oculis vidisse benigni
 Ora Redemptoris? concivem redditus hoc
 Elias recreavit Enoch, dum mystica sacri
 Colloquii monumenta suo patefecit amico.
 Vos quoque Discipuli, quorum fors æmula
 Quàm fortunatè Superùm magnalia vestro
 Spectâstis visu, propriisque oracula Cœli
 Auribus hausistis! Divinam vivere jussi
 Ad Salvatoris normam: non amplius errant
 Qui sic instructi, Cœlo ductore reguntur,
 Vivite felices! Paradisi carpite fructus,
 Nectareos Superùm lati gustate liquores,
 Nôsq̃ue patrocínio vestro relevate misellos.
 Sub Solis reditum, dum prima cacumina celsi
 Montis inauraret rutilo Pallantias igne,
 Cum sociis Dominus, veteri statione relicta
 Culmina deseruit, sacro pro more clientes
 Ædificaturus verbis. Radice sub ima
 Montis ubi moles in planos definit agros,
 Occurrit reduci numerosa frequentia plebis,
 Ex mediâ populi turbâ vir plenus amarâ
 Anxietate refert: Me fors recreaverat almo
 Conjugii fructu, prolem mihi sæpe rogatam
 Unigenam tribuendo marem; sed plenus am

Fletibus adjungo, spem depopulatur Erinnyes!
 Quippe bono juveni Dæmon furiosus inhærens ^{Matt.}
 Hunc premit, & cruciat, tantâq; tyrannide sævit, ^{17.}
 Ut spectatores pulsi terrore recedant.
 Discipulisque tuis hoc implacabile monstrum
 Sapius illufit; cassoque labore, superbi
 Irruit in puerum duplicata ferocia monstri:
 Hinc vir magne Dei, Te flexo poplite pronus
 Invoco, Te veneror, Te votis mille fatigo;
 Afflicti miserere patris, miserere puelli,
 Et desperatam miseris impende salutem.
 Salvator, flecti facilis, producere mandat
 Obsessum juvenem: veniens quasi fulmine tactus
 Sternebatur humi, furisq; agitatus atrocem,
 Instar ringentis tauri, dabat ore boatum,
 Spumabat labiis, dentes stridore sonabant;
 Crura rotabantur, colubroque simillima, miris
 Conglomerata modis terrebant membra catervam.
 Aspiciens Dominus petulantes Dæmonis ætus,
 Dic, ait ad pueri genitorem, forsan ab annis
 Pluribus hoc fato fuit exagitatus? Ab ipsis,
 Respondet, cunis: nam sapius hoste maligno
 Instigante dedit puerilia pectora flammis;
 Sapius (ah! cogor veterem renovare dolorem)
 Si fortasse sui custodis cura remisit,
 In Mare præcipitem se pufio turbidus egit.
 Suppliciter, Vir magne Dei, Te deprecor, adsis
 Auxilio miseris; & nobis, obsecro, præsta,
 Si quid opis præstare potes. Respondet Iesus:
 Cuncta valet generosa fides, si credere possis.
 Credo, reponebat lacrymis vir mæstus obortis;
 Fortifica robur fidei; disperge furorem
 Dæmonis, & pressis tandem succurre: Redemptor

Increpat audacem colubrum, pellitque feroces
 Ad Phlegethonteos regni pallentis hiatus,
 Ad manes reprobos, ad furvæ stagna paludis,
 Et levat exanimem puerum, sanumque parat
 Restituit. Populus præsens hæc mira videns
 In mera plaudentes laxabant juba voces.
 Discipuli tristes, quia cura fefellerat illos,
 Quominus è puero possent expellere monstrum
 Quærebant, quæ sit frustrati causa laboris?
 Defectus fidei, respondet Christus; habent
 Robustam solidamque fidem, transponere montes
 In gremium Pelagi facile est: furiale quod autem
 Dæmonis ejecti spectrum concernit; Averna
 Hoc genus à reliquis differt furialibus umbris
 Non fugit ad nutum, non abjicit arma; sed infestum
 Defenditque locum; donec jejunia, votis
 Et precibus conjuncta, suo discedere victum
 Hospitio cogant. Quod quosdam dicitis esse,
 Qui virtute mei profligent nominis umbras;
 Non prohibete, licet minimè mea castra sequantur
 Quisquis enim vobis non adversatur, adhæret
 Et quicumque meo virtutem nomine patrat,
 Non poterit nostrum probris traducere nomen.
 Sed reprehendo magis, quod inanis gloria vestra
 Possideat mentes. Si vultis scire, quis inter
 Vos majore loco, vel nobiliore sedebit?
 Observanda loquor; quod, qui se deprimat,
 Sede potiturus, mereatur primus haberi.
 Exulet ambitio; non mensurantur honores,
 Quos admittendis ad Cœli Regna parabo,
 Arbitrio Mundi: parat alta superbia lapsum.
 Cùmque Capharnaüm venissent, ecce viritum
 17. Vir vectigalis didrachma exposcit ab illis.

Matt

Chr

feroces Christus ait Petro: quidnam tibi Petre videtur,
 us, Ex quibus extorquent Reges censum atque tri-
 ludis, Civibus ex propriis? an veriùs ex alienis? (buta?
 e pare Ex alienigenis, respondet Petrus; at illi
 vidend Christus ait: Verùm nè scandala demuseisdem,
 ces, Ad Mare festinus pergas; & protinùs hamo
 los, Subter aquas misso, piscis capiendus in ore
 onstrum Ex mediis portabit aquis pelagóque staterem,
 oris? Huncque Receptori confestim solvere mando.
 benti Exequitur mandata Petrus: vix miserat hamum
 e mont In vada, fluctivagum subtraxit ab Æquore piscem,
 od aut Qui modò pollicitum gestabat in ore staterem.
 vernu Sic Dominus, totum qui voce creaverat Orbem,
 umbris Consentit propriis vectigal solvere fervis,
 ed inf Et simul injustis parendo legibus ultrò,
 otis More peregrinæ gentis didrachma pependit;
 ietum Perspicuo nobis exemplo dogma relinquens,
 is esse Vincere cedendo, pacémque parare minora
 ras; Damna remittendo, generosi pectoris esse.
 quantu O mansuetudo, virtus propriissima magnis
 dharet Mentibus, & Superùm sociata potentibus armis!
 atrat, Tu peccatoris frugem redditumque benignâ
 omen, Expectare morâ gestis, retinésque rigorem
 vestra Justitiæ, ne læsa vibret sua fulmina. Magne
 nter Cælorum Princeps! quoties tua iussa protervo
 ? Ausu neglexi! quoties tibi bella nefandis
 nit, alt Moribus indixi? quoties tua dona retrufi?
 . Me tamen audacem, compluráque probra patran-
 es, Non contrivisti: nullo clementia fine (tem
 , Circumscripta! tibi millenas defero grates,
 m, Ac promitto, dolens malefacta priora, deinceps
 viritu Me fore morigerum monitis, legique fidelem.
 s, Præfixâ mortis da stare viriliter horâ,
 Chr

Angelicum submitte ducem, qui spicula draconum
Ignea depellat, clypeique reverberet ictu,
Inque caput nequam sua tela retorqueat hostem.
Sic defensus eo super ardua quæque viarum
Tundo caput colubri, Basilisci tergora calco
Sit leo, sitque tigris nostris contraria ceptis
Unum grande nihil, magnum producet inanis

POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ
INDUCTIO SECUNDA.

S. JOANNES CAP. 4.

Venit mulier de Samariâ haurire aquam. Dicit ei Jesus:
Da mihi bibere . . . Dicit ei mulier Samaritana:
modo tu, Judæus cum sis, bibere à me poscis, quæ
mulier Samaritana? Respondit Jesus, & dixit ei: Si scires
donum Dei, & quis est, qui tibi dicit: Da mihi bibere,
tu forsitan petiisses ab eo, & dedisset tibi aquam vivam.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus Samaritanam
puteum Jacob convertit: docet Sicharenses: sanat ag-
rantem filium Reguli; & Discipulis Joannis Baptista, ab
rode in carcerem missi, ad propositam questionem, cum exhibi-
ne miraculorum, responderet.

In Samaritano fons est crystallinus agro, (Joan. 4.)
Quem Patriarcha Jacob quondam fodisse refert.
Ex quo, dum Christus transit, muliercula quædam
Haurit aquas; Dominus, quem nec penitissimum
Humani secreta latent, ut porrigat haustum
Illa sibi, poscit: mox officiosa, jubentis
Ocyùs exequitur Domini mandata, trahitque
Ex puteo gelidas, & Christo porrigit undam.
Hoc dabat obsequium monitis salvantibus an-
Me Solymis reducem, reficis bona foemina pos-
Non ingratus ero, tibi propinabo salubres
Æternæ vitæ latices: hic limpidus amnis

Absterget maculas animæ, fordēsque. Profectò
 Si tibi constaret, quis te dignetur honore
 Alloqui, vivas peteres tu forsitan undas,
 His putei lymphis meliores. Fœmina dixit:
 Tu vivos latices te spondes esse daturum,
 Cùm te, præterquam quòd sit fons altior, omnis
 Hydria deficiat: nunquid tu major es ipso
 Nostro Patre Jacob? qui tali fonte refecit (rum.
 Se, genitōsque suos, pecorūque armenta suo-
 Respondet Jesus: quem fons hic recreat, ille
 Indomitâ redeunte siti torrebitur ultrâ;
 Sed cui dono meis gelidam de fontibus, illum
 Nulla sitis poterit redeuntibus urere flammis.
 His ita præmissis subjungit: Vade, tuūque
 Huc mihi siste virum. Mulier confusa reponit,
 Se nescire virum sociali fœdere junctum.
 Haud ignoro tui miseranda pericula fati,
 Christus ait: nam quinque viris orbata fuisti;
 Et quo nunc frueris thalami conforte, vir iste
 Non est legitimo tibi consociatus amore.
 His mulier convicta refert: Te credo Prophetam,
 Instrue me fragilem: nostri voluere parentes
 Hoc ut adoremus Superos in monte; vicissim
 Judæi perhibent, Solymis debere litari,
 Servirique Deo? Christus respondet eidem:
 Hora venit, quâ nec super horum celsa jugorum,
 Aut Hierosolymis holocausta litare licebit.
 Vos Samaritanos latet usque scientia veri
 Numinis; Hebræis patet hæc: nam vena salutis
 Manat ab Hebræis: sed nunc venit hora beata,
 Quando Dei veri cultores spirituales
 Numen adorabunt: Deus est Ens grande; me-
 Spiritus; hic castâ vult sobrietate timeri. (rūsque
 Nuper

Nuper inaudivi, respondet fœmina, tandem
 Advenisse Ducem promissum Patribus: ille
 Cuncta revelabit. Me contemplare, Redemptor
 Inquit, & invenies Christum venisse, tibi
 Ad fontem Jacob vitæ documenta dedisse.
 Discipuli redeunt, afferre cibaria jussi,
 Et Samaritanam cum Christo multa loquentem
 Mirantur taciti. Mulier festina, relictâ
 Ad fontem situlâ, Sicharumque petendo, revela
 Messiam prope tecta Sichar, puteumque morantem
 Indigenæ veniunt, Dominumque humaniter orantem
 Ut Sichari maneat, doceatque salubria cives:
 Intrat hic oppidulum, binisque docendo diebus
 Afferit Æthereis animarum millia Regnis.
 Inde pedem profert, Galilæaque prata revisit
 Adventatque Canan: mox quidam Regulus illuc
 Appropinquat, cujus cum filius æger in amplâ
 Urbe Capharnaï toleraret mortis agonem,
 Instat apud Dominum, veniat curare jacentem
 Qui solo verbo mox sanum reddidit absens.
 Interea Herodes uxorem fratris adulter
 Adversus legem sibi consociarat: iniquum
 Perstrinxit facinus generosus præco Joannes,
 Mœcha indigestum tacito sub corde dolorem
 Circumagens, certum vindictæ tempus anhelans
 Explorare studet: siquidem facundia Vatis
 Ibat in applausus, nec mens Herodis abhorrens
 Sapius auditi pendebat ab ore Joannis.
 Sed sceleratus amor nihil intermittit inausum:
 Insidiosa flagrat pellex & adultera sæva
 Herodem subitis irarum accendere flammis
 Contra Baptistam; qui magnum dedecus Aula
 Aspersisset, ait, damnando proterviter alti

Joan.
4. 46.

Matt.
14

Marc.
6.

Connubium Regis ; quem Majestatis honores
 Pro se , próque suâ thalami consorte , remotis
 Objicibus , deceat Regali jure tueri. (nenum
 Ad minimum , nè forsan atrox mala lingua ve-
 Ulterius spargat, diuturno carcere claudi
 Majestate reum ; secùs intractabile vulgus
 Hæc imitaturum famæ convicia , magnum
 Regis in opprobrium. Pellex deterrima mœchum
 Hoc sub prætextu rogat importuna , rapitque,
 Ut mittat justum sub vincula dura Joannem.
 O furor infelix ! ô bellua sæva libido !
 Quanta per immensum paris infortunia Mundum !
 Ut favire queas , & depopulare pudorem,
 In furvas casti rapiuntur carceris umbras.
 Quem Deus ipse super Patres, veteresque Prophe-
 Et super innumeros mortales extulit ; ipsis (tas,
 Spiritibus Cœli par integritatis honore ;
 Sub matris gremio, nondum productus in Orbem,
 Sanctificatus ; abit sub opaci carceris antra.
 O pellex indigna frui splendore diei,
 Carpere vitales sceleratis faucibus auras !
 Cujus in amplexus cupidas mox porriget ulnas
 Teter Avernalis barathri Tetrarcha. Recede,
 Tartareas meretrix auctura libidine flammæ !
 Carcer erat Divo celeberrimus ambo Joanni,
 Quo per clathratæ rimosa foramina portæ
 Astantem populum sacro fervore docebat:
 Nec tacuit dicenda , licet fera mœcha Joannis
 Quæreret interitum. Sub acerbis casibus illis
 Continuus rumor Christi miracula magno
 Attulit applausu per opaca silentia claustris
 Vatis ad auditum ; licet affirmare nec ausim
 Aut arbitrari , talem tantumque Prophetam

Hæc

Hæc, nullo referente licet, latuisse. Profec-
 Sint occulta nimis Cœli commercia; nunqu-
 Angelici vigiles, quibus est custodia Mundi
 Demandata, queunt celeri quæcunque relatu
 Per Mare, per Terras, per dissita climata, Cœ-
 Permittente, suis aperire clientibus? unde
 Hic quoque Zacharides, licet agnovisset abunde
 Se Præcursores Domini adventantis haberi;
 Attamen ut toti testatum redderet Orbi,
 Advenisse Dei, salvantis sæcula, regnum,
 Luc. Ad Salvatorem miracula mille patrantem
 7. 19. Discipulos misit, comi bonitate rogatum,
 An post ejectos Cœlesti sede superbos,
 Captivos Limbo Patres, aliosque fideles
 In vacuas sedes exaltaturus adesset?
 Aut, si salvandi justos dilata manerent
 Tempora, fera novam possit sperare salutem
 Posteritas? missi sibi demandata Magistri
 Fusiùs exponunt, super inquisita rogando
 Responsum Domini, qui magnâ laude Joannis
 Extollit vitam, zelum deprædicat, ipsis
 Anteferendo virum tantâ virtute Prophetis.
 Ad circumstantes mirâ gravitate loquendi
 Conversus cœptum sermonem promovet; inter
 Dogmata curando languentes, facie leprosa
 Infectos, cæcos, claudos, Cacodæmone pressos;
 Defunctosque jubet vivos exire sepulchris;
 Denique Legatis, quos veri Præco Joannes
 Miserat, injungit, Joanni dicere, quanta
 Ipsi vidissent audivissentque stupenda:
 Ex quibus haud dubio possit deducere sensu,
 Quid sit credendum de se, rebusque supernis
 Esse beatificâ fruituros sorte, subinfert,

Qui sibi fidenter submittant colla monenti,
 Magna nimis probitas, humilisq; modestia Christi!
 Noluit explicitis Deitatem prodere verbis;
 Sufficiebat enim, solitâ brevitate, sagaci
 Indigare viro Cœli secreta. Sciebat
 Optimus hic Vates, qualis vox lapsa supernè,
 Cum baptizaret Jesum Jordanis in undâ:
 Illa sonabat enim, removens vaga nubila Cœlo,
 Divinâ gravitate palâm, quem tingeret amne,
 Esse Dei Natum. Nos quanta modestia ducit?
 Myrmidones cupimus celsos superare gigantes:
 Nobilis ut Baro, Baro Comes ambit haberi,
 Et Comes exosus Comitem cupit esse Ducali
 Insignis titulo; Dux exaltatus abundè,
 Ad Regum diadema volat; Rex Cæsaris ambit
 Illustres Aquilas. Majorum tempore quondam
 Sub Gentilismo statuit super Æthera Cæsar
 Exaltare thronum, Divinâque Regna supremi
 Dimidiare Jovis. Fausti latentur Achivi!
 Pauper enim Christus, præcelsus origine, celat
 Grande decus patrium; cupiens ostendere pressis
 Paupertate, sui regni magnalia. Demum
 Significat missis à præcurfore Joanne,
 Regna beata Dei quòd polliceatur egenis.
 Ergo malis pressi vel paupertate, procellas
 Adversæ sortis pacato corde feramus.
 Nemo solet plausu semper durante beari
 Hic & in æternum: Cœlum lucremur amando
 Aspera fata: suos Mundus sublimet amicos;
 Nos ærumnarum tolerantia ducet in altum.
 Christus Discipulis, quos ablegaverat illa
 Gemma Prophetarum, Patrûmque corona Joannes, Luc. 7.
 Dimissis, sacrum vitæ morûmque rigorem, 24.

Quo

Quo vir tam sanctus totam Jordanis eremum
 Condecoravisset, multo sermone revolvit.
 Ignivomis Vati vecto super astra quadrigis
 Comparat; Angelicum deprædicat esse ministrum
 Qui sibi strata viæ dignus Præcursor adornet
 Nullus, ait, novit, qualis quantūve Propheta
 Hic sit Zacharides: rigido vestitur amictu,
 Et sua continuo gemitu jejunia pascit.
 Hic Athleta Dei latebris eductus eremi
 Ostendit, quanto deceat sudore mereri
 In terris vitæ Cœlestis præmia. Perge
 Indefesse pugil! rape per mea funera vitam
 His vix attentis pars adversaria jungit
 Pseudo-Prophetarum doctrinæ dogma Joannem
 Et Phlegethonteis, ait, auxiliantibus umbris
 Hanc rigidam vitæ methodum prætexere falsam
 Progenies Orci, Satanæque vaserrima pestis,
 Quæ ratio, vel causa movet tua pectora, Christus
 Si quandoque suis jejunia stricta remittit,
 Mox culpæ; simul, dum jejunando Joannem
 Emacerat vires, hunc insimulare rigoris
 Illiciti? quis vestra potest convicia linguæ
 Evitare satis? Jesu Via vera! loquatur,
 Dum tua jussa sequor, Mundus perversa; file
 Ultima quando dies abscondita cordis apricam
 Proferet in lucem, fraudūq; abscondita pandam

POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ
 INDUCTIO TERTIA.

S. MATTH. CAP. 14.

Die autem natalis Herodis saltavit filia Herodiadis in
 medio, & placuit Herodi. Unde cum juramento pollicitus
 est ei dare, quodcumque postulasset ab eo. At illa præcepit
 mittere à matre sua, da mihi, inquit, hic in disco caput Joannis Baptistæ

Baptistæ. Et contristatus est Rex : propter juramentum autem ,
& eos , qui pariter recumbabant , jussit dari &c.

SYNOPSIS.

*Dominus & Salvator noster Jesus Christus , post martyrium S.
Joannis Baptista , quod saltatrix Herodiadis filia callidè
promovit , in Bethania , & consiniis Jerusalem magno fervore
concionatur ; & Lazarum , quem ut amicum singularem asci-
verat , in quartum diem mortuum miraculosè resuscitat.*

Inter mortales major virtute Joannes
Pergit inoffenso pede , debellare superbos
Et scelerum plenos , innodatósque tenaci
Luxuriæ nexu : quorum Coryphæus adulter
Herodes , fratrisque tori violator iniquus :
Utebatur enim , sicut memoravimus antè ,
Conjuge germani fratris pro pellice ; toto
Incestus tanti scelus execrante Senatu.
Ex hac formosam facie , generavit adulter
estis , Rex Herodiadem , saltandi dote superbam :
Et quia formosæ mater formosa puellæ ,
Reginæ titulo multùm lætata , timebat ,
Ne forsan monitis Baptistæ expulsa , coronam
Perderet ; hunc odiis , quibus hætenus arsit , aper-
In rabiem versis , flagrat extirpare ; faventem (tam
Expectans sceleri lucem , Bertamque procacem
Informans , ut , quando patris frons libera rugis ,
Innubisque foret , captivi colla Joannis
Expeteret ; siquidem Reginæ matris honorem
Indomito semper proscinderet ore , sacrâmque
Ipsius Regis personam redderet urbi
Exosam ; blandis jungendo pericula verbis ,
Ex hoc contemptu certò metuenda deinceps.
Audit adulterio famosæ dogmata matris ,
Innatósque dolos , non degener ipsa , capeffit.
Consilii tragicas in opus producere scenas ,

K

In-

Matt.

14.

Marc.

6.

Ingruit apta dies. Induxit adultera mœchæ
 Ut daret electis convivium lauta propinquis
 Quos sibi devotos applaudentesque sciebat
 Accubuit mensæ Rex; pellex garrula Regi
 Assidet à læva; saltatrix filia dextram
 Occupat; & Proceres parasiti, sicut honor
 Exigit ordo, replent subsellia strata: refect
 Majestate domus Regalis: mensa redundat
 Innumeris dapibus: redimiti floribus amp
 Crateres referunt celeri bona vina meatu
 Nulla manus viduata scypho. Rex ebrius at
 Læta chorearum, modulos, circosque sal
 En! Herodiadis saltu suspensus, ovantem
 Aspicit, & magnâ laudum novitate coronat
 Quippe pedum manuumque vagâ levitate sup
 Nunc latus in dextrum, nunc inclinata sinist
 Nunc salit antrorsum, nunc diffluit acta ret
 Mille figurarum formas, dum Musica vocum
 Alternat modulos, saltatrix lena novellat
 Jam ciet obliquos, jam curvos circinat ang
 Mox graditur levius, mox majestate reple
 Tardius ad sonitum mensurat callida gressus
 Et facies nivibus, roseisque venusta corallis
 Corporis eximie speciei congrua, magnum
 Pondus ad applausum sociabat. Quilibet ill
 Ad mentes hominum rapiendas judicat aptat
 Sæpius ad Regis vultum saltando reversa,
 Arrisu tacito præcordia fascinat. Hisce
 Blanditiis Bertæ Rex incantatus amabat
 Pro mercede levis saltus, tenuisque choreæ
 Dimidium Regni, si postulet illa, referre
 Sed quid dimidium, si totum possit haberi
 Ex hominum numero veri Præcone remoto

Hinc ex consilio matris truculenta, resectum
 Pro mercede sibi caput exigit illa Joannis.
 Cumque relaxari sciret decreta morando,
 Postulat afferri, temulento Rege, resectum
 Acervice caput: sed quod crudelius, inter,
 Omnibus attonitis, Regalia fercula poni.
 Res caret exemplo: non me legisse recordor
 In quodam nostri, vel aviti temporis albo,
 Quod mulier saltu fuerit lucrata cruorem.
 Præcinuit sua fata sibi, Christoque Joannes,
 Dum retulit Domino, loto Jordanis in amne;
 Me decet *imminui*; sed te decet *exaltari*.
 Lucidiore nequit genus indigitare secuti
 Martyrii dicto: siquidem cruce latus in altum
 Christus obit; moriens Herodis ab ense Joannes
 Vertice truncatur. Latus sua colla securi
 Obtulit, in Domino condormiturus avitis
 Limbicolis, donec (quia noverat esse sequentis
 Anni curriculo solvendos carcere) tantis
 Associatus avis, Regnum Cœleste subiret.
 Te veneror pie Præco Dei, portamque sepulchri
 Hoc Epigrammatico signo sermone: Viator!
 Hoc in sarcophago, sectâ cervice, quiescit
 Veriloquus Præco, Domini Præcursor, amator
 Virtutis rigidus, clamantis vox in eremo,
 Ofor adulterii, legum defensor & æqui,
 Dux Patriarcharum, major virtute Prophetis,
 Sanguine conjunctus Christo, Baptismatis author:
 Hic Herodiadis pellaci cæsa rogatu
 Victima, præcessit Christum moriendo, brevique
 Ex Limbo Patrum, Domino præeunte, redibit.
 Triste latrocinium, quo pellex sæva Joannem
 Baptistam rapuit, detestabantur iniqui

- Cum iustis tanquam facinus, quod vindice
 Puniri deceat. Nec Cœlum distulit iras ;
 Nam cum Divinos sibi præsumpsisset honores
 Herodes, * Superis inimica superbia tandem,
 Impletis scelerum mensuris, clade pudenda
 Aa. Languoris putridi tumidum dejecit ad Orcum
 12. Quem sequitur pellex, & adultera filia, tan-
 Asperitate mali privata luminis usu ;
 Ut, quicumque legit majorum tempora, certo
 Sentiat indicio, Superos multasse furorem.
 Hactenus Æquoreis Galilææ Christus in oris
 Informando suos patriotas, dogmata Cœli
 Sparserat, & magno cumulaverat Æthera fructu
 Verùm Zacharide per atrocia funera raptò,
 Deseruit patrios, directo tramite, fines,
 Bethaniam versus; sub quâ ditione colebat
 Lazarus, eximiae vir conditionis, opima
 Prædia: Martha soror domui præfecta, propinqua
 Externosque pari cum sedulitate fovebat.
 His, dum Bethaniam Divinis legibus ornat,
 Salvator placuit: nam conversatio dulcis,
 Distillansque favos, sibi conciliabat amorem.
 Post sudoriferos per quælibet oppida cursus,
 Hæc famulabatur reduci; civiliter ille
 Suscipiens Dominum, delectabatur amando.
 Joan. Tandem infirmatur tantæ vir fœdere Christo
 11. Junctus amicitiae: soror exagitata molestis
 Curarum stimulis, pavet aspiciendo ferocis
 Sævitiem morbi, Christoque renunciat, illum,
 Quem non dividuo sibi confociasset amore,

* Poëtarum mos est homonymorum gesta in unum confundere
 ceterum hic fuit Herodes Agrippa, diversus ab Herode Antipato
 mocho.

Viribus orbatum, nimio languore teneri:
Hac prece subjunctâ, quia sanum semper amâisset,
Ut quoque languenti Medicus properaret adesse.
Hac nova Salvator, tanquam præcognita, parvi
Ducere conspicitur: siquidem vix illa viator
Attulerat, Christus modò cognoscebat amicum
Exhaustum crescente malo, vitæque supremum
Nunc obiisse diem. Sociis lugentibus ægrum
Significat dormire: solet, pia turba reponit,
Solvere languorem somnus: tum Christus eosdem
Clarius informat, juvenem, ponendo molesti
Corporis exuvias, obdormivisse. Gemebant
Solliciti super hoc comites, obitumque benigni
Hospitis unisono cœperunt plangere luctu:
Discipulos solito consolabatur amore
Christus: atque viro, tulerat qui nuncia morbi,
Ut referat Dominæ, quòd festinanter adesse
Pollicitaretur; tacito sub pectore causam
Adventûs celeris, Divinæque sensa premendo:
Quamvis Discipuli, quibus experientia magnam
Notitiam dederat taciti secreta Magistri
Suspicionem piâ penetrandi, signa notarent
In vultu Domini, præsignificanti grande
Prodigium. Quare suspensos mente jubebat,
Ut comitarentur, fratris funebria dignis
Concelebraturi lacrymis: ad flebile prompti
Accinguntur iter; Salvatorémque secuti,
Seriùs adveniunt ad amica palatia Marthæ.
Obvia lugubri vestitu Martha, ruebat
Cum lugente pii germani fata sorore
Magdalide, ad frugem Christo monitore reversâ,
Ante pedes Domini; deplorabátque resumptis
Fletibus excessum fratris; conquesta, fuisse

Absentem Medicum, cuius præsentia saluum
 Attactu minimo potuisset reddere fratrem.
 Omnibus in largos gemitus fletumque solutis
 Collacrymabatur Dominus; mandatq; sepulchrum
 Demonstrare sibi. Dissuadet Martha, refertque
 Computruisse situ, sædãque ciere mephitis
 Fraternalis corpus; siquidem Sol quartus abire
 Quod sua præproperæ clausisset tempora vitæ.
 Non est, Martha, Dei manus abbreviata; resurge
 Lazarus, aiebat Christus: cui Martha: Resurget
 Ille quidem, novi, lux quando novissima tumbæ
 Angelicâ cunctos revocabit voce sepultos.
 Jam nunc, fide mihi, respondet Christus, eundem
 Quem sepelivistis, redivivo corpore fratrem
 Restituam vobis, & Patrem glorificabo.
 Nullis Salvator monitis remoratus adibat
 Defuncti tumulum: sequitur soror utraque, ponit
 Discipuli, pluresque gravi mœrore gementes
 Fata, & cum primis circumflua turba virorum
 Et matronarum, quos compatiens dux
 Moverat, in luctu moestis lenire dolorem;
 Ac mirabantur Domini plorantis amorem.
 Spiritus infremuit Christi; saxoque remoto,
 Exclamat Dominus Jesus: Tibi Lazare mando,
 Progrediare foras! tenebrosa per ostia cryptæ,
 Vox ingressa movet pallentia membra sepulti.
 Immittens gelido sinui spiracula vitæ.
 Adrepat subito coopertus sindone, multo
 Sub populi plausu, redivivus Lazarus; omni
 Ocyus à nexu solvuntur membra: sorori
 Redditur incolumis; quæ deponebat amictum
 Lugubrem, lacrymis in maxima gaudia versis.
 Hoc opus inensum, virtusq; stupenda, per omnia
 fil-

Macidûm terras, vicinâque regna repente
 Notificabatur: concurrunt undique turmæ,
 Ut videant hominem, Libitinæ gurgite mersum,
 Et fermè putridum, reparato corpore vivum.
 Multa recensentur, quæ Lazarus ille, tremendos
 Alterius vitæ casus spectantia, fidis
 Sub terrore gravi retulisse putatur amicis:
 Hæc tamen ambiguis, ut apocrypha, plena relatis,
 Malo putatitiis aliorum cedere fastis;
 Dum, quæ sola docet Scripturæ pagina, versu
 Prosequor. Interea Jesu, mea Vita, meæque
 Lux & Dux animæ! si decretoria magni
 Judicii hora venit, Superûm me Cætibus adde.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ
 INDUCTIO QUARTA.

S. LUCAS CAP 21.

Nam virtutes Cælorum movebuntur: & tunc videbunt Fi-
 lium hominis venientem in nube cum potestate magnâ
 & Majestate. His autem fieri incipientibus, respicite & le-
 vate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus triste excidium ur-
 bis Hierosolymitanæ, & multas totius terrarum Orbis cala-
 mitates prædicat, ac denique ultimum universalis Judicii diem,
 cum omnibus in illo die evenientibus circumstantiis, pro nota-
 bili cautela describit.

Eminus aspiciens Solymæa palatia Christus
 Illacrymabatur Templi domuumque ruinis; Luc.
19.41.
 Quas ob commissas, committendâsque protervas
 Indomitæ gentis noxas, astare videbat
 Præ foribus. Tardat Nemesis Divina subinde
 Ultrices frameas, sed postea duplicat ictus. Matt.
24.1.
 Intererat quidam turbis, qui nobile Templi Mi-

Mirabatur opus: sed Christus corde trahendo
 Altifonos gemitus, præfagia mœsta ferebat,
 Non procul esse diem, quo tantæ fabrica molis,
 Ex fundamentò penitus subversa, doceret,
 Quàm fragili fulcro nitatur gloria Mundi.
 Ex auditorum quidam trepidante coronâ
 Sollicitè quærunt, hæc infortunia quando
 Eventura putet; pariter, quæ signa tremendæ
 Excidii cladem sint præcessura. Redemptor,
 Non seducimur, si vos sub imagine falsa
 Pseudoprophetarum fraudes pervertere tentem.
 Hoc præcedet enim, sed multò plura sequentur.
 Prælia ruricolæ, cives trepidatio Terræ,
 Tempestas Marium nautas, contagia gentes
 Subvertent; sunt ista malæ præludia cladis.
 At dum terrificis exercitus imminet armis,
 Aggrediturque sacra concussis mœnibus urbem.
 Tunc exterminii tempus venisse sciatis.
 Sunt fortunati, quos extra mœnia tutos
 Libertas posuit; siquidem super alta jugorum
 Sub spissis nemorum tenebris, sub rupe ferarum
 Celari poterunt: verùm crudelior ensis
 Non intermittet profugos excindere cives.
 O miseram pueris, uterumque gerentibus horam!
 Ultio magna Dei! quibus indignata pepercit
 Militis in rabiem versi truculentia, pressi
 Mole catenarum per dissita regna trahentur.
 Genticus ille furor, subversis mœnibus urbis,
 Calcabit sacra Templâ Domûs, quam Rector Olympi
 Hactenù incoluit, conspurcabitq; cruore.
 Hæc mala vaticino Solymæis ore vetusti
 Præcinuere Patres; quorum pars magna cruenta
 Interitu periit proavorum tempore: fusus

Matt.
 24.

Ante thronum Domini vindictam sanguis, & illam,
 Quæ fremit ante fores, cladem luctumq; popos-
 Continuò tragicos ostendis Munde dolores: cit.
 Hic fuit antiquo tibi mos consuetus ab ævo;
 Nec poteris cessare prius, quàm tota supremis
 Intereat miserè populantibus orbita flammis.
 Extremi vivos reor exhibuisse colores
 Exitii Christum; quo præmonitore repando
 Ulteriora: sacer nostras timor instrue mentes,
 Ne lolium dominans faciat steriles cere campum.
 Sunt experta Dei, plectentis crimina, duram
 Plurima regna manum: diverso tempore Mundi,
 Lethiferæ pestes, segetum causantia diram
 Detrimenta famem, rapidi dispendia belli,
 Oceani fluctus, tremulæ Telluris hiatus,
 Classica ventorum, nimborum turbo, tumultus
 Ætheris irati, truculento fulmine mixtus,
 Affixere solum: quin tempestate Noëmi
 Integer horrendo submersus in Æquore Mundus
 Naufragium fecit, tanto memorabile luctu,
 Ut, qui præsumit digno proponere versu
 Hujus inauditæ fatalia damna ruinæ,
 Centenos studiis impendere debeat annos.
 Exspatiatus enim super alta cacumina Pontus,
 Quidquid spirabat, decumano gurgite cæcum
 Abstulit in barathrum: volucris lassata volando
 Fluctibus hauritur; nec muscæ sæva pepercit
 Diluvii rabies. Sòlus cum conjuge iustâ,
 Atque tribus gnatis, totidémque ligamine junctis
 Conjugii sociis, tantis servatur ab undis
 Lamechides, & quæ secum, vi Numinis acta,
 Ut genus instaurent, animalia duxit in arcam.
 Post hæc pœnituit Dominum, vel rectiùs, ipse

Gen. 7

K 5

Com-

Commiseratus ait : Nolo delere futuris
 Gen. 8. 21. Temporibus tali mortales clade : sciatis
 Omnes, opposito qui cernitis Irida Sole,
 Gen. 9. 13. Nequaquam Pelago, sed post stata tempora totam
 Me renovaturum faciem Telluris in igne.
 Hinc dum præmeditor, quæ sint cantanda, capillo
 Arrigit insolitus pavor, & trepidatio cursum
 Impedit, ad finem calami properantis. Amara
 Et truculenta dies, multoque severior illa,
 Quæ totam tumido submersit in Æquore Terram
 O horrenda dies, & ineluctabile fatum!
 Quo concussa ruent celeri mortalia lapsu,
 Post multas strages, post infortunia mille,
 Post vaga caudatis circumvolitantia flammis
 Sidera, Divini prænuntia signa furoris.
 Ipse suum medio Titan excelsus Olympo
 Condet inassuetâ nitidum caligine vultum,
 Nulla resumpturus fulgoris lumina : Phœbe,
 Desperando diem, crassis tumulabitur umbris,
 Funereoque simul, cum compare fidere, luctu
 Vestitûque pari, plorabit fata ruentis
 Naturæ; cuius per sæcula multa theatrum,
 Alternis vicibus, famulo recreaverat igne.
 Non erit in terris, qui non sua lumina sursum
 Hanc metamorphosin grandem, paritate carentem
 Aspiciendo, levet, pavidoque timore repletum
 Conjiciat, venisse diem, quo sæcula, primum
 In nihilum reditura, cadent. Collisio grandis
 Luc. 21. 25 Et fragor insolitus nimborum, motus abyssi
 Oceani fremitus, & conjurata malorum
 Agmina terrigenas consternatura, priusquam
 Ingruat atra dies, fatali clade recident.
 O metuenda dies! quâ Mansuetudo furorem

Induit, & rigido micat indignantis ab ore
Omnipotentis atrox bifacutæque lancea, justo
Trajectura malos æterni vulneris ictu!

O rhomphæa minax! o vox per inania tanto
Cum fremitu dispersa, velut millena fragorem
Undique confocient, reboentque tonitrua rauca.
Vocis sensus erit: Defuncti surgite! Judex
Omnipotens, Deus ipse palam, Deus ipse supre-
Hujus judicii Præses, Dominusque sedebit, (mus
Ejaculaturus justi decreta furoris

In reprobos! cunctæ confestim surgite gentes;
Innumerabilium sonitus, clangorque tubarum,
Quas inflaturi per Majestate repletum

Matt.
24.31.

Æra Cœlestes Genii Proceresque volabunt,
Discutiet tumulos, faciétque patere sepulchra,
Ossa citatorum subito crepitantia motu,
Et congesta suo jungentur in ordine, tanquam
Si nullo dispersa loco spatioque fuissent:

Hæc veteres nervi, caro pristina, propria pellis
In cineres dudum nihilumque redacta, ligabunt:
Sicque reversa, suis animabus juncta, resurgent.

Quanta resurgentum parebunt agmina! certè
Humanus nullus poterit transcendere visus.

Josaphat in vallem confuso turbine latas
Archiduces Genii disjungent ordine turmas:

Matt.
25.33.

Infantes animæ dextram, reprobæque sinistram
Sejunctim nactæ, cupiunt metuuntque supremi
Judicis arbitrium, & quæ sit sententia tandem
Infligenda sibi, nullo revocabilis ævo.

Per medios ignes, quibus inflammabitur Æther,
In signum vitæ Crucis apparebit imago.

Matt.
24.30.

O Crux alma meis toties impressa labellis!
Sub cujus rubeis ego sacramenta trophæis

Ad-

Addixi Domino Baptismi fonte levatus :
 Me salva miserum , conigna sanguine Christi
 Hanc frontem, subitumque jube transire furorem
 Postea conspicuus tricolori Christus in arcu
 Jura dabit populis : cujus sanctissima Mater
 Hærebit lateri ; sanctorum millia mille
 Matt. Spirituum magnâ cingent spectacula pompa
 25.31. Hinc Præcursores, Patriarchas inde videbis ;
 Turba Prophetarum fulgentibus æmula stellis
 Cœtus Apostolicus , nec non pro dogmate Christi
 Martyrio cæsi , super alta sedilia , eidem
 Conregnaturi , radiabunt Solis adinstar.
 Eminus aspicient , mirabunturque cohortes
 Innumeras hominum, completæque jugera vivæ
 Interea totus valvas expandet Olympus ;
 Nubila discedent ; facies Divina sereno
 Lustrabit fulgore Polos ; tranquilla subibit
 Temperies , auctura Dei præsentis honorem,
 Hanc Majestatem tacito veneratus amore
 Injiciam linguæ frænum ; quia nescio voces
 Materiâ dignas , vel convenientia tantis
 Casibus arcanis expromere verba. Stupesco
 Myriades tantas hominum simul ante tribunal
 Contemplor dextros, contemplor mente sinistros
 Hos quatit immensus pavor ; illos sortis amant
 Spes, solidata sacro virtutum robore , firmat.
 Aspiciens Christus reprobos , in fulgetra vocat
 Armât , & opponit pavidis delicta, suisque
 Duritiem cordis ; dum spretâ lege rebelles
 Oppugnare Deum , detestarique propinquos
 Conati , fœdis triverunt tempora factis.
 Matt. Hæcque exprobrando tonat implacabile verbum
 25.41. Ite procul reprobi ! Stygias augete favillas,

Quas mea Dæmonibus dudum vindicta paravit.
 Respiciensque probos, expellit nubila vultu,
 Et placatus ait: Vos, qui mea verba secuti
 Duxistis rigidam sub iniquo tempore vitam,
 Approperate velim, vestrorum iusta laborum
 Præmia capturi, vobis ab origine Mundi
 Appromissa: meos quoties pavistis egenos!
 Vestitu quoties texistis! quanta malorum
 Agmina constanti tolerastis pectore! coram
 Millibus adversis me glorificastis: amicos
 Vertor in amplexus; vobis mea Regna redono.
 Iudicio celebri finem subjunget utrumque
 Iudicis effatum; quo factò denique nubes
 Electos, sicut Christum super ardua celsi
 Montis Olivarum, reapertis inferet Astris.
 Juba nemo potest, quibus istâ sede recepti
 Cœtibus Angelicis, Patriarchis atque Prophetis,
 Martyribusque sacris, Confessorumque catervis
 Consociabuntur, mortali tangere sensu.
 Hæc Paulo testante meum superantia captum
 Admiror tacitè, & supplex prostratus eundem
 Dispensatorem, qui se redamantibus illa,
 Quæ sensum superant, est collaturus, adoro.
 Taliter Electis Cœlorum sede receptis,
 Horrida tempestas duplicabitur: alta repentè
 Ignibus ejectis os dilatabit Abyssus,
 Et reprobos patulo deglutiet Orcus hiatu.
 Hocque repentino claudentur sæcula fine.

Matt.
 25.35

POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ
 INDUCTIO QUINTA.

S. JOANNES CAP. 8.

Erigens autem se Jesus dixit ei: mulier ubi sunt, qui te
 accusabant? nemo te condempnavit? quæ dixit: Nemo,
 Domi-

Domine. Dixit autem Jesus : nec ego te condemnabo de, & jam ampliùs noli peccare. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus adulteram à liberatione liberat : in divite epulone & paupere Lazaro divitiarum statem eterne mercedis ; & quantopere saluti invigilandum in quinque prudentibus & totidem fatuis Virginibus parabolam demonstrat.

Quantus erat cæcæ spurcæque libidinis obitus. Tantus erat cordis contriti, Christus, amantissimus.
 Joan. 8. Fœmina conjugii nexu sociata marito Adversus thalami socialia jura nefando Nuper adulterio consortem læserat. Illa, Dum docet in Templo Salvator, vinceta rigoris Judicii subitura palam producit. Omnis Afflictam graviter, multoque pudore referta Turba sequebatur ; Phariseorumque Senatus Adductam, veluti cervam damamque molossorum Rictibus extensis, circumstant : mille gementibus Opprobriis, ipsi petulante cupidine pleni, Aggrediebantur ; peccatricemque, salivâ Ac olido sputo conspersam, dira mereri Supplicia ajebant. Christus, qui perspicit alto Corda supercilio (quia noverat antè, quòd illa) Qui tanto fremitu miseram damnare parabant. Idem luxuriæ, qui mœcham, lancinet ardor) Mitius aspexit gemebundam. Cùmque rogaretur An non conveniat deprênsam in crimine tanto Ad veteris legis normam lapidare ? Redemptor Per circumstantes, quasi Majestate verendus, Circumagit vultum ; mox inclinatus, arenâ Inscribit digito, pleno quoque publicat ore, Ut, quicumque Patrum leges se tramite recto Decurrissè putet, puram finè crimine vitam

Ducendo, primum festinet mittere saxum
 In peccatricem. Ferit hæc sententia Christi,
 Nescio, quo tonitru, Phariseos; quippe malignus
 Conscia delicti rodebat pectora vermis.
 Nullus erat scelerum purus: vesana libido
 Urebat vegetos, & avaros divitis auri
 Ambitiosa fames. Hinc dum Salvator in illos
 Invehitur, qui se prætendunt lege solutos,
 Ex accrescentis vulgi farragine sensim
 Elabebatur Scribarum turba. Solutâ
 Iudicii ferie, Christus rescire volebat,
 Quis condemnâset convictam crimine scædo:
 Nullus adhuc, replicat mulier; nam sola relinquo
 Iudicio, jussisque tuis. Salvator eidem
 Respondet: Nec ego te condemnabo; recede,
 Sed correctâ cave recidivam: fune soluta
 Criminis indigni, legem fervare memento.
 Iustitiæ solum crebrò virtutis inanes,
 Immeritiquæ suâ conspurcant labe Ministri:
 Sæpe rei, quos dura ligat retinétque catena,
 Non sunt tam graviter nocui plenique malorum,
 Quàm multi, quorum jussis fors cæca tribunal
 Supposuit, rerumque graves commisit habenas.
 O Iudex! Iudex! quem culpa redarguit ipsum,
 Cur tibi non eadem tribuis, quæ voce severâ
 In tibi submissos jacularis fulmina fontes?
 O excæcati! nunquid contraria nostris
 Iudiciis decreta Dei frustrantur? inane
 Effugium novit scrutans præcordia: certè
 Magnus erat stolidi Pharisei fastus, ad aras
 Taliter orantis: Laudo te, Conditor Orbis,
 Quòd non sim reliquis hominum, nec porrò teloni
 Astanti similis: nam bis jejuno per omnem

Luc.
 18.

He-

Hebdomadam, cunctis do de proventibus
 Pauperibus decimam, legesque observo severas.
 Econtrà timido Templi sacraria gressu
 Publicus ecce telon * ingressus plangere noxas
 Pectora contundens, humili sic ore precatur:
 O Deus! esto mihi, culpæ quem pœnitet omnis.
 Propitius, noxasque reo dimitte dolenti.
 Justificatus, ait Christus, peccator abibat;
 Sed thraſo vaniloquus, priorum præco bono
 Jure recedebat despectus. Sæpe rependunt (rum
 In vivis Superi, si quid benefecit iniquus.
 Vir celebris famâ, celsoque coruscus honore,
 Luc. Divitiis tumidus, textoque decorus in auro,
 16. Inter continuos plausus vivebat: egenus
 Divitis ante fores recubabat Lazarus, æger
 Ulceribusque malis graviter percussus: alebant
 Hunc inopem tenues ** boli micæque, cadentes
 Ex mensa tanti comestatoris. Amicos
 Non habuit pauper, nisi quosdam fortè molossos
 Qui medicabilibus lambebant ulcera linguis.
 Utque solet rerum Mundi variabilis ordo
 Huc illucque vagâ fortis vertigine volvi;
 Sic quoque subversis epulonis gaudia fatis,
 Deplorabilibus simul interiøre ruinis.
 Quippe reluctantem mors insidiosa sub ipso
 Vere juventutis fuccidit: corpore raptus
 In noctem tumuli; sed mens ad triste tribunal
 Judicis austeri subito deducta, tremendum
 Judicium patitur, Stygiisque immergitur undas
 Lazarus econtrà mortali carne solutus,
 Elysiis illatus agris, Abrahæque receptus
 In gremium, felix & consolatus, ovabat.

* Ricciol. in Presod.

** Gracè Βῶλος.

Hanc metamorphosin procul aspiciebat Avernī
 Implicitus flammis epulo, tristīque rogatu,
 O Abraham miserere meī! miserere meorum!
 Vociferabatur; super asperitate dolorum,
 Quos his sub specibus pateretur, multa querendo.
 Sed rogat in cassum: siquidem responsa ferebat,
 Quod vivis variā cumulatus sorte bonorum,
 Illicitos inter trivisset tempora plausus:
 Lazarus è contrā jugi sub mole, malorum
 Liadem passus, Legi conformiter omni
 Tempore vixisset: quapropter stricta severæ
 Iustitiæ ratio deposceret, aspera passum
 In vivis, solidā post mortem pace beari;
 Sed quem mundanā sub prosperitate fugacis
 Latitiæ fucus, Divinæ legis honore
 Posthabito, stolidum recreâisset, nulla mereri
 Præmia post mortem. Pergebat tortus in igne
 Exorans, gelidāque, petens, ut Lazarus uno
 In digito guttam sibi pro solamine ferret:
 Sed quoque frustratus non concedenda petendo,
 Instat, ut ad fratres, inter mera gaudia Mundi
 Viventes, monitum mittatur Lazarus; illos
 In melius vitam, si talis nuncius adsit,
 Emendaturos, se certò credere clamans.
 Sed patitur similem, dum postulat illa, repulsam:
 Quippe refert Abraham, si nolint fidere Legi
 Atque Prophetarum monitis, quis posse putabit
 Hos emendari, quamvis ex morte resurgat
 Terribilis monitor. Nervosè dicta sub imo
 Corde, remansurus, * rerum momenta reconde.
 Quanta sub auditum veniunt persæpe stupenda!
 Quanta sub intuitum! sed cur contemnimus illa,

L

Ceu

* à remando

Ceu nōs omnino non concernentia? totum, Sper
 Quæ vigilare monet, tangit sententia Mundu Mor
 Multa sub illustri paritatis nube tegebat Deg
 Mystica Salvator; siquidem dum summa mode Sec
 Ingentis veri velabat tegmine, magnis Circu
 Exercebatur stimulis attentio: dignis Exst
 Clarior, indignis obscurior esse volebat. Sera
 Quilibet interea duplicato lumine veri Anni
 Irradiabatur, dum sufficientia, signis Degu
 Millibus edocti, mediorum dona videbant, Nem
 Christus enim communis erat Salvator, eosq Effic
 Quos Pater ex grandi nihilo produxerat olim, Prod
 Mortis ab interitu satagebat reddere salvos, Filiol
 Quare & delicias æternæque gaudia Cœli, Betha
 Sub sponsalitii festi velamine, Mundo Intui
 Exhibet, & quæ sit ratio methodusque, futu Alti
 Hujus inexperti festi convivia certò Et m
 Lucrandi. Quinis salvandos comparat illis Quæ
 Virginibus, quarum prudens vigilantia, sponsu O Hi
 Expectans primo sub tecti limine, vivæ Illacr
 Lampades ardentes fidei stat semper adornat Si co
 At reprobos fatuis; quæ, postquam sponsus ade Quar
 Exstinctis oleum cupiunt affundere lychnis. (Se Pro c
 Prudentes illas admisit; at arcuit omni Occin
 Accessu fatuas Cœlestis sponsus. Quos
 Et nimis infelix exclusio! dura, sed æqual Præte
 Scimus enim, quanto Cœlestia Regna dolo Sed f
 Reddiderit nobis animarum sponsus; & ecce Ut fa
 Nos insensati præsumimus absque labore Rum
 Participes horum fieri! quis pigra coronat Hunc
 Otia? quis tribuit perversis præmia? fortem Alloc
 Vim patitur Cœlum! Cœlum rapiunt violent Te f
 Et fidi ac vigiles intrabunt, Nemo reponat Com
 Spa

Matt.
 25.

otum, Spem vitæ solidi super integritate vigoris;
 Mundum Mors graditur vasto pandens cava guttura rictu,
 at Deglutitque viros, quos expectatio longæ
 immoderata Seduxit vitæ: tum ferus plangor, & atri
 is Circumstant luctus: cupiunt acquirere lychnis
 Extinctis oleum; sed transiit atria sponsus.
 at. Sera emendandi vitam dilatio, culpæ
 Annumeranda venit. Concurrent, quotquot an-
 Degustare sacra convivia Cœlica mensæ. (helant,
 bant. Nemo repelletur, nisi quem socordia lentum
 eosque Efficit. Ecce Patrem, quamvis sis filius ille
 t olim Prodigus, amplecti pronum! Chananæa reportat
 l vos, Filiolæ, submissa preces iterando, salutem.
 xeli, Bethaniæ sylvis & agris post terga relictis,
 , futur Intuitus Solymam, sacrique palatia Templi,
 illis Altius ingemuit Christus, fluidisque per ora
 sponsus Et mentum lacrymis, sacra prænuntiat urbi,
 a Quæ sub terribili candent incude flagella.
 tornam O Hierusalem, ait plorans, urbs inclyta Sancti,
 us adeo Illacrymor cæco, quo perderis usque, stupori!
 nis. (Sed Si cognovisses ostensæ signa salutis,
 i Quam felix, & tuta fores! sed luce repulsâ,
 i Prò dolor! in celerem raperis malefana ruinam.
 e equal Occinuere tibi crebrò lugubria Vates,
 dolor Quos occidisti, nec me meliora manebunt.
 ecce Præteriens vidit Zachæum corpore parvum,
 e Sed flecti facilem, celsis insistere ramis,
 at Ut faciem Domini, de quo tam mira ferebat
 rtem Rumor, conspiceret. Jesu mansuete, telonem
 iolent Hunc (sibi qui magno, te cernere, ducit honori)
 nat Alloqueris, celerique jubes descendere saltu:
 Spa Te fore convivam, spondes, te velle videri
 Cominus, ac ejus domui benedicere. Lætus

Luc.
19. 41.

Luc.
19. 1.

Deferit is ramos, properatque, domestica tanti
 Hospitis accessu confestim digna parare.
 Nec sua pœnituit Zachæum tecta dedisse
 Regis in hospitium, qui toti præsidet Orbis
 Et peccatores contritos corde, perenni
 Liberat interitu. Sic Zachæana recepit
 Fortunata domus, Christo monitore, saluta
 Me quoque propitio, Jesu suavissime!
 Aspice contritum, præsensque piacula tolle.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ
 INDUCTIO SEXTA.

S. JOANNES CAP. 3.

Erat autem homo ex Phariseis, Nicodemus nomine,
 ceps Judæorum. Hic venit ad Jesum nocte, & dixit
 Rabbi, scimus, quia à Deo venisti Magister: nemo enim
 test hæc signa facere, quæ tu facis, nisi fuerit Deus cum illo.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, Nicodemum de
 prius, sed Phariseos de missione & reditu suo ad Patriam
 instruit; propter sibi intentatam lapidationem verò ad Jerusa
 lem discedit, ubi multa edidit signa; & tandem Hierosolymam
 rediens ibidem diuturnum paralyticum sanat.

Joan.
3.

Ex Phariseorum grege Nicaodemus* honoratus
 Præcellens reliquis, nequis resciret, ad Jesum
 Tempore nocturno Dominum, dixitque: Magister
 Te Cælo venisse patet, quia nemo patrare
 Talia signa potest. Hæc sunt tantummodo parva
 Christus ait; verum Cælorum Regna videre
 Nemo potest, qui non fuerit, mihi crede, renatus
 Hæc tua transcendunt captum documenta? Senile
 Nicaodemus ait, corpus sub viscera matris,
 Unde renascatur, quis credat posse redire?
 Nicaodeme, tibi loquor indubitata, Redemptor

* Ricciol.

Inge

ingeminat ; quem non Divinae Spiritus auræ,
 Et sacra lymphæ lavat , talique renascitur ortu,
 Nequaquam poterit Cœlestia Regna subire.
 Nicolaodemus ait ; quid ? omiffane lotio nostrum
 impedit accessum ? Christus : Te tota Magistrum
 insignem Judæa colit ; tamen illa sacrarum,
 luce sub accensâ , tenet ignorantia rerum ?
 quæ sunt hominum , nequeas transcendere
 Quid fiet , si celsa Dei secreta revelem ? (captu,
 quæ scio , confiteor ; quæ vidi , testor apertè ;
 Sed licet hæc eadem repetam , vix audior ulli.
 Filius Excelsi descendit ab Æthere , rursus
 ascensurus eò , postquam serpentis adinstar,
 quem vetus in sterili Moses suspendit eremo,
 exaltatus erit. Tanto dilexit amore
 se Deus mortale genus , Cœlesti ut ab arce
 miserit Unigenam , qui salvet sæcula ; restat,
 ut credatis ei : qui desidiosus ad illa
 Occitat , infelix æternâ clade peribit.
 Taliter edoctus felix Phariseus abibat ;
 Et sua promovit Divina negotia Christus.
 vadat , & assiduo tentat convertere nisu,
 quos errare videt : Patrem sibi dicit adesse,
 se vera loqui. Phariseos culpat ; inanes
 estimat insultus ; quia nondum venerat hora
 Martirii. Repetit , quòd vadat , sæpe ; dolendo,
 sollicitè quòd nemo roget , quòd tendat : iniquos
 ignorare refert , quòd se sacra fata reducant.
 stantes dubii , quæ sit mens tecta loquentis, ^{Joan.}
 an fortasse manus sibi vult inferre , rogabant ? ^{8. 22.}
 O stupidi ! qualis , qui vobis illa revelat,
 ut , cognoscetis , postquam crucifixus obivit.
 complures Christus tantâ gravitate loquendi

Ad se convertit ; sed dum prolata finistrè
 Suscipiunt multi, sermonis vertitur ordo
 In grave certamen: furit indignatio vulgi,
 Et Samaritanum, contradicente repletum
 Dæmonio, vocitans, stridentia saxa merentem
 Qui se Thariade seniore venditat, inquit.
 Jam parat effectu Dominum lapidare; sed
 Elabens oculis, uno disparuit ictu.
 Hoc posito sævi fervoris turbine, Christus
 Ad loca sacra redit; se prædicat esse fidelem
 Pastorem, qui ritè suum tueatur ovile.
 Non infidus ego sum mercenarius, inquit,
 Qui veniente lupo fugitat: sum Pastor inemptus
 Cujus oves propriæ; vocemq; ego nosco mearum
 Nec proprias aspernor oves, solasve relinquo
 Sed præcedo lubens, licet in me turba luporum
 Irruat, ad mortem semper tuiturus ovile.
 Errat ovis casu; non cesso requirere, donec
 Impositam scapulis ad pascua tuta reducam.
 Hæc iterum sincera movet facundia rixas:
 Delirare putat Jesum pars una, vel atro
 Dæmone turbari: pars altera damnat iniquam
 Qui tantum probris cupiunt temerare Prophetam
 Hic, ajunt, cæcis oculorum reddidit usum
 Prodigisq; suis populos stupefecit ubique.
 Hæc quis Dæmonio tribuet miracula? verum
 Pars bona vix poterat turbam prohibere male
 Quin lapidaretur Jesus: qui dixit eisdem: (namque)
 Me benefactorem lapidare paratis? at illi:
 Non benefactorem te, sed quia Numen habes
 A populo blasphemus amas. Si credere verbum
 Detrectatis, ait Jesus, modò credite signis
 In me Cœlestem verè cognoscite Patrem

Joan.
10.

Joan.
10.18.

Joan.
10.32

Vivere, meque simul sub eodem pectore Patris;
 Ambo sumus, nunquam rumpendo, fœdere juncti.
 Santa peroranti laqueos immittere tentat
 Turba ferox: sed eis pariter subductus, eremum
 Jordanis repetebat, ubi confederat antè
 præcursor Domini, populos dum tingeret undis.
 Non latuit genuina Dei Sapientia: pressi
 Turmatim veniunt, consolatique recedunt.
 Quisque fatebatur quoque, quòd Baptista Joan-
 nuper fatidico prædixerit ordine cuncta, (nes
 Quæ modò conspiciamus re verificata; sed omni
 Abstiniit signo, contentus vivere tristi,
 Ut præcursorem decuit, sub mole laborum:
 Quippe salutiferum fas est præcedere tempus,
 Quo nos pœniteat graviter peccasse; canoro
 Quod toties populis prædixerat impiger ore.
 Christe redemptorum requies, & vita tuorum!
 Da cor contritum, veris assuescere mentem,
 Da tua jussa sequi. Volumus! succende patentes,
 Ne tepor irrepat, justo fervore medullas.
 Officio doctoris adit functurus eremum,
 Ut luctis animum queat obfirmare futuris:
 Dùmque redemptoris munus complere laborat,
 Ingreditur latebras, ut ad hæc tristissima rerum
 Fata ferenda suas vires animumque labantem
 Fortificet, donoque Dei sua pectora firmet.
 Non potuit noster nimium diuturnus abesse
 Salvator Solymis; etenim Patris alma trahebat
 Hunc domus, et tacito rapiebat Spiritus æstu:
 Sacra sed ingressus venerabilis atria Templi,
 Mutua cernit ibi tractare negotia cives:
 Indignumque ratus, Divi sacraria Templi
 In fora sacrilego converti more, jubebat

Joan.
10.40.

L 4

Ven-

- Joan. 2. Vendentes exire foràs; turbásque monebat,
 Esse domum Domini, quæ respuat omnia, quæ
 Sint permissa foris, non concernentia Divos. (quæ
 Increpat astantes Phariseos, Lege peritos,
 Et quoscunque videt populo dare jura, monens
 Ne domus alma Dei fiat spelunca latronum,
 Attoniti Proceres obsistere talibus ausis
 Nequaquam poterant; justoque timore repleti
 Quod modò contigerat, tacito sub corde premit
 magna subingreditur paulatim turba, nocivis
 Diversisque malis onerata, petuntque salutem
 Accessu facilis Salvator curat, & omnes
 Submovet angores, contractos erigit, omni
 Orbatis visu restaurat lumina, claudos
 Restituit pedibus, plenos Cacodæmone primo
 Liberat attactu, cunctisque docendo, medendo
 Exhibet auxilium. Jesu, fons verus amorum!
 Languores patior; serpentis torqueor ictu:
 Antidotis opus esse reor; succurre! malorum
 Vipeream compesce luem, dissolve mearum
 Vincula noxarum: Jesu! mens æstuat, uni
 (Ah disrumpe moras) Jesu! tibi fœdere jungi.
 Joan. 5. Non procul à Templi foribus piscina quotannis
 Mota semel tactu Genii Cœlestis, ab omni,
 Qui prior intrabat, vacuum languore remisit,
 His, inter plures ægrotos, accubat undis
 Vir pius, octo super ter denos languidus annos;
 Semper in adventu Genii præventus; anhelans
 (Fidendo Superis, nec desperando) salutem.
 Egressus sacris Salvator transit, amico
 Intuitus miserum vultu, rogitansque jacentem
 Vis sanus fieri? pauperculus ore levato,
 Mille, *volo*, linguis, si tot natura dedisset,

ebat, Acclamâset ei : jubet ergo surgere Christus
 ia, qua Incolumem, atque suum simul asportare graba-
 os, (qua) Impiger obsequiis, & toto corpore sanus (tum:
 os, Imposuit scapulis lectum, lætusque recessit.
 nonend Factus in occursum Scribarum cœtus inaudit
 um, Prodigii seriem ; stupefit ; sed ferre grabatum
 e reple Sabbaticâ illicitum prætendit luce : reponit
 e preme Sanatus : Qui me diuturnâ mole levavit
 e prem Languoris chronici, mihi tollere triste grabatum
 vis(ban) Præcepit ; cuius sacris obtempero jussis.
 salutem Post horas aliquot Templum sanatus adibat,
 nes Quem dum conspexit, quâdam gravitate loquen-
 omni Christus adhortatur : Nunc es virtute supernâ (di
 primo Prorsus ab antiqui languoris tabe solutus ;
 edend) Ergò recorderis : noli te nexibus ullis,
 um! Quos tibi subten dit reprobi fallacia Mundi,
 Etu: Illaqueare : fugam scelerum commendo severè,
 alorum Ne forsan peior feriat te turbo malorum.
 arum Quid sibi vult acris celebrisque hortatio, Musa?
 uni Etsi causa latet ; tamen hanc me judico Mundo
 jungi. Notificaturum ; quòd, si quem gratia Cœli
 notam Officii meminisse sui, meminisse dolorum,
 ni, Quos parat ingratis clementia læsa supremi
 sit. Numinis. Ecce malis cohibendis moribus apta,
 is Dignâque perpetuo quæ conscribatur in ære
 innos: Marmoreâque petrâ, monitorum clausula : certè
 helans Ingratos odit Cœlestis curia ; & inde (profos
 utem. Conqueritur Christus, quòd cum bisquinque le-
 entem. Mundâset putridâ scabiè, vix unus adesset,
 flet, Qui sibi collatam Cœlo tribuente salutem
 A Ferret in acceptis Domino. Speciale superbi
 Dæmonis archetypon mihi transfuga creditur ille,

L 5

Qui

Qui post acceptam veniam peccata retentat,
 Nonne Creatori Satanas injurius, arsit
 Ingrato fastu, cum tot decoratus honorum
 Dotibus eximiis, Procerum primarius, almo
 Se benefactoris Genito exæquaret? Inulta
 Non manet ambitio, nec gratia spreta Tonant
 Si mea, quæ toties repetivi, crimina serum
 Duco sub arbitrium, magnis me turbo procel
 Involvit; gravibusque minis (quas Christus in illis
 Qui modò depositis iterata piacula noxis
 Turpiter adjungunt, austero detonat ore)
 Coneutior. Spes illa mihi, quod Sponsus amoris
 Nondum transierit, submittit robora: quare
 Lampadibus vacuis affundam pabula; porta
 Proximus astabo; ventos, quos excitat Orcus
 Ne rapiant flammæ, sacrâ vigil ægide pellam
 Non deerit votis Christus; sua brachia dudum
 In cruce confixus pandit, nec contrahet illa,
 Si contritus adest peccator. Currite, vestras
 Plangentes animæ noxas; Geniisque beatis
 Pectore contrito nova gaudia conciliate.
 Latantur Superi, si quis par fortibus ausis
 Disrumpat laqueos scelerum, frontemq; tremens
 Adversus Stygios Lemures Mundique tumultus
 Nunquam respiciens retrò, Crucis omine firmus

POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ
 INDUCTIO SEPTIMA.

S. MATTHÆUS. CAP. 13.

Ecce exiit, qui seminat, seminare: & dum seminat, quæ
 dam ceciderunt secus viam; & venerunt volucres Cæli
 & comederunt ea. Alia verò ceciderunt in petrosa, ubi
 habebant terram multam; & continuo exorta sunt.
 Sole autem orto æstuaverunt: & quia non habebant radice
 aruerunt, Alia autem ceciderunt in spinas: & creverunt

na, & suffocaverunt ea. Alia autem ceciderunt in terram bonam, & dabant fructum. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus seminanti agricola se equiparat; mulierem spiritu infirmisatis per octodecim annos misere laborantem, & hydropicum in momento sanat; Phariseos de indiscreto sabbatorum zelo manifestè convincit; & auditores turmatim accurrentes concione plenâ affectu ad virtutes adhortatur.

Humanum cor Christus agro; sua dogmata spar-
Seminib9; sed se vigilantia comparat ipsum (sis
Agricolæ, qui lata suo colit arva labore.

Optima continuas hæc æquiparatio curas
Exprimit, & monstrat, quali sub tempore messis
Disparitate labor duri pensetur aratri.

Sparsa penès tritos calcantur semina calles,
Vel deprædanti volucrum rapiuntur ab ore.

Jaeta super lapides torrenti Sole gradatim
Arescunt. Insperfa rubis, tribulisque reatum

Enecat in tenebris lolium; sed nacta benignam
Frugiferæ telluris opem, sua divite cornu

Emolumenta ferunt. Positi propè compita campi
Sunt, quos cura frequens conculcat, opumq; cupi-

Credentes avidè ad tempus, sunt terra petrosa, (do-
Qui radice carent, quos mox tentatio frangit.

Sub tribulis latitant, quos copia magna bonorum
Non finit ad Superos faciem convertere. Tellus

Illa bonæ nomen fortiri jure videtur,

Quæ bene culta refert fructus pro mole laborum:

Hi sunt electi, qui semina sparsa fidei

Suscipiunt animo, radices figere curant,

Calibus adversis majores, omnia Mundi

Cœlo postponunt, ac implent horrea fructu.

Hi thesaurizant Superis, vindemia quorum

Matt.
13.
Luc. 8.

Im-

Implebit Domini cellas & dolia vino.
 Siqua gravat sinè spe fructûs ficulnea terram,
 Exscindenda; locum fac fertilis occupet arbor.
 Luc. 13. Octodecim quædam mulier fuit ægra per annos
 Quam juvat attactu Christus; sanata favorem
 Agnoscit, gratèsque Deo latissima solvit.
 Indignatur huic Synagogæ Præses, & inquit:
 Sex quæcunque dies operi fert hebdomas aptor:
 Majores solis tribuerunt Sabbata Divis:
 Cur has transgrederis sacro sub tempore leges?
 Christus ad insultum Pharisei: Nunquid a sellum
 Vespere sabbatico præsepis fune solutum,
 Ut bibat, ad fontes adducitis? ecce per annos
 Octodecim solidos, Abrahami filia nexus
 Pertulerat Satanæ; quis demonstrabit iniquum
 Tempore sabbatico constrictam solvere? Nemo
 Amplius opposuit liquidis contraria dictis;
 Sed puduit coram populo movisse finistrum
 Litigium, causamque brevi cecidisse repulsâ.
 Traxit in applausum dictorum gloria cives;
 Et quæcunque sacris exhibant mystica labris,
 Admirabantur. Pharisei postea vafre
 Luc. 13. 31. Insinuant Christo: Fugiens hinc ocyùs exi;
 Nam Rex Herodes te vult comprehendere; téque,
 Non secus ac nuper demessuit ense Joannem,
 E medio talem, qui concitet oppida, Vatem
 Tollere. Christus ait: Fallaci dicite vulpi
 Hæc, quæ vidistis: nec me pavor occupat; ibo.
 Quò me jussa Patris ducunt. Periisse Prophetam
 Extra Hierosolymam, casus vix contigit unquam.
 Illic martyrii me proxima scena manebit.
 Strenuitas Domini, quâ confundebat apertè
 Scribarum Proceres, non impediēbat iniquos,

Quominus accirent ad prandia sæpe Magistrum:
 Cumque rogaretur communiter inter agendum
 Sabbaticos ritus; quidam veniebat hydropem
 Turgidus, assiduo fletu rogitando salutem.
 Christus ad astantes conversus quærit, an illo
 Tempore conveniat pressis afferre medelam?
 Confusi stupuere viri; tacitique recusant,
 Tempore sabbatico concessum, posse mederi.
 Ille tamen solo tactu sanavit hydropem;
 Adjunxitque: Viri, quis vestrum tempore sacro
 Illapsum puteo brutum salvare moratur?
 Lex amat, ut nimio zelo discretio, mater
 Virtutum, rectæ rationis jungat habenas,
 Instituit Dominus requiei tempora, postquam
 Consecisset opus Mundi; simul ipse quievit:
 Attamen æthereos volvi non impedit orbes;
 Sol graditur jugi discernens tempora motu;
 Luna suos nunquam retinet per sabbata cursus;
 Nullâ subtrahitur vice munificentia Cœli (gnum,
 Terrarum populis: hinc nunquam culpo beni-
 Quo meus in Christo mihi proximo ardet, amorem.
 Explicito legum sensu, frænanda manebat
 Ambitio Cleri; quam præcedentia, nugis
 Equiparanda, dedit. Postremos Christus amabat
 In prandendo locos, suadensque extinguere fa-
 Insinuabat, eos, qui compatiuntur egenis, (stum,
 Esuriemque levant, Cœlorum Regna mereri.
 Fortuito quidam raptus pietate reponit:
 O ter felices! qui cum Cœlestibus escas
 Participant, gustantque Dei convivia! Christus:
 Hæc sunt vera quidem, sed quæ narravero, pensa:
 Vir quidam Princeps convivia lauta parabat
 Divitibus populi; sed dum causantur inertes,

Luc.
14.

Luc.]

:14.15.

Ac

Ac oblata sibi contemnunt prandia, jussit
 Acciri claudos, & quos urgebat egestas,
 Impleri que domum miseris: quid, credis, adumbrat
 Hæc paritas? Christus convivium magna paravit
 Progenitis Abrahæ; sed dum virtutis avitæ
 Immemores, stolido Divorum prandia fastu
 Contemnunt, sacras peregrinis obtulit escas,
 Et dedit æterno Superis convivere plausu.
 Cùmque salutato discederet hospite, multa
 Turba sequebatur, cupiens conjungere fidos
 Se tanto comites auditorèsque Magistro.
 Christus adhortatur, sed conditione severa
 Insimul adjuncta: Quisquis meus expetit esse
 Discipulus, toti debet valedicere Mundo,
 Achumeros aptare cruci, nec dura vereri.
 Innocuis similes infantibus esse volebat
 Discipulos; aliam Cœlorum regna merendi
 Intrandique viam reperiri posse negabat.
 Si fratrem labi contingat, suadet, amicè
 A lapsu relevare statim, citiusque reductum
 Lucrari Cœlo. Statuit, quemcunque teneri
 Pro sibi commissio Superis servire talento;
 Nec vacuum culpâ, si quis commissa talenta
 Abscondens strophio, cesset superaddere lucrum.
 Se tenui grano frumenti comparat inde, (grano)
 Quod manus agricolæ fecundum spargit in arva
 Hoc granum moriendo ferax & fertile frugum
 Efficitur, tumultoque suo locupletius exit;
 Sic quoque per mortem, quam mox obiturus ante
 Se fore frugiferum, se latos messibus amplis
 Accumulaturum campos Cœlestis Olympi.
 Quò propiore gradu dirissima passio Christi
 Accelerabat, eò sacram ferventiùs arsit

Luc.
14.26.

Matt.
18.3.

Joan.
12.24.

Dilatare fidem ; cujus primarius author
 Fundamenta novo solidavit munere , binos
 Ac decies septem cū designavit Iesus
 Discipulos , socios animarum messis , eosque
 Ante suam faciem binos præmisit in omnes
 Urbes ac vicos , quò post fuit ipse secutus.
 Erumnis demum pressos solatus , & illis
 Dulce refrigerium , pressurarūque levamen
 Pollicitus ; Patri , quòd tam manifesta salutis
 Dogmata celarit Mundi sapientibus , offert
 Innumeras grates , magnæque encomia laudis.
 Quis non cognoscit placidi cor mite Magistri ?
 Diligit immeritos , solumque reposcit amorem.
 Non nisi suave jugum nobis imponit , onusque
 Haud grave , quod sequitur requies æterna , Fideles
 Observatores lex immaculata decore
 Exornat , certosque facit , sub fine laborum
 Esse coronandos merito diademate . Totus
 Tanta perorantem , vix orto fidere , Mundus
 Auditum currit , redit inde cadentibus umbris :
 Sicut agit levibus per sera crepuscula pennis
 E pastu volucres ad sueta cubilia vesper.
 Progeniti referunt audita parentibus , illi
 Vicinis , talique gradu pia fama cucurrit
 Per quoscunque locos ; auxit præsencia famam.
 Felices illi , qui tali nectare pasti,
 Instar apum redeunt , & odori mellis acervos
 Apportant aliis : hi sunt , qui lucra Magistri
 Amplificare student , & quos fraterna , remotos
 Ut sibi consocient agnos , dilectio ducit.
 Si commissorum profugi Rex arbiter ævi
 Lucra talentorum pensabit lance ; beatos
 Hos fore Discipulos , me iudice , nemo negabit.
 Quan-

Luc.
10.Luc.
10. 21

Luc. 19.10 Quando vel unius reprobī conversio totum
 Exhilarat Cœlum, sicut Scriptura fatetur,
 Ecquid Apostolicos plenos fervore Magistros
 Effecisse putas, qui tot centena malorum
 Millia perductis ad frugem moribus, Astris
 Associaverunt? positos in margine Mundi
 Xaverius celeri raptu penetravit ad Indos:
 Maxima messis ibi; Baptismi fonte lavandus
 Millio, currebat. Sinas, nisi flamina vitæ
 Mors abruptisset, Christo sociasset amicos,
 Quæ fuerit ratio, quòd vir zelosus in ipso
 Progressus fervore suos exhausserit annos,
 Res ignota mihi, solique recognita Cœlo.
 Multa parant Superi nostros fugientia sensus
 Quæ tandem pulchro connexa ligamine, tota
 Fatorum seriem monstrabunt ordine Mundo.
 Multa suis noster, quæ Pagina sacra recenset
 Consuetâ brevitate, dedit documenta Redemptor
 Plurima constituit, quæ traditione fidei
 Ad nos devolvit sapiens Ecclesia Mater,
 Quam temerare nefas; cùm Christus dixerit ipse
 Hanc invincibilem durare in sæcula, quidquid
 Horrificum validumq; nigri crepet Aula Tyranni
 Non opus est multâ cum sedulitate profundas
 Scrutari causas, cur non prolixius illa,
 Quæ tot dissidiis ansam pastumque dederunt,
 Sint conscripta? rogo; Solymis sua dogmata Christus
 Fusiùs exposuit; sed quid facundia nullis
 Circumscripta modis, Procerum reboante Senatu
 Parturiit? cecidère super mera marmora sacra
 Semina doctrinæ; Stygiarum turba voluerunt
 Depastura ruit, jacto vix semine, messem.
 Sic frustratur opus, Divinæ spiritus auræ

Fæc

fecundare potest humani pectoris agrum,
 Ut ferat optatos ex sparso semine fructus.
 Hac Solymæorum durissima corda protervos,
 Credo, repræsentant quâdam sub imagine nostri
 Temporis hæreticos, qui traditione sepultâ
 Ex scripturarum mutilatis textibus umbras
 Errorum, sensusque vagos stabilire laborant.
 Absit, ut astipuler reprobatis sensibus! illa
 Sunt placitura mihi, quæ vult Ecclesia, Mater
 Immaculata, suos sincerâ Lege doceri.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ
 INDUCTIO OCTAVA.

S. MATTH. CAP. 20.

Tunc accessit ad eum mater filiorum Zebedæi cum filiis
 suis, adorans, & petens aliquid ab eo. Qui dixit ei:
 Quid vis? ait illi: Dic, ut sedeant hi duo filii mei, unus
 ad dextram tuam, & unus ad sinistram in Regno tuo. Re-
 spondens autem Jesus, dixit: Nescitis quid petatis: potestis
 bibere calicem, quem ego bibiturus sum? Dicunt ei: Possu-
 mus. Ait illis: Calicem quidem meum bibetis; sedere autem
 ad dextram meam, vel sinistram, non est meum dare vobis,
 sed quibus paratum est à Patre meo.

SYNOPSIS.

*Dominus & Salvator noster Jesus Christus, ultimâ vice ascen-
 dit Hierosolymam; explicitè prænuntiat Discipulis suis Pas-
 sionem suam; matri filiorum Zebedæi seriò respondet ad interpo-
 sitam petitionem; Cœlestem Patrem œconomus cum operariis suis
 rationem ineunte comparat; & Sadduceos manifestè convincit.*

Sol ter Zodiacum, procul aspiciendo docentis
 Christi sudores, absolverat; ecce futuri
 Tempora festinus parat accelerare doloris.
 Hinc Jerichuntinâ, postquam sua lumina binis
 Reddiderat cæcis, discessit Christus ab urbe,
 Discipulisque suis querulo sermone recenset;

M

Nunc

Luc. Nunc Hierosolymam proficiscimur, ecce supremum
 28.3^h Luctibus impositum colophonem: qualia ver
 Prævideamus ibi rerum momenta, docebo.
 Gratus ero Solymis populo; sed livor, & in
 Lege peritorum populi subvertet amorem.
 Infidiabuntur lasso; tacitosque recessus,
 Quos sequar orandi studio permotus, avarus
 Discutient nacti ductorem: vincula capto
 Injicient; vinctum sero sub tempore noctis
 Ad fora Pontificum deducunt: falsa loquentes
 Substituent testes, ad quorum dicta profan
 Ut me submoveant crudeli funere mortis,
 Judicibus tradent. Hi me, fervore coacti
 Seductæ plebis, quatient cadentque flagell
 Mæque coronatum spinis, post mille dolores
 Damnabunt mortis: crucifigent inter iniqu
 Latrones medium; Cælo, Terræque stupent
 Immensæ feritatis opus, tragicæque doloris
 Emoriar; mæstoque redux ex funere surgam
 Mors mea, vita bonis; reprobis mea vita perenn
 Interitus. Fratres, hæc notificata relato
 Ad Superos animo pensate fideliter. Illi
 Hæc portenta putant non eventura Magistro,
 Qui tot prodigiis toti benefecerat urbi:
 Magna reservari, qui fecit magna, putaban
 Matt. Hinc Zebedaiadum genitrix submissa precat
 20.20 Ut, quos in socios nuper legisset, eosdem
 Conregnatores sibi consociaret utrimque.
 Non animadvertunt, hæc ambitione resultat
 Quod præjudicium reliquis confratribus: unde
 Extinxit litem Christus, quærendo: Maria
 Multa rogas! poteruntne tui mea fata sub
 Difficilèmq; mei calicem gustare doloris,

Progeniti ? quam dura pati tormenta coarctet,
 Fufius explicui ; quem non veftigia terrent ?
 Conturbata gemit mulier ; fed corde refumpto,
 Depositóque levi , qui titillabat , honoris
 Aucupio , lacrymis Domino refpondet obortis :
 Non deerunt juffis , tibi fanctè fpondeo , triftem
 Evacuaturi calicem , quem primus acerbâ
 Fellis amaritie plenum gustabis ; ad illa
 Omnia , quæ toleras , pariter toleranda parati,
 Dummodo respicias oculis utrumque benignis.
 Chrift⁹ ad oppofitum gemebundæ matris amorem
 Suaviter adjungit : Poterunt tua pignora triftem
 Martyrii cafum , qui me difjunget ab illis,
 Intuitu proprio cognoscere , meque Magiftrum
 In fimili , fi fata ferant , & poftulet ordo,
 Afperitate fequi : fed cur , quod inaniter urges,
 Hæc quæ concernunt Patrem , tibi danda rogâfti ?
 Terreno nequeunt librari jura Tonantis
 Arbitrio. Monitis mater contenta quievit.
 Difcipulos verò , mala quos contentio movit,
 Juffit adhortando , nunquam patrare nefandum
 Ambitionis opus : fervitum mittimur , inquit :
 Nolo miniftrari ; minimis impertior omne
 Obfequium famulis , animam pofiturus , ut illi,
 Quos Pater elegit , Cœlefti fede fruantur.
 Aufcultate mihi ! Cœleftem comparo Patrem
 Oeconomo vigili , qui primo manè colonos
 Conduxit varios , quorum folertia lata
 Vineti fpatia & coopertos palmite colles
 Excolat : ivit amans curæ juftique laboris,
 Conduxitque viros , qui primum Solis ad ortum
 Juffa fequebantur ; bis , térque , quaterque redivit
 Ad fora , conductum plures , licèt altior iret

Matt.
20. 1.

M 2

Phœ.

Phœbus, & ingrueret serotina vespers hora.
 Post facis occubitus, servos mandavit adesse
 Oeconomus, qui pacta dedit sua præmia cunctis
 Conducti promissa quidem sibi munera solvi
 Aspiciunt; sed dum postremo tempore missis
 In vineta, vident æqualia præmia reddi,
 Indignabundi super imparitate laborum
 Et mercede pari, cum murmure multa querunt
 Sed mala servorum reprehendit murmura prudens
 Oeconomus: Quid verba crepant, dum iusta tulistis
 Præmia? de reliquo manus est mihi libera; dono
 Pro lubitu, vestroque nihil de munere demo.
 Vos oculis nequam, quia sum bonus? ite quieti
 Contentique datâ pactâ mercede laboris.
 Quod suprema Dei concedit gratia, nullo
 Vendico jure mihi; sum servus inutilis, omni
 Contentus fato: satis est, nimiumque quietus
 Cum Superis vivam, postremâ sede locandus.
 Omnibus alma patet Cœlorum Regia: primas
 Sors dedit Hebræis; sed eis renuentibus, ingens
 Innumerabilium populorum turba replebit,
 Disponente Deo, viduata sedilia, Christus,
 Hanc fati seriem solitæ paritatis in umbra
 Subjiciens oculis, Regem connubia Nato
^{Marr.} Instituisse refert, ad quæ celebranda vocavit
^{22.} Primores regni: sed dum sprevisse paratas
 Hos invitatos epulas videt, atque vocantes
 Afflixisse suos famulos, plagisque gravatos
 Occidisse; suas accivit ad arma cohortes,
 Aggressusque gravi delēvit clade rebelles.
 Factâ strage, suos per compita quæque vagantes
 Imperat accensos, ut, quos fortuna dedisset
 Ad sponsalitæ deducant fercula mensæ,

Regia repletur ; procedunt festa ; sed unus
 Accubuit mensæ , quem Rex compellat: Amice,
 Cur huc intrâsti , nullo speciosus amictu,
 Plenus spurcitiis , olido nidore molestus
 Ingratusque mihi ? dehonestas prandia Regum:
 Ocyûs indignum laqueis innectite, servi,
 Comestatorem ; protrudite subter opacas
 Carceris obscuri tenebras , ubi stridor & horror
 Concutiunt dentes , & lumina fletus inundat.
 Ex compendiolo paritatis tota relucet
 Effigies operum Christi , graviûmque laborum
 Pro convertendâ Solymæâ gente , sinistro
 Exantlatorum successu ; flebile drama
 Excidii , quo mota locis urbs tota periret ;
 Denique fera licet , sed plena vocatio Mundi
 Totius , nullis (ô consolatio felix !)
 Gentibus exceptis. Populi gaudete ! reclusa
 Noctes atque dies patet almi janua Cœli ;
 Sed meminisse velim, decoranda palatia summi
 Principis omnigenæ virtutis veste decenti.
 Hæc circumstantes Scribæ sibi symbola jure
 Appropriant , cupiuntque vafri seducere Jesum ;
 Ut, quia verborum strinxisset fulmine Clerum,
 Cæsareum pariter tentet temerare decorem.
 Hoc exploratum , blandâ sub fraude , ministros
 Ad Salvatorem mittunt , & comiter orant,
 Ut , quia veraci contemneret ore favores,
 Responsum proferre sibi dignetur , an æquum
 Iudicet , Augustis solitum numerare tributum
 Cæsaribus ? Christus respondet: Hypocriti pleni
 O simulatores ! quid me tentare venitis ?
 Cæsarei censûs mihi demonstrate numisma.
 Intererant missis comites Herodis alumni

Matt.
 22.16.

M 3

Et

Et Pharisaorum tyrones, verba notatum,
 Quæ Christus super hac rerum gravitate dedisse
 Attendunt avidæ vulpes, monstrantque numisma
 Cæsaris: hoc Dominus benè contemplando rogabat
 Quem notat effigies? quid vult inscriptio nummi
 Illi, Cæsaream faciem titulumque referre,
 Respondent. Christus: Res est decisa; proinde
 Reddite Cæsaribus, quæ sunt reddenda, Deo quæ
 Quæ reddenda Deo. Fallax confusa rubore
 Turba recedebat. Tunc Christo denique castus
 Hunc Sadducæi proponunt: Lege docemur,
 Si tuus improlis, surreptus funere, frater
 Decedit, viduam tibi consociare memento:
 Contigit hic nuper casus specialis: obibat
 Frater, & improli viduæ pro lege secundus
 Conjungebatur frater; successit eidem
 Tertius; & tali succedunt ordine septem
 Hoc in conjugio fratres: viduata maritis
 Fœmina decedit. Jam quæstio nascitur anceps
 Si, quod concedunt plures, post fata resurgunt
 Defuncti, cujus mulier reputabitur uxor?
 Hoc sibi propositum dubium, casumque Redemptor
 Taliter ex ipsâ dubii radice resolvit:
 Nulla penès Superos dantur connubia; castæ
 Angelicæque pari vivunt habitudine mentes,
 Corporibusque suis conjunctæ nulla deinceps
 Instar spirituum, tractant commercia carnis.
 In dubium trahitis defuncta resurgere membra
 Spemque futurorum? vobis Scriptura reclamans
 Cum Deus ipse Deum se prædicet esse veterum
 Thariadæ, veterumque Patrum, quos vivere certum
 Credimus. Ergo Deus vivis dominatur; inertes
 Non regit extinctos, nec inanibus imperat umbra

Matt.
22.24.

Quos sepelivistis, reparato corpore vivent.
 Attonito cives oracula tanta stupore
 Admirabantur. Volitat mox fama per urbem,
 Quod Sadducæis sint ora coercita; namque
 Sadducæorum Pharisaorumque senatus
 Semper in oppositos Scripturæ dogmata sensus
 Vertere solliciti, collidebantur ubique.
 Hinc placuit primis, quod dexteritate docendi
 In media Christus convicerit urbe secundos.
 Quod tamen invidiæ, quo grex ardebat uterque
 Adversus Dominum, nusquam compescuit ignem.
 Continuata furit fallax tentatio; quidam
 Magnus legis Doctor simulando rogabat Matt.
 Judicium Domini, quæ sit lex maxima legum? 22.35.
 Ore potens Christus Doctori replicat: Illa,
 Quæ jubet ex totis Dominum redamare medullis,
 Assimilatur huic lex, quæ nos cogit amare,
 Tanquam nos ipsos, nostros quoscunq; propinquos.
 Hac duo cunctarum statuo compendia legum.
 A Pharisaorum cœtu mox noster anhelat,
 Ex quo descendat Christus, novisse Magister.
 Respondent scioli: Patet; ex Davide Redemptor,
 Res, ait, obscura est; Christum Psalmista fatetur
 Esse suum Dominum: si natus; quomodo patris
 Esse potest Dominus? Confessus rostra premendo
 Conticuit. Jesu! quem juxta sanguinis ortum
 Ex Davide quidem, sed pro Deitate supremi
 Progeniem Patris colimus, miserere tuorum.

**POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ
 INDUCTIO NONA.**

S. MATTHÆUS CAP. 21.

Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in viâ; alii
 autem cædebant ramos de arboribus, & sternebant in
 viâ:

M 4

viâ: turbæ autem, quæ præcedebant, & quæ sequebantur, clamabant dicentes: Hosanna Filio David! benedictus, qui venit in nomine Domini: Hosanna in altissimis! &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus in Bethaniam reversus à Maria Magdalena in vivis ultimò ungitur; Solymitanis sub populi applausu ingressus mirificè concionatur; & cum maximâ Synagoga invidia, instabilem totius urbis favorem, & æriduanam approbationem sibi conciliat.

Bethaniam rediit brumâ cedente Magister
 12. Christus, & à Martha, Marthæq; sorore benigno
 Hospitio susceptus, uti pro more solebat,
 Magdalidem, dum Martha suo studiosa vacaret
 Officio, sanctis instruxit moribus. Illa
 Inter cœnandum fragrantia balsama nardi
 Affundit Domini pedibus, passisque capillis
 Tergit: aromatico domus implebatur odore.
 Taxat hypocritico oculorum præses avarus
 Iscariota modo, & sanctum fugillat amorem,
 Quo benefactorem fratris, tantumque Magistrum
 Complectebatur mulier conversa: putatque
 Pauperibus pretium, quo possint balsama vendi,
 Utiliore bono donari posse. Redemptor
 Arguit excessum Momi taxantis, & inquit:
 Illa sepulchrali me condecoravit honore;
 Quod superest nardi, poterit fervare, meumque
 Illatum tumulo benefactrix ungere corpus.
 Semper adest vobis inopum vaga copia; verum
 Grandia me vobis rapient tormenta Magistrum,
 Lazarus infernis nuper revocatus ab umbris
 Intererat cœnæ; quem fraus Pharisaica, magni
 Prodigii radios obscuratura, cruento
 Interitu vivis subducere sæva studebat.
 Quippe sub hac clarâ signi novitate, quod Orbem

Reddidit attonitum, Synagogæ gloria, tanquam
 Contumulata, suum penitus perdebat honorem.
 Ad tam mirandum properantia millia Vatem,
 Exacuunt stimulos odii; quos publicus auxit
 Applausus, quando Christus processit in urbem.
 Obvia turba ruit, ramos in compita spargit,
 Substernit vestes, acclamat læta triumphos,
 Hofannaque Dei benedicto! rumor ubique,
 Isacidum venisse Ducem, Regemque supremum
 Israël, expandit. Fremuit Synagoga, superque
 Occursu populi tremuit: tandemque resumit
 Callida deciduum robur, virésque labantes,
 Dum vaga decernit subvertere pectora vulgi
 Insidiis, & per mendacia turpia verum.
 Ingressus Solymam Salvator, vectus asello,
 Respuit exhibitum populi plaudentis honorem.
 Non venit, ut portet Regum diadema; sed Orbem
 Edoceat, quæ sit veræ via recta salutis.
 Ejicit ex Templo, quidquid venale profanus
 Venditor intulerat, strictè prohibendo deinceps
 Sacra profanari. Scribis freudentibus, ægros,
 Cæcos, & claudos nova per miracula sanat:
 Quod demirantes seniores atque puelli,
 Religiosa domûs sacræ laquearia latis
 Implendo modulis, acclamandoque canebant:
 Hofanna! fili David benedicte. Dolosi
 Scribarum Proceres, pueros indebita Christo
 Accinuisse putant encomia. Christus; ab ore
 Infantum resonant laudum præconia, nullis
 Commaculata dolis, Psalmistâ teste; reponit:
 Desertoque Dei delubro, Sole cadente,
 Bethaniam repetit. Sed vix resupinus Eoo
 Littore, reddiderat Mundo nova lumina Phœbus;

Joan.
 12.12.

Matt.
 21.

Matt.
 21.17.

M 5

Ut

Ut doceat turbas, ad Templum Christus anhe-
 Dūmque peregit iter Solymam, quā nescio duc-
 Esurie, viridi scrutatur in arbore ficus;
 Quēis non inventis, foliosam devovet, unqu-
 Nē referat fructum: subito (mirabile visu!)
 Depositis maledicta comis exaruit arbor.
 Mirantes affatus ait: Si montibus istis,
 Ut se præcipitent in stagna patentia ponti,
 Mandatis, firmâque fide confiditis, ibunt
 In barathrum pelagi. Magnas fiducia vires
 Possidet; & quidquid sincera precatio Divi
 Commendat, nunquam felici finē carebit.
 Matt. Ingressus Templum, præter miracula, turbas
 21.23. Consuetâ pietate docet; Scribâsque proterv-
 In cujus virtute patret tot signa, rogantes.
 Suaviter expedit: si, quā virtute Joannem
 Baptizâsse putent, sibi primò dicere possint
 Se responsurum. Stupidi tacuere, nec ausi
 Contra Baptistam, quem magno semper homin-
 Extulerant cives, convicia spargere. Christi
 Matt. Apposuit casum: Geminos pater unus habet
 21.28. Injungit primo, siquidem nunc vinea curam
 Exigat, ut vadat culturæ adhibere labores.
 Officium negat ille patri, sed postea ductus
 Consilio meliore, facit mandata: secundo
 Injungebat idem; qui promptior omnia spon-
 Nil tamen exequitur: mihi dicite jure periti.
 Quis juvenum patrios cordi sibi sumpsit amor?
 Respondent: Primus. Rectum sanūque tulit
 Judicium, Salvator ait: sed lugeo justè,
 Pectora vos propriis transfigere vestra sagittis
 Clamor Eremicolæ scelerum farragine plenus
 Ad frugem nuper sacro sermone reduxit;

anhe- Hos inflexibilem monitis avertitis aurem:
 duc- tunc peccatores, licet inveniantur onusti
 mole gravi scelerum, citius sacra Regna subibunt.
 unqua- dijunxit casum similem de divite quodam, Matt.
 su!) qui sua diversis vineta locaverat: Æstas 21.33.
 vergit in Autumnum; Dominum vindemia cogit
 promissos fructus collectum mittere servos,
 nti, Quos conductores jugulant, pariterque secundo
 nt submissos: tandem temeraria facta colonis
 res Exprobraturus, sequitur patris unicus hæres:
 Divi Hunc quoque, sperantes, succisâ stirpe parentis,
 oit. de successuros in prædia tanta, trucidant.
 curbas Vociferabantur Scribæ: Res pessima, magnis
 oterv Orbis in exemplum pœnis plectenda! Patenter
 tes. Decidistis, ait: sed vos hæc mystica tangunt.
 nem Quos pater æternus monitores misit, eosdem
 ossint. Vos occidistis; quapropter prædia Cœli
 auli Conferet externis in præmia gentibus. Alto
 r hon- inflatos animo sermonis spicula diris
 Christi Accendunt odiis; &, si circumfluus ingens
 habet Grex hominum Scribas non continuisset atroces,
 curam in sua Doctorem rapuissent vincula cæci.
 res. Magnus erat populi Christum novisse flagrantis
 ductus Accursus; major peregrinæ copia gentis. Joan.
 ndo Atria complebat, Dominum, mediante Philippo 12.20.
 spon- Andreâque, sibi media inter millia vulgi
 periti. Monstrari magno cupientis amore. Redemptor
 amor. Discipulis respondet: Adest suprema coronis
 ue tul- Temporis, ut Domini patefiat gloria Mundo.
 è, Mortua grana replent multo granaria fructu.
 fagit. Quisquis amat vitam, properat deperdere vitam;
 plen. Qui verò fragilis contemnit stamina vitæ,
 xit; Vivet in æternum. Qui, me præeunte, sequuntur, Hos

Hos quoque Cœlestis Pater accumulabit honore
 Illa perorando fremuit turbatus, ad astra
 Luminibus versis; & vox delapsa supernè,
 Non secùs ac tonitru, populorum terruit aures
 Non sonuit vox illa mihi, sed propter amicos
 Æthere missa, probat Domini magnalia, dicit
 Nunc est iudicium Mundi, nunc ejicietur
 Mundi hujus Princeps, sed ego sublatus in altum
 Ad me cuncta traham fidei magnete tenaci.
 Ex hoc perspicuè, quali sit morte necandus,
 Conjiciebatur: quapropter turba reponit:
 Christus in æternum, juxta præsagia Patrum,
 Vivit, & est lethi nullis obnoxius umbris:
 Quid sibi vult igitur **vox** hæc præsaga futuri,
 Quem tuus indigitat **sermo**? quis filius ille,
 Qui rigido jussu **patris** exaltatus obibit?
 Hæc ignoratis, respondet Christus, in ipsa
 Luce, sub obscurâ tenebrarum nocte sepulti?
 Infortunati! quos excæcatio mentis,
 Quos Divinarum transgressio pessima legum,
 Quosque stupor cordis, punitio maxima, tanquam
 Obsessos retrahit, ne conducentia verâ
 Agnoscant, rutilante die, documenta salutis.
 Hisque recensitis abruptis verba, malignis
 Obduratorum se subducendo catervis.
 Immodicus Solymis hæc tempestate tumebat
 Inter Scribarum Proceres dominatus Averni.
 Tanta enim, humanis per jussa potentia Christi
 Expulsus membris, tenebrasque subire coactus
 Spirituum turbo circumvolitabat in urbe,
 Ut turmis volucrum, confusorumque crabronum
 Hunc examinibus possim æquiparare. Cruentis
 Illa fufurronum Stygiarum turba procellis

Disjunct facilis in mutua jurgia mentes.
 Quippe ministrorum gravium pars magna, tot am-
 Prodigis Domini clarè convicta, libenter (plis^{Joan.}_{12.42.}
 Astipulabantur monitis Cœlestibus; ægrè
 Intereâ adducti, tacito quod corde probabant,
 Ore attestari: siquidem Synagoga recentes
 Christicolas meritis procul exturbare cathedris
 Communitabatur. Tanti jactura decoris
 Perditione gravi multos ad falsa retraxit.
 Inferni bacchantis opus! potuisse negarem,
 Si sacra deficerent textûs oracula, spreto
 Salvatore palàm tot grandia signa patrans,
 Eternis Superûm Mundi præferre cathedras.
 Nullibi Salvator poterat subsistere tutus;
 Inclinante die Solymæas deserit arces;
 Sed redeunte, statim Salomonis Templâ revisit.
 Hic docuit populum, manifestavitque stupendis,
 Quod sit ab æterno Cœlorum Principe missus,
 Prodigis. Os mella dabat, Cœlestéque lingua
 Nectar, & indomitas cicurabant dogmata mentes.
 Si meditator gressus, si mille molesta viarum,
 Si calidos Soles, tempestatumque rigorem,
 Si vigiles curas, indefessosque labores;
 In lacrymas solvor, stupidóque simillimus, illum
 Miror inauditum, tanta exantlantis, amorem.
 Hei Jesu mea Lux! mea morum norma! meæque
 Una salus animæ! tenebras disperge, sacrisque
 Illustra radiis cordis penetralia: mores
 Affectusque tuis conforma legibus: astris
 Ancanimam tantâ quondam mercede redemptam
 Infere, quæ dudum Mundi sub mole fatiscens,
 Estuat exuvias deponere corporis ægri.
 Dum morior, suppone manum; solare gementem:
 Con-

Confirma fidei zelum; spem viribus auge;
 Dâque salutifero succensum pectus amore
 Angelicos inter comites efflare supremos
 Halituum gemitus: animam quoque carne
 Trade Creatoris gremio, sociâque beatis
 Cœlituum turmis; & post incendia Mundi
 Tot quassata malis animæ, peto, membra reum
 Ut tibi decantent socio conamine, magnos
 Inter Cœlorum concives, debita largo
 Pro sudore tuo præconia; sicque beata
 In te perpetuo conservatore triumphent.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS TERTIÆ
 INDUCTIO DECIMA.

S. MARCUS CAP. 14

Et manducantibus illis accepit Jesus panem; & benedixit, & fregit, & dedit eis, & ait: Sumite, hoc est corpus meum. Et accepto calice gratias agens, dedit eis: & biberunt. Et ait illis: Hic est sanguis meus novi Testamenti, qui pro multis effundetur &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus Hierosolymam discipulis suis agnum Paschalem manducat; inque tempore valedicens, in hac ultimâ suâ in terris conversationis Cœnâ sacratissimum Altaris Sacramentum, tanquam æternum agitionis filialis nostri Testamentum instituit.

Transierat glacialis hyems, & Phœbus amictum Temperiem Veris stellante sub Arjete Mundo Reddiderat; Scribæ & Pharisei tanta videntur In populis Christum miracula ubique patrare.

Luc. Ante diem Paschæ decernunt tollere Jesum.
 22. Ast, quia prægrandes Paschali tempore cœnæ Adventant Solymam, justo terrore retenti Dissidium plebis metuunt: sed Dæmone perterriti.

Iscariota, suo cuius jam strinxerat astu
 Cor Satanas. spondet Phariseis tradere Jesum.
 Gavisi super hoc verbo nebulonis, iniquum
 Constituunt pretium; quo pacto, crimen adornat
 Traditor; & spondet per fera silentia noctis,
 Dum populum tenet alta quies, adducere vinctum
 Quis scelus hoc Judæ Jesum latuisse putabit?
 Hoc non attento, Petrum charumque Joannem,^{Luc.}
 Ut sibi Pascha parent, Solymæam mittit in urbem.^{22. 8.}
 Sollicitè hi quærunt: Ubi vis, tibi Paschap aremus?
 Ille ait: Occurret vobis intransibus urbem
 Servus aquam portans; illum comitetis ad ædes:
 Et cum panderitis Domino mea nuncia, nempe
 Me cum Discipulis celebrare ibi Paschata velle,
 Monstrabit vobis cœnacula grandia, nostris
 Apta satis dapibus: quo facto, Pascha parate.
 Jussibus acceptis Solymam festinat uterque,
 Offenditque virum: reliquis cum fratribus ipse
 Subsequitur Christus: post reddita vota recumbit.
 Dumque lavare pedes illorum Christus adornat,
 Quilibet obfistit; generosè verò reponit^{Joan.}
 Petrus: In æternum nunquam mihi crura lavabis.^{13. 2.}
 Salvator replicat: Si te non laverò, Simon,
 Nulla tibi mecum remanebit portio. Verbis
 His turbatus ait: Mundari malo, pedesque
 Et caput, atq; manus mundandas offero Christus:
 Ablutis pedibus, mundus non indiget ultra
 Mundari. His dictis succedit lotio; lotis
 Omnibus, adjecit: Vidistis, qualia feci;
 Hæc imitabimini. Posthæc sua cingula solvit.
 Accumbensq; iterum, cunctisq; sedentibus inquit:
 O quanto præsens vobiscum sumere Pascha^{Luc.}
 Hactenus exarsi zelo! non ampliùs unquam^{22. 15}
 Hoc

Hoc fruar in vivis , donec super astra levatus
 In Regno Patris repetam : prænuntio vobis
 Extremum durumque vale ; moriturus abibo
 His ita præmonitis , accepto pane , levatis
 Ad Superos oculis , frangens benedicit , & ora
 Discipulisque suis divisum præbet , aitque
 Ecce meum corpus, pro vobis quod datur; omnes
 Participate : dein cœnæ post fercula, vinum
 Accipit , Ecce meo calicem de sanguine, dicens
 Hic quoque pro vobis fundetur: Pascha supremum
 Hoc fuit , Evcharicæ statuens primordia Cœnæ,
 Triticæ segetes , sacri benedictio campi !
 Angelicis cibe digne labris, suavissime panum
 Tūque merum , lassæ completa refectio vitæ,
 De sursum submisit liquor, sacra potio ! quantis
 Optimus has Epulas dignatur honoribus Æther
 Quippe fides exosa dolos, & nescia falli,
 Mandat, inattentis animoso sensibus ausu
 Credere, quod verè per mystica verba sacrat
 Transeat in corpus Christi substantia panis,
 Inque salutiferum vini natura cruorem :
 Non tamen, ut solus finè corpore sanguis adesse
 Aut vice conversâ solum finè sanguine corpus
 Christus in ambabus, panis vinique, figuris,
 Integritate pari, nostrum se præbet in esum.
 Excellens Epulum ! procul hinc discèdite gentes
 Promissumq; novo populo, quem Christus amor
 Gressibus ad talem iussit concurrere mensam,
 Evacuate locum ! properate ! accumbite ! tantis
 Vesciminor pia turba cibo ! cibus ille piorum
 Esuriem satiat ; nostro cibus ille medetur
 Languori ; cibus ille refert spiracula vitæ.
 Musa quid attentas encomia dicere nostræ

Arcanis Fidei? Iatices Heliconis, aquarum
 Pauperiem passi, sistunt sua flumina. Postquam
 Instituit Cœnam Christus, quid dixerit ultra,
 Musa refer: Vultu circumspiciebat amaro
 Discipulos, dicens: Ex hacce paropside mecum ^{Joan.}
 Traditor indignus cœnat; gemitūque resumpto ^{13.21.}
 Continuat planctum. Possiet Marpesia cautes ^{Matt.}
 Tanto verborum penetrari fulmine: verum ^{26.21}
 Surdus adest Deicida; scelus, quod mente rotabat,
 Exequitur: reliquos feriebat turbo dolorum.
 Quisque sibi, socioque timet, rogitatq; Magistrum:
 Num fortassis ego scelus hoc patrabo, Magister?
 Hoc proprium menti, quæ conscia criminis alget,
 Quod turbata malo, variis gemat anxia curis;
 Suspiciosa suis etiam diffidat amicis;
 Inrequieta simul variâ statione vagetur:
 Hæc editur taciti languoris tabe, suisque,
 Spe frugis positâ, tegitur suppressa ruinis:
 Effatum hoc verum Judas crudelis, iniquus
 Proditor & nebulo, suspensus fune fatetur.
 Sed cedò, qualis erat Judas? respondeo: Christi
 Oeconomus, custos loculorum, lectus alumnus
 Et socius; sed jam factus delator iniquus,
 Impostorque vaser, per quem (narrare paveſco!)
 Filius Excelsi, signis præclarus, ubique
 Gratus & acceptus, Pharisæis gentis iniquæ
 Principibus, contra Christum livore feroci
 Accensis, vili pretio (proh triste relatu!)
 Ter denis argenteolis, ut bellua, venum
 Turpiter expositus, truculento traditur ausu.
 Sed quali, mea Musa, putas, hæc fine peregit?
 Mammonæ servus (sic appellantur avari)
 Scariota fuit, lucri cupidissimus. Ergò

N

Pro-

Propter avaritiam Judæ (quis posse putabit?)
Filius æterni Patris sit victima mortis!

Errat hic affectus; moriendi causa, fatemur

Æternæ, quam Christus amat, reparatio vitæ

Sola fuit; Judas instrumentale flabellum,

Quem præ millenis, Dominum fidumque Magistrum

De cujus Deitate minùs dubitare valebat, (strum

Prodere dedecuit. Sed quæ mensura malorum

Inter cœnandum pergit prædicere multa:

Discipulos à se fugituros, tẽrque Simonem

Abjuraturum, se non novisse: gemendo

Adjungit, cunctis se prospexisse libenter,

Et curasse, suis res nequa deesset amicis;

Sed modò tempus adest, subdebat, ut ensis emanaret

Respondent illi: Geminos hìc ecce, Magistrum

In promptu gladios: at Jesus, sufficit, inquit

Immiscet dictis fastum spirantia fratres;

Et cui conveniat primatus, fortiter urgent

Dicit eis: Reges hæc sollicitudo fatiget;

Nos humiles jubet esse Deus, Mundique profana

Moribus exemptos. Quis vestrum, quæso, negabit

Me vobis semper facilem vigilemque Magistrum

Officiosum etiam simul exhibuisse ministrum?

Sitque minore minor magnus, parvulusque minor

Inferior, talique gradu procedite fratres.

Ad mea, Discipuli, quos diligo, mœsta revertite

Mecum mansistis, in memori quod mente reponam

Si quis turbo mali, si quæ tentatio mentem

Tristitiæ nebulis obduxit. State! parumper

Dividor à vobis; ut, quæ mihi summa pariter

Regna Pater, vobis pariter concivibus æquo

Ordine disponam, faciámque recumbere circa

Fercula Divorum frutum, quæ divite cornu

Luc.
22.

Luc.
22.24.

Luc.
22.28.

Gaudia suppeditat Cœlestis copia regni.
 Præterea vobis sublimes præparo sedes,
 Ut sedeatis ibi cum Majestatis honore,
 Summa Jacob tribubus duodenis jura daturi.
 Ad Petrum conversus ait : Mi Petre , rogavi Luc.
 Pro te sollicitè Patrem , ne fortè , quod absit, 22.31.
 Deficiat tua vera fides , & corruat : ergò
 Tu quoque conversus reliquos aliquando fideles
 Confirma fratres. Hæc sancta precatio Christi
 Durat adhuc : hujus stabili virtute videmus
 Romanam toti Mundo dare jura Tiaram.
 Est super invictâ Romana Ecclesia rupe
 Ædificata ; feris tempestas nulla procellis
 Hanc turbare potest : casso Synagoga labore,
 Per lapides Sancti Stephani , fustémque Jacobi
 Hanc oppugnavit : gentes tria sæcula densis
 Affixere malis ; tamen hæc Ecclesia vicit.
 Multa quidem nostrum ceciderunt millia ; verum
 Horum sanguis erat fœcundum semen : ab illo
 Fertilis , implevit numerosior horrea Christi
 Messis , & ingenti lucro sua damna refecit.
 Successit tantis furiarum motibus hydra,
 Hæresis infelix , rapidis tot faucibus aucta,
 Quot fovet in fibris errorum monstra : sed esto
 Hinc crepitet bacchando Notus , fremat inde pro-
 Horrificis Boreas, cieatque tonitrua Caurus ; (cellis
 Sunt ignes fatui , per inania nubila , quodam
 Cum sonitu rapti ; perituri , quando reducit
 Per nebulas solidi Sol candida lumina veri.
 Stat modò Pontificum sedes , ubi sanguinis unda
 Inter Gentiles statuas effusa fluebat.
 Quis vestrum dubitat, Christum sua posse trophæa
 Hostibus elisis inimico infigere campo ?

Ante diem Domini sociabit ovilia Christus:
 Unus Pastor erit, qui, postquam flammea Cœli
 Tempestas faciem Mundi renovaverit, alma
 Cum sibi commissis Cœli sociabitur Aula.
 Accelerate gradum Borealia regna! redite!
 Pandit, ut excipiat victrix Ecclesia mater
 In gremium reduces, magno sua brachia plausu.
 Restat, ut absolvam Cœnæ postrema. Fideles
 Se fore, Discipuli spondent: sed promptior ore
 Obfirmat sua dicta Petrus, qui postea serò
 Perfidiâ planctu detestabatur amaro:
 Attamen intuitu Christi conversus, ab illo
 Promeruit statui Primus super ardua sanctæ
 Sedis Apostolicæ Rector, summusque Magister.
 Res tua nunc agitur: fratres converte; fidei
 Obsequio conjunge preces, conamina nostri
 Protege Pontificis BENEDICTI; denique totum
 Ut convertatur, tibi Petre expandimus Orbem.
 Se levat ex mensa Dominus; confurgit utrimque
 Turba simul, grates dictura: deinde gradatim
 Effluit ex foribus Judas, valedicere namque
 Non potuit Christo, neque verò debuit ille
 Proditor horrendus. Christus, quæ dixerat inter
 Cœnandum, repetit: valedicit suaviter, addit
 Pollicitis lacrymas, cupidis amplectitur ulnis,
 Oscula distribuit, consuetos intonat hymnos,
 Egrediturque foras, tristémque revisitat hortum

POE

POESEOS SACRÆ

PARS QUARTA,
IN QUA POEMATE ASCETICO
REPRÆSENTATUR.

1 ^{mo} . Captura Christi in horto Gethsemani.	6 ^{to} . Laboriosa crucis bajulatio.
2 ^{do} . Ejus Hierosolymam ad sum- mos Pontifices, item	7 ^{mo} . Christi amarissima crucifixio.
3 ^{io} . Ad Pilatum & Herodem ab- ductio	8 ^{vo} . Contra eum in cruce penden- tem à Judæis eructata blasphematio.
4 ^{to} . Ejusdem ab Herode ad Pila- tum ignominiosa remissio.	9 ^{no} . Ejusdem beatissima mors, & exspiratio.
5 ^{to} . Christi crudelis flagellatio, & ad mortem condemnatio.	10 ^{mo} . Christi ex cruce circa ve- sperum facta depositio, & in se- pulchrum gloriosum illatio.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO PRIMA.

S. PAULUS AD HEBRÆOS CAP. 12.

Per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in authorem fidei, & consummatorem Jesum qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta

S. MATTHÆUS. CAP. 26.

Ecce Judas unus de duodecim venit, & cum eo turba multa, cum gladiis & fustibus, missi à Principibus Sacerdotum, & Senioribus populi. Qui autem tradidit eum, dedit illis signum, dicens: Quemcunque osculatus fuero, ipse est; tenete eum &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus in horto Gethsemani prope montem olivarum, à proditore Judâ Iscariote osculo, in prodicionis tesseram ab eo Judeis assignatam, malitiosissime traditur; & funibus ac catenis vinctus, nocturno tempore, ad evitandum populi tumultum, Hierosolymam ad Pontifices & Synagogam deducitur.

N 3

Est

Est tua, mi Jesu, tristissima passio magnum
 Divinæ pietatis opus, quod debile Mundus
 Non capit ingenium: solis hoc scire dedisti,
 Qui sub mole crucis te puro corde sequuntur,
 Vos igitur compello; meum nolite gravari
 Mactè sequi Dominum: comites vos ille requirit
 Trans Cedronis aquas, ubi mons umbrosus olivis
 Surgit, tristitiæ spectacula prima daturus.
 Ecce venit speciosus amor! sanctæque relictis
 Mœnibus urbis, adest; mandato Patris obedit.
 Ecce! venit mœrore gravis, tacitusque revolvitur
 Eventura sibi. Post longa silentia tristes
 Discipulos affatus, ait: Vos nocte sequenti
 Omnes turbati, profugi, mera scandala passuri
 Ibitis in diversa; velut Pastore perempto
 Disperguntur oves pavidae: sed amabo! docent
 Credite; post modicum devictâ morte resurgam.
 Inque Galilææ regionem prævius ibo:
 Invenietis ibi, quem crastinus auferet atro
 Funere defunctum, redivivo corpore clarum.
 Hic tristis sermo tetigit præcordia Petri,
 Ac animi motus in talia verba resolvit:
 Quamvis aufugiant omnes, omnesque reculent
 Esse tui, te solus ego, te solus & unus
 Intrepidâ pietate sequar! sed Christus amantem
 Respondet: Simon, Simon, hâc nocte, priusquam
 Nuntius auroræ dederit duo signa, Magistrum
 Non semel aut iterum, sed ter, novisse negabis.
 Magna superveniet vobis tentatio, magnus
 Infolitusque pavor; nimium præsumere nolite.
 Hæc capit aure Simon ex Christi pendulus ore
 Accensusque piis facibus, promptissimus inquit:
 Sim licet ad mortem tecum rapiendus amantem.

Matt.
 26.31.

Figur

Figendúque cruci, nunquam Te, Christe, negabo.

Attipulantur ei reliqui, promittere certam

Robustamque fidem vanis successibus ausi.

His sub colloquiis, veniunt ad limina villæ

Gethsemani; reliquis illic subsistere iussis,

Matt.

Petrum cum natis Zebedæi tristis Iesus

26.36.

Assumpsit, precibusq; vacans intravit in hortum.

Hic erat in sacri positus radicibus imis

Montis olivarum; tristis locus, atra doloris

Mansio, curarumq; domus, quam Christus amoris

Victima, terribili certans cum morte, rigavit

Sanguineo sudore (sacro date basia fundo!

Qui de tam rigido certamine lucra tulistis)

Sed vix ingressus trepidat, pavet, ardet, & alget

Anxius; ex imo centum suspiria corde

Ducit, & ad Cælum, sed inexorabile, transfert.

Vós, ait intuitus comites, scitote, quòd usque

Matt.

Ad mortem tristis, magnis mœroribus urar..

26.38.

Hic trahitote moras, dum paulò longius ipse

Vado precaturus Patrem; conjungite vestras

Cum precibus votisque meis. Quibus ergò relictis

In gemitus abit & lacrymas; ut roscida nubes

In graciles ventis agitata resolvitur undas.

O Pater! ad cuius volvuntur sidera nutum,

Machina consistit Mundi, trepidatque cohorrens

Ignibus Infernale chaos: sunt omnia sanctis

In manibus contenta tuis; Te Filius orat;

Tantum jubeas calicem transire dolorum:

Non tamen, alme Pater! mea, sed tua sola volun-

Fiat; habes siquidem de me disponere nato. (tas

Finitis precibus surgebat; cùmque, videret,

Discipulos mœrore premi, somnóque gravari,

Excitat alloquio tristes, dicitque Simoni:

N 4

Non

Non potes, o Simon! mecum vigilare per horas
 Et servire Deo? quæso, vigilate supernis
 Intenti, ne vos gravior tentatio vincat:
 Vestra quidem mihi nota fides, mihi nota voluntas
 Sed caro spiritui nimis oblectata resistit. (ta
 Post hæc emissio gemitu, fletuque novato,
 Ad pia lustrare redit; Patrem, velut antè, precatur
 A precibus verò rursum confurgit, abique
 Invisum comites; sed eis nox sera, stuporque
 Tristitia, somno sua lumina merferat alto.
 Excitat hos iterum; monitis hortatur iisdem
 In tristémque locum rediens, ubi sederat antè
 Ut tollat mortis calicem, vel ferrea Cœli
 Expediat decreta, Patrem prolixius orat.
 Hac in tristitia vehemens meditatio Iesum
 Abripit ecstático visu; graviterque fatigat
 Proditio Iudæ, turpis desertio fratrum,
 Lictores, funes, captura, negatio Petri,
 Perversi testes, alapæ, ludibria plebis,
 Livor Scribarum, mortis sententia, sputum,
 Flagra, corona, cruces, clavi, crucifixio, clamor
 Blasphemus populi, sitis arida, potus aceti,
 Militis hasta ferox, & tota tragœdia mortis.
 Hæc coràm depicta videns Salvator, atroci
 Frangitur aspectu; sicut tremefactus ab Austro
 Concutitur palmes: refugo cor sanguine pressum
 Sistitur, & lento languent præcordia motu.
 Sed sævum gratis suscepta redemptio Mundi
 Mitigat horrorem; gelidas amor igneus intrat
 In fibras, reparatque novo luctamine nervos.
 Hinc cruor ergò poris erumpens omnibus, instat
 Irriguæ decurrit aquæ, loturus abundè
 Humani generis noxas: angustia felix!

Luc.

22.44

Felix

Felix mortis agon, per quem prostratus ab angue
 Surrexit redivivus Adam, serique nepotes.
 Deficiunt Jesu vires, dum labitur imber
 Purpureus, vultuque cadit; ceu falce resecti
 Hortorum flores, vel frons percussa bipenni.
 Hac sub agonali luctâ, delapsus ab alto
 Unus de Seraphim, specioso lumine Cœli
 Circumfusus, humo Jesum levat, artubus affert^{Luc. 22. 43.}
 Robur, & Æthereâ reddit virtute salutem:
 Quâ confortatus Mundi Salvator, adibat
 Discipulos dicturus eis, venisse cruentum
 Tempus, quo caderet peccati victima. Magni
 Fertilis hora boni! si contrâ; in temporis albo
 Perdere digna locum. Vix hæc patefecerat, addit:
 Ecce venit, qui me Judæis tradet! eamus;^{Matt. 26. 46.}
 Surgite Discipuli! sceleratis obviis ibo;
 Nondum vox tenues erat hæc dispersa per auras
 Iccariota vafer, maledictus proditor, Orci
 Filius accedit; numerofo milite cinctus.
 Hunc ex Scribarum famulis collegerat, hastis,
 Fustibus, & gladiis armatum: qualis in acrem,
 Ordinibus certis, deducitur hostis arenam.
 Perfidus in primâ consistens fronte cohortis,
 Dicit: Ave Rabbi! Dominoque dat oscula Iudas;
 Præmonitâ turmâ: Quemcunque deosculor, illi
 Injicitote manus; constrictum funibus arctè,
 Ducite solliciti; profugus nè fortè recedat.
 Salvator reprobum Iudam compellat: Amice!
 Ad quid venisti? quem tanto milite quæris?
 Oluda! Iuda! me falsa per oscula tradis?
 Cominus occurrens turmæ, quem quæritis? inquit,^{Joan. 18. 5.}
 Omnia prænosens: Iesum de Nazareth, illi
 Attoniti clamant: Ego sum, respondet Iesus.

N 5

Ter.

Territus hoc dicto Iudas & turba virorum
 In terram cecidère retrò, ceu fulmine tacti:
 At sensu redeunte, viros interrogat ultrò:
 Quem vultis? Iesum, dicunt; respondet, ut ante
 Jam dixi vobis, ego sum; dimittite paucos,
 Quos mihi junxit amor. Post hæc velut impete facta
 In Iesum fera turba ruit; qui mitior agno (Cito)
 Excipit insultum: sed Petrus acerbior ensem
 Stringit, & auriculam celeri demessuit ictu
 Pontificis servo, majora patrare paratus,
 Nî motus animi Iesus prohibendo stitisset.
 Vulnere sanato, Dominus clementior inquit:
 Qui ferro jugulat, ferro jugulandus obibit:
 In vanum sunt ista Simon; mandata suprema
 Patris adimplebo; calicem, quem tradidit illi,
 Morigerâ pietate bibam pro Patris honore.
 Nonne putas, me posse Patrem rogare, statimque
 Millia spirituum plusquàm duodena deorsum
 Mittet? at obsistunt Vatum præfagia, Mundo
 Danda salus; jubet hæc Patris firmata voluntas,
 Matt. Ad turbam conversus ait: Latronis adinstar
 26,55. A vobis teneor; gladiis & atrocibus armis
 Instructi raptatis eum, qui traditus esse
 Jam dudum voluit (tenerum capientibus agnum
 Non opus esse putat, tantos laxâsse leones)
 In cathedra docuit, dixit dicenda per urbes;
 In Templo, vicis, domibus, sacra concio plebi
 Est audita palàm; cur non est captus in urbe
 Aspiciente foro? sed prò dolor! ista, tremendis
 Plena malis, venit vestris accommoda factis
 Hora, tenebrarum non duratura potestas.
 Tota cohors igitur, mandatum dante Tribuno
 In Iesum furiosa, manus & vincula mittit:

Non

Non secus esuriens, dum quærit in aëre prædam,
 Accipiter teneras avido rapit ore columbas,
 Pars tenet una, ligat pars altera, tertia diras
 Evomit ore minas, blasphematur quarta, severis
 Quinta ferit pugnis; agmen fremit omne tumultu.
 Discipuli, dum tanta vident spectacula, mœsti
 Despondent animum; gelidus pavor occupat artus. Matt.
26. 56.
 Vix spes ulla fugæ, nisi nox obscura dedisset:
 Totus enim squalore nigro circumdatus Æther
 Sidera nulla dabat: præter fera murmura Cauri
 Tetrica funereum resonabat noctua lessum.
 Hos inter strepitus focius timor addidit alas;
 Dispersim fugiunt, latebras ubicunque requirunt.
 Hunc oleaster habet; densa latet ille sub ulmo;
 Hic celer in cursu, projecta sindone nudus
 Eripitur: puduit Simonem magna locutum.
 O insensati! magnus quos mœror adurit,
 Rebus in adversis si fortè recedat amicus.
 Ecce, pius Jesus focium reperire fidelem
 Ipse nequit, dum, vah pudor! est desertus ab illis,
 Qui Salvatorem pro se, Mundique salute,
 Ex Patris æterni gremio venisse sciebant.
 Solus adest Jesus, solus deducitur horto:
 O Jesu! solus, manibus post terga revinctis,
 Huc illuc traheris, per agros, per saxa, per undas,
 Vix Petrus à longè sequitur; vix audet adire
 Cum turba Solymam; sub dumis, vepribus, herbis
 Insidias superesse timet, suspendit eundo
 Sollicitos gressus, vigilésque cacuminat aures
 Ad folii strepitum, tacitis nè fortè latebris
 Fortior, abscissam qui Malchi vindicet aurem,
 Armiger erumpat. Qualis mutatio, Simon!

Ante

Antè giganteus mortis contemptor ovabas;
Et modò, quis putet hoc! profugus discedis are

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO SECUNDA.

S. MARCUS CAP. 14.

Et adduxerunt Jesum ad summum Sacerdotem; & con-
nerunt omnes Sacerdotes, & Scribæ, & seniores.
trus autem à longè secutus est eum, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus Hierosolyma ad
morum Pontificum Anna & Caipha judicia ignominiosè
citur; & ibidem post multa sibi illata ludibria, falsorum
mendacia, trusiones & alapas, etsi innocentissimus esset,
mortis reus condemnatur.

Antè fumus Dominum, funesti exordia luctu
Spectatum, peregrè contrito corde secut
Vidimus angores, quibus ille refertus in horto,
Facta fuit manibus reproborum præda: decebat
Ut modò captivum reduces comitemur in urbem
Huc rapitur Iesus cinctus latus omne catenis.
Fit sonus in portis; concurrunt undique cives.
Hic bene de Domino sentit, malè judicat ille;
In reprobis variant affectus. Israël audi!
Stat Deus in medio populi, quem noveris esse
Ultorem scelerum. Cautè! nam serior ætas
Sentiet hoc facinus, totum fugitura per Orbem

Joan. O cæci! Jesus trahitur captivus ad Annam
18.13. Summi Pontificis socerum; deducitur inde
Matt. Ad Caipham, qui tunc primatum sedis habebat
26.57. Hic Judæorum Magnatibus antè cruentum
Joan. Illud consilium suggererat: Expedit unum
18.14. Pro nobis populòque mori, Convenerat illuc
Pontificum, Procerum, Phariseorumque senatus

Expe

Expectans Jesum; quem, cum defertur ad aures
 Murmur, adesse, ruunt in strata sedilia magnis
 Calvitiis barbisque graves: cava lumina flammis
 ART. Davidæ rutilant; turgescunt bile tremendi.
 Cum turbis Simon incognitus intrat in urbem,
 Pontificisque domum, fido comitatus Achate, Joan. 18.15.
 Qui Caiphæ bene notus erat: muliercula verò,
 Quæ pro more domûs curam foriûmque gerebat,
 Aspiciens pavidum Simonem, clamat: Et ille,
 (Extendens digitum) vincti comes esse videtur.
 O fugitive Simon! monitum memorabile Christi
 Observa! sed fera loquor: nè fortè periret,
 Ad vocem Bertæ, Jesum novisse, negabat.
 Ut tamen injusti seriem finemque videret
 Iudicii; tacitum cohibens sub corde pavorem,
 Inter Scribarum famulos confedit ad ignem.
 Arripiunt Jesum; Caiphas primarius inter
 Scribarum procures, indutus fronte leonem,
 Ex Jesu tumidè quærit, quæ dogmata nuper Joan. 18.18.
 Sparserit in populum, quales quantosque seque-
 Nactus in errorem secum perduxerit? ille (ces
 Pontifici Caiphæ submissâ voce reponit:
 Me Scribæ, procures, urbs, & Synagoga loquen-
 Audivit, doctis, indoctis verba ferentem. (tem
 Ecce sciunt illi, totam quæcunque per urbem
 Et peregrè docui, cur ex me talia quæris?
 Dixerat; & quidam nebulo nequissimus omni Joan. 18.22.
 Intulit in faciem Domini conamine plagam;
 Stridorémque ciens collisis dentibus, addit:
 Siccine Pontifici respondes? Christus, aperto
 Excipiens colaphum vultu, mitissimus inquit:
 Si malè Pontifici respondeo, judicet ille; (rari
 Si bene, cur cædor? manus impia! digna vo-
 Ful-

Fulmine, quæ talem truculentiùs intulit ictu
 Turbatus Christi responso, labra momordi
 Consilii præses Caiphas, totùsque senatus
 Nescius in tali quid agat discrimine rerum,
 Christus enim sermone potens, variisq; per urbe
 Prodigiiis clarus, multis benefecerat: ire
 Concessit claudis, cæcis ab origine visum
 Restituit, multis aures patefecit & ora;
 Sæpiùs ardentes febrium compescuit æstus
 Sanavit lepram, pressòsque arthritide; spura
 Dæmonas eiecit; defunctos vivere iussit:
 Insuper Angelicos edebat fronte favores:
 Ex labris spirabat amor, bonitasque benigna
 Corporis egregii statura Augusta decoris
 Virtutum radiis totâ lucebat in urbe.

Hinc Caiphas metuens furialia murmura vulgi
 Præcipitabat opus, concitis testibus auro

Matt.

26.59.

Corruptis; decumana quibus, sed dissona, pla
 Follibus inflavit mendacia livor Averni:
 Ast nihil effecit. Tandem par nobile fratrum
 Erupit, nova falsa loquens: Audivimus, aju
 Dicentem: Templum Salomonis pluribus ob
 Exstructum lustris dissolvam, postque diem
 Elapsam triadem, melior structura resurget,
 Nullâ hominum fabricata manu. Sed dispare test
 Deposuerit modo; nec erat contentus iisdem
 Consilii præses Caiphas, procerumque coram
 Attamen ut pulchrum veri justique colorem
 Adjicerent falso, mirantes ora manûsque
 Distendunt, ac si resonent oracula testes.
 Exurgens Caiphas clamat: Quid dicis ad illa
 Quæ tibi per testes concordî voce probantur
 Conticuit Dominus; quid enim sperare reliquit

Cum Judex injustus amat palpabile falsum?
 Nos stomacho pleni, si livor rodât honorum
 Exiles titulos; Jesus opprobria clauso
 Ore tulit: cur non cum tanto Rege tacemus,
 Ut modicum passi Cœli dignemur honore?
 Exurgens Caiphas iterum, ceu callida vulpes
 Pacem fronte gerens, oculis mentitur amorem;
 Sed clâm corde ferox, mansueta silentia Christi
 Rupit, composito sic callidus ore profatus:
 Per verum vivûmque Deum te serîd, Christe, Matt.
26.63.
 Adjuro, fateare palâm, si filius almi
 Immensique Dei, Cœlesti missus ab arce
 Ad nos pacificus, totique salutifer Orbi
 Veneris? Ut Jesus audit per nomina Patris
 Jurari, sacrum tollens ad fidera vultum,
 Inquit: Amen tibi dico! Dei sum filius ipse,
 Mèque coruscantem splendore videbitis olim
 Ad dextram residere Patris super astra locatum:
 Inde peraugustis veniens in nubibus Æthræ,
 Atque triumphali Cœli sublimis in arcu,
 Vestra recensebo patrûmque piacula Judex.
 Vix patitur Dominum dictis imponere finem
 Impatiens Caiphas (nam pressa recanduit ira
 Hoc sermone) caput rabidum, bis, tērq; , quaterq;
 Concutiens; quid ais? disruptis vestibis altâ
 Voce tonat: blasphemus hic est; blasphemia vobis
 Ulciscenda, Patres! nec egemus testibus ultra:
 Audistis corâm; vobis quid, amabò, videtur?
 Confremuère viri, studiisque calentibus ignem
 Adjiciunt: Reus est mortis! clamatur; & inde
 Infaciem Domini spuitur; maledicunt: urgent
 Astantes rabiem: ferit hic, ferit ille; scelestos
 Alternant ictus; saltant in verbera pugni,

Sed

Sed nec, qui Dominum constrictum fune tenebant,
 Abstinuere manus; feriunt petulanter, & ajunt
 Christe prophetiza, quis te percusserit? Æther
 Illa vides; heu! cur ultricia fulmina tardas?
 Erro; sacros non est res decidenda per ignem
 Christus amat tormenta pati, cur tanta, rogatis
^{Matth.} Ut queat ereptam Mundo reparare salutem.
 26.69 Ad Petrum redeo, qui se tantisper ad ignem
 Frigore contractus calefecerat: ille dolenter, (rum
 Omnia quæ Dominum cruciabant monstra malo
 Aspiciens, tacito luctum sub corde premebat
 Quod præfecta foco, dum fortè resuscitat ignem
 Observans, dicit Petro: Te credimus esse
 Discipulum vincti: Quid? vinctum nescio, Petrus
 Respondet famulæ, pavidusque recedit ab igne
 Tutior ante fores; auditque senescere noctem
 Ex galli cantu: quo commonefactus ad ædes
 Fronte serenatâ rediit; famulisque remissus
 Ambulat huc illuc cupiens spectare, quid ultra
 Turbida scena ferat: sed vix elabitur hora,
 Ex famulis unus, Simoni proximus astans,
 Dicit ei, vultu pœnas truciore minatus:
 Tu quoq; vix erro, sequeris nova dogmata vincti
 Confirmant reliqui; dictis tamen ille repugnat
 Dicunt: Ex ipsa Galilæus voce probaris,
^{Joan.} Et patriota rei: Petrus, sint ista, reponit;
 18.26 Nil reor inde sequi. Te vidi nunquid in horto
 Urgebat quidam conjunctus sanguine Malcho,
 Inter olivarum frondes mucrone ferocem?
 Contremuit Simon famulorum murmure cinctus
 Ut cervus, quem turba canum circumsona terret
 Ne tamen incurrat graviora pericula, jurat
 Per Terram, Cœlum, supremæque Numina, Jesum

Nec novisse quidem. Vix autem evanuit illa
 Perfida vox, vigili cū gallus nuntiat ore,
 Cedere Lucinam reduci sua jura diei.
 O Simon! ubi jam, de quo tam multa crepabas,
 Est comes in mortem, verique probator amoris?
 Conversus Petrum respexit Christus, & inde
 Avertit mœstos ad conscia fidera vultus.
 Hoc reor aspectu nihil esse dolentius unquam
 In Mundo visum: nequeunt hīc mota teneri
 Viscera Simonis, nec obortum sistere luctum:
 Namque revolvebat verbum, quod dixerat antē
 De galli cantu Jesus, ideoque repentē
 Excedens turbis, & inobservatus abibat,
 Consertisque gemens manibus, plorabat amarē.
 Magna tibi, Simon, incumbit causa doloris;
 Cassa fides, frustratus amor, desertio turpis,
 Et Domini plusquā malefana negatio, Judæ
 Proditione parū melior. Nos ergo fideles
 Ex hoc discamus Jesum constanter amare.
 Dum tenebræ noctis fugiunt, per compita facti
 Rumor it, & variis sermonibus occupat urbem.
 Inquirunt cives, quæ sint delicta Prophetæ?
 Esse reum mortis, multis sermonibus illis
 Persuadet Caiphas, confictaque crimina narrat:
 Est, ait, impostor, seductor & urbis, & Orbis,
 Contemptor legum patriarum, juris & æqui
 Osor, & immanis blasphemus, qualis ab ævi
 Principio non est visus, nec credo videndum.
 Quippe Deo Genitore satum se jactat, & olim
 Se puniturum Mundi delicta minatur.
 Obstupuere viri; quid enim truculentius, ajunt,
 Esse potest? majora fide sunt ista; probemus,
 An fortasse sui referat magnalia Regni

O

Mag-

Magniloquus nobis. Dictum, factumque: rece-
 Ad Jesum, instantes: Nobis ediffere Jesu, (dum
 An tibi Messia? seu Christi nomen adoptes?
 Luc. Respondet Dominus: Si vobis dixero, ver-
 22.67. Nulla fides; nullumque mihi, si quæro, rogam
 Responsum dabitur; nec me, cum fata repugnant
 Dimittetis. Ego post hæc, scitote, sedebo
 Ad dextram Patris. Repetunt: Quid dicis? es ergo
 Filius Excelsi? Sum, dicit Christus: & ecce
 Protinus in rabidum conversa silentia murmur
 Non secus ac Pelagus, quod, dum fers irruit Auste
 Fluctibus ad fyrtes, fractisque tumultuat undæ
 Non opus est ultra, clamant, inquirere; nostra
 Qui fuimus coram, blasphemia terruit aures.
 Carcer, abi! scelus hoc condignâ morte piabis.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO TERTIA.

S. LUCAS CAP. 23.

Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad
 latum. Cœperunt autem illum accusare, dicentes: Hunc
 invenimus subvertentem gentem nostram, & prohibentem
 tributa dare Cæsari, & dicentem, se Christum Regem esse.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus ex iudicio summorum
 Pontificum & Seniorum populi, ad Romanum Præsidentem Pilatum
 & inde ad Tetrarcham Herodem, Hierosolymis eo tempore
 præsentem, deducitur; ab Herode verò omnium ludibrio
 & calumniis expositus, ad Pilatum reducitur.

Interea Eo produxit ab Æquore plenum
 Deficiens aurora diem; qui postea nigro
 Celsior in cursu, Dominum lugebit amictu.
 Egrediare domo Caiphæ, mitissime Jesu!
 Plena dies rutilat; cupio comes esse Magistrum
 Prætorisque domum tecum multandus adire.

Ecce venit ! mugire forum , crepitare catenas
 Audio ! porticibus famulæ , Dominæque fenestris
 Incumbunt , valvæque domus Prætoria pandit.
 Hæc videt infelix Judas ; auditque , Senatûs
 Consulto , turpi delendum morte Magistrum: *Matt.*
 Turbatur , tantique mali formidine ductus, *27.3.*
 Pontifici Scribisque refert damnabile lucrum.
 Eheu! peccavi justum tradendo cruorem,
 Ingeminat ; crimen nimis execrabile feci!
 Ad nos ista nihil , Juda ! tu videris , atro
 Obgannit vultu Scribarum turba : sed ille
 Irrequietus abit ; calidis rigat imbribus ora ;
 Hac ruit atque illuc ; rufos rapit ungue capillos ;
 Intentatque manus jugulo , mortemque minatur.
 Siste gradum , Juda ! quæ te furiosa tremendum
 Mens agit in facinus ? veniam clementia Christi
 Expectare jubet ; veniam dabit ille roganti.
 Sed nil cunctatus sibi spem præcludere tentat,
 Acceptæ fidei turpissimus heluo ; collum
 Funibus immittens , fractâ cervice , pependit:
 Utque salire solet mutilato vertice serpens ;
 Palpitat , & moriens clauso spiramine totus
 Inflatur , ruptusque foras jacet ilia venter.
 Hos videt eventus Caiphas ; nec funere motus,
 Consultat Scribas , quibus illa pecunia possit
 Usibus impendi , quâ Judas emptus acerbæ
 Proditionis opus tristi compleverat actu.
 Non licet hanc , cum sit pretium ferale cruoris, *Matt.*
 In sacros usus & commoda vertere , dicunt: *27.6.*
 Præstat , ut hæc, sanctæ qui defuit hætenus urbi
 In peregrinorum tumultos locus aptus ematur.
 Prostat ager figuli venalis ; ematur ut ille, (agrum,
 Concludit Caiphas. Hinc est , quod sanguinis
 Qui fuerat figuli , vulgò nunc usque vocârint,
 O 2 Quam

Quàm bene concordant tua verba Prophetarum
 Zach. Inclyte Zacharia Vates: Domus Israël, inquis, (ver
 11.12. Triginta nummis argenti, dispare censu
 Appretiat Dominum, quos deniq; vertit in agrum
 A figulo dictum. Jesu pietatis imago!
 Vivus eras doctrina mihi; moriensque sepu
 Esse peregrinis optas; redivivus, anhelò (chrus
 Scire, quid esse velis? possessio certa salutis
 Intrudunt Dominum vinctis post terga lacerat
 Prætoris domui; velut à lanione macello
 Injicitur jugulanda pecus: tamen inde retractat
 A Scribis Jesum Pilato sistere missi,
 Abstinuere pedes; nè fortè coinquinet illos
 Ingressus, sacroque simul de paschate vesce
 Impediat: tam magna viros reverentia Legis
 Continuit, sed nulla tuî miseratio, Jesu!
 Vix abit è thalamo Pilatus, nuntia servi
 Apportant, celebrem verbis signisq; Prophetam
 Qui nuper tanto cum plausu venit in urbem
 Judicio fisti: Prætor miratus abibat
 Ante fores; dixitque viris, quæ causa rigore
 Pontifices armet? quæ culpa redarguat illum
 Quem plebs nil quidquam terrenæ facis habere
 Ad nos è Superum gremio venisse putavit? (tem
 Joan. Si non esset atrox manifesti criminis author,
 18.30 Non essemus eum, clamant, tibi tradere iussi
 Quid? retinete virum, vestris quoque legibus
 Respondet Præses, meritas infligite pœnas. (illis
 Non licet, ajebant, nobis occidere quemquam
 Sed tibi, qui sanctâ magni Prætoris in urbe
 Fungeris officio. Certè præfagia Christi
 Conveniunt rebus; nam quæ modò facta videmus
 Et mortem mortisque genus prædixit. Adibo

Judicium supplex ; tua sunt mea crimina, Jesu!
 Præfide tantisper cunctante, remugit iniquum
 Vulgus, & orditur distentis rictibus illi,
 Qui procul à maculis, turpes affingere nævos:
 Hic, repetunt, urbis cives commovit, eosque Luc.
23.
 Annua Cæsaribus vetuit numerare tributa.
 Insuper obscurâ genitus (quis cætera nescit?)
 Conditione, crepat, se Regum sanguine natum
 Esse ducem Judæ, sanctæ dare jura Sioni.
 Quid minus à tali, quàm sæva rebellio gentis,
 Præsumi poterit? Præses, qui tædia sensit
 Ex zelo populi, discedens, protinus ædes
 Ingreditur, causam trutinans; Dominóq; vocato
 Quærit, an Hebrææ gentis Rex optet haberi?
 Respondet Jesus: Quis de me talia vulgat? Joan.
18. 34.
 Vel tibi fortè placet, mihi vana opponere? Præses:
 An tibi Judæus videor? tua natio misit
 Te mihi funestâ plectendum morte: quid ergò
 Fecisti? Dominus respondet: Regis honore
 Non prætendo frui, donec mea regna videbo,
 Ad Patris æterni dextram soliumque receptus.
 Si mea regna forent de Mundo, bella moverent
 Adversus populum famuli, ne victima sævis
 Traderer Hebræis; verùm mea fata recusant
 Prælia; pacifico regnat mea dextera sceptro.
 Miratur Præses super his, & ruminat anceps,
 Quid sibi dicta velint; instat quærendo: Quid ergò,
 Rex es? & hæredis titulo tibi sceptrâ requiris?
 Rex ego sum verus, de Cœlo missus, ut Orbi
 Mystica vera loquar, respondet Christus; & omnes,
 Quos delectat amor veri, mea verba tenebunt.
 Præses ait: fodes; in quo consistere verum
 Ergò putas? tacito finem dedit ore loquendi

Salvator ; Præsèsque foràs egressus ab altis
 Eminent odeis : & postquam voce manùque
 Murmura composuit, Scribis populòque recenti
 Quid sibi captivus paucis responderit. Illi
 Corrugant, quatiuntque caput ; turbata susurrant
 Pax est, inque meros attentio lapsa tumultus
 Desuper iratus Præsès gravitate loquendi
 Increpat audaces, & digna silentia mandat
 Vos, exorsus ait, super his, quæ vinctus aperit
 Deposuit retulitque palàm, succenditis iras?
 Quid causæ? vultisne, virum sinè labe trucidem
 Umbra suum corpus sequitur, sua pœna nocentes
 Infantes punire nefas, nec Cæsaris almi,
 Cujus ego vicibus defungor, lege jubetur.
 Absit, ut innocuos feriam! quis juris & æquæ
 Cultor erit, si tanta regat confusio Mundum
 Fluctuat ambiguum vulgus, procerèsque retores
 In Scribas oculos, quos vox facunda Pilati (que
 Egerat in rabiem; concurrunt, fitque susurrus
 Quem clamor sequitur confuso turbine vocum
 Esse reum mortis, resonat leve vulgus; ab omni
 Turba Sacerdotum conficta piacula coram
 Gentibus enumerat, commentis pluribus addit
 Plurima; non cessans, donec consumpserat omnia
 Materiam falsi. Rediit, mandante Pilato, (mentis
 Ad portam Dominus; siquidem sperabat, ut amicum
 Sisteret eloquio procerum conamina: verùm (pudens
 Marc. Immotus tacuit, veluti Marpesia cautes
 15. 4. Muta percussis incassum vapulat undis.
 Invaluit clamor; Præsès: Quæ causa tacendi?
 Indignatus ait; nunquid contemnere vitam
 Jura vetant? audisne, quibus conatibus illi
 In tua conveniunt dispendia? rumpe moras
 Nemo,

Nexus, & licitis causam defende querelis.
 Continuat Jesus consueta silentia. Præses
 Attonitus novitate rei, quid restet agendum,
 Anxius ignorat: trahit hunc retrahitque volentem
 Verum non verum; sicut versatile signum,
 Quod superimpositum turri mutabilis aura
 Circumagit, Boreasque jubet super ardua verti.
 Turpia, clamabant (non est temerarius error)
 Facta relata tibi tacito reus ore fatetur.
 Ille Galilææ populum corrumpit; & inde
 Ad nos elapsus totam pessumdabit urbem.
 Hæc Præses celeri capit aure, statimque repellit
 Ancipites animi curas: Quid, turba, moramur?
 Inquit: Si vir hic est Galilæus gente, remittam
 Herodi; commisit enim, vos dicitis, ejus
 In ditione graves excessus; puniat illum,
 Cum sit Judæus, sicut Lex vestra requirit.
 Applaudunt; constabat enim truculenta Tyranni
 Barbaries; sed eos spes hæc ex parte fefellit.
 Magnificâ Solymis aderat comitatus ab Aula
 Herodes, festosque dies celebrare parabat:
 Præses ad hunc mittit Jesum, quia subditus illi
 Esse putabatur: venientem cernit ovando
 Herodes, tantæque virum cognoscere famæ
 Expetit; adductum blandâ gravitate salutat:
 Exspectabat enim (siquidem tam multus ubique
 Rumor erat super his) ab Jesu signa videre.
 Exquirat patriam; quis sit quoque sanguinis ordo,
 Descensusque Patrum; qualisque professio vitæ,
 Quodque genus studii, multis sermonibus urget.
 Supprimit at vocem Jesus: frustratus inardet
 Herodes, verbisque minas truculentior addit:
 Sed cadit in vanum labor iste; silentia Christus

Luc.
 23. 5.

Continuata colit. Quis te sermonis Iesu
 Censeat, Herodes, dignum? qui nuper ovibus
 Cædibus assiduus; bipedum quoque pessimus ipsum
 Qui tibi gratus erat, jugulasti latro Joannem,
 Excepit varios, semotâ plebe, Tyranni
 Regia Magnates: Jesum ferventibus illi
 Accusant studiis; Herodes verò reponit:
 Quid mihi cum fatuo? precibusque minisque rogatus
 Nec labium movit; sicut simulacra Deorum
 Oragerunt, sed muta tacent: præstabit, in alba
 Veste putatitium regem derideat Aula.
 Expediunt mandata viri; chlamys alba laceris
 Injicitur; gaudet curvato poplite Regem
 Miles adorando: volitat sacra tempora circum
 Multa manus; barbam trahit hic, trahit ille capillos.
 Taliter illusum sub densâ plebe remittit
 Herodes Dominum. Prohibet dolor illa referre,
 Quæ meus in reditu Jesus ad Præsidis ædes
 Sustinuit: nimium satis est, si dixerò, tota
 In stolidos super hunc fuit urbs effusa cachinnos.
 Blasphemos prohibete sales! est ultio, cives,
 Præ foribus Dominae populorum! verba Prophetæ
 Non spernenda! sciet maturo tempore Cælum
 His adhibere manus! Mansuete revertere Iesu;
 Arbitror illusum satis esse: revertere magni
 Angele consilii, Patris Sapientia, Virtus,
 Splendor, & immensi Thesaure revertere Cæli:
 Me tibi do comitem, sociusque doloribus adsum.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO QUARTA.

S. MARCUS. CAP. 15.

Pilatus iterum respondens ait illis: Quid ergo vultis faciam
 Regi Judæorum? At illi clamaverunt: Crucifige eum.
 Pilatus

Pilatus verò dicebat illis: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant: Crucifige eum &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, ab Herode ad Pilatum ignominiosissimè reductus, à Judeis eorūque Principibus, non obstante Pilati debortatione, qui Christi innocentiam omni modo demonstrare cupiebat, ad probrosa crucis mortem, crudeli seducta plebis vociferatione postulatur.

Herodes inimicus erat spretorque Pilati;

Hic erat Herodis: parib9, quod constitit urbi, ^{Luc. 23.12.}

Ardebant odiis: sed cū Rex pacis ad Aulam

Herodis traheretur, atrox cum tigride pardus

Fœdus amicitiae pepigit. Quis cogitet? ipsis

Dæmonibus pax hæc requiem, veniamq; dedisset,

Si potuisset adhuc grandæva superbia duram

Flectere cervicem, Jesu mitissime Regum!

Nobis, oro, tui quotquot sub Sole vocamur

Nominis hæredes, inspira pacis amorem.

Pax reparata quidem; sed te compello Pilate,

Quid Domino facies? audis! infania vulgi,

Pontificum delusa dolo, vehementiùs urget

Supplicium vincti. Nunquid tibi constat abundè

Integritas sincera viri? mirabor inanem

Justitiæ, quâ nuper eras accensus, amorem.

Præses in ancipiti curarum turbine, qualem

Arripiat causam dimittendique colorem,

Ignorans, propiùs Judææ culmina gentis

Accersit: veniunt ex totâ gente Supremi;

Cum Scribis veniunt Proceres; venit ipse malorum ^{Luc. 23.13.}

Pontificum Summus Caiphas: quibus ille coactis,

Celsus in orchestra, distinctâ voce perorat:

Nescio, quid fati dubiâ vertigine Mundum

Circumagat! vitium pulchræ Virtutis honorem

Absorbet; ferale nefas mutatur in æquum;

O 5

Ante

Ante scelus, factique fidem, sententia mortis
 Percutit infantes; & quando recondidit ens
 Carnificis damnosa manus, quid fortè malorum
 Fecerit occisus, fero censore rogatur.
 Impietas manifesta, Patres! quâ nolo teneri: (dent
 Numina muta quidem; sed dum sua verba remo-
 Ultrices acuunt frameas. Quid dicere tentem,
 Non latet: ecce virum, de quo præclarus in urbe
 Circumit rumor; cujus facundia, multis
 Prodigiiis ornata, senum juvenumque favores
 Comiter attraxit, dignumque recepit amorem.
 O hominum fucata fides! hunc vultis atroci
 Supplicio mortis removeri! qualis amabò
 Iste furor, Patres? dum, quæ sit causa rigoris
 Posco; supervacuum mihi, dicitis, ista referre.
 Dum nitor contrâ; legem, clamatis, habemus
 Quæ jubet hunc tolli: dum fortius urgeo vinc-
 Scire nefas, Superi! prætenditis esse rebellem
 Et seductorem populi, qui Regis honores
 Ambiat, & patrias studeat pessumdare leges.
 Discussi totam, quantâ brevitate licebat,
 Materiam facti; siquidem pertæsa morarum
 Plebs urgebat opus; sed pro (sacra Numina testor)
 Corpore delicti, non vidî corporis umbram.
 Novistis, quòd vera loquar; sed an inde remissi
 Fervor inhumanæ plebis? civiliter urfi
 Dissuadere malum; genui nova pabula flammis
 Invidiæ; nihil ista moror; quòd oporteat esse
 Cordatum, qui jura colit, jubet Author eorum.
 Quam vincti noxam vestræ quoque Legis amator
 Herodes reperit? multorum sanguine Regni
 Sceptra cruentavit; sed ab hoc prudenter atroci
 Abstinuit pœnas, ejusque silentia risu

Luc.

23.15.

Et nugis Procerum, non funere, digna putavit,
 His bene perpensis, Patres, nolite gravari,
 Quòd subterfugiam, vestro populique rogatu
 Condemnare virum; cuius, quod jura requirunt,
 Verificare nefas testes, mera falsa locuti,
 Non poterunt: cohibete viros; facitote, recedat
 Plebs nimium commota; nihil restabit agendum,
 Quàm vi Justitiæ vincitum dimittere: dixi.
 Præfidis asperitas, & acutus sermo momordit
 Livida corda Patrum, confuso murmure verba
 Discutiunt; referuntque suis, à Præsidente, verso
 Iustitiæ cursu, vinciti delicta foveri.
 Infremuit stimolata cohors, ut aquaticus Auster,
 Aut rigidus Boreas per opaca silentia sylvæ,
 Et nemorum frondes raptus: plebs, dico, tumultu
 Infremuit; nec enim, nisi præstò fulgur atrocis
 Militiæ tenuisset eam, mansisset inausum,
 Quidquid seditio vel dira rebellio tentat.
 Hos inter populi fremitus vox eminet una,
 Quæ culpat Dominum, quòd amet cupiatque vo-
 Filius Excelsi. Præses, qui mente sagaci, (cari
 Quâ decoratus erat, complura notaverat antè
 In Domino, solitas hominum superantia dotes,
 Turbatus novitate rei, descendit ab alto,
 Ingressusque domum Iesum vocat ante tribunal.
 Accessit Dominus: Præses, quem cura sciendi
 Urgebat, quali Iesus sit origine natus,
 Immotos oculos in eo sine fine tenebat:
 Et quoniam gentilis erat; dubitabile verum
 Esse verebatur, ne quis fortasse Deorum
 Semine progenitus, vel Cælo Jupiter ipse
 Venerit, humanâ lustrans sub imagine terras,
 Scitatur patriam, quæ sit fortuna parentum,

Vivendique modus, pariter tot mira docendi,
 Quæ tandem Solymam veniendi causa, seorsum
 Inquirat. Jesus à Præsede tanta rogatus,
 Verba premit: Præses, dubio crescente, rogando
 Instabat; sed tu pergebas Christe tacendo.
 O Pilate! dies, quâ gentibus aureus ille
 Sol Evangelii dabitur lucere, moratur
 In Patris æterni placitis suspensa, quiesce,
 Donec Romanis, tenebrarum nube remotâ,
 Luceat alma Fides: Iesum non esse nocentem,
 Sufficiat didicisse, Penes te stare, severo
 Ore tonas, Dominum rigidæ subducere morti,
Joan.
19.10. Vel crucis immani tormento tradere; verum
 Insuper sterilis minæ! nam nullus amantem
 Terror mortis habet: descende profundius ergo
 In Domini responsa: Tibi, Pilate, potestas
 In me nulla foret penitus, nisi desuper illam
 Ex Superum placito jussu tibi fata dedissent,
 O qui difficili versatis in axe bilancem
 Iustitiæ, vestris commissa negotia curis
 Sollicitâ trutinata manu; notat omnia summus
 Arbiter; ambiguam vigili ratione stateram
 Aspicit, & vestros (sed quis considerat illa)
 Ad tenues scrupos & grana reponderat actus.
 Implicitus dubio Præses, curisque gravatus,
 Alta reascendit: quo viso vulgus hiabat
 Auribus arrectis, cupidum responsa sciendi,
 Quæ dederat Iesus: Præses caput atque lacertos
 Concutit ad modicum; tandem sic ora relaxat:
 Indignatus ego, vestroque furore coactus
 Descendi, super hoc, quod vincetus Filius almæ
 Numinis esse velit, solidas inquirere causas;
 Sed me frustratum lusit temerarius error,

Suspenditque magis: quis enim secreta Deorum
Abdita, quantumvis vegetæ fit acumine mentis
Præditus, humano poterit cognoscere sensu.
Non est, quod refero, gentilia sacra sequentis
Vana volubilitas, ut gens Iudæa putabit;
Nec favor ullus adest: juro per nobile lumen!
Quod Deus à Mundi primâ statione diebus
Præfecit, moneoque Patres, accommodet aurem,
Quisquis amat ratione regi: pronuntio vinctum
Criminis immunem. Variato examine testes
In latus alternum verti, & mera falsa locutos,
Convici liquidò, nec eos hinc ulla remordet
Culpa: quid est, superi! quod vestros impedit iect?
Quod caput est, timeo, ne quis sub imagine vincti
Divorum latitet; jubet hoc me credere, Patres,
Prodigiosa manus, quâ morbos sustulit, unâ
Voce salutarî pepulit de sede malorum
Spirituum fæces: nunquid sine Numine, vitæ
Luce reaccensâ, potuit mandare sepultis,
Ex tumultis prodire foras? exempla loquuntur
Publica, non vanis anuum rumoribus urbi,
Ut commenta solent, hæc sunt illata. Profectò
Omnia si desint, collecta modestia frontis
Crimen abesse docet: placidâ est gravitate decor,
Si patriam, gentemque rogo: si blandior, ora
Vertit humi: stomachor; suspenso totus inhæret
Sideribus vultu: sævam dum fulmino mortem
Intentoque cruces, manet imperterritus. Ergò
Iustitiam peramate, viri! Si légibus utar,
Quæ uti teneor; fas est dimittere Iesum:
Si rectâ ratione; jubet prudentia vinctum
Libertate frui: si denique consulo jura,
Quæ Deus humanis inscripsit cordibus; omnis

Eri-

Eripitur vindicta mihi. Convincitè Patres
 Me, si vana loquar: si non; dimittite Iesum.
 Hæc dum Præses ait, malefuado murmure Scribæ
 More susurronum dementant pectora plebis;
 Accendunt populum gravius, jurantque, Pilatus
 Ex odio gentis captivi probra tueri,
 Quærere dissidium Iudæ, gaudere ruinâ
 Interitûque Iacob: cui junctis viribus omnis
 Opponenda manus. Plebs omnis acuminat aures
 Patribus applaudit, positasque refuscitat iras.
 Vana superstitio! clamat, quis credat Olympi
 Indigetes venisse Deos, hominûmque figurâ
 Assumpsisse? patet nobis, miracula vincti,
 De quibus annosæ cecinerunt classica matres,
 Dæmonis auxilio, vel nunquam facta fuisse:
 Mentitur facies; tegitur sub floribus atrox
 Bufo, vel atroci bufone nocentior aspis.
 Tolle nefas; affige cruci: te scandala magnis
 Exemplis cohibere decet; nec gratior ulla,
 Crede Pilate, potest mactari victima Divis,
 Quàm sceleratus homo. Posito clamore, Pilatus
 Patribus exponit, quæ sit cautela ferendi
 Iustitiæ fasces; præsertim quando peractis
 Officii curis, operum censura timetur.
 Tiberius summis, ajebat, honoribus æqui
 Ornat cultores; è contrâ maximus osor
 Est injustitiæ: quid creditis esse futurum,
 Si Romam vaga fama ferat, me Præsede, tantis
 Prodigiiis celebrem, sublatum morte prophetam
 Cæsaris ira nocet! si vos (hîc verba Pilatus
 Sollicito nisu bis tёрque resorpta momordit,
 Illa tamen profert) portare pericula vultis,
 Captivum flagris cædam; sed judico mortem

Non meruisse, Viri, Pilatum denique votis
 Cedere gavisi, validis clamoribus instant,
 Utrucrifigatur. Iesu cadende flagellis,
 Me videt authorem scelerum tua Curia: vestras
 In me, lictores, in me convertite plagas!

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO QUINTA.

S. JOANNES CAP. 19.

Tunc ergo apprehendit Pilatus Iesum, & flagellavit, & milites
 plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus:
 & veste purpureâ circumdederunt eum &c.

SYNOPSIS.

*Dominus & Salvator noster Iesus Christus, à Pilato (qui per
 hanc lanienam populum à Scribis exacerbatum ad misericordi-
 am permovere satagebat) flagellis crudeliter casus, populo osten-
 ditur; attamen Barabba seditioso latroni posthabitus, igno-
 miniose cruci à vatore Pilato adjudicatur.*

Prævia nox vario tremefecerat omine caram
 Præsidis uxorem: plangebat noctua carmen
 Exequiale; canes ululabant; tota tumultu
 Ignoto turbata domus pellebat obortum
 Sæpius ex oculis somnum, dormire volenti.
 Vix incepta quies mœstâ sub imagine vinctum
 Sistebat Dominæ; quo denique territa spectro,
 Se cubitis innixa levat, famulâsque relatis
 Luminibus vigilare jubet: pertæsa morarum
 Increpat auroram; quæ demùm reddita Mundo,
 Notificare finit rerum portenta marito,
 Et simul hortari, nè fasces sanguine just
 purpuret; esse Deos, quorum metuenda citatis
 Passibus à tergo facinus vindicta sequatur.
 Conjugis ostento turbatum luridus horror
 Invadit: removet fasces; surgensque relictâ
 Sede tribunali, semel, & bis, térque retentat

Matt.

27. 19.

Fa-

Facundo sermone Patrum lenire furorem.
 Et quia moris erat, festis majoribus unum
 Matt. Ex vinctis populo dimittere; sedulus urget,
 27. 15. Marc Ut plebs pro Jesu communi supplicet ore.
 15. 11. Sed furdus canitur, præventâ plebe malignis
 Pontificum monitis: sit sævior inde tumultus,
 Quem Scribæ duplicant (posses æquare boatum
 Effrenis populi nimbis ululantibus) alto
 Unanimes, hunc fige cruci, dimitte Barabbam
 Conclamant fremitu. Vah! barbara natio Juda
 Non pudet infanti tantum præferre latronem
 Descendit Præses curarum plenus & atræ (lossi
 Quid sibi noctis aves, quid vox gemebunda mo
 Quid vaga spectra velint, turbatâ mente voluta
 Est, secum recolit, perversæ gentis acerba
 Barbaries; quid ego coner? cur territa conjun
 Ostentis? Cælum! si quis Deus ullus in illo
 Regnat, disturba, vel da mansuescere gentem
 Cæsaris intererit, tantis à motibus urbem
 Et populi furis servare: necessitor ergo
 Ut vinctum (quamvis mens averfata furorem
 Horreat) innumeris jubeam laniare flagellis;
 Fortè truces animi crudelia flagra videndo
 Deponent furias: afflictis saxa feruntur
 Condoluisse: velim, si fallat opinio, nigri
 Exitiale chaos populum deglutiat Orci.
 His ità firmatis, Martem, qui stabat in armis,
 Joan. Congregat, atque jubet captivum mille flagella
 19. 1. Matt. Castigare; ruunt acceptis jussibus omnes
 27. 26. In diversa; secant ramos ex arbore, virgas
 Conficiunt; funes, scuticas, & quidquid in usum
 Flagrorum servire potest, bacchante furore (di
 Arripiunt: Dominum (pudor est!) sinè veste, verum
 Vix

Vix bene conlectis, duplicato fune trabali
 Astringunt palo: post hæc, ut grando per Austrum
 Arbustis illisa solet, crepitare flagella
 Incipiunt: numerosa cadit, numerosa resurgit
 In nova flagra manus. Res est horrenda relatu!
 Crura, pedes, lumbos, scapulas, dorsumq; latusq;
 Cum cervice caput, vaga carnificina pererrat.
 Ictibus incumbunt ictus; in vulnera plagæ
 Concurrunt; trepidant venæ; vix ossibus hæret
 Rupta caro; toto nil est in corpore sanum.
 Purpureo fluit imbre solum; tabulata cruentant
 Excussæ ferulis guttæ; per inania rami
 Virgarum volitant. Inferni spectra videte!
 An nequeant homines vestros æquare furores?
 Labitur in terram Dominus: cessate tyranni!
 Fortè animam callapsus aget: cessate flagellis!
 Supponam mea dorso reus; cur triste recusam
 Supplicium? merui: quid agis mea Vita? levare!
 Tu dolor es; facinusque meum: mea dextera plagis
 Est inscripta tuis; mea lumina flumina fundant,
 Ut tua, mi Iesu! contritus corde, lavando (mi
 Vulnera consolidem. Concurrite, quotquot Ada-
 Crimine stringimini, nostrisque accedite votis.
 Respirat Dominus; redeunt ad verbera pugni:
 Præses adest, Iesumque videns in sanguine volvi,
 A flagris cessare jubet; fierique coronam
 Ex spinis, sceptrum ex cannis, ex murice vestem Matt.
 Ordinatur, ac populo tali sub imagine Regem 27.27.
 Præcipit ostendi. Fiunt mandata: probrosum
 Imprimatur lacero capiti diadema; feroces
 Ad cerebrum penetrant spinæ; nova copia sacri
 Sanguinis erumpit: patitur, miserabile visu!
 Deliquium mentis; cervix collapsa fatiscit!

P

Iam-

Jamque cadunt oculi, membrisq; novissimus hoc
 Infidet. Ah! prohibete mori! satis ille dolorum
 Pertulit: accedam plorans; opobalsama sancti
 Naribus affundam: Jesu tristissime! nostra
 Sit tibi grata, precor, compassio, balsama funde
 In te fixus amor; lacrymæ fomenta ministrent
 Interea Dominum mediâ de morte reverti,
 Transfixum relevare caput, lassumque cruentum
 Inniti genibus, grandi mœrore, videmus,
 Erigitur, saxoque rudi pro sede potitur:
 Purpureo centone latus vestitur; arundo
 Inferitur manui; curvato poplite, Regum
 More salutatur; colaphis tumefacta, saliva
 Conspuitur putri facies; quid plura? nefandum
 In mera carnifices laxant convicia rictus.
 His rabies saturata finit, mandante Pilato,
 Ostendi Dominum turbis: inclusa securis
 Fascibus effertur; cinctus latus omne ministrum
 Subsequitur Præses; post hunc, plorate fideles
 Attrahitur Dominus. Lacrymabile schema! crucis
 Horruit aspectu vulgus; tacitumque Pilato (ent
 Concessit spatium pro Jesu pauca loquendi:
 Jo an. 19. 6. *Ecce, profatur, Homo! (chlamydēmq; repandit lesi*
 Vix hominis speciem retinens, summique doloris
 Flebile prototypum: contemptu plenus acerbum
 Sustinuit plagas; multis de millibus unum
 Vulnus, inhumanis corpus laniando flagellum
 Effecit rabies: certè! nisi frena dedissem
 Ausibus, è lacero pepulissent corpore vitam:
 Quod superest animæ modicum, finè Numinis
 Tollere non ausim: nolo, me tigride natum
 Postera Judaicas traducat fama per urbes.
 Sævum satis est; funesta tragœdia tandem

Fine coronetur. Moveor dimittere vinctum
 Plenum vulneribus ; Solymæis pulsus ab agris
 Vivat in exilio : quamvis me iudice nulla,
 Quæ miserum possit convincere, causa supersit.
 Vix ea fatus erat, mirum ! (nam corda malignæ
 Gentis in eduros filices converterat Orcus)
 Turba reassumptis resonat clamoribus : Ulmo
 Hoc appende scelus ! crucifige ! domabile solâ
 Morte recide nefas ! Præses per talia motus
 Altâ voce tonat : Feritate videminor urfos
 Pantherasque truces præcellere ; vixque teneri
 Credo sub humanis hominum vestigia formis.
 Eheu qualis homo ! laniatum mille flagellis
 Corpus hiat ; Superi ! miseret me pauperis hujus
 Afflictique viri : vos propria natio , versi
 In scopulos , nullum sentitis corde dolorem ?
 Insanite ferox vulgus : dimittere vinctum
 Nolo retardari ; quis enim , finè vindice Cælo,
 Infantes delere potest ? Si vultis habere,
 Ocyus extradam vobis ; occidite Jesum :
 Dummodò non maculem justorum sanguine Divi
 Cæsaris Augustos fasces. Pars ultima vocis
 Non evanuerat , duplicabant murmura turbæ.
 Justitiæ zelus , reboant , finè jure vocatur
 Durities animi : qui non castigat iniquos,
 Irritat ; rigor hic vigor est & gloria legum !
 Tolle putatitium regem ; crucifige ! quid inde ?
 Rumpe moras ! Absit, vestrum crucifigere Regem, Joan. 19.15.
 Præses ait. Turbæ respondent : Solus & unus
 Tiberius Cæsar nobis Rex imperat : omnis, Joan. 19.12.
 Qui sibi sceptrâ capit Solymæa , piacula læsæ
 Majestatis habet : caveat sibi quisque , rebelli
 Auxilium præstare fugæ : sincerus amator

Cæsaris esse nequit, qui tali labe notatum
 Libertate beat. Respondet plurima Præses,
 Luctaturque diu; sed cum ratione furorem
 Flectere non posset, neglecto jure, quod ante
 Laudibus extulerat, populo consentit iniquum
 Impius, infamis timor, & vecordia nunquam
 Detestanda satis! te iudice labe carentem
 Non modò, perversæ placiturus inaniter urbi
 Ad fera flagra trahis; sed, quod miramur, eundem
 Ex tenui vanoque metu crucifigere mandas?
 Grande malum! nullis scelus æquiparabile damnum
 Erro; salutiferum scelus hoc fuit, utile toti (nisi)
 Humano generi: quamvis, quod oportuit, inde
 Contigerit Pilate tibi pars nulla salutis.
 Lætantur Scribæ; congaudet mobile vulgus;
 Sæpius obsesso proscripse ex corpore Dæmonem
 Exultas: sed quod sperabas utile, fiet
 Exitiale tibi. Comparet latro Barabbas,
 Carcere dimissus; donatur civibus: illi
 Insignes referunt, laudato Præfide, grates.
 Sed mens pressa malis Pilatum turbat, & urbi
 Acclamare jubet: Cives urfistis, & usque
 Cogitis instanter, Jesum crucifigere: vestris
 Sed tamen invitus, tribui clamoribus aures,
 Consensusque malis. Quo dicto respicit unum
 Ex famulis, pelvîmque jubet, lymphâmque parantem
 Supponit, mundatque manus: his denique lotas
 Abstersisque palam; turbis, ut dedecus esset
 Testatum Mundo serisque nepotibus, inquit
 Ecce manus puras à iusti sanguine! vestro
 Ex iussu moritur: vos, gens Judæa, manebitis
 Exitus auspicio gravior; me nulla futuri
 Sollicitudo gravat. Sed protestatio calva,

Luc.
 23.25.

Matt.
 27.24.

Dissimulatio

Dissimilis juri, cùm sit contraria facto.
 Discite posteritas generoso corde tueri
 Oppressos inopes, nullisque favoribus uti;
 Tuta domus justì, quamvis è cardine Mundus,
 Et discussa ruat Cœlorum machina, Vulgus
 Futile, cautelam timidi Prætoris aniles
 Esse putans curas, uno commurmurat ore:
 Ergò cadat vincti sanguis super Israël; urbem ^{Matt.}
 Ille cruor jugulet, nostrisque nepotibus obsit. ^{27.25}
 Onimium secura Sion! non tela, nec ignes,
 Non hominum numerosa manus, nec ferreus ag-
 Obstiterint, quin ausa luas. Tristissime Jesu! (ger
 Difficilem, fateor, sub iniquo judice causam
 Gessisti: tua causa, salus mea; vita tuorum, (thor
 Mors tua: nunquid ego sum complex criminis? au-
 Et scelerum coryphæus ego! mea culpa scelusque
 Te sceleris vacuum pessum dedit. Ergò fatebor:
 Obstupuere tibi dentes; ego cruda comedi.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO SEXTA.

S. JOANNES CAP. 19.

Susceperunt autem Jesum, & eduxerunt, Et bajulans sibi
 crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariæ, locum,
 hebraicè autem Golgotha: ubi crucifixerunt eum, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, vestibis suis rein-
 ductus, immani crucis sarcinâ oneratur; & Hierosolymis,
 inter ignominiosissima effrenis populi opprobria & maledictiones,
 semivivus in montem Golgotha, innumerabili hominum
 multitudine spectante crucifigendus educitur.

Vix prolata fuit mortis sententia, præcox
 Fama gradu celeri totam perlabitur urbem.
 Concurrent juvenes; adrepit tarda senectus;

Et quia majori festum Paschale paratu
 Vulgus adornabat ; variis ex urbibus ingens
 Orbis in urbe fuit , multis qui millibus aux
 Accursum populi. Confusa tumultibus urbis
 Compita turbantur ; domuum fastigia multo
 Spectatore crepant ; variis sermonibus ora
 Occupat infamis lethi sententia : Scribæ
 Significant plebi ; detecta piacula vinciti ; (ult
 Hunc plusquàm meruisse crucem ; non esse , quod
 Supplicium tardare queat. Plebs credula diris
 Devovet infontem Jesum ; dolet insuper , uno
 Tantùm posse mori letho , quem plura mereri
 Tanta peritorum dicant oracula Patrum.
 Interea Dominum , jussu Prætoris , ad atra
 Inferiora domûs , ubi vidimus antè tremendis
 Verberibus cæsum , liكتورum turba reducit. (gunt
 Eripiunt humeris chlamydem , propriisq; recin
 Vestibus , & solidis dextrum latus atque finistrum
 Innectunt laqueis. Mox vasti ponderis arbor
 In binas dissecta trabes , trabibusque deinceps
 Transversim junctis , fit crux : hanc liكتور ini
 Imponit Domino ; qui tantâ mole gravatus (qu
 Fluctuat , inque solum depresso poplite lassus
 Corruit : insequitur labentia crura cadendo
 Pondus , & horribili prostratum supprimit ictu.
 Liكتورes adfunt , remonent à corpore lignum.
 Inque pedes Jesum relevant : pertaxa morarum
 Turba jubet celeri Dominum procedere gressu.
 Perge scelus ! clamant ; maledictis verbera jun
 Crux relevata solo , Christi q; recepta lacertis (gunt
 Cervicem dorsumque premit ; duplicatus atroc
 Mole dolor cruciat , plagisque recentibus urit.
 Processit Jesus , celer exit anhelitus ore ;

Joan.
 19.17

Stare pedes dubitant; circumfususque fatelles
 Nutantem quandoq; tenet; quandoq; ministrant
 Obvia saxa basim: tentat tamen, atque retentat
 Ire; cadit, surgit; tristi, surgendo, cadendo,
 Tramite carpit iter; miseranda tragœdia visu!
 His quem non moveo, de sæva tigride natum
 Esse reor, vel lac rapidæ suxisse leænæ.
 Sufficit: ad reliquos pergunt mea carmina luctus.
 Innumeri juvenes, baculis quoque nixa senectus,
 Calones, lixæ, balatrones, hoc genus omne
 Præpediunt venientis iter: plebs omnis ad illud
 Hocque latus, muros, ædésque coercita, Jesum
 Sub cruce plorantem, pressum, tam sæpe cadentem
 Non juvat, aut relevat; sed durâ voce repellit. tem
 O Jesu! tibi nulla quies conceditur, eheu!
 Unica mors superest, tantorum meta laborum.
 Sed, licet abnueret passim plebs effera victo
 Suppeditare manus, humerisq; levare cadentem;
 Attamen intererant populo, quos juris & æqui
 Exstimulabat amor: Superi dormitis! aperte
 Exclamant; pudor est, quantam dementia gentis
 Vertitur in rabiem! cives! Deus alme! quid illud!
 Cernite, quid valeant humeri, quid ferre recusent!
 Auxilium præstate viro: sub mole recumbit!
 Vir Cyrenæus tandem, prænomine Simon, Matt.
 Cultor agri, veniens defessus rure, lacertos 27.32.
 Cogitur invitus tantæ supponere moli.
 Ofelix Simon, onus hoc si sponte tulisses!
 Tessera Christi adûm crux est, & terror Averni;
 Et propè Numen habet sancta & venerabilis arbor.
 Interea Domini Mater, rumore nefandi
 Supplicii tremefacta, flagrat valedicere Jesu.
 Hinc matronarum tristi comitata cohorte,

Egreditur lacrymosa domo; Solymisque bicornem
 Nacta viam, quâ turba ferunt iter esse reorum
 Lugubris incedit plorans, & pergere Nati
 Ardet in occursum; matrum circumstat amara
 Turba fluens lacrymis; veluti cum Vere reverbera
 Bistonix tepuere nives, liquuntur in amnes.
 Hos inter planctus, abjecti reptilis instar,
 Tardus adest Jesus: quem Mater vidit, & ecce!
 Horruit aspectu, gelidæque simillima morti
 Excessum mentis patitur: vix reddita vitæ,
 A turbis, pleno multis singultibus ore,
 Postulat amplexum Nati mœstissima Mater.
 Siste gradum; laudanda rogas, nec digna negat
 Admittenda tuo centum dabis oscula Nato,
 Amplexus centum; quos inter talia plangit:
 O uteri fortuna mei! pars ultima vocis
 In medio jugulata sono luctatur, & omnem
 Lingua recusat opem: tandem laxata dolore
 Vox invenit iter, gemitisque in verba soluti:
 Outinam mea lux, mea spes, mea vita, meumque
 Cor Fili! pro te vitam, tecumque liceret
 Reddere! mors felix posituræ morte dolorem:
 Quid curem superesse diu? pie spiritus exi!
 Ut duo concordēs animâ moriamur in unâ:
 Plura redux mœror vetuit; nec turba finebat
 Longius in charâ Matrem cervice morari.
 Hinc Nati cubitis exempta, novissima dulces
 Amplexus laxat, tremulôque miserrima dixit
 Ore: *Vale Fili*; collapsâque corpore toto
 Corruit exanimis. Matres! ex pulvere Matrem
 Eripitote Dei, nimio ne pressa dolore
 Præveniat moriens instantia funera Nati.
 Accurrunt, Matrêmque levant; ex morte reverbera
 Eher.

Eheu! funeream sequitur tristissima pompam.
 Ex hoc imbelli comitatu foemina quædam,
 Traditione Patrum Veronica vocata, cruore
 Exundans Christi caput absterfura, cucurrit:
 Admittis pietatis opus, mitissime Iesu!
 Porrigit obtutum; mulier promptissima tergit:
 Terferat; & facies in sindone tota resedit.
 Nobile prototypon Domini; quod Roma (sacrorum,
 Eversâ Solymâ, Superis tribuentibus hæres
 Facta) peregrinis illuc venientibus offert.
 Exivit Solymis, quidquid sua crura movere,
 Et proferre pedes poterat; cum matribus ingens
 Turba puellarum, juvenum quoq; maximus ordo;
 Vivebat Solymæus ager, coopertaque Mundo
 Arvategebantur; sicut pluvialibus Ister
 Exit adauctus aquis, vicinaque prata pererrat.
 Motibus ambiguï, dubiisque favoribus omnis
 Spectator pensabat opus: sua facta probabat
 Invidia Synagoga caput; doctrina salutis
 E contra, stabili signorum luce probata,
 Plures in solido Domini firmabat amore.
 Præ reliquis matres, in quarum cordibus ipso
 Naturæ ductu posuit clementia sedem,
 Grande nefas flebant: Iesus se vertit, & illis
 Vaticinatus ait: Quid me defletis amicæ?
 Nil juvat, ut sardas vestris plangoribus aures
 Pulsatis populi, placitumque libenter euntis
 Impediatis iter; vestrum differte dolorem,
 Et propriis servate malis: non plangite Jesum;
 Sed patriam, cives, uteri quoque pignora vestri,
 Denique vos ipsas condigno plangite luctu:
 Tempus enim verò veniet fatale furoris,
 Terribilisque dies, quo vos, ô optima matrum

Luc.
 23.27.

P 5

Vós-

Vósque puellarum lectissima turba, tremenda
 Luctibus oppressæ, pavido resonabitis ore:
 Felices steriles, quæ non genuere! beata
 Ubera, quæ nullo lactârunt tempore prolem!
 Quid loquar ulterius? dum mente per omnia di-
 Prævideo, matres, pereundi mille figuras:
 Audio clamari: Montes incumbite nobis!
 Et nos, ô colles, densis operite ruinis!
 Hæc, ingrata Sion! hæc sunt dispendia rerum
 Expectanda tibi; siquidem dum talia fiunt
 In viridi, quæ non fors arida ligna manebit?
 Vix quadraginta vicibus Sol annuus Orbem
 Zodiaci solito cursu confecerat; ecce
 Urbs intestinis agitata furoribus, * audit,
 Væ! væ! væ Solymæ! clamari: cernit in alto
 Horrendum trucibus flammis ardere cometam
 Iudæos populo Romano namque rebelles,
 Ulturi rapiunt ex postibus arma Quirites;
 Arma vetusta Patrum. Varios aptatur in usus
 Ferrum, quod parmam firmet; quod muniat arcum
 Belligeros quod frenet equos, quod vincula neci
 Prolibus abductis; quod Hebræo sanguine fumet
 Castra superba locant; circumdant mœnia vallæ
 Sævit in urbe fames; profugi capiuntur ab hoste
 Et captivorum numerus crucifigitur ingens
 Sylva minor crucibus, cladésque miserrima! totæ
 Nobilitas cum plebe ruit, latèque vagatus
 Ensis vix ulli rabie crescente pepercit
 Stat cruor in Templo, multâque rubentia ca-
 Urbis saxa madent; nulli sua profuit ætas:
 Non senis, ad finem vitæ properantibus annis
 Abbreviare diem piguit, nec ab ubere matris

* Joseph. de Bell. Jud. L. 7. c. 12.

Pendentes pueros, duplicatâ tollere cæde.
 Lingua file; non est ultrâ narrabile, quantis
 Sera Palæstinos consumpserit ultio pœnis.
 Ad tua, mi Iesu! convertor dramata: lassum
 Te video, plenum roseo sudore, gravatum
 Mole crucis, curvum te montis in ardua niti;
 Si mereor, tanti comitem sociumque laboris
 Me patiare, precor! Video, tristissima Matrum,
 Te video Nati vestigia mœsta sequentem;
 Te video, rapidis ut cymbam fluctibus, amplis
 Luctibus oppressam, gelido sudore natantem,
 Tristibus immersam lacrymis, pelagôq; dolorum:
 Compatior! tantique peto consortia luctûs;
 Te Matrem: sed quæ conventio lucis, et umbræ?
 Dismas & Gesmas, truciū par grande reorum,^{Luc. 23.32.}
 Insignesque gravi multorum cæde latrones,
 Educti vinctis manibus post terga sequuntur.
 Hos comitatur atrox liëtorum copia, gestans
 Instrumenta, malam sævamque parantia mortem.
 Denique Longinus, nulli cessurus in armis,
 Magnanimo sublimis equo; pugnūque bipenni,
 Armatusque femur gladio; latus omne superbo
 Milite cinctus, adest motum compescere vulgus.
 Hæc fuit ad tristem processio lurida montem
 Golgotha: quàm multò fuit hæc inamœnior illâ,
 Cùm sacra Thariades Superis holocausta daturus,
 Spem feram, columenque domûs educeret Isac.
 Perge salutifero, Iesu Via vera! labore
 Ad Cælum reparare viam, quam clausit Adamus,
 Dum mortis substravit iter: labor ille triumphum
 Terrigenis pariet, turbabit regna tremendi
 Ditis, & æternæ confringet vincula mortis.

POE-

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ INDUCTIO SEPTIMA.

S. MATTHÆUS. CAP. 27.

Et venerunt in locum, qui dicitur Golgotha, quod est Calvaria; & cum gustasset, noluit bibere. Postquam autem crucifixerunt eum, diviserunt vestimenta ejus, sortem mittentes: ut impleretur, quod dictum est per Prophetam dicentem: Diviserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, in montem Calvaria sive Golgotha luctuosissime ductus, ibidem inter duos famosos latrones, ut eorum antesignanus, populi seductor, perlatissimus, & perduellis, qui gentem contra Casarem exaltasset, & se fecisset regem, crucifigitur.

Hactenus exhibui præludia magna! dolorum. Iam verò majora fide, majora relatu Attoniti spectate viri: spectate! tragædus Actor inaudito referam spectacula luctu: Vasta theatra patent; velamina mota tremant. Clarius ostendent, quid portet Golgotha, Munde. Huc oculos, vigilésque pii convertite mentes Christiada; vos tangit opus: spectate fidei. Pectoris intuitu, lassum sub pondere Iesum. Tot post angores ac tædia magna viarum, Post varios luctus, in vertice montis adesse. Crux humeris excussa ruit: fodit ocyus aptam Carnificum pars una scrobem, quæ postea lignum. Accipiat teneatque pedem; pars altera magnam. Viribus incumbit terebris, formâtque, premendo. Et torquendo, vias clavorum: fune soluto, Denudant alii Iesum; soloque pudore

Vix bene confecto, corpus venerabile duris
 Injiciunt trabibus. Quòd si, componere summis
 Ima, mihi fas est; veluti pecus iecta securi,
 Quam superincumbens latio, mucrone resecto
 Guttur, deglubit; sic, ô tristissime Iesu!
 Magnorum tibi turba furens atróxque latronum
 Incumbit: trahit hic dextram, trahit ille sinistram,
 Hic caput, ille pedes: subjectæ corpus adaptant
 Imponuntque cruci. Mater lassata sequendo
 Sera venit; viridis palmæ sub fronde reclinans,
 Mox subsidit humi, mentem superante dolore.
 Sæpe piæ comites teneris amplexibus ægram
 Tollere conantur; consolarique gementem;
 Sed frustra, raptæ dicunt solatia menti:
 Muta jacet, virides ægris terit artubus herbas;
 Humectâtque pio lacrymarum gramina rivo.
 Imponunt clavum dextræ; dat malleus ictum,
 Multiplicâtque; sonus Matris defertur ad aures:
 Hæc ad quemq; tremens, rumpi sua viscera sensit.
 Lava dein brevior, quàm quæ pertingere possit
 Ad loca clavorum; sed fune ligata (dolorum
 Triste gen9!) trahitur, multumq; retracta, foramen
 Equat, & incussum vehementi verberare clavum
 Fixa cruci recipit, fibrisque trementibus horret.
 O Superi! tardatis opem? dispergite flammis
 Furciferos; vel dente fero consumite sævi,
 Qui sub inaccessis habitatis rupibus, ursi! (nem?
 Hei mihi! quò labor? quem mens mea concipit ig-
 Quid cinis exiguus stomachor? cùm mitior agno
 Ora premas Iesu, dilatans brachia, totum
 Ut tibi perpetuis jungas amplexibus Orbem.
 Taliter extensis manibus, clavóque ligatis,
 Restabat laniena pedum; quos, milite signum

Dan-

Dante, lacertosi calones fune trahebant,
 Tandem distractâ genuum compagine, bina
 Pleniùs æquabant terebrata foramina plantas
 Curritur; obtusos offert fine cuspide clavos
 Liſtor, & imponit pedibus, clavâque levans
 Et relevando, feris transverberat iſtibus ambus
 Abruptæ trepidant venæ; fluit unda soluti
 Sanguinis; & nervi solitâ statione revulsi
 Multiplicant rigidum summâ feritate dolorem
 Mater ad auditos sonitus (quis posse negabit)
 Ut solet attritus Cœlorum fulmine, tota
 Obrigit: tristes matronæ (flebile visu)
 Circumstant, agitantque ægram: sibi reddita, tota
 Surgit; & optatæ non est data copia mortis. (dante)
 Interea mediis fastigia Phœbus Olympi
 Scandebat, summoque crucem sub Sole levans
 Tempus erat: vocat hinc furiosi robora vulgi
 Liſtor in auxilium; currunt; validique lacertos
 Ocyùs injiciunt trabibus; modicumque levantes
 Tergora lata cruci supponunt: altiùs actæ
 Substituunt hastas; stantemque, ferociùs antrorsum
 Injiciunt; & nè forsan commota vacillet
 Pars immissa, scrobem saxi, palisque tuentis
 Mens devota Deo rigidos perpende dolores,
 Quos tuus erectâ patitur crucis arbore lesa
 Quippe gravans pondus crucifixi corporis omnis
 Extendit nervos; detrusum robur in antrum
 Vulnere dilatat; grandis concussio plagas
 Concretas tabo renovat, capitique coronam
 Fortiùs illidit. Perpende, quòd anxia Mater,
 Sub cruce multiplici gladio transfixa doloris
 Ingluviem cupidæ carò persolverit Evæ.
 Vix erat in montis dorso crux fixa, quater

Conspicienda plagis Mundi; tolluntur in altum

Affixi crucibus, trucium par ecce! latronum: Matt.
27.38.

Primus habet dextrum Domini latus; alter, Averni

Victima danda rogo, sortitur latro finistrum.

Vah pudor! & nullis scelus excusabile linguis!

Cum tenebris lux alma poli, cum crimine virtus,

Cum furiis pax sacra soli, cum grandibus almi

Alma propago Dei fœdè reputatur iniquis!

Quid reputatur? eis postponitur, utque malorum

Exemplare nefas toti proponitur Orbi.

Omnibus in terris scelus hoc, omni que sub ævo

Posteritas damnabit! atrox Synagoga quid audes?

Quò properas cunctis Erebi dignissima pœnis?

Emoveor! sed quis poterit compescere motus,

Quos inspirat amor? quis te, mea viscera! Iesu!

Huc attraxit? amor! quis te, pars optima Cæli!

Carne meâ vestivit? amor! quis denique tantis

Vulneribus lacerum crucifixit? zelus amoris.

Ah! trahor ecstático raptu super ardua montis

Sanguinei, tragicumque meis, necis improbus au-

Haurio luminibus Christi patientis agonem! (thor,

Sum, cur ista negem? sum, pro me facta loquuntur,

Sum scelerum fabricator ego! manus ista paravit,

Quâ pendes, mea Vita, trabem! mea dextera nu-

Fudit in obtusos ferrum laxabile clavos. (per

In te, mi Iesu! plecti mea crimina, ferus

Aspicio: vanos elati cordis honores,

Opprobrii caligo; famem prædivitis auri,

Maxima paupertas; fœdósque libidinis ignes,

Affidui fletus; livoris turpe venenum,

Supplicium crudele; gulam penuria rerum,

Esuriésque frequens; furiosi pectoris æstum,

Carnificina gravis; torporem mentis, amara

Anxie-

Anxietas mœrorque luunt Ter flebile fatum
 Currite pendentes oculorum in margine rivi
 Et Cedronis aquas, vestris accessibus, extra
 Angustas per agros Solymæos ducite ripas.
 Vah piget! ah quis sum! quando, quid, quanta per
 Crimina? peccavi! sed * *avi!* vaga replicat echo,
 Error agit mentes; urgent primordia culpæ
 Primævæ: sed vox stolidæ scelus insonat Eva.
 Error adhuc pergit; mihi propria culpa minatur
 Estque sub obtutu: repetit vox mimica: Tu
 Iam mera vera canit, nostrisque doloribus Echo
 Assonat; omnis enim terrarum noverit Orbis
 Nostra fuit quod Adæ placitis inclusa voluntas
 Hinc sua quemque gravant, non sola piacula Patris
 Accedunt patriis decumana Ceraunia culpæ (truncat)
 Accumulantque malum; focium me criminis esto
 Convincor: quoties ingessi Pelion Ossæ!
 Et scelus imposui sceleri! cur vera negabo?
 Perversos animi motus, quibus inclyta virtus
 Ceu ratis ad Pelagi scopulos agitata, pudoris
 Naufragium patitur, contritus corde repono
 Sub Crucis altari; veteres hinc immolo sensus
 Nulla resumpturus delectamenta: capillis
 Inspergo cineres; facci squaloribus ossa
 Vestio; nec deerit dorso sua pœna flagellum
 Frigida nectar erit; panis mihi mucedus esca
 Strata dabunt paleæ, largo stagnantia fletu
 Sistamus lacrymas! flabit vehementior Austro
 Vivit adhuc Iesus; morti majora reservo.
 Ad metam vertor, cum tanta tragœdia posita
 Pleniùs exponi: dictis advertite mentes.
 Gens Hebræorum, Synagogæque tota, ferocis
 Intra

* intellig. Adam,

Invidiæ crudele nefas sub imagine recti,
 Mendaciæque boni specie, proponere Mundo
 Nititur; hinc causam probrosæ mortis in altâ
 Parte crucis scribi, multis ambagibus urget.
 Annuitur votis: Præses magnalia Regis
 Hebræo, Græco, Latio sermone legenda
 Inscribit tabulæ; quis non censebit Olympi
 Ductibus arcanis Prætorem vera locutum?
 Constat enim Jesum (si carnis jura requiris)
 Matthæo numerante gradus, de stemmate David
 Progenitum, Regis titulos de jure mereri.
 Displicuit diploma vaftris; nam livor eorum
 Ibat in opprobrium Domini: quid multa? Pilatum,
 Ut titulum mutet, perfrictâ fronte fatigant. (sam
 Error inest scriptis, crepitant, hunc corrige; cau-
 Supplicii (siquidem commotis civibus urbis
 Se regem Judæ fecit) distinctiùs adde.
 Ille vetat fieri; quæ scripsi, scripta manebunt,
 Ingeminat, populo commotâ bile verendus.
 Hunc titulum, quoniam mons Golgotha proximus
 Multa fuit multis occasio facta, legendi. (urbi,
 Interea miles, qui sub crucis arbore Jesum
 Antè laborantem Solymis eduxerat, urget
 Partiri vestes, tunicamque & pallia Christi:
 Quisque capit partem; sed cùm procederet ordo
 Ad tunicam, miles, cujus sit, sorte diremit:
 Textilis illa fuit, nullis consuta lituris;
 Utque ferunt, manibus divinæ Virginis olim
 Facta, nec ætatis spatio detrita. Profectò
 Ante tot annorum cursus, hoc esse futurum,
 Præcinnuit Psaltes, ex cujus stemmate Jesum
 Descendisse sacra Scripturæ verba loquuntur.
 Divisis spoliis, & missâ sorte, sedebat

Luc.
 23.38.
 Joan.
 19.19.

Joan.
 19.21.

Joan.
 19.23.

Ps.
 21.19.

Q

Mi-

Miles ad excubias ; circumfususque catervâ
 Spectantis populi , quem tanta tragœdia finis
 Accipiat , solitis ferus exspectabat in armis.
 Plurima circumstant hominum sub imagine monstra
 Ardentes oculis lynces , rapidique molossi,
 Apri terribiles , & copia magna luporum,
 Immanes tauri , laxatis unguibus ursi,
 Villosæ sphinges , distentâ fauce leones,
 Pantheræ , tigrides , leopardi ; denique tot
 Martyrii rabiem spectatum venit Avernus.
 Nulla regit pietas , compassio nulla ; sed ira
 Et mera barbaries : furor aspiciendo cruorem
 In duros filices hominum præcordia vertit.
 Quippe ferox vulgus (pudor est !) in limine monstra
 Luctantem Dominum blasphemâ voce lacerat
 Provocat , illudit , fatuoque dat ore cachinnus
 O Solymæa Domus ! fuit ista ferocia cladis
 Interitusque tui primaria causa : profecto
 Urbs mala , terrificis urbs digna perire ruinis.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO OCTAVA.

S. LUCAS CAP. 23.

Et stabat populus spectans , & deridebant eum Principes
 cum eis dicentes : Alios salvos fecit ; se salvum faciat
 si hic est Christus Dei electus. Illudebant autem ei & milites
 accedentes , & acetum offerentes ei , & dicentes : Si tu es
 Rex Judæorum , salvum te fac. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Christus Jesus cruci affixus , à Judi-
 ciorumque Principibus , imò ab uno crucifixorum latronum
 blasphematur ; sed alteri ad se converso Paradisum promittit.
 Interim afflictissimam Matrem dilecto suo Joannē , qui cum
 Matre cruci proximè astabat , filialiter commendat.

Non plebs sola furit; sed prima corona Sena-
 Nempe Pharisei, Scribae, legisque periti, (tūs ^{Matt. 1}
 Adjiciunt plenīs odii nova pabula flammis. ^{27.41.}
 Ignescunt iræ; tumidi stat in ore veneni
 Spuma virens; fremitur; laxatis rictibus usque
 Ad ravim clamatur: Ubi, malefane, potestas,
 Quā fretus nostris impervia sensibus olim
 Patrabas? alios salvasti, perditē! salva
 Te, si mira potes! clavorum vincula solve,
 Descensumque para, si te Cœlestis origo
 Fecerit Excelsi genitum! descende! quid ultra
 Cunctaris? quod si salvus descenderis, omnes
 Credimus, & Superos ad nos venisse canemus.
 Concita plebs eadem rauco clamore remugit.
 Sic ululare solent erectâ fauce molossi,
 Dum tuba curva sonat; vel viso cominus hoste,
 Sæva tremendorum rugire caterva leonum.
 Multiplicant Scribae, cum Scribis miles, & omnis
 Farrago populi convicia: desine Juda!
 Est magnum meriti spatium, quod nulla furentis
 Invidiæ mensura capit; spes improba nunquam
 Est lætata diu: stolidi! ventura timete!
 Sed canitur furdīs; Pharisei more leonum
 Despiciunt prostrata: Deo confidit, hic illum
 Liberet interitu, si vult; Rex Israël ista ^{Matt.}
 Et majora potest; reprobō clamore boatur. ^{27.43.}
 Sed quid multa queror, peccando nocentior ipsis
 Judæis, Erebi cæcâ caligne dignus!
 Ah! liquet, & verum nimis est; miserabile vulnus
 Intus alo, duræ cervicis: subditus iræ
 Divinæ, vix non despero! sed ecce salutis
 Anchora Crux retinet, Crux consolatio firmat
 Una pusillanimes; solium, quod purpura nostri

Q 2

Re-

Regis , id est , Christi pretiosus sanguis inaurum
 O fortunatum , generosum , nobile lignum !
 O ter felici succisum tempore ! salvat
 Ad nigra perpetuæ properantes limina mortis
 O pia Crux ægrum sana ! quia sola medendi
 Jura tenes : trepidâ sustenta mente labantem
 Dirige me dubium , certo me robore firma
 Ecquis it inficias , quin Christe redemeris unum
 Per Crucis eximiam sacrum & venerabile lignum
 Hanc animam ? veræ Crux tessera certa salutis
 Quisquis eam transis , devoto corde saluta
 Affectuque pio meditare profundius , olim
 In cruce pendentem Dominum , ceu vile catholicon
 Præter tot luctus , & tot tormenta , fuisse (ma-
 Talibus opprobriis læsum : meditare malignum
 Prætereundo crucem (scelus intolerabile !) dixit
 Devovisse Stygi verum de Numine Numen
 Heu ! data libertas odiis , resolutaque legum
 Frenis ira furit ; nullus sine crimine Jesum
 Transiit : hic verbis blasphemat , gestibus illis
 Vah ! maledicte boant , sacram qui destruis aedem
 Numinis excelsi , totamque reponere magno
 Garrulus impostor spondes sermone , priusquam
 Ter Mundo nitidum Titana reduxerit Æther
 O furor insipiens ! hæc dicta Prophetica corporis
 Christi significant , in quo speciosior astris
 Vera Dei soboles , Deus ipse salutifer Orbis
 Non secus ac templo , sub nostræ carnis amictu
 Insedit , voluitque pio succensus amore
 Hoc templum veræ Deitatis , morte recisum
 Post modicum toti spectandum reddere Mundo
 Expectate vafri ! quem vos jussistis , ut Oculis
 Se probet esse Deum , descendere ; morte peremptum

Matt.
 27.40

Extumulo, sicut Phœnix ex igne, redibit.
 Expectate! die, quâ vos non creditis, ingens
 Promeritis in vos defœviet ultio pœnis!
 Sed quæ diva meos placat clementia sensus?
 Ex ambone crucis Christi vox blanda perorat,
 Vox pia, digna vehi Zephyris per climata Mun-^{Luc.}
 Ah Pater! ignaræ commissa piacula genti (di:^{23.34.}
 Propitius dimitte! Pater, dimitte, quod ausi
 Ignorant; me namque mori tua jussa requirunt.
 O favor immeritus, dignatio nescia finis, (lat,
 Exsuperansque modum dilectio! Christus anhe-
 Ut pater horrendis tortoribus omnia culpæ
 Debita condonet; meditatio sancta! resurge
 In spem robustam, peccati mole gravatus!
 Qui Patrem moriens tenerâ pietate rogavit,
 Ut veniam tantis indulgeat hostibus; ille
 Nec te, sincero contritum corde, repellet.
 Sed mansuetudo Domini (memorabile dictu)
 Nec movit populum, nec, quod truculentior, ipsum
 Gesmâ latronem, notum per sæcula crimen,
 Ille Redemptori mediâ sub morte rebellis,
 Hæc tremulo fremitu temeraria verba sonabat:
 Si Christus verusque Dei sis Filius, ipsum ^{Luc.}
 Te salva, nostroque simul succurre dolori. ^{23.39.}
 Vox fuit hæc Satanæ, latronis in ore loquentis;
 Quippe dolo varius, tacitoque vaferrimus astu,
 Qui prius Hebræis Jesum crucifigere suavit;
 Iam plenus dubiis, ex hac quid morte futurum,
 Fluctuat, & vitam Domini, mortemque veretur.
 Sic grandis quercus cæcâ radice minatur
 Illis, qui cædunt, dubio per inania motu
 Tristem, nî caveant, ex omni parte ruinam.
 E contrâ rarum feri verique doloris

Q 3

Exem-

Exemplar Dismas, focii sic arguit ausum;
 Heu Gesma! Gesma! quæ mens sub mortis agone
 Te trahit in facinus? non te reverentia Cœli,
 Aut timor Excelsi retinet malefane, quid inquit
 Nos justè luimus, dignasque latronibus Orbi
 Ambos damus pœna; sed quid justissimus ille
 Ut majora ferat nostris tormenta, peregit?
 His dictis oculos vicinâ morte gravatos
 Dirigit ad Jesum, sincero corde precatus:
 In tua, mi Jesu! susceptus Regna, memento
 Ad te conversi Dismæ! brevis illa, sed amplo
 Affectu fidei cumulata, precatio Dismæ
 Grande latrocinii facinus delevit, & uno
 Temporis exigui momento fecit Olympi
 Æthereæq; domûs hæredem: quanta rependunt
 Pro parvis Superi! vocem (res mirarelatu)
 Auditote Dei, dantis sua Regna latroni;
 Auditote melos: Mecum, tibi dico, priusquam
 Sol eat ocubitus, Paradisi sorte frueris.
 O felix Disma! quæ, qualis, quanta petenti
 Spes datur, exactâ tantillâ parte diei,
 Inter tot Sanctos æternâ pace fruendi.
 Prô dolor! in vetitis abiit florentior ætas;
 Iamque senectutis succedunt tempora, ferus
 Vesper adest vitæ; modicum mihi restat abunde
 Servitum vitiis: ad te, mitissime, Iesu!
 Ad te convertor; Patroni fungere Disma,
 Officio, pavidoque seni succurre precando,
 Te quoque, cunctarum Mater tristissima matrum,
 Sub cruce continuo lacrymarum fonte fluentem
 Intueor! quis te sub Nati morte decoram
 Noëmin appellet? cum Ruth te nomino Maram,
 Quod sit amritie gravium mens plena dolorum.

Mustres oculi submersi fletibus, almâ
 Luce carent; roseæ tristi pallore genarum
 Areolæ languent; pulchri nix candida colli
 Diffuit; & dubio vox interrupta tremore
 Singultit. Mirum! Mater (quis posse putâset)
 Astat, & in medio luctantem funere Iesum
 Aspicit: hic sævam lacerato corpore mortem
 Sustinet; illa animo! quanti consortia luctûs!
 Magdalidem, pariter video, Cleophæque Mariam^{Joan.}
 Quantus tristitiæ submersit gurgēs; & inde^{19.25.}
 Non potuit tristis sperare levamina Mater.
 Sed te, Ioannes, prædulcis Apostole Christi,
 Te video, quamvis mediis in fluctibus atri
 Mœroris (feri factum laudate nepotes!)
 Afflictæ Matris, quantum præsentia grandis
 Supplicii mortisque tulit, lenire dolores.
 Huc meus ex alto, multo submersa cruore
 Ac densis lacrymis, declinat lumina Iesus:
 Et primò Matrem, sed quàm lacrymabile visu!
 Immemor angoris, tot tantorumque dolorum,
 Aspectu moriente videt, linguâque cadente
 Efflat in hanc unam liquefacti cordis amorem:
 Hujus solius meminit, solâque benignus
 Spectat; & obtutu minimè satiatus amato,
 Discipulo caram Matrem commendat amanti.
 Nec moralonga; sibi morituro Christus eundem,
 Quem tantis dignum curis & honore sciebat,
 Substituit: videor Dominum sua verba sonantem
 Audivisse: Tuus mulier sit Filius, inquit,^{Joan.}
 In charum flectens sua lumina mœsta Ioannem.^{19.25}
 O vox blanda nimis! Matri quasi diceret: Ecce
 Immolor! atque tuî non est curator in Orbe;
 Hinc mihi dilectum, junctum tibi stirpe Joannem

Deputo, qui curam desertæ Matris habebit.
 His Matrem affatus, demum sua lumina verti
 In curatorem, parili brevitæ locutus:
 Ecce tuam Matrem! Quàm suavis adoptio! tantum
 Pondus inest verbis; Nati vice Mater adoptat
 Dilectum Domini; versâ vice suscipit ille
 In sua desertam, Domino moriente, Parentem.
 O Zebedaiades felici fidere Mundi
 Incola facte, tenes pulvinar pectus amandum
 Cœnantis Domini, toti modò cognite Mundi
 In curatorem Divinæ Matris, ab ipso
 Eligeris moriente super juga montis amari
 Golgotha. Quid superest? itas nondum carne solus
 Cœlorum consors; & quæ natura negavit (tu
 Visibus humanis, oculis ea pectoris hauris,
 Et quia sum certus, quòd jam sub Principe Cœli
 Inter Apostolici nitidissima lumina cœtus,
 Æthereis rutilis multò speciosior astris;
 Hinc te salvifici Regis dilectæ requiro,
 Ut mihi suppetias præstes, cùm turbidus æstu
 In tristi stetero fugientis limine vitæ.
 Omnibus affer opem, qui post mea fata supersunt
 Et mihi, si forsan Nemesis Divina rigorem
 Iustitiæ contra defunctum stringat, ut omnes
 Evacuem culpas flammis purgantibus, adsis
 Auxilio. Docet alma Fides, quòd & una cruoris
 Gutta beatifici, fidei conjuncta, piisque
 Actibus internis, peccati labe notatos
 Abluat; imò dato casu, quòd crimina manet
 Dammati plorare queant, extinguat Avernum
 O pretiose cruor! dignus, quem turba sacrorum
 Spirituum venis effusum tollat, iisdem
 Postea reddendum; noli sacra lympha salutis

In me frustrari ; sed spes soletur , ut isto
Fonte dealbatus , potiar Cœlestibus oris.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
INDUCTIO NONA.

S. JOANNES CAP. 19.

Postea sciens Jesus , quia omnia consummata sunt ; ut consummaretur scriptura , dixit ; Sitio. Vas ergo erat positum aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto , hyssopo circumponentes obtulerunt ori ejus. cum ergo accessisset Jesus acetum , dixit : Consummatum est. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus , postquam in cruce tribus horis inter maximos angores , Cœlo Terraque hoc martyrium quasi deplorante , vivus pependisset , Matremque suam sub cruce lamentantem Discipulo suo Joanni commendasset , tandem inclinato capite in manus Patris sui spiritum emisit.

Sol oculus Mundi , Cœlique benignius astrum, ^{Luc.}
Aspiciens luctam Domini morientis, obumbrat ^{23.45.}
Insolitis illustre caput vultumque tenebris: ^{Matt.}
Quippe nefas reputat, Iesu patiente, serenâ ^{27.45.}
Luce vehi , tristisque nitens incedere Cœlo:
Hinc negat officium lucis , totumque per Orbem
Explicat horroris nebulas: stas Munde, pavefcens,
Desperansque diem: tandem facis orbita pallet,
Exactisque trihus , lux alma recanduit, horis,
Completumque jubar paulatim reddidit Orbi.
Conveniebat enim, quem publica commoda Mun-
Subjiciunt fati, pulsâ caligine, coram (di
Plenâ luce mori. Sed quid Vir plene dolorum
Hâc sub inassuetâ fecisti nocte ? sciamus,
Quod prece continuâ pulsaverit ardua Cœli
Atria , Cœlesti rata fiat ut hostia Patri,

Q 5

Quam

Quam pro peccatis nostrâque salute litabat.
 Sed dolor accrescens, & amara potentia mortis,
 Turbatis precibus clamare necessitat illum
 Matt. Cum lacrymis: *Eli! Lamma Sabachthani!* ad ima
 27.46. Virgineæ Matris, matronarumque piarum
 Ossa penetrabat vox lamentabilis: Æther
 Mutâisset misero tactus clamore rigorem,
 Si permisisset fatorum* ferreus ordo.
 Outinam manus hæc in tanto turbine rerum,
 Cùm tibi suppetias Mundus Cælumque negaret,
 O utinam, repeto, potuisset ferre levamen!
 Sed cur tanta volo? cùm nemo resistere possit
 Cœlorum placitis; nec Christus amaverit ipse,
 Jussa retardari Patris sub fine laborum.
 Quippe sibi soli, tectâ Deitate, relictus,
 Sicut verus homo grandi molimine mortis
 Angitur, à Superis se tristi voce relictum
 Conquestus (certam facti cognoscite causam)
 Non ut inexpletum post prælia tanta triumphum
 Sisteret, aut modicum, quod adhuc restabat agen-
 Pro bene suscepto Mundi reparamine ferus (dum
 Negligeret (mera vera cano) sed ut omnib9 ultro
 Constaret, quantis humana redemptio pœnis
 Victori steterit. Jesus desertus amabat
 Me miserum servare sibi; quid cunctor, & ultra
 Ægra fides titubat? Deitas sublimior omni
 Imperio mortis; nulli patet illa dolori:
 Christus homo patitur: Patris desertio, nostra est
 Utilitas manifesta. Velim, quicunque moveris
 Voce doloriferâ Domini morientis, anheles
 Cum patiente pati: non ambige, sicut iniquus
 Judææ populus; qui (proh vefania gentis!)

* *Inflexibilis Divinae Justitiæ ac decretorum ejus rigor.*

Censet, in auxilium Domini sub morte vocari^{Matt.}
 Eliam: rident; addunt quoque scommata cachinis:^{27.48.}
 Exspectate; volans Elias forsitan, ajunt,
 Ex cruce tollet eum. Temeraria natio, visis
 Luctibus astrorum, nihil inde modestius egit.
 Composito populi risu, submissius inquit
 Salvator: *Sitio*. Quid agunt? imponitur hastæ^{Joan.}
 Spongia, quam nullis præcognita potio labris^{19.28.}
 (Quis putet?) implebat; nam miscebatur aceto
 Fellis amarities, ô detestabile nectar!
 Erectumque sacro Domini supponitur ori.
 Lingua reformidat; quis enim scivisse negabit,
 Fel sibi præbendum? sitis hæc patientis amorem,
 Quo genus humanum complectebatur, adumbrat.
 O præclara sitis! Mundi dilectio! morte
 Fortior, & læsæ medicamen & auctio vitæ.
 Hic potus finalis erat, completæque summa
 Tristitiæ, gravibus veterum præcognita dictis:
 Hinc *consummatum*, supremâ voce profatur,^{Joan.}
 Salvificum pietatis opus; vultuque levato^{19.30.}
 Vertitur ad Superos, & verba novissima profert:
 O Pater! ecce *tuis animam* (valedictio mœsta)^{Luc.}
 Commendo manibus. Brevis illa, sed optima, nobis^{23.46.}
 Servit in exemplum, moriendi forma. Peraçto
 Hoc sermone, sacri franguntur vincula cordis,
 Spiritus egreditur, subsistit anhelitus, algent
 Labra, cadunt oculi, fibræ laxantur, in artus
 It lethalis hyems, cervix collapsa recumbit;
 Purpureus veluti cum flos succisus aratro
 Languescit moriens; lassove papavera collo
 Demisere caput, pluviam cum fortè gravantur.
 Ah quid agam! cor triste pavet! mens anxia nescit,
 Quò se vertat! habent alii solatia; nullum,

Dum

Dum Iesu moreris, superest, nec copia flendi
 Salva mihi: singultus enim, nimirumque dolores
 Obsistunt lacrymis. Heu quantâ morte peremp-
 O Iesu moreris! moreris mea vita! salutis (tus
 Unica spes moreris! moreris; cur vivo? recuso
 Vivere, dum Iesu moreris! sit anhelitus isthic
 Ultimus; opto mori! Superi cur posse negatis?
 Quodq; magis cruciat, cumulûmq; dolorib9 addit
 Est, quod pro nostris (eheu piget illa fateri!)
 Criminibus moreris! nos, nos malè fecimus! & tu
 Immunis scelerum pro nostro plecteris ausu!
 Ah si mutatis Cœlorum jussibus, ipse
 Pro Te, mi Jesu! vel tecum ponere vitam,
 Vel lacrymis possem, ceu navis fluctibus hausta,
 Immergi, dignoque palàm tua funera luctu
 Plangere! quis nollet? communia fata fleamus.
 Lingua cadit; nimius prohibet dolor omnia dicere.
 Matt. 27.51. Terra vices supplet: video trepidare jugorum
 Culmina, disrumpi montes, velamina Templi
 In partes scindi, querulo telluris hiatu
 Pandi noctis iter, turbari funera Patrum,
 Elicitosque suis manes exire sepulchris.
 Felices umbræ! sunt fracta repagula vestri
 Carceris; ite foras; narrate nepotibus, illum,
 Qui caput antiqui Colubri contrivit, adesse.
 Luc. 23.47. Obstupeo totus, causatque silentia terror.
 Audit clamores, & verba novissima Christi
 Militiæ Ductor, portentâque singula pensat
 Attonitus; tandèmq; gravi sermone fatetur,
 Glorificando Deum, Jesum finè labe necari:
 Verè justus erat, quem nos crucifiximus, inquit
 Miles, inauditum miserabundûmq; videndo
 Naturæ lugentis opus, Mundique tremorem.

Filius Excelsi Cœlesti missus ab arce

Jam moritur, clamat; conclamat turba pavore
Plena, ferit pectus, sanctamque recedit in urbem.

Mater Virgo manet; sed amabò, dicite matres,
Qualibus affectam vidistis luctibus? eheu!

Nulla potest tales describere penna, nec ullum
Os, vel lingua loqui: lacrymis absumitur auctis;

Tota tremit; collapsa riget; præcordia clauso
Arctantur gemitu; stupefacto corpore tristem

Mens parat egressum, mortemque sub arbore quæ-
Diva! refer vultum, non averfata rogari; (rit.

Pone modum lacrymis; exacta tragœdia finem
Morte reportavit: certè mors fausta! per illam

Diceris innumeros Cœlo peperisse nepotes.
Sed consolari renuit: pia turba venite!

Ascendistis enim Solymam cum Matre; venite
Vos individua Divinae Matris alumnae,

Quas Deus afflictæ speciali sorte sodales
Addidit! este, rogo, Matri, quod vitibus ulmi,

Et paries hederæ: date basia, ferte levamen,
Ne pereat tantâ sub tempestate dolorum.

Sol vicinus erat spatio declivis Olympi;
Jamque sacrum* Sabathi (cujus pro more vetusto

Principium ducit vesper finisque diei
Præteritæ) suadet populo, fas esse reorum

Corpora deponi. Consentit Præses, & urbi
Ius super indulget, lentam per verbera mortem

Accelerare reis. Placitis obtemperat omnis
Lictor, & actutum, mediâ sub morte, tremendis

Fustibus amborum confregit crura latronum:
A Jesu verò (de cujus corpore nullum

Os minui, veterum dictant oracula Vatum)

Joan.
19.31.

Absti-

* Smet.

Abstinuere manus ; nam mors prævenerat illud
 Exequiale nefas. At enim, cui sacra vetustas
 Longini nomen tribuit, Dux inclytus (illum
 Postea conversum referunt) celer arripit hastam
 Atque sacrum Domini latus armipotente lacerto
 Trajicit ; ibat atrox finem factura bipennis ;
 Nec frustrata manus : penetrat cor lancea ; tris
 Vulnus hiat, magnæque patet via faucia plaga.
 Ex quâ mixtus aquâ manat fons sanguinis. Ecce
 Fons sacer, omnigenis aqua viva salubrior un-
 Sanguis alit justos ; contritos abluit unda, (dis
 Fons specialis, ave ! fons fonte beator illo,
 Quem mirandorum, percussâ rupe, patrat
 Elicuit Moses : Divina cibatio, potu
 Eliæ melior ; cujus virtute refectus
 Non in montem Horeb, sed in alta palatia Cel-
 Fertur inoffensis pedibus. Quicunque gravat
 Estis, & angimini variâ sub mole dolorum,
 Accelerate gradus : Domini latus ecce repandit
 Nectareos amnes, Divinæque pabula fundit.
 Non dubito, quin moesta parens, durn cordis hie
 Inflictumq; ferâ Longini cuspide vulnus (tum
 Vidit, humi prostrata, novo sua senserit ictu
 Viscera transfigi : Gravis inclementia (matres
 Exclamasse, reor) defuncti pectora tanto
 Vulnere disrumpi : nunquid satis esse putatis,
 Isacidæ, vidisse mori ? sed oportuit : olim
 Juxta Scripturam, quem transfixere, videbunt
 Ad te magne Pater, qui stans super ardua Celi
 Salvificum specularis opus, convertimur : ecce
 In crucis altari fumat tibi victima ! qualis
 Victima ? nulla potest reperiri dignior : ante
 Ortum Luciferi genitus, tua vera propago,

Jesus pro nostris offertur victima culpis.
 Propitios expande sinus; vox sanguinis, omni
 Fortior Abelis clamore, supervolat astra.
 In Christi faciem, quem pro reparamine Mundi
 Ad nos misisti, mansueto respice vultu:
 Promptus obedivit Divinis jussibus, usque
 Ad mortem rigidæque crucis tormenta. Vir ille
 Dives opum, solvit pretioso sanguine nostri
 Debita delicti; patefecit & ostia Cæli.
 Redde, ferox Coluber, deceptos fraude parentes!
 Redde, vafer prædo, Patres in vincula ductos!
 Christus adest; spoliū repetit; moriendo nefan-
 Imperium crudele necis destruxit. Ovate (dæ
 Limbicolæ Patres! ad vestri carceris oras
 Magnificum direxit iter: mors morte perempta
 Exulat; alato volitat Victoria curru;
 Sub pedibus timor est. Iesu Dux inclyte salve!
 Quid tibi retribuam, quod morte redemeris Or-
 O Deus Æthereæ sedis Rex, gloria Mundi, (bem?
 Humani generis columen! tibi serviat Æther;
 Te genus humanum sincero carmine laudum
 Glorificet; totus Dominum te sentiat Orcus.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO DECIMA.

S. JOANNES. CAP. 19.

Post hæc autem rogavit Pilatum Joseph ab Arimathæâ...
 ut tolleret corpus Jesu, & permisit Pilatus. Venit ergo
 & tulit corpus Jesu. Venit autem & Nicodemus... ferens
 mixturam myrrhæ & aloës, quasi libras centum. Accepe-
 runt ergo corpus Jesu, & ligaverunt illud linteis cum aro-
 matibus, sicut mos est Judæis sepelire. Erat autem in loco,
 ubi crucifixus est, hortus; & in horto monumentum novum
 ... ibi posuerunt Jesum, &c

SYNOP-

SYNOPSIS.

Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi sacratissimum corpus, in presentia sanctissimæ Mairis ejus, circa vespere à cruce deponitur, & in novo sepulchro, quod vir nobilis Josephus ex Arimathæa, in pede montis Calvaria noviter à viva rupe excidi curaverat, honorificè sepelitur.

Joan. 19.38. **N**obilis Hebræus (proprio quem nomine dictum Pagina sacra refert Ioseph ex Arimathæa)

Magnus in officio, fortis quoque munere; hostis
Fidus in occulto fautor cultorque Magistri,
Obtinet, ut juxta Vatum præsagiâ, Christi
Corpus honorifico liceat decorare sepulchro,
Non patitur spatium concessa licentia; quippe
Pronior Hesperias properabat Phœbus ad undas;
Hinc famulis stipatus abit, Matrique dolenti
Sub cruce, quæ subsit veniendi causa, recenset
Consolata parùm, dubiâ cervice reclinat
In manibus cubitisque caput, defessaque luctu
Suspirat, veluti defuncto compare turtur.
Ascendunt famuli, firmoque ligamine corpus
Penfile circumdant; extractis forcipe clavis
Crux rubicunda vacat, lentoque labore deorsum
Divinum descendit onus: sub stipite plures
Fortibus excipiunt humeris manibusq; sacratum
Funus, & in strata deponunt findone. Mater
Sancta, reclinatum gremio, complectitur ulnibus
Dilectosque premit vultus, & frigida sumit
Oscula; nec riguos in vulnera fundere fletus
Definit: astantes (quis enim tam mœsta videndo
Supprimeret lacrymas) querulis concentibus ora
Exercent matres, & fletum fletibus augent.
Abluitur sanies; spinarum plectile sertum
Eximitur capiti; solitus datur ordo capillis;
Inque sepulchralem sacrae ponuntur honorem

Corporis exuviae. Facies submæsta; nec omne
 Abstulerat mors atra decus: sub imagine tristi,
 Nescio, qualis honor, vel quæ reverentia vultu
 Promicat. Ut nigris Solis lux obvia nimbis
 Occulitur; quandoq; tamen, non immemor Orbis,
 Ostendit regale jubar, sublustris in umbra,
 Et tecto regit ore diem, sub turbine pulcher:
 Non aliter, divina licet mors occupet ora,
 Occultus Deitatis honos, & amabile Numen
 Irradiat, mirumque suū succendit amorem.
 Vir quoque magnifici per totam cognitus urbem
 Laude Magisterii tunc Nicaodemus, Iesu Joan.
19.39.
 Auditor nocturnus, adest, ut aromata (quippe
 Mos erat Hebræis, defunctos ungere) cornu
 Divite suppeditet, centum facientia libras.
 Accedunt matres; Divinum corpus inungunt:
 Nardus habet faciem; myrrhæ substantia plagas;
 Vulnere quina, pedum, manuum, laterisq; coactus
 Ex aloë stillante liquor; fragrantis amomi
 Succus crura; pares spirantia balsama fumos
 Totum corpus habent: sic Regum more perun-
 Ad tumuli sacros usus specialiter emptâ (ctum
 Sindone contegitur: sed quò portabimus? ecce
 Apta quies! jam sunt perfecti mortis honores:
 In pede montis habet Joseph vir nobilis hortum,
 Hunc offert: inibi suffossâ rupe sepulchrum Joan.
19.41.
 Extat, adhuc nullo pollutum corpore, fratres!
 Illa sepulchralis tumuli magnalia dudum
 Præcinuit Vates; quæ nec Synagoga, nec ipse
 Lividus inventor fraudum, scelerumque Magister
 Tartarus, obductis poterit spurcare tenebris.
 Efferimus Dominum: comitantur nobile funus
 Cum Patribus Matres; præcedit jure dolorum

R

Virgo

Virgo parens; illam sequitur tristissimus ordo
 Fœminei sexûs: oculi merguntur in undis;
 Ora cient gemitus; singultibus ubera turgent
 Magnus ubique dolor! lentis processibus hortum
 Ingredivimur; saxum removemus ab ore sepulchri
 Utque sinum placidum cryptæ cava tumba marmore
 Inferimus solito corpus venerabile ritu.
 Accurrit Mater, transgressâque limina cryptæ,
 Ultima festinat gelidis dare basia labris,
 Complectique genas, truncato murmure dicentem
 Quin age duc comitem, ter amate! brevine videbitur
 Te, mea Spes, iterum; redivivâq; pectora stringam
 Ah propera, nè sola morer! mihi redde sacratum
 Pectoris obtutum! liceat mihi; sola manebo
 Ad Nati tumulum, monumentâque sola tuebor
 Dissuadent sociæ; solatia quælibet offert:
 Virgo filet, retrahitque genas; tumuloque relicto
 Sustinet ingenti monumentum marmore clausum
 Sed lugubris erat firmatâ rupe recessus,
 Dum, quasi jam cunctis permissum flere, novantem
 Innumeri planctus: quoties post terga reflectens
 Diva parens oculos, toties ad funeris oras
 Mille volant gemitus, primusque revertitur
 Nicaodemus item, quanquàm mœstissima relictâ
 Dissimulare queat, vultuque filere sereno,
 Tristibus indulget lacrymis, cumulâtq; dolorem
 Exhaustus mœrore dies; nox addita curis
 Ingruit, & luctu fessos in mœnia ducit.
 Virgineam Matrem (quis non fecisset?) in ædem
 Comiter inducit, consolaturque Joannes:
 Lassa sedet, reficique negat, renuitque soporâ
 Mœsta; nec assiduo coierunt lumina fletu:
 Si quæ parva quies oculis irrepit, & ægram

is ordo Invitat somnus, subito concussa timore
 ndis; Sentit inauditæ mortis simulacra reverti.
 turgens Talibus alma parens, somni turbata figuris,
 s hortum Exigit attonitam curarum turbine noctem.
 epulchro Incipiunt tandem pallescere sidera Cœli,
 bba mini Vicino turbata die; Synagoga cruenti
 (tra) (Quis tanto sceleri fidat) sibi conscia facti!
 crypta, Concurrit, trutinatque modum, quo certius ire
 s, in tutum decreta queant: mittuntur ad aulam
 re dicentis fraudis ex Scribis, communi voce rogatum,
 ne videat tumultum Domini validis custodiat armis.
 stringat Causa superstruitur verbis, quæ dixerat ante
 sacratum Supplicium Jesus: Ego, cum lux tertia Phœbi
 anebo Fulserit, ex tumultu devictâ morte resurgam:
 tuebor hinc ajunt missi, Synagogam jure vereri,
 fert: Ne quis sublato crucifixi corpore plebi
 ue reliquæ imponat, vacuo vivum rediisse sepulchro.
 re claudat Ex quibus inventis, subjungunt, posset oriri
 s, Maxima seditio, fierique novissimus error
 novant Deterior primo, multoque nocentior urbi.
 reflectit His ita propositis respondet Præses, adesse
 ras (g) plurima, quæ possent aliò deflectere mentem:
 rtitur Nulla dies ex hoc, testatur, pectore tollet,
 na rem Quantus terror heri totam tremefecerit urbem:
 eno, Vidistis, medio sub Sole nigrescere noctem;
 dolores Contremuisse solum; per mortis limina manes
 uris Erupisse foras; & adhuc pia spectra vagari:
 t. Signa, Patres, vestræ lugubria signa ruinæ!
 in adde Nolo recordari, quali quantoque labore
 es: Quæ fierim Jesum sævæ subducere morti:
 sponed Frustratus ego tanto conamine, justum
 tu: Occidi (voluistis enim) me nulla remordet
 am Cura latrocinii; vos estis causa tremendi

Matt.
 27.62.

R 2

Occu-

Occubitûs, vestras scelerâstis sanguine leges,
 Sed cur fera loquor? custodes vultis? habet
 Armigeros tot, quot custodia tuta requirit,
 Ite Patres! Abeunt; comitatur fulgidus armis
 Miles, & educus custodit ad ostia rupis
 Exanimum Dominum: fatui fiducia Mundi
 Arma timent Dominum, qui celsâ mentis ab
 Despicit audaces, humanâque prælia rideat
 Interea variis urbs motibus æstuat, instar
 Ferventis pelagi: reprobatur pars una rigorem
 Altera pars laudat: multi miracula Cælo,
 Inferno plures, naturæ viribus illa
 Attribuunt alii. Verè Dionysius ille,
 Dignus Areopagi iudex delectus Athenis
 (Postea quem referunt conversum dogmate
 Præclarè dixit, cernens fundamenta Terræ
 Sub mortem Domini trepidare, nigrantibus
 Involvi Solem, lugerèque climata Mundi:
 Author naturæ patitur, vel machina Mundi
 Dissolvenda ruet, Verè Deus ipse, sub umbrâ
 Humanæ carnis (quanquàm fera spicula lethi
 Non sentire queat Deitas) multatur ab ipsis,
 Quos sociare sibi mirâ dulcedine quærens
 Invitabat: amor! cuius confinia solus
 Metitur, qui nos tanto dilexit amore.
 Tempus adest Solymam redeundi: vertimur illuc
 Discipulosque gravi confusos turbine fati,
 Suspensos dubio, mœroris pondere pressos,
 Expositos odiis, inconstantèsque videmus.
 Mœsta rei facies! sed, amabò, ponite luctum:
 Quid dubitatis? abest modicum, quo Victor Aver
 Carcere destructo patrias sibi vindicat umbras
 Cras sub purpureo Phœbei sideris ortu

leges, mens Divina sacros, sicut promisit, in artus
 habet, restituenda, modum finemque doloribus addet
 uir, ad Domini tumulum, monumentaq; sacra reverti
 s armis, mens accensa jubet; celeres conjungite gressus,
 ois in sacro mecum sociati nomine Jesu:
 Mundi Germani fratres in Christo dicimur; uni
 tis ab, subsumus imperio Christi; Christique redempti
 ride, sanguine, speramus sub Christi vivere Regno.
 affar, hic neque per magnos cumulos distinguimur au-
 rigorem, nec per honorificos fasces, & culmina rerum: (ri,
 o, hic humilis triplicem deponit Roma tiaram;
 nis hic sua submittit Cæsar diademata; fasces
 ate Pa, Magnifici Proceres; hic Martia Fulmina belli
 erra, Deponunt gladios; inopum quoque turbaligones.
 ibus u, Omnibus unus amor, spes est hic omnibus una;
 li: (h, Outinam foret una fides! per vulnera Christi
 Mundi, hic invito mei consortes nominis. Ecce
 umbrâ, averso tantos præcedimus ordine fratres,
 a lethi, Scripturi super ora specûs, portamque sepulchri:
 ipsis, hic sacra progenies summi Sapientia Patris,
 ns, lux immensa Dei, Sanctorum Gloria, splendor
 angelici cætûs, Cæli reverentia, Mundi
 aurilla, Deliciæ, promissa salus, reparatio vitæ,
 ati, Everfor scelerum, solidæ virtutis amator,
 flos, iustitiæ vindex, Colubri calcator, Avorum
 nus, ad Superos ductor, sævi quoque victor Averni,
 Etum, post grave certamen modicum sub rupe quiescit.
 r Aver, Quisquis ades, rigidi resera penetralia cordis;
 umbrâ, Corrige duritiem; dispone cubilia; Jesum
 Mens, Suscipe; quod facili poteris conamine, totum
 mente revolvendo Domini patientis agonem,
 pro te sanguineo madidus sudore recepit
 Oscula perfidiæ. Pro te captivus in urbe

R 3

Prin-

Principe terrarum, laqueos & vincula passu
Circumiiit. Pro te contemptu plenus, iniqui
Judicium subiit. Pro te sua terga flagellis
Exhibuit. Pro te spinarum moribus almam
Exposuit frontem. Pro te crucis arbore pressu
Inter latrones perrexit ad ardua montis.
Pro te, quantus amor! crucifixus, mortuus, hasta
Transfossus; demum sub dura rupe sepultus.

POESEOS SACRÆ

PARS QUINTA,

IN QUA POEMATE ASCETICO REPRÆSENTATUR.

1mò. Patrum ex Limbo per Christi factum facta liberatio.	7mò. Sancti Pauli conversio.
2dò. Ejusdem resurrectio.	8vò. S. Petri informatio rati conversacionis cum genti eidem cœlitus facta.
3tio. Apparitio Discipulis aliquoties facta.	9nò Divisio Apostolorum, & 10mò Beatissimæ Virginis in C lum assumptio.
4tò. Ascensio ejus ad Cœlos.	
5tò. Missio Spiritus sancti.	
6tò. Sancti Stephani protomartyris	

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ INDUCTIO PRIMA.

S. PAULUS I. CORINTH. CAP. 15.

Christus resurrexit à mortuis primitiæ dormientium: quoniam
niam quidem per hominem mors; & per hominem
surrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes mortui
itā & in Christo vivificabuntur. Unusquisque autem in
ordine: primitiæ Christus; deinde ii, qui sunt Christi.
in adventu ejus crediderunt, &c.

S. PAULUS AD EPHESIOS CAP. 4.

Ascendens in altum captivam duxit captivitatem; deinde

ona hominibus. Quòd autem ascendit, quid est, nisi quia
descendit primum in inferiores partes Terræ? qui descen-
dit, ipse est & qui ascendit super omnes Cælos, ut imple-
ret omnia, &c.

SYNOPSIS.

*Dominus & Salvator noster Jesus Christus sub conspectu urbis
Hierosolymæ in crucis patibulo dolorosè mortuus, quoad
sanctissimam animam suam (cui, sicut & corpori, Deitas man-
sit indivisibiliter unita) descendit ad Limbum; & inde Patri-
archarum, Prophetarum, aliorumque Sanctorum animas glorio-
sè liberat.*

Ploratum fatis est! oculos absterge Maria;
Ponite singultum Matres; dimittite curas
Discipuli: luctum finita tragœdia clausit.
Sub pedibus timor est, sublataque causa gemendi:
Christus enim mortis trajecto gurgite, tutum
Appulit in portum: Mors hæc, victoria dici
lure potest. Primos insultus sustinet atri
Dæmonis Imperium. Res admiranda! soluti
Post sua fata ruunt manes in prælia: linguis
Parcite vaniloqui; sacro mens turgida zelo,
Æstuat immensos Christi memorare triumphos.
Est locus Inferni tenebris conterminus (ætas
Prisca vocat Limbum) nullis infestus Averni
Ignibus, aut aliis Erebi cruciatibus; una
Numinis æterni desit præsentia: mortis
Author Adam, multique Patres hoc carcere clausi,
Principis adventum, qui rumpat vincula, multis
Millibus annorum rogitant. Festinat ad illos
Plena Deo, Domini pars immortalis; in alto
Calmine constituens rubicunda trophæa salutis.
Sic expugnatis inimici mœnibus heros
In portis vallisque locat vexilla, priusquam
Ad spoliū pavidam descendat victor in urbem.

R 4

Fit

Fit fragor in specubus squalentibus ; omnia veritas
 Insolitus rapidusque pavor : stat Rector hiantia
 Attonitæque Stygis, cinctus latus omne ministris
 Horrorum ; Beemoth trucibus fera bellua formis
 Atque Leviathan, Satanas, Mammônque dolosus
 Et simul innumeris immania spectra figuris
 Stant circum ; metuuntq ; novis gravibusq ; ruinis
 Tartara subverti, vel per nova prælia Cælum
 Cum Styge luctari : sub quo terrore refulget
 Calcator Colubri, Cœlesti luce coruscus.
 Augetur fulgore pavor ; Divinaque virtus
 Pellit in abstrusos specuum fera monstra recessus
 Ex quibus obscuri gurgustia fumida regni
 Implentur sonitu ; damnatos obruit horror ;
 Pœnarumque truci gemitu confunditur ordo.
 Non tali fremitu resonat sub frigore rupes
 Millenis ululata lupis ; non clausa sub antris
 Ventorum rabies ; non sæva tonitrua mota (ne
 Cum fremitu terræ : reprobos cadit horror in omnia
 Quantus in Inferno pavor & trepidatio ; tanta
 In Limbo Patrum regnabant gaudia : summè
 Gaudebat primævus Adam ; gaudebat & Eva
 Prima parens. Devotus Abel sub Numinis ara
 Olim fraterni livoris victima, lætâ
 Voce reposcebat meritorum præmia. Canus
 Ille Mathusalem, quo non longævior ullus
 Egit in humanis, Herois amabile Numen
 Lætus adorabat. Noë servatus in arca,
 Iustitiæ cultor, post tam miserabile Mundi
 Naufragium, Patrum tenebris ascriptus, ovabat
 Excellens Abraham, Superis offerre paratus
 Unigenam sobolem, vetulâ cum conjugè Sarâ
 Ridebat. Tribuum duodenis prolibus olim

Author

Author, & Angelico clarus luctamine Iacob,
 Inter mille Patres, & millia plura nepotum,
 Festa triumphali celebrabat jubila plausu.
 Divisor pelagi Moses, Aarónque sacerdos
 Pleni lætitiâ, non ad simulacra juvenci,
 Sed circum Christi victoris amabile lumen
 Ducebant hilares hilari cum gente choreas.
 Josua magnanimus, velocia sidera Solis
 Et Lunæ tardare potens, & ab ubere Cœlo
 Oblatus Samuel quoque lætabantur: amato
 Cum Ionatha David, Goliathi victor, amœno
 Carmine salvifici peragebant festa trophæi.
 Calvus Elisæus, mirus sanctusque Propheta,
 Cum Christo Domino proficisci lætus avebat.
 Religionis amans Rex victor Iosaphat, hostes
 Prosterhente Deo; post mortem ductus ad Orci
 Limina, cum Patribus Christo veniente canebat.
 Rex pius Ezechias decretæ tempora mortis
 Protrahit assiduis precibus; Solisque regressum
 In signum sanandus habet: modò cuncta morarum
 Vincula disrumpi, Domino sociatus anhelat.
 Gestiit Esajas Divinus præco, Manassis
 Ex jussu quondam ferrâ dissectus; itémque
 Ieremias querulus Vates, ac triste minatus
 Excidium Solymæ: nunc summâ plenus uterque
 Lætitiâ, Dominum, de quo magnalia pridem
 Tanta prophetârant, redimitum Sole videbant.
 In mira quondam conspexit imagine Buzi
 Filius Ezechiel, quâ sit ratione futurum,
 Ut reddat Dominus defunctis munera vitæ:
 Iam videt, in cujus sacro nomine surgant
 Defuncti, spectâtque Patres, ex carcere Limbi
 Emissos tandem, Cœlesti luce beari.

R 5

Ido-

Idolo Belis, Daniel, magnoque dracone
 Destructis, quondam commoti turbine vulgi
 Raptus in horrificum plenumq; leonibus antrum,
 Iam salvatus ovat. Pariter sua gaudia produunt
 Baruch, Oseas, Habacuc, Aggæus, & Amos,
 Atque Nahum, Abdias, Michæas, & Sophonias
 Cùmque Malachiâ Zacharias júbila fundunt.
 Applaudit Ioël Phatuelis natus: Jonas
 Absorptus monstro pelagi, miroque refusus
 Ad littus fato, meliori sortis honore
 Exemptus tenebris, hodiernâ luce triumphat,
 Tobias senior, cui stercus hirundinis usum
 Luminis abstulerat, Cœlesti lumine plenus
 Iubilat, optatum tempus venisse salutis:
 Iunior, Angelico servatus Achate, parenti
 Congaudet, latusque parat super astra levare.
 Gens Machabæorum sacri mera fulmina belli
 Exultant, Erebi cæso Nicanore, pacem
 Illucere sibi, metâque venire malorum.
 Decrepitus Simeon, qui nondum carne solutus
 Infantem Dominum cupidus gestaverat ulnis,
 Subsultat; congaudet ei vetus Anna piarum(gum
 Gemma nitens anuum, veterumq; pedissequa le
 Dic mihi iuste senex Ioachim, dic conjuge iusto
 Digna senex conjux, matrum lux nobilis Anna
 Salvatoris avi, si spectem sanguinis ortum;
 Quo desiderio flagrâstis, dicite, quando
 Vidistis vestrum tantâ sub luce Nepotem?
 Omnia plausus erant, festivâque gaudia totum
 Implebant Limbum; sed in his(nihil addere ver
 Molior) Infantes teneros, quos dirus atrocis
 Herodis gladius patriis adjunxerat umbris,
 Eminuisse reor, Nunquid bene comparo Iesum
 Patri,

Patri, quem variis onerata negotia curis
 Detinuere diu peregrè, cui fortè reuerso
 Fertur in occursum natorum blanda supellex?
 Ora paterna premunt; innectunt colla lacertis;
 Basia dant manibus, patriisque favoribus aucti
 Sunt hilares, lætisque domum clamoribus implent
 Infantes animæ. Solymis, ubi nostra salutis
 Commoda promouit, puerorum sanctus amator,
 Ut Pater assiduus fidusque reuertitur; ite
 Ejus in amplexum pueri! duc agmina, fili
 Davidis Ioseph, Domini Nutritie: signa
 Zacharides præfer, Christi Præcursor, eremi
 Vox austera, Patrum Primas; cui iudice Christo,
 Nulla parem meritis enixa est fœmina partum:
 Plaudet, quod ex odio meretricis nuper atroci
 Herodis Regis dederis tua guttura ferro!
 Accipe mercedem, cape præmia digna labore.
 Nobilis Agnus adest, qui Mundi crimina tollit,
 Cœlorumque fores aperit: bona nuntia! Mundo
 Expectata dies! en prima reuertitur ætas:
 Auditote, Patres, Dominum sua verba sonantem:
 Dilecti Patres, ex quorum sanguine carnem
 Virgineo mediante sinu suscepimus, ecce
 Appropero, Colubri contrito vertice, plenos
 Promeritis vobis primævæ fortis honores!
 Hoc feror instanti, quo solvor corpore, vestri
 Tactus amore, feræ per opaca silentia mortis.
 Huc trahor! huc raptor! mors fortis; fortior illa
 Est Divinus amor: celeres hic addidit alas.
 Fumat adhuc Solymis propè mœnia victima nostri
 Corporis, & calidum stat adhuc in vulnere tabum;
 Iusta per hoc Cœli deferbuit ira; revixit
 Gratia; parta salus; effracta repagula furvi

Di-

Ditis; & aternæ vobis data copia vitæ,
 Ascendetis eò; vobis nihil ampliùs obstat.
 Dum parat egressu proavorum turba; beatam
 Exhalat Dismas animam, quæ ducta per umbras
 Et loca muta, videt Divinos eminùs ignes;
 Lætatur, Patrùmque choris sociata, potitur
 Pollicitis. Tandem Jesus Dux inter amcenos
 Et celebres plausus ingentia nomina Limbo
 Educit; Stygii spoliū memorabile regni!
 Magnificum visu fuerit (sed talia nostri
 Aspectùs aciem fugiunt) sub vindice diræ
 Mortis & Inferni Jesu, tot millia Patrum
 In certos distincta choros, certasque phalanges,
 Ex Limbi tenebris Paradisi in pascua duci.
 Nemo triumphantis laudet spectacula Romæ,
 Ingressusque Ducum, devictis hostibus: illa
 In nostræ nequeunt duci consortia pompæ
 Festivique chori; quis enim Cœlestibus ausit
 Equiparare leves Mundi pereuntis honores.
 Aspicit Infernus Patres exire profundo,
 Hisque dari sedes vacuas, quibus antè superbus
 Lucifer in patrio fuerat gavisus Olympo:
 Rumpitur invidiâ plebs indignata profundi;
 Tota furens, piceas rictu deglutit & efflat
 Flammarum nubes; laniat sua viscera morsu.
 Panditur interea Paradisi nobilis hortus,
 Ac recipit Patres; donec præeunte subintrent
 Salvatore suo spatiosam Numinis Aulam,
 Regalèsque domos, & vasta palatia Cœli.
 Multus ubique dies, lux perfectissima, veri
 Visio clara Dei, Procerum pulcherrimus ordo,
 Magna ministrorum series, immensa serenæ
 Copia lætitiæ, votorum meta, quietis

Ac æternorum possessio plena bonorum!
 Ite Patres, longos jussi sperare per annos;
 Ite bonis fructum Cœlestibus; ite salute
 Perpetuâ saturi, quam vobis nulla deinceps
 Eripiet Stygii Colubri versutia: nostri,
 Qui sumus innumeris, hoc donec in Orbe vagamur
 Casibus expositi, memores estote, rogamus!

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ
 INDUCTIO SECUNDA.

S. LUCAS CAP. 24.

Unâ autem Sabbati, valde diluculò venerunt ad monumen-
 tum, portantes quæ paraverant aromata: & invenerunt
 lapidem revolutum à monumento. Et ingressæ non invene-
 runt corpus Domini Jesu. Et factum est, dum mente conste-
 nata essent de isto, ecce duo viri steterunt secus illas in
 veste fulgenti. Cùm timerent autem, & declinarent vultum
 in terram, dixerunt ad illas: Quid quæritis? viventem cum
 mortuis? non est hic, sed surrexit &c.

SYNOPSIS.

*Dominus & Salvator noster Jesus Christus, triduo post passio-
 nem suam nondum elapso, à mortuis quàm gloriosissimè
 resurgit; hujusque inauditi miraculi certissima per aliquot ap-
 paritiones documenta, ipsorumque vigilum relationem, in maxi-
 mam Judæorum confusionem manifestat.*

Post Christi mortem, nondum fax tertia plenam
 Reddiderat Mundo lucem, rebusque colorem;
 Ecce pavementum cryptæ fundusque sepulchri ^{Matt. 28. 2.}
 Incipiunt trepidare; sacris penetralia fulgent
 Lucis inassuetæ radiis: speciosus amœno
 Egreditur sponsus thalamo; latus omne ministris
 Cingitur Angelicis. Vigiles terrore repleti
 Aspiciunt facti seriem, & statione relictâ
 Turpiter aufugiunt. Cum Christo læta resurgit
 Albescitque dies; quando venerabile corpus

Am-

Luc. Amplius uncturæ veniunt tres, balsama magni
 24. 4. Portantes pretii, Solymæa ex urbe Mariæ:
 Quis nobis lapidem, consultant inter eundum,
 Marc. Ponderis immensi, removebit ab ore sepulchri?
 16. 3. Accedunt propius; lapidis quoque mole remota
 Inspiciunt vacuum sublato corpore cryptam;
 Esse tamen multâ cumulatam luce tuentur.
 Ad caput atque pedes residet par nobile Cæli
 Aligerûm, niveâ cooperti findone: fulgor
 Ibat ab intuitu. Matres terrore repulsæ
 Tristes avertunt oculos; sed Magdalis unâ
 Absentem Dominum quærit lacrymosa; gementes
 Angelus alloquitur: Nolite pavescere, dicens;
 Nam scio, quod Iesum crucifixum quæritis; atqui
 Ipse resurrexit, sicut prædixerat antè:
 Ecce recessus; ubi corpus requievit Iesu!
 Nunc Hierosolymam, magnalia visa relatum,
 Currite lætantes, ubi significabitis ejus
 Discipulis, Dominum jam surrexisse sepulchro.
 Ast lugens oculos circumfert Magdalis inter
 Florigeras horti frondes; aliquidque moveri
 Cernens, aggreditur visu propiore, quid illud
 Aspectu dubium referat: sociata, putabat
 Esse, cui Ioseph hortum concedidit: urget
 Joan. Ergo rogans: Bone vir, si tu subduxeris horto
 20. 15. Illatum nuper crucifixi corpus, amabò
 Hæc fateare mihi; tollam promptissima raptum.
 Vix ea dicta; videt coopertum lumine Christum
 In vivis astare sibi, gavisâque valde,
 Rabboni, * ait, permitte, pedes ut læta recumbens
 Osculer: at cœptis recubantem Christus amico
 Arcuit alloquio. Sociæ tam mira videntes

Acce-

* 2da brev. Ricciol.

Accedunt propius; tentant pia basia nuper
 Transfixis pedibus, manibusque inferre; rogantes
 Admittit tandem, prostrata Numen adorent.
 Sufficit, ite meæ, dicit Salvator, amicæ
 Nunc Hierosolymam; lugentibus omnia, coram
 Quæ modò vidistis, narrate sodalibus: ite
 Deposito terrore; moras abrumpite. Jussæ,
 Discipulis, primùmque Petro, socioque Ioanni^{Joan. 20.}
 Hæc bona notificant, cum mox veloce Ioannes
 Antevenit Petrum cursu; sed præpete gressu
 Subsequitur Petrus; properant conamine magno
 Spectatum pariter redivivum corpus Iesu.
 Ingreditur cryptam Petrus; sudaria lustrat
 In sese revoluta, videt quoque Nicaodemi
 Nuper aromatibus velamina tincta: Ioannes
 Post Petrum introiit: sed Christi corpus ademptum
 Discipulos cogit solito mœrore reverti.
 Non subit ulla meam veri dubitatio mentem,
 Quin læto Christi Genitrix hæc nuntia corde
 Audierit; quamvis multâ ratione coactus
 Crediderim, quod prima Dei redeuntis ab Orco
 Lux apparuerit Matri: licet omnia fido,
 Sicuti consuevit semper, memoriq; tacenda (dens
 Corde recondiderit. Scio, quod crucis arbore pen-
 Christus, & in medio mortis luctamine, Matrem,
 Quantumvis post tres soles rediturus abiret,
 Curandam dederit linguâ moriente Ioanni:
 Nec magis à nostris abstrusum sensibus esse,
 Quod ceu verus homo, de cuius sanguine carnem
 Sumpserat, inprimis dilexerit: hincque resurgens
 Præ reliquis tristem primò recreare parentem
 Decrevit. Nec facta fidem superantia canto,
 Si reor, ad Matrem pariter retulisse, quod omnes

Ex

Ex Limbo Patres Matrêsq; reduxerit; inter
 Quos primus fuerit Ioachim præclarus, & Anna
 Nobilis, ex quorum (reliquos hîc transeo) Mater
 Stemmata descendit. Certè mihi nemo negabit
 Hæc quòd Virgineam Matrem prænuntia miro
 Post tantos gemitus sint consolata favore,
 Sufficiant hæc; Musa tuum converte cothurnum
 Ocyùs ad reliquos, narrando sedula, casus.
 Expulsi vigiles lucis fulgore, relatum
 Appropriant Scribis, portentâque visâ recensent.
 Hi stupuère; monent factum reticere; benignos
 Se fore, promittunt, & divite munere largos:
 Nec minùs, ut Præses Romanus fidat eisdem,
 Se curaturos. Vigiles se turpiter auro
 Corrupti faciunt; admittunt munera; spargunt
 Ex iussu pravo Synagogæ, corpus ademptum,
 Séque soporatis ablatum; jure vereri,
 Discipulos patrâsse scelus. Quæ fabula gentem
 Duxit in assensum, quamvis temeraria falsi
 Mater: & hinc turpi sublatum crimine Christi
 Corpus, ad extremos extendit fama nepotes,
 Usque adeò, ut, quicunq; probant contraria, dicant
 Delirare nimis; vigilum commenta secuti.
 Hi quoque tot vicibus coràm Prætorè citati
 Intrepidè repetunt mendacia; vulgus inhæret
 Mordicus assuetis, ridens miracula. Præses
 Ethnicus attonitâ, dubio quandoque suborto,
 Pellit mente fidem: pensat, si congrua vero,
 Quæ vaga de Christo redivivo fama reportat,
 Consultum potius, primo sub murmure, facti
 Extenuare fidem: vigiles sua falsa probabunt.
 Me quod spectat, ait, credo conclusa Senatûs
 Impositura mihi quàm plurima scominata; nulli

Matt.
 28.11

Iratus dicet, servato juris & æqui
 Ordine, confessum nunquam, minimèque reatûs
 Convictum, tenuis Synagogæ ad jurgia, Christum
 Condemnâsse, pudor Romanis! legibus uti
 Scimus; & immemorem legum tolerare studemus!
 Hæc ità, mi Ponti, nullâ virtute propheta!
 Res, ut dixisti, Romæ successit; & inde
 Ad Rhodanum missus, merfisti colla profundo.
 Tiberius Christum, quem Romam lata frequenter
 Signa celebrabant, numero sociare Deorum
 Velle ferebatur, nisi tali morte fuisset
 Ereptus vivis: melior sententia, Christo
 Inter falsorum poni simulaera Deorum
 Displicuisse. Tamen quoadusque Tiberius Orbem
 Rexit, Discipulis favit, nullique nocebat,
 Qui tanto Vati meritos tribuebat honores.
 Illa profana nimis faciamus missa, relictam
 Nunc Solymam repetamus; ibi turbatio regnat:
 Discipuli gaudent, consolatique decorâ
 Laude Redemptori redivivo carmina dicunt;
 Sed Synagoga sacro nondum satiata cruore,
 Fulminat atque furit, cupiens refecare securi (ret,
 Non modò Discipulos Christi, sed quidquid adhæ-
 Et bene de Domino loquitur: licet atra scelestam
 Criminis infimulet, faciâtque pavescere, culpa.
 Dixerat in vivis, & post sua funera Christus,
 Velle reassumpto redivivum corpore sese
 In Galilæorum fines regnûmque reverti:
 Per terras graditur redivivi rumor Hebræas;
 Præsertim volitat Galilæa per oppida fama,
 Perque Tiberiadis fines, ubi multa, priusquàm
 Ascendit Solymam Christus, miracula fecit.
 Hinc quicunque gravi morbo, sævôque malorum

S

Spi-

Spirituum raptu conturbabantur, ovabant,
 Affore, qui pressos certo medicamine salvet,
 E contrà furto sublatum corpus, ubique
 Spargitur in populum: sic famam fama refellit
 Turpia Tartareus juvit mendacia lurco,
 Falsorúmque pater tenebras obducere Soli
 Nititur; applaudunt stupidâ feritate maligni
 Discipuli coeunt consultum, quando reverti
 In Galilæorum fines videatur? anhelat
 Una, cupitque Deum citiùs revidere; resistit
 Altera pars placitis; ducti ratione probatâ,
 Si placeat Domino, brevibus mandata daturum
 Hoc, ut sperârant, evenit; namque Redemptor
 Fratribus apparens Solymæ, concedere jussit
 In Galilæorum fines, ibi rursus eisdem
 Conspicuum sese præsens ostendit, eosque
 Edocuit verbis: mandavit denique, Cœlos
 Mox ascensurus, Solymæ subsistere, donec
 Promisso Patris Cœlesti munere, robur
 Ad confundendum reprobos, virésque dedisset
 Discipuli Solymis vivunt, quasi carcere clausi
 Nemo foràs ibat, qui non per scommata læsus
 Sed tamen afflatu Domini munitus, abiret,
 Suspicionem regor, quòd Matrem Filius omni
 Illucente die Solymæ convenerit. Ibat
 Spiritui similis, prævertens fulmina cursu,
 Per Mare, per terras, per magna palatia Cœli,
 Una voluntatis, Cœlesti sede receptis
 Hos motus agiles animabus, motio causat.
 Sunt immortales; penetrant obstantia; Solis
 Stellarúmque faces superant fulgore Beati.
 Efficimur Christo similes his dotibus omnes,
 Qui vitis morimur peccati lege soluti.

Ofors assiduis coëmenda laboribus ! ecce
 Prostat venalis ; Christus mercator eandem
 Exiguo vendit pretio , licet ipse cruentæ
 Supplicio mortis prius acquisiverit illam.
 Currite , qui cupitis lucrari magna ! repandit
 Christus in amplexum sua brachia : currite ! nullum
 Hoc commune forum placitis accessibus arcet.
 Hanc sortem gemitu contriti cordis ememus :
 Hanc emet , offensam qui condonaverit ultro :
 Hæc emitur veræ fidei pietate , speique
 Viribus , & solido Domini patientis amore.
 Hoc constat pretio regnum Cœleste ; beati,
 Qui capiunt hæc verba , suo superantia sensu
 Omnia Doctorum veterum problemata ! Christus
 Hæc docet , excelsi Patris Sapientia ; Christus
 Hæc crucis ex cathedrâ linguâ titubante perorat ;
 Ex tumulo Christus prostratâ morte resurgens,
 Hæc asserta jubet per totum spargere Mundum.
 Nunquam , conductus seu mercenarius offert,
 Ut Christus , propriam (res est notissima) vitam,
 Ut , ne dejiciat sepem , jugulétque luporum
 Turba ferox agnos , fartum tueatur ovile.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ
 INDUCTIO TERTIA.

S. LUCAS CAP. 24.

Duo ex illis ibant in castellum , quod erat in spatio sta-
 diorum sexaginta ab Jerusalem , nomine Emmaus ; &
 ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus , quæ acciderant.
 Et factum est , dum fabularentur , & secum quærerent ; &
 ipse Jesus appropinquans ibat cum illis : oculi autem illorum
 tenebantur , nè eum agnoscerent. Et ait ad illos : Qui sunt
 hi sermones , quos confertis ad invicem ambulantes , & estis
 tristes ? Et respondens unus , cui nomen Cleophas , dixit ei :
 Tu

Tu solus peregrinus es in Jerusalem, & non cognovisti, quæ facta sunt in illa his diebus? &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, duobus Discipulis suis in Emmaus itinerantibus apparet; & Thomam incredulum, ostensis sacrati corporis sui vulneribus, ad fidelitatem ducens; Discipulis suis, in universo Mundo Evangelium & pacem annuntiandi, potestatem iteratò concedit.

LUC.
24. 13. **E**xibant Solymis ad agenda negotia bini (maius) Discipuli, castrum versùs, quod dicitur Emmaus. Unus erat Cleophas; reticet Scriptura secundum Nomen, & apponit, quæ sit distantia castrum. Quòd sexaginta stadiis distaret ab urbe. Dum proficiscuntur, de Christi morte, graviter Supplicio, repetunt proprio sibi cognita viscera. Atque remordentur solito præcordia luctu. Respexit subitò Cleophas, viditque citatis Appropere virum peregrinum passibus: illum se sociat binis; quærit, quos inter eundem Sermones, siquidem tristatos corde videret, Miscuerint? Cleophas inquit: Tu solus es erga. O bone vir, Solymis adeò peregrinus & hospes. Ut, quæ contigerint propioribus hisce diebus. Tu non cognôris, toti notoria Mundo? Scilicet eloquio clarus fuit, atque Propheta, Et virtute potens Jesus de Nazareth; illum Pontifices nostri damnârunt morte probrosum Supplicioque crucis. Nos sperabamus eundem Esse redempturum genus Israël, atque tyrannum Servitio exemptos, in libertatis avitæ Jura reassertos, æternâ sorte beatos Nos effecturum. Super hæc nunc omnia demum Postquàm res gesta est, hodie lux tertia fulget.

Sed nova matronæ, cupientes ungere Jesum
 Ante jubar Solis surgentis ab Æquore, portant
 Nuntia; se vacuum simul invenisse sepulchrum,
 Et, quod terrificat, redimitos lumine Cœli
 Angelicos juvenes ibi conspexisse; deinde
 Ipsummet vegetum redivivo corpore Jesum.
 Ex nostris plures properârunt, talia visum:
 Et monumenta quidem vacua offendere; sed ip-
 Non invenerunt. Jesus incognitus illis, (sum
 Atque viatoris specie circumdatus, inquit:
 O insensati vos, o incredula corda!
 Nunquid enim Christum constanter oportuit illa
 Supplicii tormenta pati, tandemque reverti
 Ad Superos, frutum regni Cœlestis honore?
 Hoc Scriptura docet; dum viveret, ipse docebat
 Christus; & unanimi decantant ore Prophetæ.
 Nunquid ait Moses: Non eripientur Iudæ Gen.
 Sceptra tribûs, donec mittendus venerit? atqui 49. 10.
 Hæc alienavit jam pridem rector Idumes
 Herodes, Romana diu gens abstulit illa.
 Prædicat Aggæus, populos, gentésque movendas, Agg. 2. 8.
 Dum venit optatus Princeps: illisque Prophetæ
 Regius adjungit: Reges Tharsisque Sabæque Ps. 71. Mala. 3. 1.
 Hunc veneraturos. Malachias: Strata viarum
 Angelus ante Ducem reparabit; sicque subibit
 Dux templum Domini. Quis nescit talia dudum
 Evenisse? senex pueri sub imagine Christum
 Obtulit Excelso Solymis; ejusque Joannes
 Adventum retulit. Daniel austerior inquit:
 Exscindi Hebræos, holocaustaque cuncta perire; Dan. 9
 Est modò præ foribus. Zacharias mitior infert: Zach. 13. 2.
 Rex exercituum summus simulacra Deorum
 Impia prosterne; nec vult memor amplius esse

Impietatis. Ait Sophonias : Gentibus ora
^{soph.} Exquisita , Dei resonandis laudibus apta,
^{3.9.} Attribuet. Fient sensim prædicta per illos.
 Tristiùs ista canit Jeremias ; plurima jungit
 Esajas vates clarissimus inelyta puncta,
 Supplicium vitamque simul tangentia Christi.
 Sunt hæc dicta satis ; nam dicere plura coarctat
 Inclinata dies. Comites , fax lucida Phœbi
 Vergit in occasum, dicunt, dare membra quieti
 Convenit ; atque rogant secum divertere. At illi
^{Luc.} Longiùs ire parat ; sed eunti suadet uterque,
^{24.28.} Ne sua nocturnis vestigia crederet umbris ;
 Esse reversurum, qui det bona lumina, Solem
 Sit facilis flecti , faveatque rogatibus, instanti
 Ecce domum ! bonus hospes adest, cœnâq; refectus
 Excipiet nos grata quies ; hæc unica nostrum
 Temporis accessu poterit lenire dolorem.
 Dissimulat Dominus curam, mentemq; manentem
 Et quasi sollicitâ comitum prece victus, in ade
 Hospitiisque locum solitâ gravitate subintrat.
 Factus in occursum, fieri velut assolet, hospes
 Exhibitaque viris , & ab his pro more salute
 Comiter acceptâ , conclave , sedilia , mensam
 Et quæcunque domus, quæcunque culina ferebat
 His tribus hospitibus cultis sermonibus offert
 Sedibus impletis comites ad seria ; Christus
 Verba Prophetarum sacro colophone coronat.
 Cum dapibus mox servus adest ; surguntq; levati
 Ad superos oculis : ut, quæ ponuntur in escam
 Proficiant lassis , devotâ mente precantur.
 Accumbunt cœnæ ; panem frangendo Magister
 Se manifestat eis : illi stupuere, silente
 Attoniti visu ; tenet admiratio fixos.

Dm.

Dumque parant cupidos amplexus, oscula blanda;
 Non secus ac subitum fulgur per inania raptum,
 Tantus inexpletâ cœnâ disparuit hospes.
 Territa tota domus serotina tempora noctis
 Hoc super eventu vario sermone fefellit.
 O! ait ad focium Cleophas, scelus esse verebor,
 Quod neque nocturnis facibus, neque luce diurnâ,
 Discipuli potuere suum novisse Magistrum!
 O stupor! & Phariis nox multò densior umbris!
 Explicat, ut solitus, Scripturæ verba; Prophetas
 Exponit; causas memorat, cur flebile mortis
 Christus obivit iter; turbatâque pectora sacris
 Ignibus accendit; tamen hoc in lumine cæci
 Vivimus. Eoo Titan caput exere Ponto,
 Et radiis discerne vias! mens plena novorum
 Æstuat ire foras, totam, quam vidimus, urbi
 Expositum facti seriem. Quid, amabò, moramur?
 Sint licet obducti noctis caligine campi,
 Occultæque viæ: trahimur, rapimurq; retrorsum.
 Hospitii Patrone vale; remeamus ad urbem,
 Ut Condiscipulis tam nuntia læta feramus.
 Præcipitatur iter; volitant quasi, cuncta relatum,
 Quæ sibi contigerant. Vix intra mœnia ducti,
 Discipulis avido properant narrare relatu
 Visa apparentis Domini miracula. Gaudent
 Expectantque viri, simili quoque sorte beari.
 Ergò ubi jam sero conjuncti vespere, clausis
 Hospitii foribus, se consolantur, & hymnos
 Unanimi cantant Domino pietate fideles,
 Astitit in medio Christus, repetitque secundo,
 Pax vobis! omnes mox consternantur, & hærent
 Attoniti; sed Christus eos hortatur amico
 Alloquio, monstrans illis sua vulnera: tandem

Luc.

24.36.

Joan.

20.20.

Assumunt animos & gaudia magna, reviso
 Salvatore suo. Tunc oris flamine Jesus
 Fratribus inspirat Divini Numinis auram;
 Subjungitque statim: Sicut sum missus in Orbem,
 Sic ad totius Mundi vos climata mitto.
 Quæis dimiseritis peccata, remissa manebunt;
 E contra quorum retinere piacula vultis,
 Illa retenta manent. Et facto fine loquendi
 In tennes Dominus subito disparuit auras.
 Cumque absens Thomas miracula tanta videre
 Non potuisset; ei fratres specialia narrant.
 Audiit attonitus Thomas, tam mira referri;
 Sed spreto fidei merito, se nolle relatis
 Credere, præsentem nisi conspexisset apertè,
 Attactumque suo, lateris, manuumque, pedumque
 Vulnera sensisset, temerarius ore profatur.
 Discipuli socio validâ ratione reponunt:
 Ignoras Thoma? Dominum dixisse, priusquam
 Vaderet ad mortem: Postquam surrexero morte,
 Ad vos post modicum Galilæaque regna revertar.
 Hac impleta scias; sumus hic, qui vidimus illum
 Luminibus propriis: Thoma, sis ergo fidelis.
 Ambiguus Thomas, fieri vix posse, reponit,
 Ut tam crudeli laceratus morte resurgat.
 Est, ajunt, nullis Divina potentia metis
 Circumscripta; negant fidei secreta subesse
 Sensibus humanis: Thoma diffidere noli.
 Bis quatuor vicibus terras aurora revisit,
 Rursus Apostolicus cœtus collectus in unum
 Intus erat; Thomas reliquis sociatus, inhæret
 Ambiguæ fidei: mira ô dignatio Christi!
 Occlusis foribus (Synagogam quippe timebant)
 Ingreditur Dominus; resplendent stigmata toto

Cor.

Corpore, Cœlestem Thomæ monstrando figuram.
 Suaviter alloquitur fratres; pacemque precatus
 Omnibus, ad Thomam conversus comiter inquit:
 Huc ades, o Thoma! clavorum stigmata certo
 Inspice contuitu; digitos impone; nec esto
 Amplius ambiguus, sed toto corde fidelis.
 Territus aspectu Thomas respondet eidem:
 O Deus! o Dominus meus! o! vox lassâ volentem,
 Plura loqui Domino, confestim deficit: ille
 Sublevat alloquio, pergens proponere: Thoma!
 Causa tuæ fidei sunt hæc conspecta: beati,
 Quos sincera fides, signorum luce remotâ,
 Ducit in assensum, meritisque placentibus ornat!
 Ulterius Thomam veri convincere nifus
 Mandat adesse cibos: pro paupertate feruntur
 Assati piscis medium, pauxillâque mellis Luc.
24.41.
 Portio: manducat Dominus, reliquumq; reponit,
 Ut comedant alii, subjungens seria: Scitis,
 Me monuisse prius, quàm nos divortia mortis
 Dividerent; opus esse, suo prælagia Vatum
 Fine coronari; subjungit plurima verum
 Scripturæ sacræ sensum referantia; fratres,
 Audistis, decuisse pati sic, postque pusillum
 Faucibus ex mortis, tumuloq; resurgere Christum;
 Et post hæc cunctis terrarum gentibus unam
 Doctrinam Fidei proponi in nomine Christi,
 Et peccatorum veniam credentibus illi:
 Hoc Evangelium Solymis orietur ab urbe.
 O animæ pax una meæ, medicinæque vitæ!
 O peccatorum scelerumque remissio! passæ
 Naufragium, tabula es salvatrix unica, menti.
 Non opus est cæsis holocaustis amplius aras,
 Et sacra templa Dei fumo cumulare; refecit

S 5

Una

Una simul totum defectum victima Christus.
 Melchisedech docuit, panem vinumque litando
 Sacrificare Deo; meliori forte beamur,
 Dum Salvatorem Christum sub imagine panis
 Et vini colimus, scimusque realiter esse
 Præsentem, sicut præsens in culmine montis
 Victima pro noxis, Mundum moriendo redemit.
 Hæc Domini Cœnâ nihil est augustius; Ortus
 Solis, & Occasus merito venerantur honore (dalem
 Hoc Epulum: Christus Cleopham, Cleophæq; so-
 Dum cibant his dapibus, non sustinet amplius esse
 Captivos oculis; redivivum manera vitæ
 Discipulis dubiis manifestavere Magistrum.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ
 INDUCTIO QUARTA.

S. LUCAS. CAP. 24.

Eduxit autem eos foras in Bethaniam; & elevatis manibus
 suis benedixit eis. Et factum est, dum benediceret illis,
 recessit ab eis; & ferebatur in Cælum. Et ipsi adorantes
 regressi sunt in Jerusalem cum gaudio magno. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus Discipulos suos pro-
 cedit in Galileam; & postquam ibi iterato eisdem appa-
 ruisset, eduxit eos in Bethaniam; ubi ex monte olivarum,
 post datam omnibus benedictionem, illis hoc miraculum cum
 gaudio aspicientibus, in Cælos gloriosè ascendit.

Iucundos patriæ fines, & originis oras
 Diligimus, solo patriæ Cœlestis amore
 Excepto; & regnum Galilææ Christus amabat.
 Hic conceptus erat, nutritus, denique primis
 Prodigis toti se demonstraverat Orbi:
 Hic quoque post operum confecta negotia flagrat
 Discipulis, siquæ restent mandata, referre:

Præ-

Præcedebat eò ; sanctissima Mater , & omnis
 Turba sequebatur. Simon , quem cura laborum
 Concernebat , ait didymo: Cur, quæso, moramur?^{Joan. 21. 2.}
 Ibimus Æquoreis immissum retia fundis ;
 Si fortasse Deus , velut olim , piscibus illa
 Impleat , & faustâ benedicat sorte laborem.
 Ad mare festinant , dictum Gennesareth olim ,
 Sive Tiberiadis modò , cui cognomen ab alma
 Urbe Tiberiade (hanc Romani nuper honori
 Cæsaris Herodes construxit funditus) illuc
 Piscatum properant ; immittunt retia Ponto ;
 Frustratum totâ producunt nocte laborem.
 Iamque rubescebat stellis aurora fugatis ,
 Cum penès Æquoreum cernebant littus euntem
 Ignotum pulchrûmq; virum , qui clamat: Habetis
 Pulmentum fluviale , viri ? Nil cepimus , ajunt:
 Exhortatur eos , in dextram mittere rete ;
 Nec labor hic repetitus erit frustraneus , inquit.
 Qui monitis parent ; ad dextram retia jactant ;
 Et jam prægrandem subito cepère catervam
 Æquorei pecoris. Prope littora spectat euntem
 Discipulus , quem Christus amat , dicitque Simoni:
 Qui spatietur ibi , ripasque videtur obire ,
 Est Dominus : Simon verum dixisse Ioannem
 Comperit ; & quamvis à littore navis abesset
 Bis centum cubitis , tunicâ fuccinctus , in undas
 Se demittit ovans (ex quo dilectio Petri ,
 Si nondum comperta foret , manifesta reluxit)
 Prævertitque natans socios grave rete trahentes.
 O quali Dominum Simon complexus amore !
 Sub pedibus Christi , nuper commissa , negando ,
 Crimina deplorat ; lacrymis pia gaudia miscet ;
 Exultat patrio cernens in littore Christum.

Inte-

Joan. Interea reliqui propius cum piscibus istis
 21.8. Navigio veniunt; dubio terrore retenti
 Respectuque, nihil Domino præsente loquentes.
 Impositum prunis piscem, panemque paratum
 Conspiciunt illic; Christusque tacentibus inquit.
 Apportate mihi, fratres, de piscibus illis,
 Quos modò cepistis. Petrus pro more fidelis
 Impatiensque moræ, navem conscendit, & auctis
 Viribus extraxit resupinum rete profundo:
 Hoc erat impletum decumanis piscibus, ultra
 Quindecies denos: gaudent; positoque labore,
 Ascendit Cœli medium Sol arduus axem.
 Invitat Dominus fratres ad prandia; mensam
 Gramina substernunt; retinent vaga lumina Phœbi
 Arboreæ frondes; solito pro more Redemptor
 Fratribus appositum panem, piscesque viritum
 Dividit: hi comedunt; verum reverentia mutos,
 Præter Simonem, convivas efficit omnes.
 Prandiolo finem dat grata precatio: victu
 Fine coronato, lætum conviva Redemptor
 Joan. Alloquitur Petrum: Simon Joannis, amasne
 21.15. Me plus his aliis? Petrus asserit: Imò Magister,
 Tu nôsti, quoniam Te diligo. Dicit eidem:
 Pasce meos agnos. Iteratò quærit: Amasne
 Me verè, Simon? Petrus, quin imò, reponit,
 Tu Domine agnoscis, quòd amem Te. Replicat illi:
 Pasce meos agnos. At Christus rursus, Amasne
 Me, Simon? quærit: sed tertia quæstio, Petri
 Cor rapit in lacrymas, atq; hæc in verba resolvit
 Omnia quæ Cœlo, Terrâ, Pelagóque geruntur,
 Sunt manifesta Tibi; cordis penetralia nôsti:
 Sic quoque cognoscis, quali Tibi nectar amore.
 Nec dubitare velis; Te semper fidus amabo.
 Christus

Christus ait: Simon teneri mihi constat amoris
Copia, quæ parilem tibi conciliabit amorem:
Pascere meas quasi Pastor oves; tua cura perennis
Servet ovile meum; memori sed mente revolve,
His curis magnos annexos esse labores.

Cum tua floreret vernans juvenilibus annis

Ætas, ipse tuos solitabas cingere lumbos,

Ac procedebas alacer, quocunque volebas;

Sed tibi dum sensim subrepserit alta senectus,

Te fortasse trahent cinctum, quod tota resistit

Mortalis natura trahi. Quo carmine fidi

Martyrium Petri verax prænunciat augur

Christus; & adjungit dicens: Me Petre sequaris.

Joannem videt ille sequi, dicitque: Quid ergo,

O Domine, hic faciet? Dominus respondet eidem:

Petre, quid hoc ad te? sic hunc dispono manere,

Donec ego veniam: tu surgito, meque sequare:

Responsoque dato Christus determinat ultrò,

Quò se Discipuli, comitum quò turba sequatur.

Hinc Zebedaiaden moriendi lege solutum,

Et similem Divis immortalémque futurum

Esse, putaverunt, qui Petro talia Christum

Audierant dixisse. Dedit stata temporis ætas,

Hæc quo verba modo sint accipienda; Joannes

Martyrio liber, senio confectus obivit.

Est in Bethaniâ Solymææ mœnibus urbis

Mons vicinus; ei tristis conjungitur hortus

Gethsemani, nuper sacra sanguinis undâ

Sudantis Domini madidus: mons ille theatrum

Exhibet egregio Cœli Terræque triumpho:

Ex hoc montis enim supremo vertice noster

Salvator fursum vehitur super Æthera; postquam,

Tempus anastaseos si dinumeravero, Titan

Joan.
21, 18.

Luc.
24, 50.

Iam

Jam quadraginta vicibus renovaverat ignes,
 Hoc in monte suos præfixo tempore, quorum
 Intererat Domino valedicere, mandat adesse.
 Virgo prima venit, quam plurimus ordo piarum
 Subsequitur matrum; festinat turba virorum;
 Discipuli, socii, comites, omnesque fideles
 Conveniunt: niveâ Salvator luce coruscus
 In medio tanquam cathedrâ soliôque perorat.
 Vos estis, qui me per multa pericula raptum
 Sustinuistis; ego vestri succensus amore,
 Dum vocor ad Patrem, vobis hæc nuntia præfero
 Notificare volo: lacrymas cohibete! perenni
 Ac invisibili Cœli virtute manebo
^{Matt.} ^{28.} Vobiscum, donec Mundus renovabitur igne.
 Est concessa mihi Cœli Terræque potestas.
 Vos ergo gentes cunctas percurrite; doctas
 Baptizate sacro Triados sub nomine; magnâ
 Sedulitate meis animas acquirite regnis.
 Glorificabo pios signorum luce labores:
^{Marc.} ^{16.17.} Subjicio vobis Stygii fera monstra Tyranni;
 Omnigenis gentes docturos imbueo linguis;
 Toxica non lædent vos; dextera vestra medelam
 Conferet ægotis; spiramine Numinis almo
 Confortabimini: superas nam vectus in oras
 Accelerabo viam Consolatoris; eundem
^{Luc.} ^{24.49.} Expectate velim Solymis. Colophone relatis
^{Act.} ^{1.4.} Imposito, miro teneræ dulcedinis æstu,
^{Luc.} ^{24.50.} Elatis manibus, cunctis benedicit; & inde,
^{Act.} ^{1.9.} Nescio quàm pulchro, scandentem lucida nubes
 Amplexata sinu mœstis subducit amicis.
 It Majestatis plenus, sociatus utrimque
 Civibus Angelicis nive candidioribus; illi
 Affatu faciles, suavique favore benigni,

Tristi

Tristibus acclamant Galilæis : Vertite vestros Aa.
 A Cœlis oculos ; Dominum vidistis abire : 1. II.
 Hâc quoque, dum veniunt perituri tempora Mun-
 Vos suscepturus , sub Majestate redibit. (di,
 Hic Ascensus erat festum spectabile ! verum
 Si vidissemus manes ex carcere Limbi
 A Domino superis adductos cœtibus , illuc
 O quantus rapuisset amor ! quis nollet abire,
 Hoc visu recreatus, eò, quò tanta piorum (rum,
 Agmina conveniunt ? nihil hîc, mea Musa, malo-
 Quod contristet, adest ; nihil hîc, mea Musa, bono-
 Quod delectat, abest : felici fidere nati, (rum
 Qui post decursum Mundani temporis, urbem
 Ingrediuntur eam, cujus fundamina Christus Apoc
 Ex auro posuit, muros ex jaspide, portas 21.
 Ex* Margaritis, & quod superambulat omnem Tob.
 Ingenii captum, nullius lucis egentem ! 13. 21.
 Ipse Deus Sol est, qui tota fulget in urbe :
 Ipse Deus Rex est, qui totam dirigit urbem :
 Ipse Deus fons est, qui toti sufficit urbi.
 Jerusalem * Cœlestis ave ! quàm sordet inanis
 Terra mihi, dum verto meos super Æthera vultus.
 Nè mihi Romulidûm decantes Musa triumphos ;
 Sunt, fateor, multis passim splendoribus acti :
 Victor enim , lauri foliis sua tempora cinctus,
 Stabat in excelsâ, populo acclamante, curuli ;
 Currus ebur niveum , fulvo radiabat ab auro,
 Quadrijuges gemmis ; spoliolum sarcina victis
 Anteferebatur , qui tristi denique vultu
 Dedecoris maculam fassi , vinctisque catenis,
 In plausum populi lætantis , ioque canentis,

Ponè

* Vid. Profod. Riccioli.

* Smet. V. Hierus.

Ponè sequebantur : Capitolia splendida luxu
 Victorem patulis capiebant undique valvis.
 Sunt hæc, cum nostro collata, crepundia, festo
 Ipse Deus victor ; victi sunt totus Avernus ;
 Est genus humanum spoliis vice ; totus Olympus
 Sideribus radians format Capitolia ! quanta
 Inter utrumq; cadit, Christi Romæq; , triumphum
 Disparitas, manifesta nimis ! Quantillus ovabat
 Romulidum populus ? Cæli respublica tantos
 Collegit cives , quos , quâ patet orbita Mundi.
 Vix potuit gremio complecti. Incredula Patrum
 Posteritas , quæ visa patent , ferventer adorât,
 Visibus humanis incognita , segniùs : optas
 Delicias Cæli modico cognoscere gustu ?
 *Annales referunt, Monachum, qui gaudia Cæli
 Credebat superare fidem , post tempora noctis,
 Dum revehit Pelago roseos aurora colores,
 Contiguum tacitumque nemus subiisse precatum
 Audit inaccessæ per opaca silentia sylvæ
 Suavifono garrere sono , sed nescio qualem,
 Alituum speciem ; raptus dulcedine cantûs
 Per nemoris deserta , videt sub tegmine fagi
 Fringillam resonare melos ; sedet ocyûs , aure
 Tam suavi recreare sono : sua lumina Phœbus
 Ponit, & assumit ; cadit, atque revolvitur annus
 Et ter centeni labuntur , donec amœnum
 Finit avis cantum. Monachus sub vespere credit
 Se rediisse domum ; sed dum videt omnia claustrum
 Immutata , pavet : Cœlorum gaudia pleno
 Approbat assensu ; Dominóque vocante, sonoram
 Fringillam sequitur gustatum gaudia Cæli.
 O mihi si pariter gustare hæc ipsa daretur !

POE-

* *Specul. Exempl. Tit. Cœlest. glor. Exemp. 11.*

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ
INDUCTIO QUINTA.

ACT. APOSTOLORUM CAP. 2.

Et cum complerentur dies Pentecostes, erant omnes pariter in eodem loco: & factus est repente de Cælo sonus, tanquam advenientis spiritûs vehementis, & replevit totam domum, ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispertitæ linguæ tanquam ignis, seditque supra singulos eorum: & repleti sunt omnes Spiritu sancto, & cœperunt loqui variis linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Iesus Christus post gloriosam suam in Cælos ascensionem, completo Pentecostes festo, congregatis in civitate Hierosolymitana fidelibus suis Spiritum paracletum, ut abiturus promiserat, cœlitus transmittit, & in sancta fide contra omnes adversariorum insultus egregiè roborat.

Postquam Salvator Cælos ascenderat, ejus Aa.
I. 12. iussis morigeri Solymam velociter omnes Discipuli redeunt; comitatur Virgo, suisque Associata, sacris jungit suspiria votis:
Sic quoque Discipuli solito fervore diurnas Nocturnis precibus jungunt. Amor unicus omnes Nescio quàm firmâ necebat lege fideles. Aa.
I. 15.
Inter Discipulos cathedrali jure supremus Hæc Bar-Iona refert: Christi novisse redemptos, Qualiter Iscariota lucro seductus iniquo (lum Tradiderit Dominum; nec non quæ manserit il- Sors horrenda nimis: restare, ut Episcopus alter Substituatur ei; præsens Ecclesia debet, Inquit, Apostolici numerum supplere senatûs. Adjiciunt monitis assensum, bina legentes Lumina constantis fidei; paritèrque precantur, Ut Deus inspiciens cor, quem delegerit horum Unum, declaret; dubium fors jacta diremit,

T

Mat.

Matthiásque fuit promotus Apostolus. Ille
 Hebræos docuit, docuit quoque postea gente
 Æthiopum; nulli solidâ virtute secundus.
 Cum Pentecosten Judaica gens celebrâset,
 A. A. Exiguus Christi populus sub Præside Petro
 2. 1. Confociatus erat, Domino celebrare fideles
 Christiadûm cultus, nostri solemnia ritûs.
 Ecce repentino quatiuntur tecta fragore,
 Ingrediturq; domum vehementi turbine ventus,
 Irradiat niveâ lux quædam nube sodales;
 Verticibusque statim, linguæ flagrantis adinstra
 Flammula prominuit radio distincta biformi.
 Hic erat à Domino promissus Spiritus, almus
 Director fidei, consolatorque benignus;
 Tertia Divinæ Triados persona; bonorum
 Fons septemplicium: fons hic * *Sapientiæ* abyssus,
 Lux *Intellectûs*, sacræque *Scientiæ* origo,
 Consiliique dator, mentalis *Roboris* author,
 Fons solidæ *Pietatis* alens, sanctique *Timoris*.
 A. A. Hâc afflabantur Divini Numinis aurâ
 2. 4. Discipuli, plenique Deo Cœlestia miro
 Ore loquebantur: sed, quod plerique stupebant
 Temporis exigui punctillo quælibet Orbis
 Addidicere loqui doctis idiomata linguis.
 Parthi cum Medis, Elamitæ, Arabésque, Syrique
 Cappadoces, Libyes, Cretes, Phryges, atq; Latini
 Inter Apostolicos, auditum sacra, Prophetas
 Admissi, patriis tradi Cœlestia linguis,
 Iurâssent. Inopes agrorum, fructibus orbos,
 Ex marium fundo captantes lucra, quibusque
 Ars sua census erat, tantis super ardua rerum
 Evectos spatiis, quis non mirabitur, uno

---

* 7. *Dona Spiritûs S.*

Informante Deo , de Divis tanta referre ?
 Iudiciis hominum (quàm deplorabile crimen !)
 Vapulat ipse Deus , reprobâ dum voce crepatur ,
 Hos piscatores non quodam Numine , verùm ^{Act.} _{2. 13.}
 Ebrietate regi. Simon pertæsus , eisdem
 Respondet , quòd eò (si quæ reverentia veri
 Restet in Hebræis) ut quis se nectare Bacchi
 Infatuet , nondum processerit hora diei.
 Ebrietas procul est ; Domini virtute reguntur :
 Vaticinantur enim , juxta præfagia Ioël , ^{Joël.} _{2. 28.}
 Quæque diem Domini sint præcessura , loquuntur .
 Vos crucifixistis Iesum virtutibus Orbi
 Et signis notum , qui , David Rege Prophetâ
 Vaticinante , suo devictâ morte sepulchro ^{Ps.} _{15. 8}
 Exivit : nostro qui vidimus omnia vultu ,
 Experti vobis , Domino mandante , fatemur .
 Hic quoque fidereas , nobis spectantibus , arces
 Fulgidus intravit Patrioque decorus honore :
 Unde remittendo Divinæ robora vitæ
 Hos confortavit fratres , jussitque secundum
 Inspirata loqui : si quis neglexerit , aures
 Præmonitis adhibere , Deo plectente peribit .
 Compuncti plures per verba minacia Petri , ^{Act.} _{2. 37.}
 Se , responderunt , ad quælibet esse paratos .
 Gavisus Simon , justo veròque dolore
 Compunctos , sacro Baptismi fonte lavari ,
 Sicque dealbari crucifixi sanguine jussit ;
 Ac fore promisit , Cæli virtute repleti
 Ut doceant cunctas Christi sacra dogmata gentes ;
 Spiritui sancto submittunt colla profani ,
 Ablutique sacrâ Christi Baptismatis undâ ,
 Non secus ac alii , resonant magnalia Cæli .
 Immensus , Petro sic declamante , piorum

Crescebat numerus ; fociis Ecclesia Christi
 Amplificabatur : referunt , tria millia nostris
 Accessisse sacris. Animarum frugifer annus !
 Auxit Apostolicos per plurima signa labores
 Spiritus ex patrio transmissus pectore : totam
 Aet. Prodigiiis plenam meritis pavor occupat urbem
 2. 43. Quódque stupescebant omnes , Ecclesia Christi
 Indivisa manens animâ vivebat in unâ :
 Quod docet unus , idem docet alter ; & omnia primo
 Sub Simone Petro , summo Pastore , reguntur
 O faciles flecti , quos talis Spiritus uno
 Confociat nexu ! per mille pericula mortis
 Impavidi sua sacra ferunt , Templumq ; subintrant
 Luc. Sive dies lucem , nox sive refuscitat umbras ,
 24. 53. Quælibet hora viros orantes aspicit unâ.
 Aet. 2. 46. Cum Ioanne Petrus sacram Salomonis ad Aedem
 Aet. Perrexit quandoque , Deo sua vota solutum :
 3. 1. Ecce ferebatur , quem matris viscera claudum
 Ediderant Mundo ; positusque ad limina Templi
 Mendicare stipem : claudus miserabilis altâ
 Voce suæ narrat plorans incommoda fortis.
 Aspexit claudum Simon , dixitque benignus :
 Huc converte tuum , fili paupercule , vultum
 Impiger observans oculos , aspexit utrumque
 Nos sumus , adjungit Simon , ipsimet inanes ,
 Et vacui nummis ; sed fili , porrige dextram
 Quâ sibi porrectâ Simon in nomine Iesu
 Iussit , ut exsurgat strato. Sua crura repleti
 Robore sentit inops ; surgit , templumque subintrat
 Glorificans Dominum. Claudum mirantur euntem
 Ecstático quodam raptu , quicumque subibant
 Limina sacra Dei ; Petrum , sociumque Ioannem
 Suspiciunt , Petr. 9 : Quid ob hæc nos mira , stupentes
 Ut

Suspicitis? nostrâ non sunt virtute peracta:
 Gloria tota manet crucifixum, munere summi
 Patris in excelsis positum, quem turpè Barabbæ
 Posthabitu nuper jugulâstis: pessima! fratres;
 Sed juvat in meliùs converti corda, dolorem
 Hac super offensâ sacris succendere flammis;
 Sicque refrigerii, Cœlo donante, fidelem
 Exspectare diem, quo Iesus ille repletus
 Majestate Dei, cineres animabit & ossa.
 Ecce resurrexit Christus, de stemmate magni
 Thariadæ natis, & postea gentibus: ergo
 Este Deo fidi, nostrisque accedite sacris.
 Cùmq; Dei populum plùs quinis millibus auctum, A&.
 Fine coronato sermone, remitteret ardens 4. 4.
 Eloquio Simon; Hebræi turba Senatûs,
 Non secùs ac missi laceratum bruta molossi, A&.
 Prorumpit Templo, Petrum comitèmq; Ioannem 4. 1.
 Injèctis manibus (quia Sol jam verterat ignes
 Occasum versùs) donec sua lumina Mundo
 Redderet, includi tenebroso carcere mandant.
 Sol revehit lucem; concurrunt undique cives; A&.
 Celsa Magistratûs Hebræi lumina Petrum 4. 5.
 Cum Zebedaiade coram se stare jubebant:
 Intrepidi veniunt; cujus virtute, rogati,
 Sanâssent claudum? dicunt: In nomine Iesu,
 Quem crucifixistis, sanus pauperculus astat.
 Plura recensentem Petrum reticere, nec unquam
 Informare sacro populum de nomine Iesu
 Injungunt. Sed enim Cœli præcepta, reponit,
 Iussibus humanis esse anteferenda scietis.
 Pontifices, cùm tanta palàm miracula prostant,
 Insultum populi justo terrore verentes;
 Ut tenui Zephyro gracilis vibratur arundo,

Hinc ac inde trahunt votorum murmura: tanta
 Aa. Ambos dimitti sequitur sententia. Petrus
 4. 23. Fratribus enarrat, quæ sint decreta, Deoque
 Unanimes referunt præconia laudis: & inter
 Aa. Orandum tellus subito concussa tremiscit;
 4. 31. Accessuque novo Divini flaminis aucti,
 Pro Domino Iesu, quantumvis aspera, nullis
 Casibus exceptis, tolerare pericula jurant.
 Hinc ubicunque fuit sacri data copia verbi,
 Ex tumulo Iesum redivivum corpore, Caelos
 Ascendisse canunt, firmantque oracula signis.
 Nunquam conscendit nocturna cubilia Phœbus
 Nunquam deseruit, quo non Ecclesia multis
 Prolibus aucta, velutrefluo Mare gurgite, crevit.
 Sancta Fides nobis, perfecti Numen Amoris
 Joan. Esse, quod ex Patrio procedit corde, revelat.
 15. 27. Hic Amor impuri flaminas extinguit amoris,
 Affunditque novos purgatis cordibus ignes:
 Hic Amor, adverso titubantia turbine, nullâ
 Sorte solubilibus conjungit pectora modis:
 Hic Amor associat, quod dissociavit Avernus,
 Et facit, ut vivi flammis purgantibus ustos,
 Cœlicos flectendo, juvent, illique vicissim
 Pro vivis orent, leo ne prægrandis Averni
 Devoret incautos. Verè commercia sanctæ
 Lucis! inexpertum non fastidite Rupertum:
 Musa refer potius causas, cur (lugubre dictum)
 Temporibus nostris hic mutuus algeat ignis.
 Rupit avarities, Stygiis emissa profundis,
 Vincula, quæ primus nectebat zelus amoris,
 Frigida verba, *meum* atque *tuum*, finè fine resistent
 Spiritui Sancto: quondam generosius arsit
 Inter Apostolicos amor hic primosque sodales.

O felix

O felix ætas ! uni quod defuit , alter
 Suppeditabat ; erant uniti corde fideles.
 Nulla simultatis species , contentio nulla ;
 Nemo ferox vultu , nemo truculentus in ore ;
 Non remorantur opem , nunquam solatia tardant ;
 Vix humana potest hæc conversatio dici ;
 Sed potius (si , quæ mortalis vita requirit ,
 Excipias) Cœlestis. Idem (quod spero futurum)
 Dicere de nostrâ si tempestate liceret ,
 O fortunatos ! sed prô dolor ! illa proterva
 Bellua multorum capitum , vaga filia noctis ,
 Hæresis extinxit , qui tunc ardebat , amorem.
 Hæc duce vastatos luget Germania campos ;
 Angelicos posuit subrepta Britannia mores ;
 Gallia salva quidem , sed quanto sanguine talis
 Libertas reparata fuit ! mea Musa , gementi
 Ad longum recitare veto lugubria versu.

AA.
 4. 32.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ
 INDUCTIO SEXTA.

ACT. APOSTOL. CAP. 7

Stephanus autem plenus Spiritu Sancto intendens in Cœlum,
 vidit gloriam Dei , & Jesum stantem à dextris Dei. Et
 ait : Ecce video Cœlos apertos , & filium hominis stan-
 tem à dextris Dei. Exclamantes autem voce magnâ conti-
 nuerunt aures suas , & impetum fecerunt unanimiter in eum.
 Et ejicientes eum extra civitatem , lapidabant. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, Sancti Stephani Proto-
 martyris , ante portam Hierosolymitanam à Judæis crudeliter
 lapidati , animam in Cœlos assumit ; & Archithesaurarium Regina
 Candacis per Apostolum Philippum Ecclesia sua mirabiliter aggregat.

Nullus eâ Solymis sub tempestate vigeat
 Ordo : Domus Jacob sceptro spoliata , potenti
 Sub Romanorum dominatu stabat : & impos

T 4

He-

Herodes Tetrarcha suis suspectus, oborto
 Sadducæorum Phariseorumque tumultu
 Gentiles ex parte Deos, ex parte colebat
 Mosaicos ritus. Medio sub turbinis æstu,
 Sol Evangelii multo fulgore coruscus
 Ulterius graditur; radiant miracula; magnus
 Undique concurrit numerus, qui dogmata Christi
 Amplecti cupiunt: Baptismi fonte lavantur
 Permixti senibus juvenes, vetulæque puellis,
 Unde sacerdotum labor innumerabilis urget,
 Aa.6 Fidos constitui septem sub honore secundo
 Auxiliatores, nimis qui rebus adessent,
 Presbyterosque, Dei populum curando, juvarent.
 Primus erat Stephanus, vir magnus nomine, vultu
 Præditus Angelico, celsâ virtute decorus,
 Prodigis celebris, mirus gravitate loquendi;
 Cum quo Scribarum scioli contendere verbis
 Tentabant: verum confudit Musica grata
 Lusciniaæ stupidi bubonis inutile carmen.
 Nullus enim sciolus poterat subsistere coram
 Levitâ Stephano, populum sua sacra docente.
 Totus erat sapiens, Cœlesti lumine plenus;
 Seria mellifluis tractabat dogmata verbis.
 Disputat, evincit, signis confirmat, eundem,
 Quem crucifixerunt, redivivo corpore Cœlos
 Ascendisse: simul pulchrè deducit, in illo
 Verificata Patrum promissa, nec amplius esse,
 Quod quisquam cupiat, nisi fata novissima Mundi.
 Sunt hæc certa quidem, vir Divinissime; verum
 Audio, terrifici fabricantur in aëre nimbi; (bres
 Maxima grando cadet; Phlegethon effusus in im-
 Non dabit ignitum sulphur, sed saxa vibrabit.
 Conjurant reprobi; cudunt mendacia; falsos
 Sub-

Substituunt testes; Stephanoque piacula linguæ^{Act. 6. 11.}
 Nequiter imponunt, referuntque fuisse minatum,
 Quod loca Divorum, legumque sacraria noster
 Sit prostraturus Jesus de Nazareth. Ille
 Doctior his rabulis, multoque potentior ore,
 Dissimulat fucos, & libertate loquendi
 Concessâ, repetit summatim dogmata Christi:
 Omnia Majorum præfagia divite sensu
 Explicat, & solide demonstrat singula Christo
 Appropriata. Stupent proceres oracula; vultum
 Æthereo radiare vident fulgore: sed instat:
 Dicite, quis Solymis vixit, vixitque Propheta,^{Act. 7. 52.}
 Quem non vestrorum cruciaverit ira parentum?
 Nec vos degeneres, proavorum crimina duplo
 Auxistis, dum, quem vobis annuntio Justum,
 Insolito prorsus jugulâstis funere Christum.
 Dura isthæc, sed justa fati, conclusio cœtum
 Judici, qui se tactum læsumque putabat,
 Ut levis aura rogos infusâ pallade, magnis
 Ignibus accendit: rapitur Levita, catenis
 Constrictus Solymis educitur; inter eundum^{Act. 7. 57.}
 Tunditur à reprobis; affligitur undique pressus.
 Saulus Scribarum manus altera (postea Christi
 Vas nimis electum) juvenili flammeus æstu,
 Nè fors impediat lapidantes cura togarum,
 Efficitur custos: Stephanus, dum grando paratur,
 Elevat ad Superos solitâ dulcedine vultum,
 Et videt à dextris æterni Patris amatum
 Stare Redemptorem: video, clamabat, apertas
 Cœlorum valvas; video, quem diligo Justum:
 O video, repetit, video mea gaudia Iesum!
 Ingruit interea lapidosæ grandinis imber,
 Et quatit innocuum Stephani caput: ille precatur,

T 5

Regis

Regis ad exemplum, ne tanta piacula poenis
 Authores feriant; positoque in cespite vultu,
 In Domino Iesu morientia lumina claudit.
 Martyrii primo diademate clarus, eodem
 Quo Christus Mundi peccata redemerat anno,
 Sanguineus testis Stephanus Levita, Magistro
 Atque Sacerdotum primo sociatus, obivit.
 Ossa per innumeros lapides contrita, sepulchro
 A. A. Condecoraverunt fratres, & funera digne
 8. 2. Planxerunt. Posthæc Synagoga tyrannidis ausa
 Ut rabiosa solet gustato sanguine tigris, (sum)
 Latius extendit: Saulus sub tegmine Legis
 Persequitur, quemcunque putat confidere Christo,
 A. A. Explorat vicos, canibusque sagacior, omnes
 8. 3. Visitat angellos; fistit juvenesque senesque
 Iudicibus; rigido multatos carcere durum
 Mittit in exilium; vel sævâ morte minatur.
 Mœnibus ejectos concordia firma fideles
 Spiritui sancto conjungit fœdere; nullus
 Deserit obsequium fidei; sub robore Coeli
 Stant, velut insanis cautes obnoxia ventis:
 Intrepidi sua sacra docent prope mœnia; nullus
 A facie trepidat furiosæ Jezabel: adsunt,
 Nec timidi quærunt habitata leonibus antra,
 Vel juga Carmeli, sed, despiciendo profana, (tem)
 Exemplo Stephani, pulchram per vulnera mor-
 Prodigiiis quoscunq; juvant, morbisq; medentur
 Immedicabilibus. Stupet imperiosus Averni
 Despota per miseros homines sua robora frangi,
 Et fremit in vanum, quod territa nomine Iesu
 Arripiant mala spectra fugam. Sic inter acerbos
 Martyrii fluctus Ecclesia pressa triumphat.
 Ite Dei famuli! Divini semina verbi

Ulte-

Ulteriore gradu per plures spargite campos:
 Et Samaritani cupiunt sacra nostra doceri.
 Ite suo magnam facturi tempore messem!
 Cœtus Apostolicus Solymis, licet horrida regnet ^{Aa.}
 Tempesta illic, firmâ statione refedit: ^{8. 1.}
 Ad Samaritanos solus sua castra Philippus ^{Aa.}
 Promovet, & magnâ debellat strage superbum ^{8. 5.}
 Imperium mortis, dum Iesum prædicat: omnes
 Accurrunt cives auditum verba Philippi.
 Ille Prophetias de Salvatore, venusto
 Explicat eloquio turbis, & monstrat apertè,
 Omnes in Christum, quem nunc annuntiet urbi,
 Conspirare: stupent cives palpabile verum,
 Cumque probarentur multis oracula signis,
 Tota catervatim Baptismi fonte lavanda
 Urbs accurrit: ovât tam largâ messe Philippus,
 Primatque Petro Solymis hæc lucra laborum
 Notificat; totum recreabant nuntia Cœlum.
 Vixque reversus erat de littore Phœbus Eoo,
 Ad Samaritanos Petrus comitante Ioanne ^{Aa.}
 Progreditur: digno Primatis honore receptus ^{8. 14.}
 Hos neo-conversos Paracleti robore munit.
 Hæc arcana Dei Simon magus aspicit, author
 Famosus vitii, vulgò *Simonia* dicti;
 Oblatoque rogat Primatem munere largo,
 Ut sibi concedat, Divina Charismata posse
 Impertire. Petrus zeloso flammeus igne,
 Quid, malefane, putas pretio Cœlestia vendi?
 Respondet; procul hinc Simon! expunximus albo
 Te Neo-natorum Christi Bona verba reponit,
 Imploratque Petrum Simon, si crimen adesset,
 Ut pro se Superos oret: sed Petrus iniqui
 Interiora videns, solito comitatus Achate

Tunc

Tunc Hierosolymam relegit vestigia ; nostris
 Quæ sibi contigerant Samariæ, cuncta recensens
 Unanimes gaudent omnes , post nubila Phœbum
 Illuxisse sibi. Per totam sumpsit Idumen
 Incrementa Fides ; monitis urbs excitat urbem
 Lucis ad accessum. Samariæ Mystra Philippus
 Angelico jussu monitus , tantisper ab urbe,
 Ut juvet Æthiopem Scripturæ verba legentem,
 Discedit ; visuque sagax per compita fertur,
 A.A. 8. 26. Quæ Solymis Gazam ducunt : videt eminùs inter
 Pulveris excussi nebulas volitare per arva
 Quadrijugem currum ; paulatim lentiùs ibant
 Quadrupedes, cursu lassì : quem rheda vehebat,
 Maximus in celebri Reginae Candacis Aula
 Thesauri Præfectus erat , gratusque minister.
 Is dum conspiceret propiùs venisse Philippum,
 Egregiùmque sacris ex moribus esse notaret,
 Suscipit in currum ; junctum sibi comiter orat
 Esajæ recitans præsentia verba , petitque (no)
 Scire, quid insinuent? quis sit, quem comparat ag-
 Quémque putet tali moriturum sorte Prophetæ
 Hic Samaritanus Præsul non defuit ori;
 Sed quanto potuit verborum pondere pandit
 Scripturæ seriem, Vatum præfagia, textus
 Psalmorum, Christi vitam, miracula, mortem;
 Et quòd post mortem verè redivivus, amicis
 His apparuerit, quos antè recepit alumnos;
 Quòdque super Cœlos, his aspicientibus, inter
 Angelicos Proceres fulgens ascenderit. Addit,
 Quòd soli Christum sincero corde professi,
 Nec non Baptismi Diâ virtute renati,
 Millibus exclusis, possint sperare salutem.
 Eunuchus discretus erat, docilisque ; Philippo,
 Sum

Sum conviētus, ait, cur amplius ergò morabor?
Ecce penès fluvium vehimur; me, quæso, peten-
Ablue Baptismo. Si credis, Apostolus inquit: (tem
Credo revelatis! credo, quòd Filius almi
Excelsique Dei sit Jesus Christus, anhelò
Respondet gemitu veri zelofus amator.
Exsiliunt curru; positis quoque vestibus ambo
Ingrediuntur aquam; præmittit vota Philippus,
Æthiopémque sacro Baptismi fonte dealbat.
Vix completus erat sacri Baptismatis actus,
Ecce repentinus submissus ab Æthere turbo
Tollit Apostolicum per inania celsa Magistrum:
Quem neo-conversus sequitur clamore; sed uno
Ex oculis tanquam fulmen subducitur ictu.
Prodigiosa stupet secúmque recogitat altâ
Mente vir Eunuchus, qualis sibi gratia Cœli
Obtigerit! læto vertens ad fidera vultum
Corde, reascendit currum, vehiturque citatis
Passibus in patriam; fati miracula narrat
Reginæ; multisque modis sacra verba Philippi
Extollit. Putat Aula fide majora referri:
Attamen Eunuchi prudentia sustulit omnem
Ambigui causam; dispersaque fama per omnes
Æthiopum terras Fidei fundamina ponit.
Hæc, quòd in acceptis referant sua sacra Philippo
Æthiopes, ratio est; quorum pars magna fidei
Fervet in obsequio Christi, magnoque rigore
Quæ docuit sequitur. Nos (quod reor esse dolen-
Inter & Æthiopes, Mahometis sæva tyrannis (dum)
Mutua dissociat, Fideique negotia tollit.
Aspicias hæc Æther, sed quanto tempore? fini
Impietatis opus, veterésque recollige fructus.

POE-

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ
INDUCTIO SEPTIMA.

ACT. APOSTOLOR. CAP. 9.

Saulus autem adhuc spirans minarum & cædis in Discipulos Domini, accessit ad Principem Sacerdotum, & petiit ab eo epistolas in Damascum ad Synagogas, ut si quos invenisset hujus viæ viros ac mulieres, victos perduceret in Jerusalem. Et cum iter faceret, contigit, ut appropinquaret Damasco: & subito circumfulsit eum lux de Cælo. Et cadens in terram, audivit vocem dicentem sibi: Saule, Saule, quid me persequeris? &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus acerrimum Christianæ fidei persecutorem Saulum in Apostolum & vas electionis miraculose convertit: & Tabitham eximie devotam mulierem, à mortuis per Primatem Apostolorum Simonem Petrum, inter alia prodigia, resuscitat.

Antè dealbatum sacrâ Baptismatis undâ (p. 100)
Vidimus Æthiopem, raptumq; per alta Philip.
Sed modò, quò fuerit translatus Apostolus, ordo
Indagare jubet. Lucâ referente, docemur,
aa. Hunc mox Azoti post ecstasin esse repertum;
8. 40. Unde vagabundo per quælibet oppida cursu,
Assiduus Doctor Fidei sacra semina sparsit.
Excoluit populum; solvit languoribus agros;
Orci spurcitas pepulit; talique labore
Immenfos fructus collegit in horrea Christi.
Quantis proficiunt augmentis lucra salutis,
Tantis obsistit Saulus conatibus, ardens
aa. Igne furoris, agit lictorem; vincula, mortem,
9. 1. Exiliūque parat: non est contentus in urbe
Afflixisse pios; sed cum bona nuntia ferrent,
Quòd miro applausu totam percurrat Idumen
Christiadūm proscripta Fides, excanduit irā,
Pon-

Pontificesque rogat, sibi per diplomata mandent,
Ut profugos possit peregrè turbare fideles.
Hac igitur Saulus munitus lege, Damascum
Cum sociis properat; sed visis mœnibus urbis
Ecce! coruscanti lux Cœlica fulgure Saulum
Armigero deturbat equo: Synagogicus heros
Palpitat in fabulo; circumstat lucida nubes;
Magna per accensum vox detonat aëra: Saule,
Quid me persequeris? durum tibi crede profectò,
Si contra stimulum vano pes calcitret ausu;
Ille stupens dixit: Quis me compellat? eidem
Vox eadem replicat: Jesus de Nazareth, ipse
Quem tu persequeris. Duplo terrore repletus
Saulus ait Domino tremebundâ voce: Quid ergò,
O Domine, incipiam? jubeas, mihi quid sit agen-
Respondet Dominus pacatâ voce: Damascum (dum
Ingrediaris; ibi disces, quid restet agendum.
At Sauli comites nubes ardere, per arva
Quadrupedem Saulo vacuum volitare, virumque
Luctari in fabulo cernunt; pavidique sonoram
Nubibus emissam vocem, sed nemine viso,
Auribus excipiunt: animo redeunte, jacentem
Accedunt propius; vivum tremulumque levantes
Restituunt pedibus; sed visum fulguris ictu
Amisisse dolent, ducunt per compita cæcum.
Mœnibus inducto, potu dapibusque mederi
Quærunt; sed Saulus renuens oblata, nec ullas,
Tres Phœbo vertente dies, desiderat escas:
Quippe soporatus super impia facta remorsus
Usque recrudescit. Dolor implacabilis unum
Objicit ex multis Stephanum; sub imagine somni
Aspicit ejectos Solymæa ex urbe fideles;
Et quantos contra Christum sufflaverit ignes.

Hinc

Hinc mittit fursum suspiria mille, rogando,
 In visu promissa sibi mandata ferantur.
 44.9. Vir probus & sapiens, Ananias dictus, in urbe
 10. Christiadum sacris præerat, cui iussa dabantur
 Cœlitus, ut Saulum Tarsensem visitet: ille
 Exponit Domino: Retulit mihi publica fama,
 Hunc ardere virum contra quoscunque fideles;
 Jamq; tuos Sanctos Solymam perducere victos
 Advenisse ferunt. Sunt hæc mihi nota, reponit
 Salvator, sed scire decet, quod verterit Æthe
 Hanc rerum faciem; conversum nuntio Saulum
 Tum quid contigerit Saulo veniente Damascum
 Fufius exponit: tandem subjungit, eundem
 Vas fore præ reliquis electum, munere dignum
 Sortis Apostolicæ, qui per vastissima Mundi
 Climata succendat lucem; sed quanta vicissim
 Ferre virum deceat pro me discrimina, quondam
 Experietur. Abi, sanæque; diutius ægro
 subtraxisse manum, vel neglexisse, cavebis
 Certè nemo bonus, nisi quem tua dextera, Iesu
 Traxerit! ecce trahi cupio, citò furrige lapsum
 Ex scelerum fabulo; da cæco lumina; redde
 Primævum misero languenti, ah! redde vigorem
 Obsequitur jussis Ananias; cùmque precantem
 Cerneret, impositis palmis in vertice Sauli,
 Frater Saule, inquit, Dominus me misit Iesus,
 Quem nuper medio proficiscens calle, coruscum
 Lumine conspicuum vidisti; jussit, ut ægro
 Restituam visum, sanumque fidelibus addam.
 Dixit; & ex oculis excussa repente cadebat
 In terram squamosa cutis, visusque redibat
 Corporis ac animæ. Saulus modò Paulus, amor
 In Christum plenus gaudet, rogitatque ministrum

O vir sancte Dei, Baptismi fonte repurga
 Hanc vitii animam, cupidumque fidelibus adde.
 His ita finitis, escâ potuque relictus
 Confidit Domino; socioque labore, Damasci ^{AA.}
 Fusè de verâ Christi Deitate perorat. ^{9. 20.}
 Sic fuit urbs, Stygii pro belli lecta theatro,
 Facta cathedra Dei; Legis zelator avitæ,
 Lege novâ factus Christi bellator; Averni
 Vas reprobum, subito fidei fit vas & honoris.
 Hæc metamorphosis prunas sub pectore condit;
 Non tamen extinguit: siquidem Synagoga Da-
 Indignata nimis, sub furva nube struebat(masci
 Insidias Paulo; quas auxit zelus & ardor, ^{AA.}
 Quo neo-conversus studuit convertere cives. ^{9. 23.}
 Paule Damascenos, moneo, dimitte penates,
 Ne te submoveat nobis fraus aucta, priusquam
 Gentibus apportes Divini lumina verbi.
 Incipe pro Christo probra, detrimenta, dolores,
 Exiliumque pati. Bene habet! de nocte paratur
 Effugium; emissus sportâ de mœnibus urbis
 Pergebat Solymam, Petro sistendus; & ecce
 Contigit, ut cecini; per multa pericula Paulus
 Elapsus, Solymæ sacro fervore requirit ^{AA.}
 Discipulis jungi; metuunt hi, fortè sub herba ^{9. 26.}
 Ne lateat serpens: tunc Paulus Barnaban orat,
 Hicque recensendo Pauli nova fata, fidelem
 Discipulum Christi pronuntiat ore disertio.
 Tum capit amplexus Petri, dignatur honore
 Fratris; Apostolico decoratus munere, eodem
 Utitur intrepidè, gentiles instruit, atque
 Convincit Græcos: sed pro mercede laborum
 Postremò gens plena dolis jugulare Magistrum
 Nequiter instabant, Nunquid, mi Paule, palæstram

V.

In-

Ingressus Christi multum tolerare tenetur,
 Argolicis diffide viris; sub cuspide virus maseu
 Fert nepa mortiferum: Solymam velut antè De
 Desere, & in patriam regione Cilisside Tarsu
 Missus, inexpletos poteris finire labores.
 Dum Tarfi tractat Divina negotia Paulus,
 Pace fruebatur jactata Ecclesia Christi:
 Quam Petrus, ut primi Pastoris jura requirunt,
 Debilis atque senex Hebræa per oppida curren
 Visitat; & Lyddam veniens, cognoscit ade
 Bis quater annorum revolutis messibus agrum
 Accedit, multisque videt cruciatibus usum,
 Dira arthritis enim miseros contraxerat artus,
 Huic ait: Ænea, Dominus te sanat Iesus;
 Illicò surge, tuo sanus descende grabato!
 Æneas gravibus verbis obtemperat; artus
 Invenit esse leves, pulsum cessisse dolorem;
 Surgit, & exultat: miratur Lydda, Saron,
 Et plures populi: sacro quoque fonte lavantur
 Urbs Ioppenfis erat Lyddæ vicina; suoque
 Hanc complexa sinu, plures sacra nostra professio
 9. Sustentabat: iis pia Dorcas sive Tabitha,
 36. Fœmina virtutis, sacris fidissima nostris,
 Auxilio præerat: sed cum sit abyssus opaca
 Judicium Domini; Dorcas largissima mater
 Labitur in morbum, cujus vehementia tandem
 Impletam meritis expellit corpore vitam.
 Concurrent inopes, ô! lamentantur, amica
 Paupertatis abis? dilecta revertere, clamant!
 Quis nos depressos, escâ potuque carentes,
 Vestibus orbatos, curâ meliore juvabit?
 Hoc inopum planctu, præcordia mota virorum,
 Qui sacra curabant, mittunt sua nuntia Lyddam.
 Expo-

Expositum Petro, rapidæ cecidisse Tabitham
In mortis prædam; finem nescire dolorum
Afflictos inopes, gemitusque ciere perennes;
Orant, ne misero solatia sancta popello
Ferre gravaretur. Petri clementia nescit
Pauperibus renuisse manum: comitatus in urbem,
Inque domum ductus defunctæ, mandat abire
Præsentes; post hæc positis prope funeris arcam
In terram genibus, duplicat suspiria; demum
Dorcada compellans inclamat: Surge Tabitha!
Hæc oculos aperit, caput elevat, exerit ambas
Ad Petrum resupina manus, erecta resurgit,
Redditur afflictis: gaudendi copia toti
Accrescit populo. Joppenses signa videtis
Tam manifesta! moras cur necitis amplius, almo
Fonte dealbari? video concurrere plures:
Sed cur non omnes? fati cognoscite causam:
Spiritus sancto, sinè quo subsistere Christi
Gratia nulla potest, durato corde resistunt.
Præses Apostolici cœtus ostendit, eundem
Esse Redemptorem Iesum, qui jura resolvit
Mortis, & extinctæ reddit spiracula vitæ.
Enceladi Stygii congesta potentia nescit
Mortalem porco jugulato reddere vitam.
Fons animæ Deus est; quæcunque creata videmus,
Per Dominum spirant; illis dum subtrahit auram,
In nihilum recidunt; si verò classica vitæ
Intonuit, reduces veniunt in corpora manes.
Hoc suprema dies flammis grassata per Orbem
Monstrabit, quando ruptâ tellure sepulchra
Effundent gremio, quidquid spiraverat antè.
Si cupis à primâ nascentis origine Mundi,
Et quâ Terra patet, quâ Sol utrumque recursum

Aspicit Oceanum, populos censere; profecto
 Calculus hic hominum dabit innumerabile vulgus
 Qui tamen ad binas, *Defuncti surgite*, voces
 Exhibunt oculis; & eâdem carne relecti,
 Inter inauditos Cœli Terræque fragores
 Iudicis obtutum pavidæ lætæ subibunt.
 Ad te convertor, viduarum Dorcas alumna;
 Promeritis bene digna tuis encomia, tumbæ
 Inscribo: Jacet hic inopum Patrona, viator,
 Dorcas, nata semel, bis mortua; vivitur illi
 In Cœlis ætas modò tertia: quando reposeet
 Ex hoc sarcophago cineres tuba magna, beatæ
 Iungendos animæ, toti narrabitur Orbi,
 Hanc in pauperibus Christum pavisse. Memento,
 Plurima lucrari, magnosque reponere quæstus,
 Qui saturant inopes; pressisque, favoribus adsunt.
 Nos qui suppressimur, pia Dorcas, mole malorum,
 Ut Superos flectas in nostra petita, rogamus.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ
 INDUCTIO OCTAVA.

ACT. APOSTOLOR. CAP. IO.

Vir autem quidam erat in Cæsarea, nomine Cornelius,
 Centurio cohortis, quæ dicitur Italica, religiosus
 timens Deum. . . . Is vidit in visu manifestè, quasi horâ die
 nonâ, Angelum Dei introeuntem ad se, & dicentem sibi
 Corneli. . . . orationes, & eleemosynæ tuæ ascenderunt in
 memoriam in conspectu Dei; & nunc mitte viros in Joppam
 & accersi Simonem. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus per Angelum instruit
 Cornelium, ut Petrum Primate[m] Apostolorum ad se Cæsaream
 invitet; simulque ostendit Petro, non esse abstinendum à com-
 muni, neque à conversatione gentilium: denique Paulum ad
 eiochiam ad prædicandum evocat.

Stre-

Strenuus Italica dux Præfectusque cohortis, Aa. 10
 Integritatis homo magnæ, Cornelius almâ 1.
 Cæsarreensi* degebat Præses in urbe:
 Non erat Hebræus; nec inania sacra Deorum,
 Sed verum vivumque Deum, qui solus & unus
 Regnat in æternum, solidâ pietate colebat.
 Hic cum more suo strepitu semotus ab omni,
 Submissis genibus, Superos in vota vocaret,
 Missus ab Ætherea Divinus nuntius arce
 Astitit oranti: niveo fulgore coruscum
 Aspicit attonitus; positoque timore, requirit,
 Quæ mandata ferat? respondet nuntius: Ante
 Excelsi solium comparuit optimus ille
 Affectus, qui te succurrere movit egenis;
 Orandique frequens studium, quo nocte diæque
 Sollicitas Superos, Dominum permovit, ut ad te
 Me de Cœlesti Genium transmitteret Aulâ,
 Notificare tibi, Ioppes subsistere Petrum,
 Quem fovet hospitio Simon coriarius, Alti
 Accola: non differ per nuntia missa benignum
 Accersire senem; veniet tibi dogmata vitæ
 Allaturus. Iis patefactis; candidus instar
 Fulminis, æthereas Genius disparet in auras.
 Accensus zelo fidei Cornelius almæ,
 Ex famulis binos legat, quibus insuper addit
 Armigerum quendam, Dominoque, sibiq; fidelem;
 Ut festinantes abeant ad mœnia Joppes,
 Inquirantque domum Petri, referantque reperto
 Singula, quæ Dominus modò per sacra nuntia Cœli
 Explicuisset ei; magnisque rogatibus instent,
 Ut Cæsaream secum Cornelii ad ædes

V 3

Ne

* Epenthes. lit. r.

Ne dedignetur comitari, & tendere dextram.
 Illi abeunt, properantque citi: sed euntibus illis
 Ecstatico raptu (si gentes fortè rogarent
^{ad. 10} Fratribus adjungi, quæ sint facienda) docetur
^{10.} Abreptus Petrus: siquidem prægrandis ab alto
 Cornibus extremis oblongo fune ligatis,
 Mappa ter ad Petri visum demissa, tenebat (nora
 Quadrupedum, volucrumq; genus quodcunq; so-
 Vox mappam comitata, Petro mandat, ut inde
 Pro dapibus capiat, quæ sint placitura palato:
 Petrus in excessu replicat, se lege teneri,
 Declinare, quod est commune; sed arguit illum
 Vox eadem, pariterque vetat communia dici,
 Purificante Deo satis emundata. Reversus
 Ad se Petrus avet, quid visio denotet illa,
 Quidve jubere velit, claro cognoscere sensu.
 Hæsitat in dubio: sed sanctus Spiritus illi
 Explicat ostenti sensum, & Cornelii adesse
 Significat famulos; quorum deferre petito
 Imperat: hos igitur pulsantes ostia, Petrus
 Comiter exceptos, dictâ acceptâque salute,
 Ducit in hospitium; lassosque labore viarum
 Procurat refici. Dapium virtute refectioni
 Fusiùs exponunt commissa negotia; vota
 Subjungunt dominiq; preces, ut Petrus ad urbem
 Cæsaris appropere velit, dominumque juvare.
 Petrus inardescens animarum lucra mereri,
 Se comitaturum, quamprimùm crastinus undis
 Exierit Titan, radiisque retexerit Orbem,
 Promittit famulis: qui lati, verba salutis
 Ex Doctore pio, spatio pendente diei,
 Accipiunt; tandem subducto Sole reclinant
 Artus in dulcem, Petro mandante, quietem.
 Vixque

Vixque secuta dies pelago surgebat, & astra
 Undique vicinum fugiebant pallida Phœbum;
 Sex legit ex numero fratrum Joppenſium, in ur-
 Caſaris ut ſecum feſtinis greſſibus irent. (hem
 Exſiliunt lecto prompti, tunicisque reſumptis
 Aggrediuntur iter. Felici fidere nati,
 Qui Caſarreâ ſacrâ comitante catervâ
 Reppetitis! vobis illuxit euntibus almi
 Sol Evangelii: pretioſa occaſio! Petrus
 Et fidi comites, uno conamine, Chriſto
 Fidere commendant; exponunt dogmata; firmant
 Ambiguos, & iter felici fine coronant.
 Cum Petro ſocii veniunt Cornelii ad ædes
 In Caſarreâ; qui Cœlo filius, eosdem,
 Nescio quàm magnâ cordis bonitate, receptos
 Pronus adorabat: Petrus tellure levatum,
 Qui ſoli verôque Deo debetur, honorem
 Puro homini deferre vetat; ſeſeque fatetur
 Mortalem ſervûmque Dei; veniſſe libenter,
 Suppeditaturum lumen Cœleſte petenti.
 Taliter exceptum Petrum ſociosque benignus
 Centurio patulis trahit in cœnacula valvis,
 Oſtenditque manu, multo conamine multos
 Exambire viros Cœleſtia ſacra doceri.
 Circumagit Simon oculos, cœtûmque decorâ,
 Factus in exemplum reliquis, gravitate ſalutat;
 Subjungitque ſtatim: Video non eſſe repulſas
 A Superis gentes; video quoscuque fideles
 Juſtitia ſervos, Domini quoque juſſa timentes,
 Sint quicunque velint, æternûm poſſe beari.
 Novimus ut teſtes, quod Chriſtus verus & unus
 Filius Excelfi, noſtrâ ſub imagine, ſacro
 Per plures annos homines inſtruxerit ore.

Vidimus ejectas ejus virtute malorum
Spirituum larvas; reduces in corpora manes.
Pulsâque morborum mala desperata: sed illis
Omnibus explosis urfit Synagoga supremum
Hunc benefactorem, quasi magnâ mole reatu
Infamem mortisque reum, crucifigere: verum
Hunc Deus everso fatorum jure, diebus
Vix tribus elapsis vivum prodire sepulchro
Jussit, & ostendit nobis magnalia Cœli.
Vidimus ut testes; postquam surrexit, eide
Sapius adfuimus frui potuque ciboque:
Munus Apostolicum suscepimus, ire per Orbem
Hæc arcana Dei populis proponere jussi.
Judicat hic vivos, defunctos judicat idem;
Est Deus, est Dominus; cunctorum scimus in illo
Verba Prophetarum modò verificata reperi.
Convertit stupefacta domus Cornelii ad unum,
Mira perorantem, Petrum sua lumina; dumque
Pergit in incepto verbi fervore, beato
Numinis afflatu, quidquid convenerat, ardet:
Quodq; stupefendum; linguarum munere pleni
Discipulis Christi similes, Divina loquuntur.
Hæc insueta pio Simon miratus amore,
Judicat, astantes Baptismo posse lavari:
Accurrunt avidi, renovantur fonte salutis;
Inque sinu Domini pacato corde quiescunt.
Excellens bonitas, quæ parva negotia tanto
Fœnore compensat! frustillum panis, & unam
Vilis aquæ poscam Deus æquiparavit Olympo.
Hæc miranda sacræ fidei promotio magnum
Auxit in ardentis Primatis pectore zelum.
Ecce, sibi loquitur, Joppensis visio gentes
In fidei gremium conscribi posse revelat.

Sit licet adversus Christum Synagoga rebellis;
 Defectum gentes reparant: patet orbita Mundi;
 Hanc meus ex Tarso, populorum buccina, Paulus
 Mirifico, quacunque patet, clangore replebit.
 Conversi Divum meditantem talia Petrum
 Invitant epulis; junctisque rogatibus orant,
 Ut pro communi fratrum solamine, saltē
 Ad tempus residere velit, secumque manere
 Hic Cæsareæ: sociis alimenta deesse
 Se non passuros. Petrus, quem visio tutum
 Fecerat, accumbit mensæ, defertque rogatis.
 Interea rumor, Petrum convertere gentes,
 Defertur Solymam; mirantur nuntia fratres,
 Zelotypi pro Lege Patrum, falsoque putantes,
 Inacidas solos ad Christi regna vocari:
 Econtra reliqui, quod testificante Magistro
 Lux Evangelii sit cunctis gentibus orta,
 Urgent; & dubii super hoc problemate certant.
 Displicuere Petro fratrum certamina, justē
 Schisma pavefcenti; nam diffidentia, talis
 Dissidii genuina soror, disjungit amicos.
 Hinc Solymam versus citior vestigia vertit,
 Ambiguosque super dicto problemate, claro
 Instruit eloquio, speciatim, qualia Joppes
 Contigerint ostenta sibi; quid jusserit Æther:
 His quoque subnectit Christi mandata, iubentis
 Omnes, in toto per climata quolibet Orbe,
 Esse creaturas fidei documenta docendas.
 Adjiciunt dictis animum, referente stupenda
 Veriloquo Primate Petro; junctique vicissim
 Unanimésque simul deponunt jurgia fratres.
 Sic quandoque pios, interludente maligno
 Dæmone, disjungit quædam contentio: sanctus

A. 10
 48.

A. 11
 1.

Spiritus è contrà Fidei protector, eosdem
Pace reunitos, æterno fœdere jungit.

AA. 11 Barnaba, adi Tarsum! Paulo data jussa Damasci

25. A Christo Domino, modò confirmata, requirunt

Omnigenas gentes tenebris educere. Paule,

Vox Evangelii refona! vox alma tubarum,

Clange per extremos Terræ mariûmque recessus!

Clange, patere domum Domini: celer instrue gen-

Morte Redemptoris referata palatia Cœli (tes,

Omnibus accessum populis tribuisse. Venite

Innumeræ gentes! vobis per vulnera Christi,

Pérque fidem veram patet alma perennis Olympi

Janua: non obstant commissa piacula; totus

Sub sacris Christi pedibus languescit Avernus.

Barnaban à Tarso comitatur Paulus amicus,

Electum Domini Vas; Antiochena reclangit

His animata tubis Ecclesia: pergite zelo,

Quem Deus in vestris accendit cordibus, illam

Ædificare domum, quam nulla potentia Mundi,

Nulla reclamantis rabies subvertit Averni.

Antiochenus ager Christi bene cultus aratro,

Innumeros retulit fructus; primisque fideli

Attribuit populo nomen venerabile, sumptum

A nostræ fidei supremo vertice Christo,

Christiadæ; titulus, qui nos regaliter ornat.

Prædicat interea Divini ex Numinis aura

AA. 11 28. Vaticinans Agabus, quòd regnatura per Orbem

Mortis alumna fames, dum nullos arida tellus

In segetes culmos patietur crescere, multas

Affliget gentes, agros cumulando sepulchris.

Non finit hæc tacito sepeliri pectore larga,

In socios inopes flagrans, dilectio Pauli;

Sed confortat eos, qui multis rebus abundant,

Ut pressis adfint, & alant in paupere Christum.
 Hi quoque morigeri, dant sufficientia charo,
 Ut juvet ex illis inopes, munuscula Paulo.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ
 INDUCTIO NONA.

S. MARCUS CAP. 16.

Euntes in Mundum universum, prædicate Evangelium omni creaturæ. Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit: qui verò non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur: In nomine meo Dæmonia ejicient; linguis loquentur novis; serpentes tolerant: & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit: super ægros manus imponent, & benè habebunt. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Iesus Christus demandat Apostolis suis, à Spiritu sancto corroboratis, ut dispersi per universum terrarum Orbem Evangelium omni creatura prædicando annuntient, & pluribus prodigiorum signis prædicationem suam ubique confirmant.

Prodigiosa quidem dederat conversio Pauli
 Pacem Christicolis aliquantam; pessimè au-
 Vix degustatam duplicatâ grandine turbo(tem
 Temperiem rupit; violentus namque Tyrannus,
 Rex vaser Herodes, populi captando favores, AA. 12
 Truncavit gladio Boanergis colla Iacobi; I.
 Simonemque Petrum tenebrofi carceris antro
 Inclusum, statuit, finito Paschate sævis
 Macidum dirè cruciandum tradere turbis.
 Consternata gemit super his Ecclesia damnis;
 Continuisque Deum precibus, votisque fatigat,
 Ut quem constituit Primatem Christus, eundem
 Pro converforum communi pace, draconum
 Unguibus eripiat. Deus annuit: abditus undas

Phœ

Phœbus in Hesperias, tenebris involverat Orbes
 Dum per custodum turmas facer Angelus ab
 Educit Petrum Primatem carceris antro.
 Progreditur Simon, & pulsat ad ostia Marcæ.
 Ecce puella Rhode procurrat ad ostia, quærens
 Quis portam feriat mediæ sub tempore noctis
 Responsûque dato, cognoscit fœmina vocem
 Simonis Petri; redit exhilarata, priusquam
 Exciperet profugum foribus, placitura relatum
 Nuntia Discipulis, ibi pro Simone supremum
 Auxilium Domini simul implorantibus: illi
 Insanire Rhoden, ajunt; nisi forsitan esset
 Angelicus Petri custos: sed denique, pulsum
 Continuante Petro, currunt, referantque penates,
 Primatêmque suum magnâ dulcedine cordis
 Conspiciunt astare sibi. Confratribus ille
 Prodigii seriem, meritas referendo benignis
 Cœlitibus grates pro libertate, recenset;
 Et petit, ut referant hæc admiranda Jacobo,
 Ac reliquis fidei sociis; jussisque valere,
 Barbariem populi subterfugiendo, recedit.
 Sit tua, mi frater Christi livore redempte,
 Vita dolorifico circumvallata labore;
 Nè perdas animum; nam tempestate remota
 Exquisita tibi donabitur hora salutis.
 Nunquid Simoni mortis discrimine cincto
 Opportunus adest bonus auxiliator? eumque
 Compeditibus fractis ex mœsto carcere ducit?
^{Act. 13} Sed quid, Paule, tibi, quid, Barnaba amande, reve-
^{2.} Spiritus Excelsi? discedere mandat utrumque
 Mœnibus Antiochi, populisque accendere lucem.
 Ite bonis avibus, gravium par dulce virorum
 Inque, ministerium vobis assumite Marcum.

Insula cæruleo Cyprus circumflua ponto
 Addictam Veneri Paphiam complectitur urbem.
 Hic Proconsul erat, cui nomen Sergius, ille
 Audit adesse viros, populum nova sacra docentes,
 Quos audire flagrat; sed pseudopropheta scelestus
 Obstitit his Elymas magicâ celeberrimus arte:
 Ast oblatrantem Divini fulmine verbi
 Paulus percutiens, maledicto lumen utrumque
 Involvit tenebris, jussitque recedere cæcum.
 Quæ portenta videns, Baptismi fonte lavari
 Sergius à Paulo desiderat; hocque renato,
 Paulus cum fociis Paphio de littore solvit.
 Inde celer peragrat Pamphylidis oppida terræ,
 Innumerasque animas Pisidarum in gente fideles
 Lucrifacit: sed ubique graves à gente malignâ
 Pro mercede boni studii gustare dolores
 Cogitur; hic virgas, lapides ibi sustinet: omnis
 Vita merus labor est, dolor, & tribulatio cordis.
 Sed licet obfistant sparsi per regna scelesti,
 Et satagant populis exosum reddere Paulum;
 Ille tamen pergit solito clangore tubarum
 Innumeras gentes sub Christi signa vocare.
 Ivit ad Emathios; celebrésque revisit Athenas;
 Et docuit doctos, quis sit novus ille Deorum
 Ignotus Danaïs, pro quo construxerat aras
 Græcia. Sermonem pauli mirantur Athenæ;
 Gemmâque Doctorum Dionysius ipse loquentem
 Suscipiens Paulum, Damaris domicella supremi
 Nominis, & plures Christi vexilla sequuntur.
 Post tantos fructus decernit adire Corinthum
 Paulus; ibique manet ter senis mensibus inter
 Consortes fidei: quod suppeditabat iniquo
 Pabula livori; nam gens Hebræa fidelem

A. 9.

13. 13.

A. 9. 16

& 17.

A. 9.

18. 1.

Ne-

- AÆ. Nequiter accusant coram Proconsule Paulum;
 18.12. Sed doctus Præses, cui nomen Gallio, torpet
 Auditis Pauli replicis decidere causam.
 post loca plura dein, consuetos inter Achates,
 AÆ. Paulus ad illustres Ephesinos transit, ibique
 19.1. Plurima signa patrat: sudaria, cingula, veste
 AÆ. Ægros sanabant, expellebantque malignas
 19.12. Spirituum faeces. Scevæ * septena propago,
 Hæc imitaturi, Paulino more jubebant
 Emigrare foras, per Jesu nomen, Averni
 Spectra; sed illa viris levibus parere recusant.
 Se novisse quidem Jesum Paulumque, fatentur
 Hos exorcistas verò nescire: statimque
 In faciem barbamque volant, rapiuntque capillos
 Ut plagis laceri vix elabantur: ubique
 Hi manifestantur casus, magnūque timorem
 Gentibus injiciunt; Divinum nomen, *Iesus*,
 In cellâ statione locat pia turba deinceps.
 Paulus ad Hesperios excurrere destinat agros.
 AÆ. Et Latios fines; ideò præmittit Erastum
 19.22. Timotheumque viros insignes: ipse remansit
 Sacra docens Ephesi cives paulisper; & ecce
 Nescio quo fato, quidam argentarius urbem
 Seditione movet; queritur, per dogmata Pauli
 Immortale decus magnæ nutare Dianæ,
 Et plures Asiæ regiones templa Deorum
 Deferuisse; sibi (quod acerbo murmure plangit)
 Dum simulacra cadunt, subduci lucra laborum
 Ac alimenta rapi. Paulum, sedare tumultum
 Propterea que palam conscendere rostra parant
 Magnates aliqui dubiis desistere cœptis (tem
 Hortantur: siquidem modò solam quæreret audat
 Vul

* *Judæi sacerdotum Principis 7. filii.*

Vulgus, Aristarcho Gajoque in vincula missis,
 Personam Pauli. Tandem mansuescere corda
 Fecit Alexander, doctè pro pace perorans.
 Hac igitur sævi positâ feritate tumultus
 Tarsensis Præco solitis comitatus amicis
 Transfit ad Emathios & Græcos: inde reversus,
 Troada pervenit, septemque diebus ibidem ^{AA.}
 Mansit; ubi extremo, quo concludebat abire ^{20. 6.}
 Troade, producto sermone per ardua noctis,
 Ex auditorum turba, nunc forte sopore
 Obrutus, ex alto fractâ cervice ruebat
 Eutychus; hunc vitæ recedit, mirante catervâ.
 Inde pari zelo loca per quàm plurima ductus,
 Cum sociis veniens Miletum, flendo recenset ^{AA.}
 Fratribus, urgeri se Cœli iussibus, ire ^{20. 6.}
 Nunc Hierosolymam; licet haud ignoret, ibidem
 Injicienda sibi funes & vincula; promptum
 Pro Christo quæcunque pati, se velle deinceps
 Consummare suum pro Christi nomine cursum.
 Et nunc ecce scio, subjungit plenus amaro
 Fletu, quòd faciem nostram non ampliùs inter
 Mortales, sed me, Domino tribuente receptum ^{BA.}
 In requiem vitæ, post fata videbitis. Ite,
 Ac estote Deo fidi! post talia flexis
 In terram genibus Superos orabat; & inde
 Qui circumstabant, lacrymis super ora volutis
 Complectebantur flentem, flentèsque supremâ
 Voce salutabant; comitèsque ad littora facti,
 Acclamant navem solventibus: Ite! valetè!
 Per Mare Carpathium volitat resoluta biremis
 Ad Tyrios fratres; Ptolemaida; deniq; ad urbem ^{AA.}
 Cæsaream, multis populosam fratribus: uno ^{21. 3.}
 Hi conabantur molimine vertere mentem

Pau-

- Pauli, ne Solymam contenderet ire; timendum
 Ne pro tantorum Paulum mercede laborum
 Indociles Scribæ curent in vincula mitti.
 His Paulus replicat: Non solum carcere claudere
 Sed quoque pro dulci desiderio nomine Jesu
 Occidi; lassum vestris nolite querelis
 Contristare virum! Solymam mens æstuat ire,
 A. Quid tandem (nam cassa fuit dissuasio) totum
 21. 14. Gymnasio fratrum perquam gratissimus, una
 Cum sociis venit; sed cum, sua vota solutum
 Ad templum Domini tentasset adire, tumultus
 Incipit horrifono, sicut tonat Ætna, fragore
 Ejiciunt templo Paulum, raptantque, trahuntque
 Et pugnis cadunt: popularis turbo Tribuni
 Fertur ad auditum; qui denso milite cinctus
 Injectum rapido cohibentia frena furori,
 Protinus accurrit: Paulumque ex agmine raptum
 Inducit castris; factoque examine, Paulo,
 Ex gradibus tumidæ rationem reddere plebi,
 Permittit. Verbo non proficiente, reduci
 In sua castra jubet vinctum, cadique flagellis
 A. At contra, insignem Romani Civis honore
 22. 25. Taliter affligi, Paulus probat esse nefandum:
 Quæ replicata movent, rescindere jussa, Tribu
 A. Detectis vafre gentis conatibus illum (num
 23. 23. In Cæsarream mittit; quod deinde secuti
 A. Accusant Paulum coram Felice maligni:
 24. 1. Qui Syriæ Præses lucri spe ductus, eundem
 Carcere conclusit. Dum bis vindemia gratis
 A. Pro torculari calathos impleverat uvis,
 24. 27. Felici Festus successit Præses; eundem,
 Ut sibi restituat Paulum, Synagoga requirit:
 A. Festus, inauditum Romanis Civibus esse,
 25. 1.

Supplicio nondum convictum tradere, dicit.
 Cumque salutatum Rex ambitiosus Agrippa Aa.
25.13.
 In Cæsaream, pariter cum conjuge, Festum
 Accessisset; avet Præses, dignetur adesse
 Judicio Pauli: vinctum miratur Agrippa,
 Nulliusque reum sceleris transmittere Romam
 Suadet. Eò Paulus terræque marique profectus, Aa.
27.
 Naufragium passus, Melites ad littora curva
 Enatat incolumis: mordentis ab aspidis ictu
 Hic manet illæsus: perlatus denique Romam,
 Introductus ibi fidei sacra semina spargit. Aa.
28.
 Pergit, ad exemplum Petri Paulique, Joannes
 Ad gentes Asiæ: Thomas quoque prædicat Indis,
 Parthis, ac Medis; Phrygibusque; Scythisque; Philippus,
 Andreásque; Scythis, Thracibusque; Getisque; & Achæis:
 Bartholomæus adit scopulosa cacumina magnæ
 Armeniæ: Matthæus amat subjungere Christo
 Æthiopes; Persas Simon Judásque Thadæus.
 Jacobo junctus conquirere flagrat Idumen
 Matthias: Marcus convertit regna Canopi.
 Lucas cum Paulo per plurima regna cucurrit.
 Hispanos docuit Jacobus major, Agrippæ
 Occisus jussu, quem jam super Æthera latum
 Perpetuo cultu pia Compostella decorat.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUINTÆ
 INDUCTIO DECIMA.

CANIT ECCLESIA.

Maria Virgo Cœlos ascendit; gaudete, quia cum Christo
 regnat in æternum. Exaltata est sancta Dei Genitrix su-
 per choros Angelorum &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus Beatissimam Ma-
 trem suam Virginem Mariam, postquam illa per quindecim
 X annos,

*annos, à passione & resurrectione ejus computatos, inter
adversitatum casus vixerat, cum corpore & anima gloriose
in Cœlos assumit.*

Vos bifidi montis, sed inania numina, Musa
Non imploro, sacram mecum finire Poësin
Est longè melior toto celeberrima Cœlo
Musa, Dei Genitrix, generosa virago Maria
Illa coronanti devota poëmata sine
Afferet auxilium; sitientem, nectare lactis
Virginei (non Castaliâ, quæ fingitur, undâ)
Potabit: siquidem mens debilitata laborat,
Virginis ad Superos assumptæ fata supremo
Devotis Divæ famulis proponere versu.
Vixisti, Divina parens, post funera Nati,
Credo,*tribus lustris. Hæc tempora mixta dolore
Mixta refrigerio, variâ sub sorte fluebant.
Vidisti Christum frangentem spicula mortis,
Ad Superos magna cum Majestate reversum;
Promissum Patris donum sub imagine linguae
Ignitæ Cœlo delapsum; millibus auctos
Christiadûm cœtus, adeoque per omnia Mundum
Climata sinceræ Fidei documenta vagari:
Sed quoque vidisti, quanto Synagoga furor
Arserit in Christi famulos, quo nîsa tumultu
Ut cunctos sacrâ proscriberet urbe fideles.
Illustrem Stephanum contrivit saxeus imber;
Cognatoque tuo, jussit furiosus Agrippa,
Carnificis gladio caput à cervice revelli:
Innumeras clades, ô dilectissima Matrum!
Suppressi tolerant, te conspiciente, fideles.
Ad te, mi Jesu, tenuem convertito Poësin:
Non permitte gravi luctu materna deinceps
Pecto

* Revel S. Birgitt, L. 7. Cap. 26.

Pectora torqueri ; scis , quòd sit lassia dolore,
 Quòdque sacro , jungi Superis , exardeat igne.
 Incertos inter non ausim ponere casus,
 Quòd , postquam Christus Cœlos ascendit , amatae
 Sæpius astiterit , dederitque levamina, Matri:
 Illa tamen , sicut transfixus arundine cervus
 Inquirat latices , sacris quoque tacta sagittis
 Flagrat in accessum Divini fontis , & inde
 Angelicis conjuncta choris recreare palatum.
 Nec dubitare licet , Christum per nuntia Matri
 Notificasse diem , quo post tam multa dolorum
 Prælia , votorum compos , totiésque petiti
 Funeris , emeritas liceat deponere curas.
 Fertur * in excelso summoque cacumine sacri
 Montis olivarum (quem devotissima Virgo,
 Ultima materno fletu vestigia Nati
 Aspersura , simul partem positura dolorum,
 Sæpe salutabat) Domino referente , supremam
 Cognovisse diem , quæ collatura quietem,
 Abstergat lacrymas , finemque laboribus addat.
 Exhilarata redit Solymam, charumque Joannem
 Ex Asia reducem solitâ bonitate salutat.
 Confestim ** reliqui , sic disponente Supremo,
 Ex variis Mundi regionibus undique currunt
 Discipuli Solymam ; tacitâ quasi voce citati,
 Ut comitarentur morituræ funera Matris.
 Debilitata suas sentit decrescere vires:
 Imponunt thalamo; præscribunt pharmaca; gratis
 Invitant epulis ; & restaurare laborant
 Collapsas vires. Mater dulcedine plena
 Fratribus exponit , quòd , cùm sibi desuper hora

X 2

Op-

* *Legenda Assumpt. Maria*** *Nicephor, Callist. Lib. 2. Histor. Eccles. à Cap. 21.*

Optatæ mortis sit designata, requirat
 Non aliis refici dapibus, quàm Corpore Christi
 Quem, vertente trium cursu spatioque dierum
 Consolanda flagret cupidis amplectier ulnis,
 Plurima subjungit sibi notificata supernè;
 Extremùmque rogat tuto sua membra sepulchro
 Donec is adveniat, qui suscitet ossa, reponi.
 Hæc contristabat Divæ facundia fratres,
 Qui bene sperâssent, ut convalitura popello
 Rebus in adversis assistere pergeret. Alma
 Solatrix lacrymis appromittebat obortis,
 Se fore sollicitam; fidæ quoque munere Matræ
 Functuram multò zelosiùs inter amicos
 Cœli concives; non velle relinquere pressos
 Confratres Fidei, nunquam cessare precando
 Pro populo, Christi pretiosâ morte redempto.
 Assiduos inter gemitus lacrymâsque cadentes
 Confecit Petrus Divini Corporis escam,
 Manna viatorum, testamentùmque salutis.
 Mater anhelabat postrema Viatica sanctis
 Degustare labris: his confortata, retentat
 De Christo Superisque loqui; sed flammeus ardor
 Corpore cedendi, sensus animùmque fatigat,
 Ultima nota dies ac hora novissima venit,
 Quâ, veluti lychno fax deficiente, gradatim
 Emoritur nostri Phœbe pulcherrima Cœli;
 Eclipsin passura brevem submergitur umbris;
 Exhalatque sacram, sinè tristi mortis agone,
 In Christi amplexus animam; qui pignus amatum
 Sacratæ Triadi, Cœlique senatibus offert.
 Quantus honor soleat terrenis Regibus urbem
 Ingressis, vel eis, qui post fera bella triumphum
 Ducunt, à populo tribui, constabit abundè:
 Sed

Sed cùm tantillum distantia maxima cultum
 A Divùm summis distinguat honoribus; absit
 Attentare rudi describere talia versu.
 Ut tamen hìc aliquid videar fecisse; quiescam,
 Donec in Æthereas redivivo corpore sedes
 Virgo triumphatrix à Christo ducta sedebit.
 Interea tangit dolor implacabilis orbos
 Christiadas, tantæ lugentes funera Matris.
 O Lux nostra redi! juvenes teneræque puellæ,
 Decrepitque senes, & tota Ecclesia clamat;
 Nostra Salus, ac Spes, & nostra revertere vita!
 In Te, perverso jactatis turbine, curas
 Deposuisse, fuit medium superâsse dolorem.
 Ah rediviva redi, nobisque levamina confer!
 Cùmque retardari renuissent fata; soluti
 In madidos gemitus, ad*vallem Josaphat alnum
 Funus honorifico deducunt more fideles.
 Hic Pario constans ex marmore tumba vacabat:
 Infertur Diva, & Syrio decoratur odore,
 Et Cilicum sertis, & amœnis floribus Hyblæ.
 Inter Apostolicos Proceres lugebat ad ossa
 Virginis emeritæ confratrum turba, sacratum
 Expectando diem, quo Mater amabilis iret
 Ex thalamo tumuli super alta palatia Cœli.
 Tertia lux roseum referebat ab Æquore vultum,
 Quando triumphales læti velamina Cœli
 Actutum retrahunt Paranymphe; tota refulget
 Regia Cœlestis, nitidis rubicunda pyropis:
 Lumen inassuetum, nullo tolerabile visu,
 Accendit totum candentibus aëra flammis.
 Christus ad humanos hæc lumina temperat usus,

X 3

Se-

* *Peir. de Natal.*

Séque relucenti sublimem in sede videndum
 Exhibet; ac dulci, placida sub pace morantem,
 Excitat affatu Matrem: rediviva loquentis
 Hæc Nati vocem, Zephyris famulantibus, audit
 Exsurgens tumulo, velutî Pallantias undis:
 Approperat numerosa cohors gaudentis Olympi
 Nescio quale melos, vel qualis fascinet aures
 Musica; blanda nimis vocum discordia mentem
 Alternis vicibus simul huc, simul abripit illuc
 Substruitur pedibus redivivæ candida nubes,
 Quæ Paranymporum niveis suffulta lacertis
 Sublevat Augustam; rutilosque levata per ignea
 Pergit ad Empyream supremi Numinis Aulam,
 Dúmque supergreditur Cœli Regina tenellam
 Humani visûs aciem, pia ponè sequuntur
 Agmina Spirituum; coeunt velamina Cœli;
 Aëreæque datur regioni pristinus ordo.
 Qualis ibi requies! quis honor! quæ gloria! mutas
 De tabulâ subduco manum; maloque vereri
 Innumeris gradibus tenuem superantia caput
 Quàm vasto Pelago graciles superaddere guttas
 Ad vos in tristi lacrymarum valle relictos,
 Consortes Fidei, fratres fociosque revertor,
 Dicite, quid vobis propè tumbam stantibus almi
 Mater ad extremum valituro in sæcula verbo
 Dixit? illa, reor, cùm tot rediviva videret
 Se deplorantes, quasi colliquefacta benigna
 Matris in affectu mœstis promiserit ultrò,
 Se curaturam, quamvis Synagoga vel ipse
 Tartareus latro simul obluetetur, ut omni
 Aeternum victrix Ecclesia floreat ævo.
 Ergo pii Proceres, quibus est concessa potestas
 Gentibus obstrictis solvendi vincula, vestros
 Exon:

Exonerate pedes, lumbos præcingite; lati
 Ite per extremi vastissima climata Mundi;
 Informate rudes, dubiosque reducite; lapsos
 Erigitote; malis pressos miserisque juvate!
 Injicitote sacros humanis cordibus ignes,
 Ut bene cognoscant, quæ sint post tempora vitæ
 Expectanda bonis, & quæ mutuenda malignis.
 Suppetias Regina feret, quam nuper euntem
 Ad Superos magnâ cum Majestate, stupentes
 Vidistis: solio stellis sedet illa corusco,
 Proxima sacratæ Triadi; primæque Patronæ
 Fungitur officio, defendit jura reorum,
 Judicis offensam, commotâque pectora lenit.
 Magnanimi certate viri! sublimia tentat,
 Dum premitur, virtus; lethi confinia nemo
 Pectoris excelsi metuit. Vidistis in urbe
 Principe terrarum, celsi super ardua clivi
 In cruce cum diro Christum, configere letho;
 Hunc Heroa decet merituros præmia vitæ
 Macte sequi: properate! piæ confidite Matri!
 Quæ schola non docuit, Cœlesti munere scitis.
 Urgeor affectu, Matris decorare sepulchrum
 Carmine finali: cursum rogo siste . . .

. . . Viator

Hoc inclusa fuit Cœli Regina sepulchro;
 Dicam, si, quanto tempore, fortè rogas.
 Vix ter post obitum retulit Pallantias ignes,
 Cum sua defunctæ reddita vita fuit,
 Indignum tantâ pro Majestate fuisset,
 Viscera corrumpi, quæ peperere Deum.
 Hæc, quâ primus homo maculavit labe nepotes,
 Libera, non meruit mortis amara pati.

X 4

Ut

Ut tamen exemplum Geniti sequeretur, obivi
Surrexitque suo consocianda Deo
Iam super Angelicos specioso corpore cœtus
Exaltata sedet, glorificata regit.
Quid regat, inquiris? vel quæ sit functio? dicam
Iratum nobis mitigat illa Deum.
Unde reor nullum reperiri posse, salubri
Qui non indigeat Virginis hujus ope.
O animæ requies! ô delinquentis Asylum!
O dubiæ pollux & Cynosura rati!
Duc nos, dum fragili vehimur super Alta phaselo,
Ad loca perpetuæ tuta salutis. Amen.

APOSTROPHÆ EPIGRAMMATICÆ

IN

QUINQUE PRÆCEDENTIS OPERIS POETICI

PARTES, ET UNAMQUAMQUE EARUM INDUCTIONEM.

IN PARTEM PRIMAM.

I.

*Ad Gabrielem Archangelum, Beatæ Virgini incarnationem
Christi annuntiantem.*

Mitteris à Domino latum Nova magna Mariæ,
 Nempe quòd immensum sit paritura Deum.
 Limbicolis eadem bona nuntia Patribus affer,
 Ut Divis finem constet adesse mali.

II.

Ad Beatum Iosephum de Sponsa suæ graviditate anxium.

Angeris incassum; caret omni labe Maria:
 Huncque scias luctum Dæmonis arte strui;
 Causam Virgineæ tibi fertilitatis amico.
 Desuper adveniens, Angelus ore dabit,

III.

*Ad Beatam Mariam Virginem, Jesum in stabulo Bethle-
mico parientem.*

Nè contristeris Virgo Divina, quòd edas
 In stabulo, nostrum qui removebit onus.
 Rex inopum non vult alio clarescere cultu;
 Donec salvificum perficiatur opus.

IV.

Ad Jesum octavo post nativitatem die circumcissum.

Primitias sacri das circumcise cruoris,
 Jesule! pro nostro sufficit ille bono.
 Sed Divine puer, ne copia desit amorì,
 In nostram totum fundere pergis opem.

V.

*Ad Reges Sabarum, Tharsis, & Insula, neo-natum Sal-
vatorem adorantes.*

Ex primo Mundi properastis margine, Christum
 Culturi; vobis stella retexit iter.

Thus, aurum, myrrham puero donastis; euntes
 In patriam, nato thurificate Deo.

VI.

VI.

*Ad decrepitum Simeonem, qui responsum acceperat à Spiritu
fore ut ante suum obitum videret Salvatorem.*

Ostendit tibi, juste Senex, ulnisque salutem
Imposuit Dominus, pollicitisque stetit.
Hoc fato saturatus obi, vir plene dierum,
Inque sacra Domini pace quiesce tui.

VII.

*Ad populos Ægypti, fugientem Jesulum, ut exulum, sus-
cipientes.*

Ad vos exul abit Mareotas pufio Jesus,
O Idololatraz, suscipitote Deum!
Ille salutiferos accendit gentibus ignes,
Tartareosque suo delet amore rogos.

VIII.

*Ad innocentes parvulos ab Herode Ascalonita martyrio af-
fectos.*

Latronum gladiis, pueri, supponite colla;
Vester erit sanguis victima grata Deo.
Cœlesti niveis tunicis astabitis aræ;
Nec cruor effusus semper inultus erit.

IX.

*Ad cives Nazarenos, Jesum ex Ægypto redeuntem amici
suscipientes.*

Nazareth, indigenam redeuntem corde benigno
Suscipis, & gratum dicis adesse tibi.
Sed, reor, ejicies, dum se manifestat: in urbe
Inveniet patria nemo Propheta locum.

X.

*Ad Synagogam Hierosolymitanam, Jesuli duodennis pre-
dentiam admirantem.*

Si, quæ sunt miro pueri duodennis in ortu
Facta, revolvisset cor Synagoga tuum;
Non mirareris pueri responsa; sed esse
Hæc incarnati mystica verba Dei.

IN SECUN-

IN SECUNDAM PARTEM
APOSTROPHÆ EPIGRAMMATICÆ.

I.

Ad convivas , in nuptiis Canæ Galilææ præsentēs.
Tam lapidum genuit vindemia nulla liquorem,
Quàm vos ex verso fonte bibistis aquam.
Si nos in terris tam dulci nectare pascit;
In Cælo nobis qualia vina dabit?

II.

Ad Simonem Petrum , ex hortatu Christi , iteratò retia laxantem.

Ex Domini monitis iteratò retia laxas,
Et trahis ad solitum pisce repleta vadum.
Sed magis impensè cumulabis lucra, supremam
Dum cupis innumerà gente replere Domum.

III.

Ad quemcunque fidelem Eleemosynarium , & proximi adiutorem.

Si fortasse rogas , an sit compassio virtus?
Est, si de puro fonte cucurrit amor.
Est amor ipse Deus; prædestinat ille salutì
Hunc, qui confratrem subveniendò levat.

IV.

Ad Nautam in Mundi tempestuoso mari perichlitantem.

Est mare Mundus atrox; sunt infortunia venti;
Scandala sunt Syrtes; Styxque Charybdis erit.
Quis tantos fugiet, quæris Palinure, furores?
Hic, ejus navim Christus amore regit.

V.

Ad Archisynagogum Jairum.

Ad vocem Domini tua nata, Jaire, revixit,
Tūque; tui vires aspiciendo Dei.
Talia non video; tamen hunc devotus adoro,
Inque mea verum carne videbo Deum.

VI.

VI.

Ad Phariseos & Legisperitos, Christum ad prandium invitantes.

Mundatis manibus mensas accedere vultis,
Estò meris scateant interiora dolis.
Non eadem Christus docuit; sed, ut arbiter æquus,
Interiora jubet purificare prius.

VII.

Ad universos mortales, ut se ad mortem præparent.

Scitis, quòd, cum sit mors ultima linea rerum,
Præmia, qui rectè Vixerit, ille ferat.
Hinc præcepta Dei sint, nè deliret amissis,
Regula; sicque mori quisque paratus erit,

VIII.

Ad duodecim Apostolos, eorumque successores, ut juxta instructionem Christi Mundo salutem annuntient.

Vos ablegavit Christus, docuitque seorsim,
Quo sit vera salus notificanda modo.
O successores! hæc neglexisse salutis
Dogmata, non secus est, atque negasse Deum.

IX.

Ad contristatas & desolatas viduas, & orphanos.

Orphane cur ploras? cur fies viduata marito?
Dum desolatis Christus adesse parat.
Nunquid, ut auxilium viduæ ferat, ille sepulchro
Evocat unigenam, tristitiâque levat?

X.

Ad divites, ut in pauperibus Christum pascant.

Incumbit vobis, in paupere pascere Christum.
Divitias hac sub conditione dedit.
Hinc nolite manus inopi subducere Christo,
Nè quondam vobis subtrahat ille suas.

IN TER.

IN TERTIAM PARTEM
APOSTROPHÆ EPIGRAMMATICÆ.

I.

Ad Moysen & Eliam, in transfiguratione Christi praesentes.

Ut Pharaon Mosen, Eliam Jezabel anxit;
Me quatit innumeris fors inimica malis.
Eripuit Dominus modò clarificatus utrumque;
Ah! precor angores finiat ille meos!

II.

Ad Samaritanam, prope fontem Jacob cum Christo colloquentem,

Ad fontem Jacob Divino fonte refecta
Accersis Sicharos in bona fata viros.
Christus semper adest contritis corde, remittens
Crimina; quis talem tardet adire Patrem?

III.

Ad Joannem Baptistam, ab Herode ex instinctu Herodias decollatum.

Nè, vir magne Dei, pateretur adultera casum,
Te decollari turgida corde petit.
Illa tamen cecidit; Tu versa sorte supremus
Inter Cœlestes stas Patriarcha choros.

IV.

Ad Christum in extremo judicii die redeuntem.

Cum suprema dies sævo grassabitur igne,
Pérque Solum sparget fulmina, pérque Salum;
Stabimus attoniti, Mundo pereunte: sed Æthræ
Servabis parvum, Christe benigne, gregem.

V.

Ad adulteram, quam Christus à lapidatione liberavit.

Evadis lapides sub Christo iudice, mœcha;
Ultricem fugies vix, recidiva manum.
Hinc ne corripiat Cœli vindicta relapsam.
Ex fundamento turpe recide malum.

VI.

VI.

Ad Nicodemum de nocte à Christo informatum.

In tenebris lucem quæsitum vade, Magister;
 Quippe magisterio proderit illa tuo,
 Multa sciunt Superi nostros fugientia sensus;
 Illa tamen quondam deteget una dies.

VII.

Ad matrem filiorum Zebedæi, super præcedentiâ in Regno Christi pro filiis sollicitam.

Vana quid exambis, mater? non librat eâdem,
 Quâ solet ambitio, munia lance Deus.
 Ex folio multos Styx deglutivit; in altum
 Extulit abjectos sors variata thronum.

VIII.

Ad Concionatores, Divini verbi semina spargentes.

Spargitis in populum Divini semina verbi;
 Hinc non sit vestris dissona vita labris.
 Verba movent, exempla trahunt; ideoque cavendum
 Ne, quod formâstis, vita reformet opus.

IX.

Ad populum Hierosolymitanum, Christum sub instabili applausu susipientem.

Instar arundinæ, quæ ventilat aëra, cannæ,
 Se variat vester perfidiosus amor.
 Auguror: impositos jacet catapulta molares,
 Et quatiet vestros magna procella lares.

X.

Ad universos Christi fideles, ut Agno Paschali fructum approperent.

Agno Paschali fructum properate fideles!
 Ille suo potat sanguine, carne cibatur.
 Sic insignitos, à percutiente maligno
 Servat, & æternis recreat usque bonis.

IN QUAR-

IN QUARTAM PARTEM
APOSTROPHÆ EPIGRAMMATICÆ.

I.

Ad Judam Iscarioten, Christum Judæis osculo tradentem.

Non est in toto fraus perniciosior Orbe
Illa, fucatus quâ simulatur amor.
Hanc exercebas, Juda! Cacodæmone ductus;
Suntque tui fratres, qui simulare student.

II.

Ad Sanhedrim, Christum per mortis sententiam condemnans

Hæc quæ condemnat Christum sententia mortis,
In vos æternam fulminat atra necem.
Injusti justum condemnavistis; iniquos
Quàm feriat, scitis, pœna tremenda viros.

III.

Ad Pilatum, Christi innocentiam frustra profitentem.

Scis, quod Pontifices excæcet livor; eumque,
Qui sequitur cæcos, certa ruina trahat.
Qui votis fidunt alienis, æstimo nauci;
Quemque suum tandem justificabit opus.

IV.

Ad Herodem, cum Aula sua Christo instar fatui illudentem.

Stultis morologi sapientes esse videntur;
Credo, Palatinis mos fuit ille tuis.
Occinuit nimium tibi Vox clamantis eremo;
Hic tacuit nimium: quis placitura canet?

V.

Pilati, ad populum Solymaum clamantis: Ecce homo!

Ecce coronatum veprium diademate Regem!
Cento tegit scapulas; implet arundo manus.
Ecce flagellorum rabies quot vulnera monstret!
Qui non compatitur, cor glaciale gerit.

VI.

VI.

*Ad Pilati uxorem frustra exhortantem maritum, nè Christi
necis negotio se immisceat.*

Quod muliebris amor leges quandoque reformet,
Hoc queror; ast cur hìc non queat, usque late
Fortè magis timuit, quàm te Pilatus amavit;
Hinc te decretis posthabuisse reor.

VII.

Ad Christum, crucem sibi bajulantem.

Fers tibi, Christe, crucem, Mundi peccata ferendo
Utque suam portet quisque sequendo, mones,
Hinc portando meam, sanctis obtempero jussis;
Tùque meum tandem, Christe, levabis onus.

VIII.

Ad latrones, cum Christo utrimque crucifixos.

In medio vestrum sanctis fons effluit undis;
Cur tam dissimiles ergò bibistis aquas?
Ex uno vitam, mortem quoque, fonte bibistis,
Dum vos sejunxit disparitate fides.

IX.

Ad Longinum Centurionem, Christi latus lancea aperientem.

Turturibus latebras in Christi corde parasti,
Dum tua salvificum transiit hasta latus.
O requies animæ! tutumque timentis asylum!
Hìc lavat unda malos, hìc tegit umbra bonos.

X.

*Ad Josephum ab Arimathæâ, sepulchrum novum Christo
in sepulturam offerentem*

Cedis honorificum Christo, vir clare, sepulchrum;
Cœlestemque tibi reddidit ille domum.
Fœnora si quis amat, stipulor, quòd magnus amore
Pro modico cupiat debitor esse Deus.

IN QUIN.

IN QUINTAM PARTEM
APOSTROPHÆ EPIGRAMMATICÆ.

I.

Ad Mortem & Infernum expugnatos.

Mors, ubi sunt tua tela? tui, Styx dira, triumphus?
Jam domitum calcat Dux utriusque caput.
Ecce triumphator Patres ex carcere Limbi
Ducit, & Inferni territa spectra fugat.

II.

Ad milites Romanos, Christi sepulchrum frustra custodientes.

Vos tumuli vigiles cordatos esse putabam;
Sed pudor! excordes vos docet esse fuga.
Dumque metum falso defenditis, ære coempti,
Ablatum corpus fingitis esse dolo.

III.

Ad Cleopham & socium ejus, in Emmaus itinerantes.

Quam desolati simul exivistis in Emmaus;
Tam consolatos vos rediisse scio.
A reprobis premimur? Domino fidamus, & ille
Semper in extremis auxiliator erit.

IV.

Ad Christum, in Cælos ascendentem.

Fundamenta meæ posuisti Christe salutis,
Dum reseras proprio funere Regna Dei.
Jamque reascendis, post tot discrimina, Cælos,
Mæque jubes illuc compatiendo sequi.

V.

Ad Spiritum sanctum, in die Pentecostes ex Cælo ad fideles descendentem.

Ut tolerare tui possint adversa fideles,
Pérque plagas Mundi notificare fidem;
Mitteris è Cælo Divinæ portitor auræ,
Fortificas fragiles, indocilesque doces.

Y

VI.

VI.

*Ad Sanctum Stephanum, qui inter lapidandum, Christum
ad dextram virtutis Dei in Cælo stantem videbat.*

Dum, quasi per nimbos, lapidum salit horrida grande
Inque tuum crepitat fæva procella caput;
Æternum Solem Christum super Æthera stantem,
Quæque tibi merces sit referenda, vides.

VII.

Ad Sanctum Paulum, miraculosè conversum.

Suaviter hic equitat, Domini quem gratia portat,
Hoc excæcatus, Saule, cadendo vides.
Erigeris melior; te verso nomine Paulum,
Ac Evangelii Vas speciale voco.

VIII.

*Ad S. Petrum, super conversatione cum gentibus cælitus
informatum.*

Indomito fremitu Judæa recalcitrat: ergo
Incircumcisos, mi Petre, doctor adi.
Te Cælum jussit nullas contemnere gentes;
Hinc excurrere foras, omnigenasque doce.

IX.

*Ad duodecim Apostolos, Evangelium omni creatura an-
nuntiantes.*

Ite relaturi, quod per nova fœdera Mundo
Regna re-propitii sint adaperata Dei.
Omnia Christus enim moriendo debita solvit,
Hinc quicunque cupit, regna superna capit.

X.

*Ad omnes Angelorum Hierarchias, & totam Beatorum
civium universitatem.*

Ad vos per Christum Cæli Regina levatur,
Ut patrocínio nos juvet inde suo.
Virgineis precibus, Superi, conjungite vestras;
His Deus unitis nulla petita negat.

PRO EPILOGO ET ULTIMA CONCLUSIONE
EPICEDIUM AUTHORIS

AD
BEATAM MORTEM ASPIRANTIS.

Tempestuosum jam superavimus
Tui, Redemptor, martyrii mare:
Fel, ac acetum, turbidasque
Mœstitiæ bibimus procellas.

Stas gloriosus victor, & aspicias,
Quod ægritudo vix tolerabilis,
Me derelictum lancinando,
Difficiles remoretur annos.

His sæpe fatis fors, variabili
Dolosa vultu, miscet atrociam;
Levèsque casus fluctuantem
Dissociant hominum favorem.

Cado, resurgo; deprimor, elebor:
Ah! sorte, Jesu, tam lacrymabili
Absolve lassum! præviâque
Carne tuâ satura migrantem.

Opto coronâ vepribus asperâ
Condi cruenta sub crucis arbore:
Et hic quiescam, donec ille,
Quem cecini, revocet sepulchro.

Y 2

AD

AD ZOILUM EPIGRAMMA.

En tragicis cecini metris patientis Iesu
 Ærumnas, lacrymas, funera, flagra, crucem
 Quæ si blasphemâ maledicere Zoile linguâ,
 Sive Theonino carpere dente cupis;
 Euge tuo dignam cathedram sermone, finistram
 Latronis diram, Zoile, scande crucem.

Menda sic emenda.

Pag. 117. Vers. antep. ad lege da.

Pag. 217. Ver. 21. veniun lege veniunt.

Pag. 246. Ver. 6. Ambos damus poena, lege Ambo
 damus poenas.

Pag. ibid. Ver. ult. amritie lege amaritie.

Pag. 294. Ver. 20. modis lege nodis.

Minuscula aut alia, quæ revisionem adhuc subter-
 fugerunt, benevole & Erudite Lector corrige.

1
crucem

guâ,

finist

n.

Ambo

bter-
ge.

Th
5806